BK1
H 81
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
026000339841
ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΗΛΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΩΜΟΥ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
ΤΟ ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

HRISTOMATHI

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ. ....

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αριθ. εισ. 141.552

HRISTOMAΘI

A

UБEHEQES ПER ÇDO ƏTEПI ƏQIПETARI

ME ΓAƏTE ПJESE

I. Vjɛrɵa	IV. Γerra te-vejɛjtura ɛ vɛtiarɛ
II. Kenge	V. Пeraλa
III. Бiaλoge	VI. Γerra te-ɵenüara

ΓERRA TE NDRYƏME E TE VEJEJTURA ПER KENDIM NDE MESOИETORET ƏQIПE.

Te-gatuara ε mê te-ɵumate te-perkðyεra nga ʒuhera te-huaja

ПREJ

ПE MEMEБETARI

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ. ....

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

SOFJE
Ətypurε nde ətypeəkronjet əqipe „Mbroðesia" Kristo П. Luarasi.
1907

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ė jεɲ ɕtyɲeɕkroŋa ɕqiɲε „Mbroðesia“ ne Sofje.

ΠARЬΘЬNJE.

Πrovimi çkoqure nde ɣiđe botet te-qyteteruare ka treguare mε menyra te-ɥakundreσtuara, sε kombεte ɣiđezaj, kane mbrođesuare ε lulezuare dykε mesuare nde ɣuhet te-tyrε, εđε nga keta mê ɥare nde çdo ɣe jane ata qe kane jo vεtem me te-ɥasure, ɥo εđε me vεtiarε fiλoλoɣi. Εđε une dykε mεnduare, sε εđε kombi yne vεtem me ŋe te-ketiλe uđe munt te mbrođesoŋe ε te aɥiŋe nde ɣendjε lulezimi; te-ɥarene coɥe te Ηristomađise, ε-cila eσte botuare mbe 1902, si εđε kete, i bera mε qeλimn' ε-vεteme qe εđε une t' i σerbeŋ kombit t' im te-daσure mε sa me eɥete me ane vivλavε ɥer mbrođesin' ε-ti vεtiarε; sε ɥa vεtia te-mira ε ɥa karaktεr te-ndrεqure çdo ɣe eσt' ε-kotte, qe te mos đεm, eσte mê tεɥere ɥer priσjε ε ɥer dêm, sε ɥer dobi ε ɥer fitim. Lenda ɥra qe nde te dyja eσte sɣεđure mε kujdεs te-mađ, εđε bεsoŋ, sε eσte mjaft ε-goditure ɥer te ndrεqur' ε ɥer te lartesuare vεtiat' ε karaktirine, εđε ɥerandaj σɥrεŋ, sε εđε me ɣezim te-mađ ε mε maλ ɥrεj zemerε ɥrεj ɣiđ' atyrεvε, te-cilete dit' ε nate mεndonεnε ɥer ɥaravajtjεn' ε ɥer ndrεqjεn' ε kombit t' ene, dote dorezonεnε, qe tere ɣiňdja t' i kendoŋe jo vεtem ɥer te σkuare

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

kohene ε ƞer te sbaviture, ƞô ƞer dobi ε ƞer бƞe-tim nga çdo ε-mεte ε nga çdo ƞertim, ƞer te ƞu-nuare mε durim ε mε qendrim ƞunera te-mira, jo vεtem te-vejεjtura ƞer ata vεteme, ƞo εðε ƞer ɣiðe ƞεrezine. Sε mε te-vertεte ε ƞa mê te vogε-lene kundreбti ε dyбim sa mê tεƞere lartesonεt' ε sbukuronεte karaktiri, kaqe mê tεƞere ƞεrezite ε kombεte lulezojne ε benεne te-lumure ε fatbarðe.

U lutεmi zoteriƞvεt kendoƞes te mos na ɣy-kojne aбƞere ƞer te-mεtat' ε ƞer te-lajðiturat, qe munt te ɣεjne nde ɣuhet; sεƞsε kejo s' eбte ga-tuare éðε si duhεte. Πεrandaj m' ε-mira ƞune ƞer atá eбte jo te ɣykojne ƞo t' i ndihƞene kombit mε te-бkruare ε mε te-botuare vivλa, qe te-ɣiðe nde te-бkruaret te ɣuhese ƞak-se-ƞaku te бoheme dobi ƞeri ƞrεj tjεterit; sε, sikundre kεmi ðene εðε tjεtere hεre, asndoƞe ɣuhe s' eбte ƞjελe ε-mbaruare, be-nεte ε-ketiλe mε ƞune te-бkruari nde çdo dεge te diturise. Lεte ƞunojme ƞra mε kuxim ε ƞa te-loðure, qe εðε ɣuha te na sbukuronεte, εðε kombi te ndrεqεte ε te lartesonεte nde çdo ɣê te-mir' ε te-vejεjture. U befte.

Mbe 15 Mars 1907.

Ne memeðεtar.

COПA I.

V J E R G A.

Lulja.

Иe lulɛ nde fuɞet une jam,
Zoti me ƌa bukurine qe kam;
Er' ɛ-qeruar mua me uɞqɛn,
Bukurij' ɛ Qiɛλit me ɲelqɛn.
Kur ɞkoni uƌes' ɛ me ɞikoni,
U lutɛm fort, ɲake qendroni;
Nde daçi kohene tȧ fitoni,
Rini ȇ ɲer mua ɲak mɛndoni.
Пyɛt-me-ni, kuɞ me ka bere,
Kuɞ me ɛɲ ɞendɛt ɛ jɛte,
Kuɞ si flutur me ka ɞkruar,
Kuɞ te pitɛm me ka msuar.
Kini durim, u lutɛm, ɲa u trɛgoɳ,
Бɛ te mbuɞ mendjɛne t' uaj bɛsoɳ.
Zoti qe qiɛλe ɛ ka krijuar,
Ay ɛƌɛ mua me ka gatuar;
Ay me ka ƌene kete bukuri,
Ay me uɞqɛn ɛƌɛ me ɛɲ fuqi.
Иɛriu mɛ ment, mua dykɛ veɞtruar,
Ɖote kujtoɳe Zone, nd' ɛ ka hapuar.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Lum ay ηεri qe kuρeton,
Eδε fjalet ε-mia i bεson.
I-urti qe drεjt do te gykoηe
Mesimε te-larte nga mua dote msoηe.

Ϭteρia ρa nenε.

Vaλe si dote jεte ρa nenε ϭteρia,
Si munt te jεte ρa ate lumeria?
Ku te gεη gezimne δε ku tά kerkoη,
Oh! zen' ε-saj ε embel un' mê s' ε degoη
Un' ε-zεza kete jεte si dotά ϭkoη!
Nenεn' ε-daϭure qe s' munt tά ϭikoη!
Kur biηa te flε, ajo vεte me mbulontε,
Eδε ρerρara sε te fliηa, me ρuδtε, me ρuϭtontε.
Daϭurin' ε-saj nga hεra qe me trεgontε,
Бε kupe nga ρeqir' i-saj qe s' me leϭontε,
Vaλe εδε ηe hεr dot' i ϭoh nde kete bote,
Aρo dotά ϭkoη jεtene te-zεz' ε te kote.
Dit' εδε nate ketu ketjε ε kerkoη,
Πo gekunt ρer fat te-kεq un' s' ε ϭikoη.
Oh! kohe! kohe! ρsε mê ϭρεjt ti nuke ϭkon?
Sερsε hεlm' i nenεs sot jεten' me mbulon!
Ç' te beη un' ε-mjεra εδε cilen' uδe te mar?
Taϭi qe mbεta ρa nenε mê mire te sbrεs nde var!
Kujdεsn' ε-maδ ρer mua εδε daϭurin' ε-saj
S' munt t' i gεη εδε ηe hεr' as dot' i kεm ρasketaj.
Ku jε? moj nenocka imε, ρsε me lε te-ϭkrεte?
Ç' te beη un' ρa ty δε si dot' ϭkoη kete jεte?
Ah! vdεkjε, vdεkjε, qe s' kε kupe maλeηim,
Πo na ρembεn te-daϭurite ρa ρerdeλim.
Var' ε-zεs ϭume te-daϭure kane mbuluar,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Бε kane lene ᶈas zemra mε te-tεᶈre te-hεlmuar.
E-ketiλe εδε mê kεq eϭt' εδε zemra imε sot,
По Ti ᶈerdeλε-me εδε me fal daϭurimne t'ent, o Zot
Lum ay qe ka ϭᶈrεsene ndε Пεrendia,
Eδε hεδ ϱiδe hεlmεte nde duart ε-Tija.

Kiϭtε a s' kiϭtε koke.

Иe dite duaλe ᶈer ϱah Koli mε ϭoket' ε ti,
Bene fjale ϱiδe tok te ᶈiqεn nde ɳe ϭteᶈi.
По Koli si ᶈertac qe iϭ dεϭ te vεje kaluar,
Пerandaj ϭokete me kembe ᶈerᶈara kiϭine ϭkuar.
Si u-ᶈoqne ϱiδe tok, nde ɳe ᶈyλ u-aferuan,
E kur mε ɳe hεre ɳe ϭᶈελe te-maδε ϭikuan.
Ϭoket δone: ketu duhεte te kεte ndoɳe ari,
Бε Koli, frikacaku, qe te ᶈefεɳe trimeri,
Θa: mbani v́ent, dote hyɳ nde ϭᶈελet δε dote ϭikoɳ,
Nde ka ndoɳe aruϭε, mε ɳe hεre dotá ᶈuϭtoɳ.
Hyri Kol' i-ziu, ᶈo aruϭja koken jà keᶈuti,
Nde mεst te kelyϭevεt, ε folεse jà futi!
Ϭokete ɳe-hεrεϭ Koline jaϭte ε hoqne,
Бε kur ε ᶈane, mε tmεr duart' i ᶈerᶈoqne.
Ca δoϭin, kiϭtε, te tjεre δoϭin, koke s' kiϭtε.
По ɳe atjε tutjε nga dale flistε ε δoϭtε:
Пsε beni keto ᶈune keϭtu te-ᶈamεnduar,
Mos haji keϭtu, s' eϭte çudi qe kεmi haruar.
Lεte vεmi ϭᶈεjt ndε ε ϭoqja, o ϭoke,
Ajo dote na δote, kiϭtε a s' kiϭtε koke.
U-ngritne, ndε ε ϭoqja vatne mε Kolin me krah,
Eδ' ajo baϭke mε tá u-manit, kur ε ᶈa!
Na δuaj te-vertεten, moj zoɳ' ε-ndεruar,
A kiϭtε Koli koke, a s' kiϭtε, sε kεmi haruar.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Пa εδε une s' di, o zoteriŋ te-uruar,
Sε kiσtε a s' kiσtε koke εδε un' kam haruar.
Ka bura δε gra, qe σume σpεjt harojne
Бε kure nuk perpiqεn te-mirene tά msojne.
Te-ketiλe nikoqire kure nuk mbroδesojne,
Eδε giδe jεtene keta, po, te-zεze dotά σkojne.
Ruhi nga pertεsi ε nga te-mos-venit' nder ment,
Nde doni te mos jεni si Koli εδε ε σoqja pa ment.

Dimeri εδε Vεra.

Dimerin' as ŋεri kure s' ε kerkon,
As punerat' ε-ti ŋεri jά levdon.
Te-varferit kur degojne, sε ay aferon,
Иe frike ε-maδε ata i puσton.
Sε dbora εδε akuλi gakne jά kuλon,
Пa εδε σume nga ata nde var i mbulon.
Si mundim, δon' ata, dimerin tά deσerojme?
Eδε mε sy te-mire nεv' ate tά veσtrojme?
Si mundim tά duam kete plak te-veσtire,
Qe mijeravε te-varfer gakne uά ka δeδire?
Kur i urδeron Vεriut εδε δeλimn' ε leσon,
Kur mε akuλ terre δεne ay ε mbulon;
Kur dεtare q' uδeton ay farε s' ε kujton;
П' i perpjεk anien' εδε fiλ jά copeton,
Si munt εmerin' ε ti nε tά kujtojme,
Qe punet' ε-ti nεvε po na σkrεtojne?
Ah! dεtar' i-mjεre me kot mε té lufton,
По hiqu ε qendro, sε ment farε te σkrεton!
Гiδ te-ligat qe ka bere, kudo qe ka σkuar,
Bota i mban ment εδε nuk' i ka haruar.
Bimat' ε-bukura nde fuσei, q' i ka perveluar,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Nde zemret te bujkut vertɛt jane ɞkruar.
Ike, o dimer, sɛ ɛmrin' s' dua tå kujtoŋ,
Bɛhar' ɛ-bukure, ate vɛtem deɞeroŋ.
Eja, ɛja mê ɞŋɛjt, o bɛhar, bɛhar i-uruar,
Sɛ mjaft ky dimeri na trɛti ɛ na ka kuλuar.
O djɛλ' i-bukure, ɞkendijat t'endɛ na leɞo,
Te ngaλç te-vdɛkurit nga gumi, te lutɛm, u-afero.
Πa ɞiko dɛtare, si nga zemr' ay kendon,
Mɛ gezim te-maδ nde dɛtt ayne uδeton;
Mɛ tɛjqyrene ne dore nde maj' te aniɛse qendron,
Sɛ bɛhare ɛ ka mik ɛδɛ ŋer rɛzik ay s' mɛnton.
Bujku mɛ gas te-maδ ben gati ŋarmenden,
Πa ɞiko, sa i-gezuar ɛcen mɛ ate me krah,
Πa ɞiko-jɛ si gahtare, qe mɛr armet' ɛδɛ lenden,
I mbeɞtjɛλ giδ mir' ɛ bukur, mɛr zagar' ɛ dɛl ŋer gah,
Fuɞat' ɛδɛ malɛt, vertɛt, kudo gɛlberojne,
Si δɛ zoçkate mɛ kenget vɛɞet na ɞurδojne.
Tahtari ketu ketjɛ gahun' ɛ ti ŋo kerkon,
Sɛ bɛhari nga giδ' anet keɞtu ŋɛrin' ɛ gezon.
Te-varferit ŋer dru δengij nuke mɛntojne,
Πo dego-i si mɛ gas ndeŋer fuɞate kendojne.
Nga giδ' anet lulɛte sa bukur lulezojne,
Eδɛ zemren' ɛ ŋɛriut vertɛt sɛ ɛ gezojne.
Si t' mos duam ɛ mos qajme ŋer bɛhare ɛ-uruar?
Si te rim' mɛ gak te-ftoht, kur keɞtu na ka bɛkuar?
Γiδe jɛten t' imɛ un' bɛhare dotå dua,
Бɛ ŋer dimerin' ɛ-kɛq, as amanɛ, mos δua.

Vejɛjtja ɛ Urtesise.

Sa ɛ-vejɛjture eɞte ŋasja ɛ urtesise,
Kur kerkonɛte ajo nde kehet te djalerise.
Nde ar ɛδɛ argent mos kerkoni lumerine,

Sε ɲasja ɲa urtesine vertεt sjελ varferine.
I-lumur' eσt' ay ɳεri qe ka gεtur urtesi,
Eδε deσeron te mbroδeseɳe giδ nde mençeri.
Urtesia ε ben ɳεrine vertεt te-mbaruar,
S' ajo ka buruar nga Zoti, nga Zot' i-uruar.
Qe ku burojne nde kete bote giδ keto te-keqia,
A nuke eσte reɳe ajo vεte mapesia?
Nga sa mundimε ɳεrezia dote iσine liruar,
Nde foσɳerit urtesine nde kiσin ɲuσtuar!
Te-drεjten' ε te-miren giδ' ɳεrezia ε levdojne,
Eδε mε fjale trεgojne sikur i deσerojne;
Πo keto ata duan nde te-tjεret te σikojne,
Eδε ɲer vetehε te-drεjte sε jane mεntojne.
Te-mεtat' ε-vεt vεtem i-urti i kuɲeton,
Бε ɲer te-ndrεqur ato ay σume deσeron.
Çdo ge te-lige te-urtet nga vεtja ε largojne,
Бε te-miren' ε te-tjεrevεt si te vεtehεs kerkojne.
Ata gezonεn, kur σikojne, sε te-tjεret mbroδesojne,
E ɲerɲiqεne jεtene mε ndεr ε miresi tá σkojne.
Te-hεlmuarine ata dine tá nguσuλojne,
Te-semurine ata dine, mε ç' bar tá σerojne,
Te-nεvojσimite ata dine, si t' i ndihmojne,
Eδε çdo miresi qe do bere ε bejne, sε kuɲetojne.
Ç' miresi munt te ɲrεsem nga ɳe ɳεri ɲa urtesi?
Ç' te mira munt te dalen nga ɳe ɳεri ɲa mençesi?
Soλomoni ka te-drεjte, qe te-giδ na keσiλon,
Urtesine nε te rokim, na ngrε ε na larton.
Πo te duam jεten t'one, mε gezim nεvε tá σkojme,
Eδε ɲasjε te-vertεte ɲa dyσim te traσegojme,
Te ɲerɲiqεmi ɲer dita dituri nε te fitojme,
Qe ne daçim giδ te-mirat nε te traσegojme.
Dituria ε-vertεte rembεn ɲas δε urtesine,
Qe nde zemret te ɳεriut sjελ vertεta lumerine.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Urtesi, sa fjal' ɛ-embel! ɛja ɛ u-afero,
Пermbi ηɛrezin' ɛ-varfer ɛja ɛɖɛ mbrɛteró.
Arɖte mê ɵpɛjt koha, kombɛt giɖ te kupetojne,
Sɛ fatbarɖesij' ɛ tyrɛ eɵte vɛtem ty te te fitojne.

Ηɛrezite dote flasene.

Sa-do mɛ kujdɛs te ɵkoɵ nde kete bote,
Dot' te dukɛt, sɛ eɵte farɛ ɛ-kotte.
Пerdit po-ɖua te flasen per ty dot' degoɵ,
По nder mentt mos i ver, sɛ dotá pesoɵ.
Hiɖerimɛ te-meɖɛη ty dot' te puɵtojne,
Sɛ guhet trazovaçɛ kure nuk' puɵojne.
Mɛ pun' ɛɖɛ pa pun' ato sɛç duhɛt te bejne,
По te-mjɛrat ɵpɛjt osɛ mê von pjɛsen' dote gɛjne.
Eɖɛ nde qofɵ i-mençim ɛ mɛ urtesi punon,
Пrape dote ɖone, sɛ ligesia te mbulon.
По as-ge nder mentt mos ver' ɛ-mos u-trumbuλo,
Пunen' t'endɛ te mbaroɵ, ate vɛtem ti ɵiko.
По te jɛɵ i-ɖemçur, ɛ te-varferin veɵtron,
По te jɛɵ i-zoti, ɖɛ punet l'endɛ i mbaron,
По te jɛɵ i-kɖjɛλet ɛ te-drɛjten deɵeron,
Ɵume ηɛres dote ɖone, sɛ vɛtehɛn' levdon.
По as-ge nder mentt mos ver' ɛ mos u-trumbuλo,
Пunen t'endɛ te mbaroɵ, ate vetem ti ɵiko.
По te jɛɵ i-aɵper' ɛ te-varferin' s' kujton,
По te jɛɵ pertac ɛ punet' kure s' i mbaron.
По te jɛɵ i-ɵtrember' ɛ te-ligen deɵeron,
Vertɛt ti jɛ i-gykuar, Zótin qe s' ɛ kujton.
Nde qofte sɛ vɛtɛ pas kohes' ɛ i-ndɛruar,
Sɛ trazoneɵ per dit mɛ ηɛres te-ndɛruar,
Dego, te ɖone: A nuk' dime kete maɖeɵtuar,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Qe s' ka nde σtepi as ηe lεçke per te σtruar?
Πo as-ge nder mentt mos ver' ε mos u-trumbuλo,
Πunen' t'endε te mbaroσ, ate vεtem ti σiko.
Πo te mos viσεσ, ε te jεσ i-σtrenguar,
Mε ηεri mos trazonεσ, ε giϑ si i-hεlmuar,
Πa fjale giϑ dot' ϑone, sε jε i-σkaλuar,
Smundjε ε-kεqε ε paska puσtuar.
Keσtu nde qofσ, qenkε vertεt per te gykuar,
Sε s' ben ate qe Zoti te ka urϑeruar.
Kane te-drεjte per te-ligen' te te gykojne,
Te-ketijte nga hεra nga bota dot pesojne.
S' munt t' u pelqεσ te-giϑevε nde kete bote,
Makar qofσ i-pasur, i-urte ε i-vertεte.
S' munt te σpetoσ εϑε per te-miren mos te gykojne,
Mε giϑ qe demtonεn εϑε ge nuke fitojne.
Πo te duaσ giϑevε te provoσ qe t' u pelqεσ,
S' munt te jεσ i-drεjte, sε bεlane dote gεσ.
Bej pra ti çdo pune mε ndergεgjε te-qeruar,
Σko-ε jεten mε paqtim, Zoti si t' ka urϑeruar.
Πer te-ligen ηεrezine qe i ka puσtuar
Fal-ju Zotit t' i σpetoηe, qe te jεne te-bεkuar.
Sa mê tεper urtesin' ε te-drεjten deσeron,
Aremiku ca mê tεper te-ligene te beηe mεndon.
Πo asge nder mentt mos ver' εϑε mos u-trumbuλo,
Πunet t' endε te mbaroσ, ate vεtem ti σiko.
E-drεjta eσt' ε-drεjte, ajo dot' mbrεteroηe
Иεriu liϑur pas asaj s' munt te mos lulezoηe.
Mbani pra te-drεjten, ϑε ndergεgjεn' ε-qeruar,
Qe te jεni faqε-barϑe, εϑε jo te-turpεruar.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Si vatε tateɲjεte djali im!

Nenε ε-varfer mε ηe djale te-vεtem kam qene,
As me deǥoni, u lutεm, sot un ku kam rene.
Гiȡe ϭperεsat' i kiϭa fort tεɲer te-jεtuar,
По ε-kεqja qe me ǥεt nga mendja s' me kiϭ ϭkuar.
Vdεkj' ε-tij ε-zεze nuke qε nga Пεrendia,
As kure munt te ȡεm, sε iϭ nga varferia;
По η' ε-kεqε ε-maȡε fort kεq ε ɲuϭtoj,
Бε fet nga syt' ε-mi sikur mȧ fluturoj.
Mos mεntoni, te-drεjten sε vatε te mburoηe,
As kiϭ dal ɲer ȡε te-huaj, qe te uȡetoηe.
As ndoη' asm ate ε vrau, as nde dεtt u-mbyt, bεsoni,
По ηe fat m' i-kεq ε ǥεt, u lutεm, me deǥoni.
Kjo eϭt' vdεkja ε te-ɲirit, q' u-be skλaf ɲer jεte,
Keϭtu djali im i-vεtem mori tateɲjεte.
Ky farmak i-lik, farmakosi dεjt' ε-tia
Mbyti mendjεn' εȡε ndjεηat', ε s' i la vεtia.
Sa ϭɲεjt ay ra nga lartesira ε burerise,
Бε humbi lulεn' ε jεtes' ε ate te djalerise!
Keϭtu eϭt' m' ata qe ɲrirεn nga uȡ' ε urtesise,
Пa mεntuar qe largonεn' ng' ajo uȡ' ε Пεrendise.
Humbi nde çndεrim ε faj, humbi, ɲo, ɲer jεte,
Kaλi vεtehεn nde var, keϭtu mori tateɲjεte.
Ϭpata ε te-ɲirit kuroren' ε ηεriut ε coɲeton,
Faj εȡε defrimεt vertεt ηεrin' ε turɲeron.
Humbi djali im, i-ǥori, dykε rene tateɲjεte,
По me humbi εȡε mua, qe te mos ngrε kryεt ɲerɲjεte.
Sa nena nde kete bote nga zemra sot vajtojne,
Kurban femij' q' jane bere, εȡε s' mundin t' i hapojne!
Zerrεt' ε te ǥoravεt, ɲerɲjεte qe ngrihεn' ε qajne,
Deǥonεn ʒi zer' i kambȧnes, te-vdεkurin kur mbajne!
Un' ε-ǥora kur' s' ɲandεhηa, djali im te me haroηe,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Eδε ndeπer kete uδe kaq' mε vraπ ay te ϭkoηe.
Πo mjεre! sε ϭperεsat' ε-mia duaλe te-kotta,
Πjεsa imε eϭte vεtem nd' ato varεt' ε-ftohta!
Mjεre! mε te-vertεt πer maδerin' ε djalerise,
Mjεre kuϭ lārgonεt nga uδet' ε Πεrendise!
Mos δoni, sε nde kete bote jεmi te-siguruar,
Mε rezikε nga çdo ane, kudo jεmi rεδuar.
Πo te-πiret' eϭt' m' i-maδi, giδe boten' ε ka πuϭtuar,
Ligesin q' u sjελ te riηvεt, eϭt' vertεta ε tmεruar!
Sa πerinder mε te-tεπer kjo ε-keqε ka hεlmuar,
Sa te-daϭure ka humbur, δε πa koh' i ka mbuluar!
O veλεzer εδε motra, giδe tok lεte πunojme,
Kete aremik, te-πiret, nga δεu yne tȧ debojme.
Te πerviϭεmi mε zemre, urtesine te kerkojme,
Sε keϭtu nε dote mundim nde te-mir' te mbroδesojme.
Lumerine munt tȧ gεjme, vεtem nε tȧ deϭerojme,
Keϭtu jεtene gezuar, dote mundime tȧ ϭkojme.

Te-ϭarete.

Qente lεte gezonεn mε te-lεhur' ε te-kafϭuar,
Sε jane πa gyq, ε jo si ηεriu mε ment ε i-msuar.
Ariηte εδε lεonet lεte hahεn' ε te zihεn,
Sε jane kafϭe εδε nga turπi ata nuke nxihεn.
Πo juvε, djεm εδε vaϭa, Zoti u ka δene ment,
Qe te mos πunoni kupe πunera πa vent.
Kure nde zemret t' uaj zemerimit mos i επni vent,
Sε i-ketiλi quhεt' i-mare εδε fare πa ment.
Gojen' ε duarte t' uaj, Zoti uȧ ka krijuar,
Jo te zihi, δε ηεri tjatrin πer te çndεruar,
Sε duart' i kεmi vεtem πer te πunuar,
Бε gojen te flasem, ε Zotin πer te bεkuar.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

A kini ɲare ndoɲe djale a vaɞe te-zemeruar
Te zihεn' ε te hahεn ɲosi qente nde balte te-ngateruar?
A kini ɲare ndoɲe hεre bura ða gra te-zemeruar,
Qe gasen mê kεq sε kafɞet, sε s' dine te turɲeruar?
Vertεt, s' ka turɲ mê te-mað, sε ɲεriu qe zemeronεt;
Ky ɲεri mε gyq ε mε ment keɞtu kεq te ɲεngonεt.
Bura, gra, vaɞa εðε djεm, nga Zoti te-uruar,
Hiqni dore nga ky ɞok i-kεq εðε i-maλekuar,
Sεɲsε kurdohεre ay u ka ɲer te trumbuλuar,
Eðε jεten' t' uaj uà ka ɲer te turɲeruar.
Nde vent grindjε, te-ɞare, te lεhur' εðε te-kafɞuar,
Daɞuri εðε veλazeri qe jan nga Zoti te-uruar.

Cili eɞte i-lumure?

1.

O Πεrendi! εɲ-me ɲasjε, ðeristε mbrεt' i Egyɲterise,
Eɲ-me ɲasj' εðε fuqi, qe te benεm mbrεt' i giðesise.
Lutj' ε-ti, ɲer te-mir' a ɲer te-lige ɞɲεjto ju-degua,
Mε ɲaλat' ε ɲiramiða ðε fuqi u-ðuretua.
Ujerat' ε Nilit, qe ujitin terre ðεne mε flori,
Benin mbrεtne te mεntoɲe, sε s' ka mê t' mire siguri.
Uɞteri skλεverεɞ ɲunonin' si milingoɲat mbe kεmbet te-ti
Te munduar, te-keɲutur mε mijera vjεt nde skλaveri.
Mε ze te-mað nde mεst te trεgut trεgetia oɞetintε,
Trεgetaret' ε-deɲuare nga te-giða anet' ε botes' i siλtε.
Maɲistaret' εðε ɲrifterine i kiɞtε ɲosi ɲεrendira,
Sε mε mjεɞterit' ε-tyrε si ɲas zemres' i benin ɞume çudira.
Πo ku eɞte ɲasja, lavdia εðε fuqia ε Faraonevεt sot?
A nuk' iɞine geɲyεre εðε terre jεtene ε ɞkuane kot?

2.

Grεku i-moçim ðeristε: O Πεrendi! εɲ-me fiλosofi!
Eðε mbuɞ-ε ane mb' ane vendin' t' im mε dituri.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Lutja ε-ti mε te-vertεte sε σηεjto ju-degua,
Mε lavdi δε dituri mε te-tεηr' u-δuretua.
Mjεσterij' εδε fuqia tere Grεqine ε kiσ mbuluar,
Mendjεn' ε terre botes' ε kiσ εδε ε ka ηuσtuar.
Çdo kodre, çdo lume, çdo vent ε mbuσi mε bukuri,
Sε mendja ε-ti ε-δελε iσtε ηlot mε mjεσteri.
Nde baλet te grεkut t'mençim iσtε σkruar vεtem mbroδesi,
Dit' ε nat' ay ηerηiqεj, qe te gεηe urtesi.
Nga grεku i-moçim bota sot ka kujtimε te-σεηteruar,
Sε zer' i tyrε hingeλin ndeηer skolit te-deguar.
Πo ku jane sot ato koke si burim i-ηambaruar?
Vertεt sε vdεkja ηa maλeηim nde δεt i ka mbuluar.
Γiδe ndεri δε lavdia, qe kiσtε ηe hεre Grεqia,
Εδε giδe ηunet' ε-çudiçimε, qe bentε ηaresia,
Ah! kjo far' ε-ndriçimε, ku vaλe gendεte sot!
Ec' i ηyεt σtyλat' ε-tyrε, ηo εδ' nde u δençin, εσte kot.

3.

Mbrεt' i Romese δeristε: „O Πεrendi ε-daσuri εη-me fuqi".
Lutja ε-ti σηεjto u-degua, ηo fitoj mε σtremberi.
Nde ηake kohe ay terre boten' ε-ηojture ε ηuσtoj.
Бε Πεrendine qe s' do σtremberi ay farε ε haroj.
Γaku i mijeravε ηεres te-ηafajme qe u-kuλua
Hariu ε vatε nde Qiελ, δε nga Zoti u-degua.
Zemerimi εδε ñgesia ε Nεronit te-deguar
Mε σkroηa te-zεza nde istorit te botes' eσte σkruar.
Ku eσte εδε ku gεndεt fara ε keti ηεriu?
Ϭkoni ε ηyεtni δεne qe u-haη εδε ε ηerηiu!
Ku jane ηaλatεt, lavdia δε mbrεterij' ε ti?
U-trεtne εδε mê s' gεndεn, si δengiλ' qe benεt hi!

4.

Иe tjεter i-ηaσenuar nga zemra falεj: „O Πεrendi!
Me εη te-vertεten, zemre te-qeruar' εδε drεjteri".

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Lutj' ε ketij â' ε σokevεt te-tij ηe hεrεσ u-degua,
Qiελi u-haɲ, εâε bεkimi i Zotit mbi tá u-leσua.
Keta te-mjεra nga bota iσine hεâure ε te-maλekuar,
Πo nga ay Zot' i-vertεte giâeηe iσine bεkuar.
Γiâe sa vane ɲas kesaj mendjε jane sot te-σenuar,
Sεɲsε ɲaλatε, ɲasjε, fuqi εâε lavdi s' kerkuan,
Nga Faraoni te-hεâur, te-merzitur ε te-munduar,
Qindera vjεtε nde skλaveri ε nde te-keqia i kiσin σkuar,
Πo drεjteria εâε ε-vertεta me se fundi mbrεteruan,
Eâε âεn' ε Hanaanit nde koh' te-ndare ε fituan.
Πasja, fuqia εâε lavdia, ky i-mjεre qe kerkontε,
Iσtε vεtem daσuri âε drεjteri, keto ay deσerontε.
Πo ku eσte kjo ɲasjε a munt tå σohem vaλe me ndoηe vent?
Πo, dukεte, munt tå σohe ndeɲer botet çdo ηεri mε ment.
Zjari s' kiσ fuqi tå djεge, as ɲermbytja s' ε ɲerɲiu dot,
Sεɲsε Zoti vεte iσtε ndihme, εâε giâe ç' bene s'u vane kot.
Drεjteri! o drεjteri! ti jε ɲasjε, âεsar εâε lavdi,
Si lum ηεriu qe te ɲuσton, sε vεtem ti sjελ lumeri.
Ka ηεres σume te-σenuar, nde kete bote qe kane σkuar,
Mε ɲak nde istorit εmrat' ε tyrε u jane σkruar,
Sε nga ε-drεjta ε nga Zoti vεte qεne fort te-larguar,
Πerandaj brεs ɲas brεzi nga bota dot' jεn' te-maλekuar.
Drεjteri, o drεjteri! mos hapo te-mjεren Σqiɲeri,
Eja εâε mbrεtero nde zemret te çdo ηεriu.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

СОПА II.

KBNKB.

Te qεtuarit' ε dεtit εðε te valevεt.

1.

Anija n' dεtt по uðetoŋ,
Пεrпara па rεzik по бkon,
Бε uðetar' qe ε veбtron
Zemrene бume jå gezon.
O uðetar i-loðure!
Пsε jε kaq' i-gezuare?
Sε Zoti im mε gið qe flε,
Te hump une, ay s' me lε.

2.

Иe hεrεб dεtn' ŋe r' ε mbulöj,
Te-giðe brend' i frikesoj!
Пervεç sε ŋe i-loðure
Qe flintε бum' i-пrejture.
Mε tmεr ðerεsen: Mesoŋes yn!
Humbasem, εr' ε-εger fryn!
Nga ky rεzik ti na бпeto,
T' пuбojne valet, urðero.

3.

Lutjεn' ε tyrε ε degoj,
Бε valevεt Aj urðeroj;

„Qendroni“, ꝺa, ꝺε i ɲuɕoj,
Бε qεtesi dεtn' ε ɲuɕtoj.
Habiteɕin mε frik' ε tmεr,
Cil' eɕte ky, qe dεt' ꝺε εr'
Fjalen' ε-tij degojne;
Иehεrεɕ u-nderuane.

4.

Valet' ε botes' εꝺε sot,
O ɕɲirti im! vertεt jan ɲlot.
Zotit j-u fal, sε te degon,
Бε jεten t'endε tά ɕɲeton.
Nga qiελi lart ay veɕtron,
Si mbrεt te-giꝺ' i urꝺeron;
Vale ꝺε εr' ɲerɲara tij
S' munt te te bejne ligesi.

Mire sε arꝺte.

1.

Oh! ɲrehj' ε-vertεte nuk' eɕte ketu,
Пersε te renkoŋ ε te qaŋ un keɕtu?
Mundim' εꝺε hεlmε s' mê bejne dot dem,
Пo vend' i lavdise me ɕɲεjt me aferon.
Dot' me ɲrεsen' εά' engejt' mε gas ɕum' te-maꝺ,
Б' embel dot' kendojne: „Mire sε na arꝺ“.
Iisuj, ɲo, ɲer mua ata i dergoj,
Nde Qiελ te me ɕɲiεn, qe un' tά traɕegoj.

2.

S' ka, s' du' ɲer kenaqjε ketu te mεntoŋ,
Sε me t'-mire vent une du' te kerkoŋ,
Иe vent ɕum' te-ndriçim ꝺε farε ɲa faj
Иe vent ɕum' te-lumur, qe te ɲoŋ ɲasketaj.
Dot' me ɲrεsen' εά' engejt mε gas ɕum . . .

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

3.

Γiδ' gerra nde botet une ɲo ϭikoɳ,
Πo Zoti nga giδe keto me ϭɲeton;
Πer traϭegim t'im une vεtem kerkoɳ
Lart Qjελe δε engejt, δε mε Zotin te poɳ.
Dọt me ɲrεsen' εδ' engejt . . . .

Drεjteria mbrεteron.

1.

Lεte ngrεme zene sot,
Te kendojm' mε zemre ɲlot:
Drεjteria mbrεteroj,
Deϭɲerine ε ϭɲetoj.
Ej ɲerɲara ϭko mε kuxim,
Dot mos mbεtεϭ ɲa fitim;
Drεteria ka fuqi,
Бε ɲermbys çdo ϭtremberi.

2.

Armet' t'ona jan' keto:
Daϭuri ε drεjteri;
Eja ϭɲεjt, mos u-meno,
Te luftojm' mε trimeri.
Ej ɲerɲara ϭko me . . . . . .

3.

Aremiku me s' kuxon
T'aɲe kryεt, s' ε ɲeson;
Drεjteria mbrεteron,
Иεrezine ε larton.
Ej ɲerɲara ϭko mε . . . . .

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Vjɛjtja ɛ kohese.

1.

A jɛ mɛnduar kure ti ɲer kohene, qe ɛ humbɛt,
Sɛ ɕkön ã̃ɛ ty nuke te ɲrɛt, mɛ te-vertɛte sɛ nuke ɲrɛt.
Mɛ krah'ajo ɲo fluturon ã̃ɛ s' munt tå ɡɛɕ, kur ɛ kerkon.
Çemo-ɛ kohene qe nde djalerit, qe te mos vuaɕ kɛq nde ɲlɛqerit.

2.

Ah koh' ɛ-art' ɛ-ɕkuare! taɕi fort mire kuɲetoɳ,
Sɛ s' diɳa, si te te çemoɳ, ɲo, s' diɳa, si te te çemoɳ.
Mesimɛt qe kam humbure ã̃ɛ urtesine nde skoli,
Jane mbuluar' ɛã̃ɛ s' kã̃ɛnɛn mê; mes qoft' ɲer tjɛtere kejo mjɛresi.

3.

O kohe ɛ-bɛkuare, mɛ te-vertɛt ti jɛ flori,
I ɛɲ ɳɛriut ɳe lumeri, mɛ te-vertɛt ɳe lumeri.
Taɕi di, si te te ɲerdor, mesim ã̃ɛ ɲasjɛ te fitoɳ;
Vjɛjtjɛne t' endɛ un dot mos hapoɳ, si mê te-larten ɡê dotå çemoɳ.

Urate ɲer Suλtane.

1:

O Zot' i ɡiã̃esise ɕiko-na nɛvɛ sot,
Te lutɛmi, deɡo-na, sɛ vijm' mɛ zemrat ɲlot;
Bɛkimɛt t'endɛ duam, o! dɛrã̃-i ɲa kursim!
Mbi mbrɛn Suλtan Hamide refɛ sot ɲerdeλim.

2.

O Zot' i ɡiã̃esise, ɲer mbrɛterin' ɛ-ti
Te falɛmi nga zemra t' jå mbaɕ nde siguri;
U-ɕtoʃte dit nga dita nde ndɛr ã̃ɛ maã̃eri,
Бɛ te trɛɡoɳ' nga hɛra tɛ bijte daɕuri.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

3.

Te-giđ qεvεritaret, o Zot, ti i bεko,
Mε ɋerdeλimn' ε-mađ' Ti nga hεra i veϭtro;
Mε daϭurine t'endε te kεne ϭoqeri,
Sε vεtem atehεrε dot kεte drεjteri.

4.

O Zot i ɋiđesise ϭiko-na nεvε sot,
Te lutεmi, deɋo-na, sε vijm' mε zemrat ɋlot;
Nε duam urtesia te mbrεteroŋ' kudo,
Бε mbrεterine t'ene kure mos ε hapo.

Ditt' ε djalerise.

1.

Diit' ε djalerise jan' ɋer te kujtuar,
Kohen' kur ε ϭkonim ɋiđ mε gezim.
Lodrat' ε-ɋafajmε s' jan ɋer te haruar
Zemrat t' ona ɋlot mε defrim.

Пyj te-dendur, fuϭ' te-ɋεra
Eđε sot un' s' munt t' i haroŋ, t' i haroŋ;
Mal' ε ϭɋεs, te-ɋiđa baϭke,
Пraɋ nga zemra i deϭeroŋ.

2.

Jεt' ε djalerise ε se lumerise,
Ah! qe s' u haroŋ dot un sa te ɋoŋ.
Ku jε ti, o kohe, koh' ε bukurise!
Пsε keϭtu mε krah' fluturon.

Пyj te-dendur . . . .

3.

O kjo jεt' ε-ϭkuar' eϭt' ɋer t' deϭeruar,
По si lul' ε vεres kur lulezon.
Emr' i Zotit t'ene qoft' i-lavderuar,
Sε εđε taϭi na gezon.

Пyj te-dendur, fuϭ' te . . . . . .

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Dyɛrt' ɛ-hapura.

1.

Lajðitjɛt' ɛ-mi' jane ϭume,
Mɛndimɛt ϭume mê te-liq;
Mɛ te-qar' dot' trokas un nde dɛre,
Nd' ato dyɛr te-hapura.
    Kam bere ϭum ɲunera ɲa vent,
    Kjo gið' ɲo me vjɛn mu' nder mentt;
    Iisuj mɛ daϭuri mua sot me fton,
    Qiɛλe un tȧ traϭegoŋ.

2.

Mê i-dobet nga gið ϭeŋtoret
Une jam mɛ te-vertɛt;
Пo dote vɛtɛ, sɛ Iisuj fton,
S' as ŋɛri Ay nuk' debon.
    Kam bere ϭum' ɲunera . . . . . .

3.

Fajɛt t' imɛ Ay dot' laŋe,
Пo ɛðɛ çdo ligesi;
Kembet t' im' ɲo, ϭɲɛjt dote hyjne,
Dote ϭoh un' ate lavdi.
    Kam bere ϭum' ɲunera . . . . .

Ne goje.

1.

Kɛmi nga dy vɛϭe, ɲo vɛtem ŋe goje,
Vertɛt nga kjo ϭume kðjɛλet kuɲetojme,
Sɛ nuke duhɛt te dale ɲrɛj sojɛ,
Çdo ɡe nga miqte ɲerdit qe deɡojme.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

2.

Dy sy, po ŋe goje per te kuvenduar,
Kjo tregon, se nga gide qe ke σikuar,
S' duhet perpara gideve t' i flaç liruar,
Mos pesoσ si σume qe kane pesuar.

3.

Dy duar, po ŋe goje, Zoti na ka ðene,
Nde fjalet te tij ay vete na ka ðene:
Te flasem me kujdes ðe gið te punojme,
Qe te mundim vetehene ne te sbukürojme.

Zëri i te-vdekürvet.

U-ngrys e u-be nate, eresire e-maðe me te-gið' anet mbreteron. Heneza me mijra yj qendrojne nde hapesiret, po per pak kohe; gide kejo bukuri per-se σpejti humbete. Atje nde lindjet dukete dale nga dale ŋe drite e-çudiçime; atje po lint djeλi nde maðerit te-tij. Ckendijat' e-tij ndritojne eðe ngrohine gide ç' ka. Ç' fare ndryσim i-mað! Ku eσte qetesia e natese? Ku eσte eresir' e-dendure qe mbulonte ðene? Perse çdo ge e-gaλe sikur u-ngaλ nga vdekja, levis eðe punon? Sepse dita eσte ndare qe te pikojne djerse nga faqja e punetorit te-loðure ger sa te ngryset eðe prape ay te σtijet nde gume per te çloðure. Po ç' jane vaλe keta nderime eðe keto koke-çarje? Ç' eσte kejo qe ŋeriu kupe nuke ndjenet' i kenaqure? Vertet kjo eσte ŋe lufte, luft' e-maðe, luft' e-pambaruare, lufte per te jetuare. Dua te roŋ, dua te roŋ, ðeret punetori, eðe del me krye jaσte nde fuσet te luftese, me trimeri perpiqet' e mendonete ger sa e mbaron punene. Keσtu ŋeriu i mjere dite pas dite, mot pas moti mundonete, po ç' dobi nga kjo? Duarte,

kembete, goja εδε zemra, te-cilate jane liδure ꞑas deσiravεt te-mira ε ꞑas giδe bukurise, ꞑasjεs' εδε lavdis' se kesaj botε, nde funtt te kesaj luftε ndjεnεne te-ꞑafuqiσimε; s' levizin dot, ꞑo εδε mê kεq, te giδa keto benεne ꞑluhur' εδε hi! E-σkuara ε-largmε, si εδε ε-taniσmja, σume kδjελet na trεgon ε na vertεton kete: Ku jane trimat' εδε trimerεσat' ε botese? Ku jane gyσerit' εδε stergyσerite t' ane? Ku jane ca ꞑrεj te-daσurvεt t' ane qe ꞑer-se-σꞑεjti mε nενε kane qene? Пergigja eσte giδ' ajo. Ata kane vdεkure; σkuan nga kjo bote, s' i σohem dot ꞑerꞑara mê. Atehεrε a nuk' eσte ꞑεriu si avuλ, qe ꞑer ꞑakeze dukεte εδε ꞑastaj humbεte? A nuke eσte si bari, i-cili sot eσte εδε nεsere fiσkεte εδε σkεlεte nga ꞑεrezite? A nuke eσte si ꞑe qiri qe ε σuan ε nuke ndrit mê? Mjaft qavε o nenε fat-zεze! Bijte t' ent s' kane vdεkure, sε rojne, εδε dote rojne; zer' i atyrε ꞑo deꞑonεte, εδε dote deꞑonεte sa te roꞑe bota. Пerinderite t' ane, far' ε fisi yne, si εδε miqt' ε daσure t' ane qe jane fσεhure nga syte t' ane, s' jane te-humbure, sε zer' i-tyrε ꞑo deꞑonεte, kujtimεt' ε-tyrε dote mos hiqεne nga mendjá jone sa te rojme, ꞑa kur te baσkonεmi mε tá, ata qe te mbεtεne ꞑas nεσ, dote kεne kujtimε ꞑer nενε. Vdεs ꞑe ꞑerint i-vobεk εδε i-ꞑaꞑojture nde botet, ꞑo, mε-qene-qe ka σkuare ꞑe jεte te-ꞑaqmε εδε te-ndεrçimε, le ꞑraꞑa tij femije mε karaktir te-mbaruare, te-cilete mε te-vertεte jane ꞑe zê i-ꞑavdεkure. Me tjεterne ane, vaσa vergerεσe σeꞑteron jεten' ε saj mε tjεtere meꞑyre ꞑer te-tjεrete. U ndih mε sa i mundεt te varfervεt, veσtron te-semurete, u fσih lotεte te-semurevεt ε te-hεlmuarevεt, giδe ꞑεrezite i do si ꞑe ꞑe, εδε se-giδaσ eσte ꞑe σembελ' ε-mbaruare, ꞑo ꞑas ꞑak a σume vjεtvε εδε kete haꞑεte vari εδε ε ꞑerꞑin. Tjεtri le ꞑaλatεt' εδε ꞑasjεne, vεtε ε kerkon ata

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

qe vuajne nde burk, benete ϭok mε te-denuarite, u ndih εδε benεtε kurban ɲer te-liqte. Пo ɲas ɡiδe ketyrε mundimενε εδε kurbanενε miresiε εδε ky rembenεte ɲaɲandεhure nga kjo botε. Mε te-vertεt, sε vari i ka ɲerɲire te-ɡiδe keta mireberes, te-cilete bota s' i haron εδε i qan, truɲi i te-cilevεt eϭte bere ɲluhur εδε hî, ɲermbi te-ciline ϭkojme ε ϭkεlime ɲa mεnduare. Пo nuk' u ɲyεs, a eϭte ɲa vent te mεntojme ε te δεmi, sε te-ɲerɲjεkurat' ε tyrε, ɲunet' ε tyrε εδε fjalet' ε-tyrε deɡonεn' ε tringeλijne nde vεϭet t' ane εδε jane te-ɲavdεkura? Nde hεδçim syte ndeɲer vivlioδikat ε-deɡuara te botese, te marene nde dore vivλat' ε-vjεjtura te trimavε qe kane ϭkuare, t' i veʒgojme mε kujdεs, εδε te ŋihεmi mε qindera te vdεkure, qe çloδεne sot nde var, nενε ɲa fjale mundime mε ata te flaseme, te deɡojme zen' ε tyrε εδε te mareme dobi te-maδε nga ɲεmet' ε tyrε qe kane lene ɲas. Mε ata nενε munt te liδim' miqesi te-nguϭte, ata munt te na trεgojne fϭεhtesira te-meδa εδε keϭtu munt te msojme ϭume ɡerra qe kuɲe mê ɲare s' i kεmi deɡuare as diture. Keta jane madεmε te-floriŋte ε ϭume te-ɲasur' ε te-ɲambaruare, ɲo vεtem ɲer ata qe kane durim te remojne. Ky eϭte zer' i te-vdεkurvεt qe mê te-ɡiδe anet te botese deɡonεte. Mε te vertεte, sε ata qe nενε i quajme te-vdεkure nuke kane vdεkure, ata rojne, flasen' εδε ɲunojne mε ane te ɲunevεt te tyrε qe kane bere. Пλutarku, Пλatoni, Бimosδeni εδε ϭume te-tjεre a nuke rojne mε fiλosofin' ε-tyrε εδε nuke ɲerndajne drite ndeɲer terre botet? Ϭεksɲiri, Miλtoni, Bakoni, Nytoni εδε te-tjεre. . . a nuke ɲerndajne mεndimε te-larte ε te-ndriçim, qe jane ɲer mbroδesin' ε botese? Пluhuri i Luδεrit, rεformatorit te-deɡuare, çloδεte nde Vitembεrg, ɲo ɲerɡiɡjεt' ε-tia ɲerɲara ɡykatesvεt, fjalet' ε-tija εδε mεndimεt' ε-ti ɲo buçasεne

nde vεϭet te giđe botese. Πo ç' te đεmi per ata, qe kane ϭkuare jεten' ε-tyrε mε karaktir te-kundrεjle nga ata qe permentme! Πer ata qe kane qene priϭjε ε botese, te kombit ε te ϭtepis' se tyrε ε te vεtehes' se tyrε εđε kujtonεne mε maλekimε nga tere bota? A ka geλtiture vari zerat' ε tyrε, qe te mos degonεne per turp a çndε-rim? Πer fat te-kεq εđε zer' i ketyrε me te-giđ' anete degonεte; te-ligate, si εđε te-mirate, kujtonεne brεs pas brεzi. Kjo bote dote iϭtε parajs i-vertεte εđε ε-lumure, sikur te ronin vεtem te-mirete εđε te-liqte te ϭkonin' ε te ϭuheϭine baϭke mε te-ligat' ε tyrε. Nga qenja ε ketyrε dεl lufta nde mεst te se-mires' ε te se-ligese. Εđε keϭtu fjalete, punet' εđε mεndimεt' ε giđe te-vdε-kurvεt te-mire a te-liq jane lenda qe bejne ηεrine te-mire a te-lik; εđε keϭtu jo vεtem degojme zen' ε te-vdεkurvεt, po εđε fuqia ε tyrε ka puϭtuare botene, εđε bota po i vεtε pas, per te mir' a per te kεq.

Djελi lint per dita per te-pastajmεne here per qin-dera a mijera vεta, εđε ηe ze i-frikϭim degonεte kudo qe đote: „Πrεj đεu jε ndertuare εđε nde đεt dote kđε-nεϭ“. Foϭηa te-daϭura per dit pa maλeηim rembεnεne nga gir' i nenεvεt. Vaϭa εđε trima te-riη, plot mε ϭpe-rεse per jεte te-gate per dit i ϭoheme sε biεn' pa ma-λeηim ndene te-prεhurne korđe te vdεkjεse. Bura εđε gra, plεq εđε nusε te-ra, te-pasur' εđε te-varfere, per dit humbasεne nga syte t' ane, po zer' i tyrε eϭte i-pa-vdεkure.

Πo pervεç fjalevεt, punevεt εđε mεndimεvεt te te-vdεkurvεt, qe nuke puϭojne se-điruri, si do qe te jεne ato, vari εđε pluhuri i tyrε qe ka mbεture εp ηe tjεtere ze te-frikϭim po te-vertεte per giđe ηεrezit. Ky ze depertoɒ. ϭpirtin' εđε mendjεn' ε çdo ηεriu; depertoŋ εđε zemεren' ε ati qe s' do tă degoηe. Zeri kelđεt ε

ȃote keσtu: „O uȃetar qe uȃeton ndeper kete bote, σtepia jotε nuk' eσte ketu! nuke dote σkoηe σume kohe, kur εȃε ti dote viσ ketu εȃε mε nενε baσke dote çloȃεσ nga mundimεt' εȃε nga turbuλimεt' ε kesaj botε. Mos ki σpresε nde pasjεt, nde lavdit εȃε nde ndεrt qe munt te kεσ, ato jane vεtem per pak kohe, εȃε σpεjt, do-ε-mos, dote ndahεσ nga ato. Karaktiri eσte i-pavdε-kure εȃε mε-qene-qe koha ε-taniσinja eσte jotja, mεr ate dobin' ε-perjεteσmε, qe munt te març, sεpsε σkon εȃε ηe hεre ajo nuke kȃεnεte. Πo te gεσ gemba εȃε fεrra nde uȃet' mos kȃε kokene t' i σikoσ, ngri syte perpjεte ndε ay Zot' i-vertεte εȃε σko perpara. Mbaj ment, sε ηe karaktir i-mbaruare εȃε i-ȃjεσte munt te tuntηe mbrεterira, munt te ndritoηe mεndimεt' ε mijeravε te riη, nga te-cilete pritεt mbroȃesia εȃε lumeria ε botese. Dote mbaroη dukε pεrserituге sε: fjalete, punet' εȃε mεndimεt' ε te-vdεkurvεt qe kane σkuare qindera εȃε mijera vjεç perpara nεσ kane pasure, kane εȃε dote kεne fuqi te-maȃε nde botet, po, vertεt, nga atá varεte εȃε jεta ε-pasosure tεj varit. Πra lεte degojme te-urtene porosi qe na ka lene fiλosof' i-urte Soλomon: „Kujto krijεtare t' ent qe nde ditt te djalerise s' atε. Ki frike nga Πεrendia εȃε ruaj porosit' ε Tia. Sεpsε kejo eσte giȃesia per ηεrine. Sεpsε Zoti dote sjελe me gyq çdo ηεri εȃε çdo fσεhtesire osε te-mire osε te lige". Eȃε per ata qe rojne pas kesaj porosiε vεte qiελi ȃerεt keσtu: „Lum ata te-vdεkure qe vdεsene me Zone qe taσi. Πo, ȃote Fryma, qe te prehεne nga mundimεt' ε tyrε; εȃε punerat' ε tyrε u vεne prapa atyrενε". (Sbul. 14, 13).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

COΠA III.

DIAΛOGE.

Vaɕa Πerdeλimtarε.

VETA: **Πerdeλimtarja** εðε **Liηesja.**

Πerdeλimtarja. Sa ε-gezuare qe jam! Πas dy a tri dit dote kεm diten' ε lindjεse. Θikoni sa te bukura ðurata kam hazeruare! Kujt vaλe dot' jà aη? Nenja εðε babaj i duane ɕume moλete, ηerandaj atyrε dot' u aη nga ηe moλe te-maðε ε te kuqε. Kete kukλe te-bukure dot' jà aη asaj vaɕes' se-varfere qe ε ηaɕe djε se-largu; sot munt te viηe ηraηe ketu. Sa ε-bukure kukλe eɕte kejo! (ε ηuð kukλene). Πo ç't' u aη baba-gyɕit εðε gyɕεse? Baba-gyɕit dot' i aη kete fyελ, sεηsε ati ɕume i ηelqεn te verɕeλεηe εðε gyɕεs' i ηelqεn te deηoηe. Πerandaj atyrε dot' uà aη kete fyελ. (Πo verɕeλεn mε fyελine).

Liηesja. (Hyn nga dεra εðε kerkon buke). Moj zoηeze, keɕtu Zoti te ðente giðe te-mirate, εη-me ηe coηe ƀuke, sε kam dy dit s' kam ngrene εðε jam kεq semure.

Πerdeλimt. Eja, moj murge, εja brenda sε εðε djε te ηaɕe se-largu, εðε me arði kεq, kur te ηaɕe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

sbaθur' ε lakuriq nde kete kohe te-ftohete; kur te ꞑaϭe, mε ꞑe herε deϭerova te te kεm me ϭteꞑi εδε te te ndili ꞑak, εδε gezonεm fort, sε Πεrendia m'a mbuϭi deϭirene.

Liꞑesja. (Veϭtron potuλ' εδε çuditεte). Sa ε-bukur' εδε ε-maδε ϭteꞑi! ε-lumure jε ti qe ron ketu si nde ꞑarajse; Zoti te δente mê te-meδa ε mê te-mira.

Πerdeλimt. Nuke me ben te-lumure kjo ϭteꞑi εδε bukurij ε-saj, ꞑo ꞑe ge tjεtere qe ε kam δελe nde zemret. Πo nuke me δua, nga jε ti, moj ε mjεre!

Liꞑesja. Ej, tεj, lark nga ꞑe fϭat i-vogele.

Πerdeλ. A kε ꞑerinder, εδε ku jane?

Liꞑesja. S' kam as nenε as baba, as far' ε fis' as ꞑesεndi nde kete bote; ꞑerinderite me kane lene te-vogele! kam mbεture vεteme εδε nuke jam ε-zoꞑa te ꞑunoꞑ, ꞑerandaj nεvoja me ben te liꞑeꞑ nga ndoꞑe coꞑe buke, qe te mos vdεs uriε. Te lutεm, ꞑerdeλε-me εδε me εꞑ ꞑe çike buke, sε jam ϭum' ε-urete.

Πerdeλ. Si tå δone εmerine?

Liꞑesja. Marigo.

Πerdeλ. Oh! sa gezonεm, Marigo qe te soλi Πεrendia ketu! Une dot' u aꞑ jo vεtem buke, ꞑo εδε te-tjεra gerra qe kε nεvoje. Πa si te haϭ, te ngoꞑεϭ mire dote vεmi nde odet t' imε, atjε ku kam robat' ε-mija εδε dote te vεϭ mε ꞑe ꞑale roba te-tjεra, sε keto i kε farε te-ꞑriϭura. Une kεm roba te-tεꞑera, εδε nena me ka δene, t' jå aꞑ kujt te dua ato roba qe s' me liꞑsεne.

Liꞑesja. Zoti te δente ꞑe mije te-mira εδε giδe sa deϭeron zemera jotε. Si me soλi Πεrendia nde kete ϭteꞑi te ꞑεꞑ kaqe ꞑerdeλim!

Πerdeλ. Une gezonεm mê tεꞑere sε ty, Marigo ε-daϭure. M' i-maδi gezim qe munt te kεm une eϭte te beꞑ te mire te-nεvojϭimit. Une s' roꞑ vεtem ꞑer vεtehεne t' imε, εδε çdo ꞑεri mε ment keϭtu duhεte te beꞑe.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Γiδe te-ηasurite liηsεte te dine, sε nuke munt te-marene ηasjεne nde var, liηsεte te jεne ηerdeλimtare, te veσtrojne te-varferite, sε keσtu Zoti u ka ηer te δene mê tεηere. Eja taσi te vεmi nde odet t' imε.

Qe nde vogelit do mesuare ε-mira.

VETA: **Aferdita** εδε **Vitoria.**

Aferdita. Περsε nuke kε arδure kaqe dit nde skolit?

Vitoria. Nuke kam arδure, sε m' u-merζit; mesimεte qe kεmi ηer te-mesuare jane kaqe te-rende, sa nuke me mundεte t' i mesoη.

Aferdita. A ηerηiqεσ t' i mesojσ εδε nuke munt, aηo σikon vεtem lodrate εδε haron farε mesimεte?

Vitoria. Πo, ε-diture eσte, sε giδe ditene nuke munt te mesoη, dua εδε te los ηe çike. Θoqεt' ε mia giδe ditene lozene εδε une mε to baσke σkoη kohene, εδε lozeme σume lodra te-mira.

Aferdita. Vertεt, Vitori, duhεte nga ndoηe hεre εδε te lozeme, ηo ka kohe ηer te lojture, ka kohe ηer te mesuare εδε ka kohe ηer çdo ηune, ηo kupe nuke ben te mareme kohen' ε mesimεvεt εδε tà ηerdorime ηer te lojture.

Vitoria. Πosi! Ti ηaskε kohe te ndare ηer çdo ηune! Une nuke ri te çaη kokene si ti. Kur me hahεte, ha; kur me flihεte, flε; kur me luhεte, luaη, εδε kur me tεkεte, vεtε nde skolit; nuke jam kaqe ηa ment si ti te liδεm, qe taσi mε te-ketiλe nomε, εδε te mos jεm ε-liruare te beη ç' te dua εδε kur te dua.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Aferdita. Σume me vjen keq, σoqja ime, se me kete uðe qe ke nisure nuke dote munç te keσ funt te-mire.

Vitoria. Mua me dukete, se kam zene ŋe uðe σume te-mire, eðe jam kaqe e-gezuare sa munt te mendoσ, eðe nuke vras mendjene e te jem tere ditene e-helmuare.

Aferdita. Sa me vjen keq qe je kaq' e-lajðiture! Dego-me ca gerra qe i kam deguare nga ðaskaleσate, ɲo te σikoσ, nde mos t' u mbuσte eðe ty mendja, se je σum' e-lajðiture. Ƞeriu, nde daσte te jet' i-mire, i-dobiσim, i-nderçim, i-levduar' e i-lumure, grua qoft' a bupe, duhete qe nde vogelit te nisŋe te-ndertuarit e karaktirit. Keto te-meta, qe s' i quan ti per gekafσe, zene peŋe nde ty, eðe kur te piteσ e te beneσ nene, dote beσ e dote mundoneσ giðe keσtu.

Vitoria. Une nuk' i besoŋ keto fjale qe me ðua ti. Une di, se nde verset t' ene giðe keσtu bejne. Πastaj, kur te pitem, dote beŋ mê te-mira ɲunera se keto qe beŋ taσi. Kur kam bere ndoŋe faj, kam deguare nenene te ðote: „Foσŋe eσte, eðe s' i kane arðure mente“, do-me-ðene kur pitete ŋeriu e benete i-mað, atehere i vijne mentte; sa eσt' i-vogele, munt te beŋe ç' te doje.

Aferdita. Ke σume te-maðe lajðitje, o Vitori, eðe σume me vjen keq, se eðe nenja jote ɲaska kaqe ment sa eðe ti. Nenja me ment kupe nuke flet ɲerɲara tevegelvet keσtu, qe t' u aɲe zemere ɲer te ligene, ɲo sa-do te-vegele qe te jene femija, nenja duhete me kujdes te flase ɲerɲara atyreve, eðe te mundoŋe ata ɲer çdo lajðitje qe bejne; qe te dine, se e-liga ka mundim eðe e-mira ka fitim e ɲret levdate.

Vitoria. Πosi, moj Aferdite eðe nenene mâ bere

pa ment? As gĉ nuke ditkε. Tà dijε sεç fare nenε te-ditur' ε te-mesuare kam une, ti kupe nuke dote flisηε keϭtu. Kur vjεn babaj qe jaϭte, giθeηe i trεgon, si ka ϭkuare ditene, si zihεte mε feqiηate, si i flasen' εðε si u ðote. Im' me flεt te-ketiλa fjale, sa as ndoηe grua tjε-tere s' munt tà nxjεre me kryε mε ate. Eðε babaj i ðote: „Mire uà berε". Lεte mos te dukεte, sε nenja imε eϭte ndoηe turuλaçke, qe nuke di te flase.

Aferdita. Taϭi kupetoη mê mire, ϭoqja imε ε-daϭure, sε εðε babane ε paskε si nenεne, pa εðε per ty s' me vjεn çudi, qe jε ε-ketiλe. Si mjεre ata femije qe kane te-ketiλe perinder, qe nuke dine, si te pitin' ε si te bejne femije te-mbare! Kjo me ben te mεndo-nεm ε te ndjεη mê ðελe nde zemeret t' imε nεvojen' ε maðε qe kεmi per nena te-msuara ε mε karaktir te-vertεte. Te-parete mesimε femija i mapene nga perin-derite nde ϭtepit, perandaj perinderite duhεte mε kuj-dεs te-maθ te dine, si te siλεne perpara te vεgelvεt, εðε kur ϭohene, sε femija kane te-ketiλa te-mεta si t'en-dεte, duhεte t' i mundojne femijene εðε te perpiqεne t' uà çkuline.

Vitoria. Taϭi kupetoη, ϭoqja imε ε-daϭure, sε kε te-drεjte mbe giðe keto qe me ðε. Mbaj ment, ηe hεre ðaskalεϭa na ðoϭtε per ηe çupe, qe nuke kiϭtε kujdεs as per mesimε, as per skoli, as per gεsεndi, sε dy a trε vjεt mbεtεj nde giθ ate taks, mε pahir mbaroj sko-line, po εðε kur ε mbaroj, s' iϭtε ε-zoηa as per ndoηe pune; ηerezia nuk' ε ndεronine, εðε keϭtu fundi i asaj nuk' iϭtε i-mire as per vεtehεn' ε-saj as per femijen' ε-saj.

Aferdita. Ϭume gezonεm, Vitori ε-daϭure, sε uðen' ε-mbare ε te-drεjte zurε tà kupetoϭ. Tà diϭ, sε ηe dite po te humbaç nga skolia eϭte ηe humbjε ε-maðε; kur degon ndoηe fjale te-lige, te zeϭ vεϭet εðε te ikenç,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

qofte nga ndoηe ϭoqε a nga ηerinderite te ndεrojϭ ε te deϱoϭ ηerinderite vεtem ηer te-drεjten' εδε ηer te-mirene; te ndεroϭ δaskalεϭate qe ηerηiqεne ηer te-mirene t'endε; nde befϭ keϭtu, kur te pitεϭ ε te beηεϭ ε-maδε, dote jεϭ grua nikoqirε εδε grua ε-vertεte, εδε dote jεϭ ε-mire, ε-lumure εδε ε-dobiϭimε εδε ηer vεtehεne t'endε εδε ηer te-tjεrete.

Vitoria. Taϭi kuηetoη ϭume mire, ϭoqja imε ε-daϭure, si munt te beηεte ηεriu ηεri i-vertεte, i dobiϭim εδε i-lumure. Taϭi kuηetoη, sε ηer çdo ηune ηεriu liηsεte te kεte kohe te-ndare, te largoηεte nga fjalet' ε nga ϭoqerit' ε-liga, te ndεroηe te-tjεrete εδε te ndertoηe karaktirine qe nde vogelit; sεηsε atehεrε eϭte kohe te hiδεte δεmεli ε-ϭendoϭe, qe te qendroηe mbi ate ndertim i-maδ, εδε bukuria ε ketij dote jεte ηer giδeηe si ηe drite nde mεst te εpesires' se-ϑελe. Πasketajδi εδε vεte jam ηer te-ηerηjεkure te ve jεtene t' imε me raδe, dote çemoη kohene, dote ndεroη te-tjεrete, dote ηerηiqεm te beη te-drεjtene, dot' i ndih te-dobetit ε dote dua te-afermine. Te falεm ndεrse fort, ϭoqja imε ε-daϭure, ηer keto keϭiλa te-vejεjtura qe me δε, sε une sot fitova ηe ηasjε te-maδε, te-cilene une kupe nuke dote munt t' uà çηaguaη, ηo ϭηerεη, sε Zoti dot' uà çηaguaηe mε giδe te-mirate.

Aferdita. Eδε une fort gezonεm, Vitori, jo sε bera ndoηe te-mire, ηo sε mbuϭa dεtyrene t'imε, εδε bεsoη, sε te zotuarete qe beni sot ηer vεtehεne t'uaj dote jεte ηer te-mirene t'uaj, ηer te-miren' ε veλεzervεt te-tu, te ϭoqεvεt t'endε εδε tε giδe femijese.

Vejɛjtja ɛ ɋuhes' se-vɛt.

VETA: **Amalia, Vitoria** ɛđɛ **Manuɢaqja.**

Amalia. Gezuaɢi, mikja imɛ ɛ-daɢure!

Vitoria. Mire s' ɛrđɛ, ɛđɛ ɋiđeɳe gezuare na arç.

Amalia. Ku vɛtɛ keɢtu ɛđɛ ç' kɛ brenda nd'ate ɲɛcɛ?

Vitoria. Vɛtɛ nde skolit ɛđɛ brenda nde ɲɛcɛt kam vivλat' ɛ-mia.

Amalia. Πo nde cilet skoli vɛtɛ ti? Une uđese, mengɛs ɛ mbrema, ɢume hɛre te kam ɲare, ɲo nde skolit t'ene ɋɛr sot kupe s' te kam ɲare.

Vitoria. Une vɛtɛ nde skolit te çuɲavɛt ɢqiɲɛ, ku mesojme ɢume koλaj çdo mesim ɛ çdo dituri nde ɋuhet t'ene. Na ɛđɛ vivλate t' imɛ.

Amalia. Eđɛ une ɲrɛj zemerɛ kam daɢure te viɳ nde kete skoli, te-cilene ɢume ɢoqɛ mȧ kane levduare, ɲo ɲerinderit' ɛ-mi ɛđɛ far' ɛ fisi nuke me lene te vɛtɛ nd' ate; đone, sɛ as ɋuha s' eɢt' ɛ-vejɛjture as vivλat' ɛ-nɛvojɢimɛ nuke ɋendɛne nd' ate. Γuha ɢqiɲ vɛtem ɋɛr nde Svɛzde flitɛte; mê tutjɛ s' flitɛte ɛ duhɛne ɋuhera te-tjɛra.

Vitoria. Eɢte vertɛt, sɛ ɋindja qe flɛt kete ɋuhe eɢte fort ɛ-ɲake, s' eɢte mê tɛɲere sɛ dy miliune, ɛđɛ ata qe đone, sɛ ɋɛr nde Svɛzde flitɛte, kane te-drɛjte. Πo as farɛ s' kane te-drɛjte ata qe ɛ kane msuare ɲrɛj nenɛse qe nde foɢɳerit te mos ɛ duane, te mos ɛ ndɛrojne, te mos kerkojne mbrođesin' ɛ asaj ɛ te mos msojne ɛđɛ vɛte ɛđɛ femija ɛ-tyrɛ mɛ te-kenduar' ɛ mɛ te-ɢkruare, sɛ kjo dote jɛte ɲer te-miren' ɛ-tyrɛ. Mrođesia ɛ ɋuhese mbrođeson ɛđɛ teɽe ɋindjɛne se-ɋiđaɢ ɛđɛ sjɛλ çdo te-mire qe deɢeron ɳɛriu. Ata mesimɛ qe meson ti nde kete verse mɛ kaqe mundimɛ ɛđɛ jo si duhɛte

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

a nuke dote iσtε mê mire t' i kiσε mesuare si dykε lojture qe nde foσηerit, εδε mè te-σumet' ε atyrεvε prεj gojes' se nenεse?. Γuh' ε nenεse σume ndih per mbroδesi te-σpεjte ε te-mbaruare nde çdo ge ε pune.

Amalia. Me vjεn çudi, si mundεte ηe vaσez' ε-vogele te mesoηe mesimε te-larte si dykε lojture osε nga goj' ε nenεse osε nde skolit, kur une kaq' ε-maδε nuke mesoη dot mesimεte t' im, ndonesε mundonεm si diten' εδε natene kaqe σume, sa, munt te δεm, kam humbure nga mundimi εδε σendεne. Kartera σume kam εδε σume mundonεm kaqe vjεt, po prape nuke di pervεç prεj cipε ato qe kam mesuare, εδε, nde daça t' i pefεη, nuke dote munt t' i pefεη vεç mε ato fjale ε mε ate guhe qe i kam mesuare.

Vitoria. Me vjεn σume kεq, sε σume jε mun-duare ε ge s' kε mesuare, εδε per fat te-kεq εδε nuke di, persε nuke kε mbroδesuare si ε sa duhεte, εδε per sε nga mesimεte jε σume m' ε-dobete nga çdo çupe ε skolise s' ane, ndonesε munt te jεte σume m' ε-vogele nga ti εδε pak kohe vεtε nde σkolit. Kejo vjεn, sε ti meson mesimε te-paηojture mbe ηe guhe qe ti s' ε di εδε σume rende, tεk ajo i meson giδ ata mesimε nde guhet te-saj σume lεhete. Mundonεσ σume εδε s' ben dot ge, sε mesimεte i meson si bufi, i-cili meson disa fjale, po nuke di sεç mεndim kane. Sa meson ti nde ηe jave nde skolit t'endε dot' i mesoηε mbe ηe dite nde skolit t'ene. „Kuσ s' ka koke ka kembe" δote ηe fjal' ε-urte, εδε kejo dote jεt' ε-vertεte per giδe gindjεne, gεr sa skolite dote jεne vεtem mε guhera te-huaja.

Amalia. Me dukεte, sε kε te-drεjte mbe σume nga ato qe δε, εδε sε eσte σume mire ηεriu t' i me-soηe mesimεte ε diturite nde guhet te-tij, sε keσtu i meson σume koλaj; mεndimεte t'ent m' i vεrtεton εδε

ηe ge qe kam kenduare 'nde istorit. Tere kombet' ε Evropese, gεr-sa kiɞine ndeper skolirat te-tyre vεtem Λatiniɞtεne, qe eɞte ηe guhe, si δone, ɞum' ε-bukure εδε ε-δελe, po ε-vdεkure, sε prεj qindεvε vjεt as gekundi s' flitεte, iɞine ɞume prapa; gindja po-δua iɞtε gysm' ε-εgere εδε te-diturite fort te-paλe εδε farε te-padobiɞim, sε ato qe ɞkruanine, mε-qene-qe iɞine nde guhet te Λàtinevεt, vεtem ɞokct' ε-tyrε i kendonine, tεk gindja nuke ɞihtε as mê te-vogelene dobi nga mundimεt' ε atyrε. Πo qe kur çdo komp zuri te mesonεte nde guhet te-tij, fytyra ε Evropese u-ndryɞua; qytεteria, dituria, mjeɞterite εδε giδe miresite mbroδesojne kaqe sa s' munt te δuaɞ. Πo giδe bota δone, si εδε mê pare te δaɞe, sε nde guhet ɞqip nuke ka vivλa, εδε pa vivλa ηεriu si munt te mesoηe?

Vitoria. Ndonesε s' jεmi farε pa vivλa, si duane te δone bota, prape δεm, sε mε te-vertεte s' kεmi vivλa sa duhεte te kεmi. Πo faji qe s' kεmi vivλa s' eɞte i guhese, po i ηεresvεt εδε i sistεmese, pas se-cilese gindja jone ka pojture gεr sot. Ndonesε s' kam te δεm as ge kundre ndoηe guhε, sεpsε giδe guherate jane te-mira ε te-dobiɞimε, prape δεm, sε pleqte t'ane kane pasure ε kane faj te-maδ, qe s' duane te-parete mesimε ndeper skolirat te εpεne nde guherat te vendit. Te-keqijat' ε fajit te plεqvεt jane te-tmεruara per giδe gindjεne. Mê te-ɞumet' ε fɞatarevεt mε te-mos pasure skolira ε vivλa nde guhet te-tyrε, εδε dykε gεture pεngimε te-pakapεrxyεrɞim per te mesuare nde guhera te-huaja osε mbεtεne farε te-padilure εδε keɞtu ɞkojne jεte te-zεze, osε, per fat te-kεq, mε te-mos-diture, si te permbajne ɞtepine, benεne kursare, ge ε-lige εδε per ata vεte, sε me-se-fundi zibεne prεj qεverise εδε hiδεne per jεte nde burgε, εδε per te-tjεrete, sε i rjεpine, i var-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ferojne ε i vrasene. Vendi yne vuan ɞume nga kursarete εðε dote vuaɳe, gεr sa nuke vihεte ndeɲer skolirat guha jone. Vivλa munt te kεmi sa te duame, apin te kεmi mentte nde koket. Πo te kerkoɳe tere gindja vivλa nde guhet te-saj, ɞume ɳεres dote ɞkruajne vivλa, εðε keɞtu εðε keta dote pojne si duhεte εðε gindja dote kεte vivλat' ε-nεvojɞimε εðε dote ndritonεte εðε dote mbroðesoɳe. Si-cili, kur te ɞkruhεte guha, dote zere uðen' ε-mbare, si-cili dote mirεte mε ɳe mjεɞteri εðε dote ɲerɲiqεte tȧ lartesoɳe.

Amalia. Taɞi εðε une kuɲetoɳ, sε ɲo te kiɞime vivλa ɲer çdo ge nde guhet t'ene, ɞume diturira dot' i mesonime sikundre mesojme te lajme a te qεɲime, εðε ɞumica, nde ventt qe te zintε nga ɲadija uðet' ε liga ε te levdonεte ɲer to, dote zintε uðen' ε-mire εðε dote iɞtε ɲa mas' ε-lumure. Bujqerite ɞume koλaj dote mesonine, si tȧ ɲunojne ðεne ɲer te fituare mê tεɲere; bariɳte, si te ɲunojne qumeɞtine, qe te nxjεɲene mê ɞume ɲroɳe nga bagetia; εðε çdo mjεɞter mjεɞterin' ε-tij dotȧ mbroðesontε, εðε keɞtu tere ɳεrezia dote benεj ε-diture, ε-ɲasure, ε bεkuare εðε ε-lumure.

Vitoria. Ketu dote tȧ siλɳa εðε une fjalene, εðε gezonεme ɞume, sε kuɲetovε vεte farε mire ç'doɳa te te ðoɞɳa. Πo εðε ɞɲirteriɞt kεmi mbεture farε ɲraɲa mε te-mos-ɲasure guhene te-ɞkruare. Tere jεtene ɳεriu, bup' a grua qofte, çdo te-djεle ε çdo te-krεmtε vεtε nde kiɞet, ku kendonεne ɞume urata εðε gerra te-bukura, ɲo dru vεtε ε dru kðεnεte nde ɞteɲit, sε degon ɳe ze, ɲo s' ε kuɲeton as ndrεqεte, kur εðε ata qe i kendojne, mε-qene-qe vεte s' i kuɲetojne, ɞume hεre jane mê teliq nga te-tjεrete. Πer dita kendonεte Ungiλi εðε Πsaλtiri, εðε ɞume ɳεrεs i din' ata ɲrεj gojε, ɲo ç' dobi nga kejo, kur s' i kuɲetojne. Mε-qene-qe ɳεrezite s' i kuɲe-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

tojne eðe s' jane te-gatuare qe te rine dy tri ore si drure ɲa ber' e ɲa folure ǥe, zen' e flasene ç' te muntɳene, eðe ɕume here hahene, zihen' eðe pihene, eðe keɕtu vendi, qe eɕte ndare qe te jete vegele ɲaqtimi eðe daɕurie, nga te-mos-kuɲetuaret' e ɳeresvet benete vegele grindjeje, cmiri, zilie e fatkeqerie.

Manuɕaqja. Eðe mua me dukene fort te-verteta fjalet' e Vitorise. Πo te kuɲetonine grate ato qe kendonene nde kiɕet, dote vinine veɕne e te deɲonin eðe nuke dote benine kaqe zaλahi, ɲo, kur te dilnine nga kiɕa, dote dilnine mê te-ndrequra. Me kot mundonene kujdestaret' e kiɕese dyke qertuare grate; kuɲe s' jane ɲer te deǥuare, se fajne e kane vete, e kane ɲrifteria, qe ɲerdorɳene ǥuhe qe s' e kuɲeton ǥindja. Nde duame ɲra kiɕa te mbuɕɳe qeλimne, ɲer te-cilene e beri Zoti, duhete tere kendimete, urata a lavdurime qofɕine keta, te benene nde ǥuhet te vendit, qe t' i kuɲetojne bota, t' i deǥojne me kujdes e te ndreqene.

Vitoria. Te-ketiλa fjale e mendime ka ðene eðe ɳe nga ɕeɳtoret' e-meðeɳ te kiɕese. „Si dote besoɳe ɳeriu, nde mos deǥofte? eðe si dote deǥoɳe, nde mos ɲaste ɳeri qe t' i flase nde ǥuhet qe kuɲeton?“ Πas fjalevet te keti ɕeɳti s' ka faj mê te-mað se t' i falemi Πerendise me ǥuhe qe s' e kuɲetojme, me ǥuhe te-huaj, akoma nde qofte kejo eðe ǥuhe enǥejɕ. Si munt te ðote ɳeriu: Amin kur s' kuɲeton? Si munt te ndreqete ɳeriu, kur ata qe i benene uðeheqes i flasene mbe ɳe ǥuhe qe s' e kuɲeton?

Manuɕaqja. Πo, vertet keɕtu eɕte. Une di vetem Cqiɲ; ɲa nde me ðeɳç ǥe ose Angliɕt ose Frenǥiɕt, me ǥuhera qe s' i kuɲetoɳ, si dote mar veɕ ç' me ðua? Si dote ndreqem, nde me qerton a nde me meson me keɕiλa te-mira? Kur s' te kuɲetoɳ, ti me flet

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

kot εδε une mbe kot po hump kohene dykε deguare tyne. Andaj σum' ε-maδε mapezi eσte t' i falεmi Πε-rendise mε ηe guhe qe s' ε kupetojme, sa-do ε-mire, ε-larte, ε-bukure qe te jεte kejo. Eδε σpirteriσt pra s' munt te kεmi mbroδesi pa guhene t'ene.

Vitoria. Me dukεte, sε Manuσaqεja me kupetoj farε mire.

Manuσaqja. Ka εδε ηe tjεtere ge, te-cilene s' na ε δε. Eδε guherat' ε-huaja mε ndihmen' ε guhese s'one dote muntme t' i mesojme εδε mê koλaj εδε mê σpεjt. Nde kohet, nde te-cilet pas sistεmese qe ka mbajture vendi yne per fatkεqeri gεr sot mesojme vεtem tyr-qiσtεne a gerqiσtεne, dote muntme te mesojme mε ndih-men' ε guhese s'one pervεç atyrε εδε η' a dy guhera te-tjεra mire ε si duhεte, εδε keσtu dote muntme te kεmi te-duheσimεte εδε per vendεte jaσte vendit t'ene, jaσte Cqiperise.

Amalia. Πas mendjεse s' uaj pra kane qen' εδε jane pa ment εδε turuλake giδe sa s' duane guhen' ε-tyrε. Πo si mundεte kaqe ηεrcs te jεne te-geηyεre, kur ata jane te-par' ε te-pasure, εδε kane ne dore giδe pu-nerat' ε mesimit ε te kiσese? Lεri keta sε mundεte te bejne keσtu per kete a per ate εntεrεse, po ata qe mε mendjεn' ε mε trimerin' ε-tyrε kane fituare pasjε te meδa, te-cilete mε gruσt i kane dεrδure per te ha-pure skolira a per te bere ndertεsa perdeλimi εδε kane zbukuruare Konstandinopojen' ε Aδinene, si Ẓapa, Kris-taqi, Banka, Arsaqi ε te-tjεre, si εδε keta jane pa ment εδε turuλake?

Vitoria. Πo, me dukεte, sε aσtu eσte. Ata ηεres, te-cilete i permendε mε εmerat' ε-tyrε, kane qene trima, te-urte, zemre-barδe ε te-δimsure, po kane qene εδε te-geηyεre ε kane εcure nd' εpesire. Cila gindjε ka mbro-

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ϑesuare mε ɡuhe te-huaj? Cila nenε munt te ritŋ' ε te apcsεŋc femijen' ε-saj si duhεte ɲa diture ɡuhen' ε-saj mε te-kenduar' ε mε te-ɕkruare, si ε do koha? Cili ŋεri ɕpirteriɕt munt te ndrεqεte ɡεr sa vεtε mbe ŋe kiɕe, ɲrεj kendimεvεt te se-cilese s' kuɲeton as ɡe? Ɑume vjεt vεmi ɲde skolira mε ɡuhera te-huaja, ɲo sa te-ɲake jan' ata qe i mesojne mε te-vertεtε! Ɑumica an' ε mb' ane eɕt' ε-ɲaditure, ε-vεrbere, ε-varfere εδε fat-zεze, ɲa mê te-voɡelene ɕɲerεse ɲer te-ɲritmε te-mire.

Amalia. Taɕi fort mire kuɲetoŋ, sε nde mεndimεt t' uaj kini ɕume te-drεjte, εδε me dukεte, sε εδε m' i-urti ŋεri s' ka te ϑote ɡe kundre atyrεvε. Mε te-vertεte ɡuha ε vendit eɕt' ε-dobiɕimε mê tεɲere sε çdo tjεtere ɡuhe, sε mε mbroϑesin' ε asaj vjεn εδε çdo tjεtere mbroϑesi. Εδε une qe taɕi, o Vitori, dote viŋ baɕke mε ty nde skolit qe vεtε ti, ku tere mesimεte benεne nde ɡuhet t' ene, ɲa lεte ϑone te-ɡeŋyεrete ç' te duane. Ɑume kohe kεmi humbure ɡεr sot, ɲo lεte ɲunojme ɲasketajϑi ɲer te-mirene t' ene, kuɲe nuk' eɕte vone; koha s' ka te-mbaruare; ɲo ç' munt te bejme nεvε qe jεmi çuɲa? munt te ϑote ndoŋe ɕoqε. Lεt' i ɲerɡiɡεmi se-ketiλese: „Çdo ndertεse ε-maδε ka nεvoje kaqe ɲrεj haliqevε sa εδε ɲrεj ɡurevε te meδεŋ“. O Vitori, o motra imε ε daɕure, te falεm ndεrse ɲrεj zemerεeɲcr keɕiλat' ε-ɲaçεmuara qe ɲatε miresine te me aɲç sot, enɡeλi i Zotit te maϑ te ɲruri sot ty ketu ɲerɲara mεjε, qe te ndriçonεm εδε te ɕoh ɲunerate si jane mε te-vertεtc εδε te beŋ dεtyrenε t' imε.

Maɲuɕaɡja. Εδε unc ɕune ɡezonεm, sε nga fjalete nde mεst t' uaj ɲaɕe kaqe te-maδε dobi sa s' munt t' uá ɲefεŋ; u-ndriçuaɕe mε te-tεɲere, ɲa mase; juvε uá ŋoh kete te-mire, εδε ɲerandaj dote jεm ndene dεtyre ε ɲdene baɲe ɲer jεte ɲerɲara juɕ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Armiqesia nde mεst te se mires' ε te se-liqese.

VETA:

1 **Drεjteria**	1 **Ϭtremberia**
2 **Perdeλεŋa**	2 **Arϐent-daσja**
3 **Permbajtja**	3 **Pirja**
4 **Ojεσtesia**	4 **Dy-faqja**

9 Deσperia.

(Keto çupa dalen' ε rine mbe kembe, 4 mbe ŋ' ane εꝺε 4 mb' anet tjεtere pervεç Arϐentdaσjεse, ε-cila nde mεst te σoqεvεt te-saj ri mbi ŋe fron ε mban nde dore ŋe arkeze mε te-hoλa dykε trazuar ato. Te-katre çupate nga an' ε menϐere jane vεσuro mε roba te-barꝺa, εꝺε te tjεrate nga an' ε djaꝺte nde te-zεza pervεç Dyfaqjεse, ε-cila trupin ε fustanit ε ka te barꝺe εꝺε fundine te zi. Γiꝺe çupate kane te-σkruare εmerin' ε-tyrε permbi ŋe rip kartε qe nga sup' i-djaꝺt' ε ϐεr nde brεzi nga an' ε men-ϐere. Deσperia s' ka te-ketiλe rip, as εmerin' ε-saj te-σkruare. Drεjteria eσte liꝺure mε varϐε ϐεr nde koket, ϐεr sa Deσperia kupetoj te-vertεtene εꝺε vatε pas çupavet te-mira, kur varϐεte jà hoqne Drεjterise ε jà vune Ϭtremberise).

Deσperia. (Hyn εꝺε vjεn potuλe ε-mεnduare nde mεst t' atyrε εꝺε uŋ kokene nde ŋe vent εꝺε ꝺote:) Sa ε-mjεre jam une nde kete bote! sa ε-εpet' εꝺε ε-merziture me dukεte, εꝺε mê tεpere nde keto kohera, qe trumbuλimε te-keqiŋ kane puσtuare mendjεne t' imε! Ah! te kiσa pak-se-paku ndoŋe nga far' ε fisi a ndoŋe mikε te-daσure, ε-cila te mirtε pjεse nde hεlmεt te mi! Ah! sikur te ndoꝺεj ndoŋe ŋεri i-vuare ε te me εptε ndoŋe keσiλe, si te beŋ! bεsoŋ, sε σume dote me ndihtε εꝺε dote mos ndjεŋa kaqe kεq rendesin' ε kesaj bapε qe me ka plakosure ε ment me σtyp farε. Πo per fat te-kεq as far' ε fis, as mikε, as dore ndihmesε σi-koŋ perane mεjε, po perkundrazi ndjεŋ, sikur εꝺε gurete jane ngriture kundre mεjε. Taσi eσte koha qe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te ve ϑεmεlin' ε se-pritmεse s' imε. Nga te-sgεϑurite εϑε nga vεndimi qe dote beɳ sot varεte lumeria osε mjεresia ε tere jεtese s' imε. Sa nεvoje te-maϑε kam nde kete kohe nga te-mir' ε nga te-urte keϭiλoɳes, qe te me ndritojne pak-se-paku pakeze nde kete te-sgεϑure, qe kaqe ϭume me trumbuλon εϑε qe duhεte tà vεndos ɳe hεre per giϑeɳe. (Kϑεnεte nga an' ε-djaϑte εϑε qendron dykε veϭtruare Ϭtremberine εϑε ϭoqεt' ε-saj, εϑε u qasεte perane εϑε u ϑote:) Oh! ç' jane keto frymera! endere ϭikoɳ apo mε te vertεte jan' ato qe ϭoh!

Ϭtremberia. (dykε dale pakeze perpara). O zoɳe, nεvεj s' jεmi hiεra, as duhεte te pandεhϭ, sε ϭikon ndoɳe endere. Πo, ti sot jε ε-lumure qe te pruri fati te piqεϭ mε nεvε, sε vεtem ϭoqeria jone munt tà beɳe ɳεrine te-lumure ε fat-barϑe. Иεvε jεmi ɳe fuqi ε-maϑε, qe ka qene, eϭte εϑε dote jεte εϑε ben çudira te-meϑa nde kete bote.

Deϭperia. Nuk' u ɳoh, as u kam pare kupe, as ɳoh punen' εϑε fuqine t' uaj.

Ϭtremberia. S' eϭte çudi qe s' me ɳεh, sε une jam ε ɳojture nde botet mε ϭume εmera, po nuk' eϭte kεq, nde u-ɳofϭime taϭi εϑε te jεmi mikε te-daϭura εϑε te bεsese pasketajϑi. Keϭtu bεsoɳ, sε te dy anete dote jεmi mikε te-daϭura ε te kεmi dobi ɳera nga tjatera. Si pas trumbuλirese, qe trεgonεte nde fytyret t' endε, εϑε si pas gendjεs s' atε se-deϭperuare une gykoɳ, sε ti jε ɳe zoɳe, ε-cila kerkon te vεndosɳe provlεmen' ε jεtese, εϑε giϑe keta trumbuλimε i kε, sε nuke di, ç' te vεndoϭ, εϑε cilene uϑe te març, per te bere ε-lumure nde kete bote.

Deϭperia. Keto qe ϑua jane te-vertεta.

Ϭtremberia. Une te ɳoha posa te paϭe, sεpsε kam pare mε mijera zoɳa si ty. Une jam mbrεterεϭa

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ε kesaj botε εðε urðeroη nde zemeret te ηεresvεt. Kam miliune ηεres qe me vijne pas, te-cilete para sε te vεndεsnine te vijne pas mεjε, iϭine, si ti, te-trumbuλu-are, te-hεlmuar' ε te-deϭperuare, po sot jane te-gezuare, te-liruare si zoçkate nde hapesiret, te-prεjture si ϭqεrate ε pa ndoηe koke-ðembjε. Une beη jεten' ε ηεrezise te-gezuar' ε te-pasure. Γiðe ç' jane nde kete bote jane nde doret t' imε εðε drεjterine ε kam ndene kembe. Eðε keto i kam ϭoqε ndihmesε εðε bεsnikε nde pune-rat te-meða qe beη nde kete bote. U kane ndihure ϭume ηεresvε qe te vεndosηene te-sgεðurite per jεten' ε-tyrε. Bεsoη, sε dote kεne εðε per tyne ndoηe fjale kuximi ε te te ndihηene nde gendjεt te-kεqε qe ndo-ðεϭ, εðε ϭume bεsoη, sε, ηe hεre nde març keϭiλat' ε-tyrε, ato mε gezim te-maϑ dote te vijne pas εðε dote ndihηene nde tere jεtet t' endε, εðε dote te benεne kaqe te-daϭura, sa me ηe funt dote zeϭ te ndjεϭ, sε as ηe dite nuke dote munç te poϭ pa ato sikundre ndjεη εðε une.

Arγentdaϭja. (dεrϑ parate mbi truvεzet, ze te numeroηe te-hoλate εðε kðεn kokene drεjt Deϭperise, dykε folure te-hoλavεt:) Ah! o para qe jε mbrεti i tere botese, ri ketu ϭume kohe; s' kε lene nde kete bote vent pa ϭetiture, ndeper ϭerbimε, ndeper defrimε, nde-per nεvojate te-drεjta, ndeper mapesira, ndeper trupε, ndeper mbrεter ε te-meðεη, ndeper ηεres pa ment qe s' dine si te qεvεrisηene, ndeper ηεres qe te perdorηene kεq. . . . . . εjani ketu; une dote kujdεsεm per juvε; mos mundohi, mos u-perpiqi, sε une dot' u ruaη si zogu qe ruan zoçkat' ε tij brenda nde folεt. (Dukε folure keto fjalet' ε fundit parat' i mblεϑ ε 'i ve brenda nd' arket.)

Deϭperia. Ç' eϭte vaλe ky gas? ç' eϭte ky gezim kaq' i-maϑ nde kete çupe?

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Arpentdaσja. O! mos u-çudit, mos u-çudit per se-largu; εja m' afere εδε σume lεhete dote kupetoσ fσεhtesiren' ε gazit t'im. Sot eσte dit' ε-bεkuare per mua, dite gezimi, sεpsε munt te ve εδε ηe dore pará nd'arkezet t'imε. Nde te dukurit dukεne pak, po pak nga pak mbliδεn' εδε benεne ηe δεsar i-maδ. Zemera imε eσte brenda nd' ato;. mε ato bjε ε flε, mε ato sgonεm ε ngrihεm. Nuke ka mê te-maδε kenaqjε per mua nde kete bote sε sa te ngεσ pasjε mbi pasjε, te mbuσ arkezene εδε te viη kohe mbe kohe peran' atyrε εδε t' i trazoη εδε te kenaq σpirtine t' im. Jam ε-vertεtuare, sε εδε ti nde befσ kete vεndim per jεtene t'endε, dote mblεδç pasjε, εδε σpεjt dote perndahεne trumbuλimεte, qe po mundojne mendjεne t' endε εδε te kane bere te jεσ ε-deσperuare. Παraja eσte mbrεti i botese; paraja eσte drεjteri εδε giδe ç' ka nde kete bote (ε puσton σtrenguare arkezene). Ah! sa te-daσura me jεni! dot' u ruaη si te dy syte. Иe hεre po te kini hyre ketu, mê kupe s' kini per te dale jaσte.

Hirja (Dεjtja). (mεr kupene mε vεre εδε jå εp Deσperise) Zoηe, keσiλa imε per ty eσte te març kete kupe te-bukure mε vεre, tå piσ, εδε te te jεte si ηe mase per te pire pas çdo te-ngreni, εδε me ηe kohe te σkurtere dote σikojσ, sε dote jεσ ε-lumure, εδε kε per te haruare giδe trumbuλimεte εδε hεlmεte qe u kane plakosure, te-cilete trεgonεne mbi faqεt te-tua.

Deσperia. Ah! si munt te sgat dorene ε te mar kete kupe, kundre se-cilese giδe bota eσte ngriture nde kembe.

Hirja. Jo, jo, mos u-tremp, sεpsε nga ηe kupe vεre nuke dεhεte ηεriu. Nde eσte ngriture tere bota kundr' asaj, nuke dote δote, sε jane ngriture kundre te-perdorurit te vεrese, po kundre te-perdorurit te-tεperuare εδε kundre pianikevεt, te-cilene ge εδε une

nuk' uá dorezoɥ. Fjala imε eσte tá ɥerdorime mε mase. Te ɥerdorurit' ε vεrese mε mase munt te te aɥe σendεt ε fuqi. Munt mε te-tεɥere te te aɥe .defrim εδε te te mbaɥe mε gezim nde te-rit t' ent. Пervεç kesaj nde botet σume nga te-kerσtεret' ε-fisçim ɥerdorɥene te-ɥira, εδε ɥraɥe jane te kerσtεre te-ndεrçim, te-mir' ε te-fisçim. Dukεte, sε εδε nga an' ε kriσterimit nuke jε nde rεzik.

Dyfaqja. Une gεɥ keσiλat' ε σoqεvεt te-mia σume te-urta. Bεsoɥ, sε nde vafσ ɥas ketyrε keσiλavε, dote mbroδesoɥç σume. Eδε tá diσ, sε nde çdo kohe nεvojε εδε dora imε dote jεt' ε-gatiσimε te te ndihɥe. Sikundre çdo ɥeri ka te-mεtat' εδε dobesirat' ε-tia, keσtu munt nga ndoɥe hεre te laδiç. По une kam fuqine te beɥ te-zεzene te dukεte ε-barδe. Mε ndihmene t' imε munt te kεσ σume σoqε ɥa qene nεvoje te jεσ mikε ε-vertεte ε atyrεvε. Munt te pefεhεσ ɥerɥara ɥεresvεt si ɥe σum' ε-ɥasure ε σum ε-diture zoɥe, kur ε ndonεsε mε te-vertεte s' kε εδε apire nd' ate σkaλe. Ka εδε σume emblesira, qe s' t' i kεmi sjελe nder mentt, te-cilate dot' i fitojσ, kur te viσ ɥas nεσ. Te kεmi ɥer te mesuare σume mjεσterira ε dinakerira, mε ane te te-cilavεt dote bejσ jεtene t' endε te-gezuare εδε dote hiqεte ɥrεj tεjε kejo εpesire εδε ky hεlm, qe te kane ɥuσtuare εδε ment te mbytɥene.

Deσɥeria. (koke-uɥure ɥo mεndonεte εδε vjεn potuλe ɥerɥara atyrεvε). Oh ! ç' te beɥ un' ε-mjεra ! te giδa keto me aɥene te-zotuara te-ndriçimε ɥo une kam dyσim te-maδ nde te-vertεtet t' atyrεvε. По si mundεte ɥe bot' ε-tere te geɥchεt ε te vεje ɥas syrεσ ? Ku vεne giδe lεte vεtε εδε une (kδεnεte mbe te-mengere εδε σikon Drεjterin' εδε σoqεt' ε asaj te-vεσura mε roba te-barδa). Oh ! ç' jane keto frymera te-vεσura mε roba te-barδa ! sikur εδε engejte kuɥetuane .deσɥerimne t' im εδε jane sulure te me ndihɥene.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Drεjteria. Nεvε jεmi ato qe i ɲeme lumeri çdo ɳεriu εδε jεmi te-gatiσimε nde kete ore te-ɲastajm te deσɲerimit t' ent εδε jεmi te-gatiσimε te ɲerdorime mê te-meδate nga fuqite t' ona ɲer te-taniσimεne εδε te-ɲastajmεne lumerine t' endε. Ɑume ngasjε ε skanδalira dote gεjσ nde kete bote. Dɔte ɲjεkç σume geɳεσtare faqε-zεs, te-cilete dote ɲerdorɳene tere fuqit' ε-tyrε εδε σume fjale mε σɲerεsa te-meδa, gεr sa te te geɳεɳene ε te te sjελene nde uδet te-tyrε te-humbura. Πo si ndihme ɲer ty, εδε qe te te mbuσεte mendja mê σɲεjt ε mê mire, une dote te δεm jo fjale ɳεresvε, ɲo fjale te Zotit. „Lufta jone nuk' eσte kundre gaku ε miσi, ɲo kundre urδeratavεt, kundre ɲuσtεtεvεt, kundre urδera-tesvεt te botes se εpesires' se kesaj jεtε, kundre fryme-ravεt te-liga nde qiελorεt. Πerandaj mεrni mε vεtehε giδe armet' ε Πεrendise, qe te muntni te qendroni kun-dre nde dite te-kεqε (εf. b, 12—13)“. Sikundre σikoni, duart' ε-mia jane te-liδura taσi; jam ε-σtrenguare te mbaɳ keto te-ftoheta ε te-renda hεkura, qe do mε δene, s' munt te beɳ kaqe te-mira sa deσeroɳ; ɲo ka ɲer te ar-δure ɳe dite, kur drεjteria dote mbrεteroɳe, εδε vεtem ay dote jεt' i-lumure, i-cili dote gendεte nga an' ε asaj.

Πerdeλεɳa. Keσiλa imε ɲer ty eσte kejo. Nde daç te jεσ ε-gezuare εδε ε-lumure, mεndo te-tjεrete εδε bej-u te-mire mê tεɲere sε vεtehεse s' atε. Mos u-mεndo, si ε qyσ te mblεδç ɲasjε, ɲo si ε qyσ te munç te aɲç ndihme ε te gezoɳç σume ɳεres mε bεkimεte qe te ka falure Zoti. I-ɲasur' i-vertεte eσte vεtem ay, i-cili mε ment di te ɲerdorɳe ɲasjεn' ε-ti. I-lumure, i-gezuare ε i-bε-kuare eσte vεtem ay qe eσte gati t' i ndihɳe te-nεvoj-σimit, t' i δimsεte ɲer te-vat' ε te-varferite, εδε te mos kursεɳe as ge ɲer t' u bere mire te-tjεrevεt, sε vεtem keσtu lumeria ε miresia dotá ndjεkene ɲas kudo qe te vεje-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Permbajtja. Mikja jone ε-daϭure, tjεterε ηe çaη te-vjεjture eϭte nεvoje te beϭ dykε sgiδurε kete tε-ngateruare provlεme te jεtese s' atε, te-cilene sot duhεte tá beϭ, εδε ky eϭte *permbajtja*, εmeri im. Kupε mos geηεhi ε te ϭtini zemerene t'uaj pas te-pirit. Mundεte nde ηe mije ηεres qe nuke dine te permbahεne nde te-piret te gendεte a te kεte ndoηe qe nuk' eϭte dεjture nde jεtet te-tij, po nuke mundεte i-ketiλi te mos jεte skanδal per ndoηe tjεtere εδε tá dergoηe nde humbjεt baϭke mε ata pianike qe dεhεne per dite. Zoti per te-ketijte na δote: „Mê mire eϭte per ηεrine t' i varεte nde qafet ηe gur muλiri ε te krεδεte nde dεtt sε te skanδalisηe te-afermin' ε-ti". Nde kendofϭ istorin' ε pianikevεt, dote kupetojϭ kδjελete, sε ajo eϭte ηe istori prεj priϭjεϭ, prεj humbjεϭ, prεj lotç εδε prεj gakraϭ. Keto jane mê te-ligate semundjε, te-cilate kane mbyλurε ϭtepira, kane mbuluare te-riη perpara kohese nde var te-ftohete, εδε po jane dykε priϭure botene. Keto semundjε jane ngaje per priϭjε εδε humbjε. Ηεrezite kane pare εδε munt te flasene per te-keqia, si termεte, zjapε, urira, lengimε, kolεra, murtaja, luftera, po mos permbajtja nga te-pirete ka qene ngasjε per ϭumε mê te-frikϭimε ε mê te-tmεruara te-keqia sε keto qe upermentne mê sipere. Mos-pembajtja ka qene ngaje per te dεrδure nenε te-mjεra εδε nusε fat-zεza kaqe lot, sa mε tá munt te benεj ηe dεt i-tere. Nga te-pirete eϭte priϭure kaqe pasjε sa munt te nxirεj nga m' i-pasuri madεm; eϭte dεrδure kaqe gak, sa munt te ckuqεne giδe valet' ε Oqεanit te-Maδ. Te-pirete ka qene ngaje te dεrδεne lot mê tεperε sε sa jane dεrδure per mê te-meδate luftera, qe kane gare nde kete bote. Sa nga mê te-fisçimite ε mê te-dobiϭimite per ηεrezite ηεres, sa nga mê te-ϭenuarate ϭtepira εδε mê te-sgεδurete ηεres nde

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

mεs! te gindjεvεt jane priσure εδε σtypure ndene te-tmεruaret zgεδe te kelij armiku te-maδ; sa ε sa jane humbure nga te-pirete! Te-pirete ka mbuσure qytεtεt' ε fσaterate mε ηεres te-çndεruare, ka mbuσure uδete mε lipes, burgεte mε kεq-beres, εδε çdo çip mε ligesi ε fat-kεqeri. Kur te σeronεte kejo plage kaq' ε-maδε εδε te hiδεte tεj ky armik i-maδ, te-pirete, atehεrε femije te varfere qe sot vdεsene uriε dote rojne nde plotesi; lott' ε-tyrε si εδε lott' ε te-vavεt nuke dote jεne mê; rε te-εpeta qe plakosηene mijera σtepiσ dote kδεnεne nde gezim ε nde ngazeλim. Πermbajtja, εtj! Πermbajtja eσte ηe bar (ilaç) i-mbaruare, qe tá çkulηe prεj peηε kete armik, εδε m' ε-maδja vεgele per te punuare kundrε kesaj se-kεqε se-maδε. Πermbatja mbuσ vatrene mε zjar, grunarete mε driδe, magεte mε mjελ, kulεtene mè para; sjελ roba mbi trupt, gezim nde σtepit, ndεr nde mεst te ηεresvεt, fuqi nde trupt εδε lumeri brεs pas brεzi.

Θjεσtesia. Une dua te σtoη εδε ca fjale mbi keto keσiλa te-bukura ε te-mira, qe te δane σoqεt' ε-mia, te-cilate jane keto. Πerpiqu te jεσ kurdohεre mbe çdo pune kaq' ε-kδjελete εδε kaq' ε-δjεσte sa munt te benεte. Πa fjale nga-ndoηe-hεre dote pεngonεσ nde te-ndryσmεt punera qe dote gasene nde jεtet t'endε. Dote piqεσ mε σume λoji ηεres, te-mire εδε te-liq, te-cilete nga ηe te-pame nuke dote munç t' i ηohç ε t' i kupetoσ, nde jane miq a armiq. Dote vijne σume ngajra, qe te duaσ te pefεnεσ perpara ηeresvεt m' ε-diture, m' ε-mençimε ε m' ε-pasure sε sa jε; dote vijne kohera qe te skanδalisεσ εδε te δuaσ *jo* nde ventt po; dote vijne kohera per pak fitim ndεri a pasjεjε te quaηç te-barδene te-zεze εδε te-zεzene te-barδe; po keσiλa imε nga zemεra per ty eσte te jεσ giδe ditt' ε jεtese s'atε ε-δjεσte εδε ε-vertεte. Dy-faqja çσte ηe nga mê te-poσterate kamjε qe munt te kete

ηεriu. Dyfaqja eσt' ε-zoηa te gεη' ε te vεσηe κεç te-barđe εđε te-ηastrete, mε te-cilene te mbulone dinakerit' ε-saj, ηo nde ε vezgofσ mε kujdεs ε mê đελe, dote gεσ, sε ndene robet te-barđe i dukεte . . . ε-tere ajo ε-zεza qe mbulon zemeren' εđε jεten' ε asaj.

Deσηeria. M' u-mbuσ mendja, sε giđe keto qe deηova nga keto frymera, jane tere te-vertεta. Ç' fare mê te-mira keσiλa sε keto munt une kupe te dεηoη? Keto keσiλa jane te-mjafta qe te beη vεndimne t' im, ηer jεtene t' imε, i-cili me ka trumbuλuare kaqe εđε nuke diηa, cilene uđe te ze. M' u-mbuσ mendja, sε vεtem σoqeria ε ketyrε frymavε te-ndriçimε dote jεte lumeria ε tere jεtese s' imε.

Lakmimtarεja.

VETA: **Amalia** εđε **Olimbia** mε **nenεn' ε-tyrε.**

(Dalene te tria, εđε nena i ηorosit te bejne ηunerat' ε σteηise).

Nena. Une dote vεtε ηakeze te σikoη ηe te-semure; ti, Amali, si m' ε-mađε qe jε te σikoσ σteηine, te laσ εnete, te fσiσ εđε tâ ηastrojσ; εđε ti, Olimbi, te ujitç koηeσtin' εđε te giđa garbεte qe jane nd' obort εđε kur te viη, te-giđa keto ηunera t' i gεη te-mbaruara.

(Nènja iken, Olimbia vεtε ηas ηunes' se-saj, εđε Amalia mbεti vεteme; σikon ηotuλe εđε nde ventt qe te ηastroηe feλiq mê kεq. σikon mbe te-giđe çiηεt te σteηise te ηεηe ηεsεndi ηer te ngrene; ηεn ku buke, ku djađe, ku ηεtanik, ku σεqεrka, εđε mbuσ gojene ε ha me nxitim εđε sikur do κεç te beηe, ηo as ηe s' ben dot εđε feλiq mê kεq).

Amalia. Taσi une te ngoηεm ηe hεre, ηa nenja atjε ku vatε te σohe te-semurene dote menoηe; kam kohe te ha mire, mire nga çdo ηe qe te ηεη, ηastaj i beη εđε ηunete.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Olimbia. Moj Amali, nenja nuke me ða as ge per ato garbεte qe jane sipre nde policet; t' u ɕtjε uje apo jo? εðε si te mbaroŋ, dote viŋ te te ndih.

Amalia. Ikc ketεj, une kam punene t' imε; do u ɕtjε, do s' u ɕtjε, si te duaɕ bej.

(Olimbia iken).

Amalia. Eðε kejo taɕi gεti kohe te viŋ' ε te me pyεse, εðε s' me le te mbaroŋ punete (εðε mblaçiture po vjεn potuλe).

Olimbia (hyn mε ŋe kupe ilaçi te-barðe si qumeɕti). Amali, ŋe djale ε soλi kete kupe εðε me ða t' jà apeme nenεse.

Amalia. Πo ç' eɕte keta qumeɕt? ε pyεtε, a ka ɕεqεr brenda?

Olimbia. Nuke di, s' ε pyεta, a ka a s' ka ɕεqεr, po kaqe vεtem me ða: „tà ruajme mire εðε, kur te viŋe nena, t' ja apeme; ç' eɕte εðε per sε eɕte nuke di. (Iken Olimbia εðε Amalia mbεtεte mε kupene nde dore).

Amalia. Sa te-mire dukεte keta qumeɕt! dotà pi gysmene; nenja nuke munt tà ŋohe, sε nuk' ε pa, kur ε soλi djali. (E piu gysmene εðε sikur ɕemtoj turiŋte).

(Nenja hyn baɕke mε Olimbine dykε nxituare, εðε Amalia, poɕa i pà, zuri te nxitonεj, sikur te mbarontε punete).

Nenja. Ç' berε, Amali? a i mbarovε punete qe te ðaɕe t' i beɕ?

Amalia. Qe kur ikε po perpiqεm te mbaroŋ punete, po nuke me kane lene; mê pare εrði Olimbia te me pyεse per ca garbε, t' u ɕtjεre uje a te mos u ɕtjεre, εðε me mori kaqe kohe; pastaj εrði ŋe djale qe soλi kete kupe mε qumeɕt εðε humba kaqe kohe εðε mε ate sa te mar veç ε kujt eɕte εðε per sε eɕte; ja tεk ε vura ketu, qe te mos ε trazoŋe ŋεri.

Olimbia. Πsε, moj Amali, geŋεn keɕtu? Une kur

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

arçe te te pyεs per garbεte, ti mε zemerim me debovε, sε kiɞε punet' ε-tua, εδε nuke humbε as ηe minute mε mua, εδε djalene qe soλi kupene ti s' ε pε farε, sε kupene må δa mua εδε une tå soλa brenda; si pra humbε kohene mε mua ε mε djaline?

Nenja. Ɑume me vjεn kεq, Amali, sε jε mesuare te geηεjɞ; a di, sε geηεɞtra eɞt' ε djaλit εδε ε poɞteron ε ε turperon ηεrine, si εδε ti qe u-turperovε ε u-poɞterovε? Lεte jεte kejo ηe mesim per ty, qe te mos bejɞ tjεtere hεre keɞtu ε te mos turperonεɞ. Saper kupene, ɞume mire paskε bere qe ε vurε me η' ane, sε ka brenda ηe bar (ilaç) qe eɞte ηe farmaq ɞum' i-forte, prεj te-cilit ηe pike po te pije ηεriu nuke ron mê tεpere sε dy dite. Ky bar eɞte per te lyεre ate gruane qe une sot vajta tå ɞoh.

Amalia. Ποsi, moj nenε, ky bar qenka farmaq!

Nenja. Farmaq εδε ɞum' i-forte farmaq. Πo ti δuaj-me, persε nuke berε punete qe te δaɞe te bejɞ. Une te laɞe nikoqirε nde ɞtepit si m' ε-maδja qe jε, εδε gεr taɞi te jεne punerate pa bere! (Nenja vjεn potuλe εδε gεn djaδete te-ngrene, pεtanikne te-nisure, bukene te-δyεre εδε ɞεqεrkate te-trazuara). Kuɞ i ka trazuare keto gerra keɞtu? Dukεte, sε ti i kiɞηε mentte nde keto gerra εδε perandaj i kε lene punerate pa bere! Turp! turp te kεɞ!

Amalia. Moj nenε, lεr-i keto; bera si bera; po δuaj-me, mε te-vertεte ky bar eɞte farmaq?

Nenja. Ti nuke kε pune mε barine, une ɞoh, sε ti do te humbaç fjalene. Θuaj-me kete qe te pyεs; kuɞ ka trazuare ketu.

Olimbia. Ɑume me vjεn kεq, nenja imε, sε Amalia ɞume hεre do t' i beηe punerate fɞεhuraj; une, si mbarova punete qe me δε, arδa, qe t' i ndihηa, qe t'

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

mbaronime mê ϭɲεjt ɲunerat' ε ϭteɲise, ɲo ajo me ðoϭtε: „Ece jaϭte, ϭiko ɲunete t' endε", εðε sa hεre qe viɲa, ε gεɲa mε gojene plot.

Nenja. Une kuɲetoɲ ϭume mire, kuϭ i ka bere keto ɲune; ti, Amali, jε jo vεtem gεɲεϭtarε, ɲo εðε lakmimtarε; duhεte sa mê ϭɲεjt te hεqç dore nga keto te-mεta, sεɲsε keto kane ɲer te ɲoϭteruare εðε ɲer te nxire tere jεtene t' endε.

Amalia. Moj nenε, ðuaj-me, a mε te-vertεte ky bar eϭte farmaq?

Nenja. Mos ɲivε, moj Amali, nga ky bar, εðε ɲerandaj ɲyεt kaqe?

Amalia. Si ε ɲaϭe ε m' u-duk si qumeϭt, ɲiva gysmen' ε kuɲese. Si ε ɲiva, kuɲetova, sε s' eϭte qumeϭt, ɲo s' kiϭa ç' te beɲ, ndonesε u-ϭemtova ϭume. Dote vdεs un' ε-gora! Oh! ε-mjεra une! kam frike, sε mos vdεs.

Nenja. Ka ϭume te-liga nde kete bote, ɲo lakmimi eϭte ɲe ε-mεt' ε-maðε, ε-cila sjελ ɲεrezite nde ɲe te-ketiλe funt, si te soλi εðε ty sot. Lakmimi ε ngut ɲεrine te vjεðe, siç te ka nguture ty ϭume hεre. Lakmimi ε ɲoϭteron ɲεrine kaqe sa te mos kεne bεse as ɲerinderite tå lene vεteme nde ϭteɲit. Ay pon vεtem ɲer stomakne; gezimi, kenaqja εðε ɲasja ε-tij eϭte vεtem te-ngrenete, ɲo dykε mos vene rε sεç ha ε ɲeson, si ε ɲesovε εðε ti sot, εðε humbεt jo vεtem ϭendεtne, ɲo εðε jεten' ε-tij. Ti me kε turɲeruare giðeɲe; lεr-ε, bija imε, kete te-mεte qe ment te ha jεtene, nde mos, dote me nxiϭ jεtene εðε mua qe mê mire te mos jεm. Ç' te beɲ un' ε-zεza taϭi! Lεte vεmi, Olimbi, tå ϭɲjεme ndε ϭeroɲesi, mbasε i εɲ ndoɲe bar ɲer te vjελe, εðε do Πεrendia ε ϭɲeton εðε kete hεre. (Dalene dykε mbajture Amaline ɲera nga ɲera dore εðε tjεtera nga tjεtera dore).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Cigarja.

VETA : **A.** εδε **B.**

A. Πa σiko, B., ç' fare kuti te-bukure qe kam! ka σume kohe qe dεσηa te kεm εδε une ηe kuti, si te babajt, ꞑlot mε duhan, εδε te ꞑi si ay.

B. Πo s' kε turꞑ ti kaq' i-vogele te ꞑiσ duhan?

A. Πo ꞑer sε te kεm turꞑ! kur te mos iσtε i-mire duhani, nuke dote ꞑintε as babaj as ndoηe tjεtere buꞑe; une di, sε babaj nuke ben ꞑunera te-liga, εδε duhani te mos iσtε i-mire, nuke dotá ꞑintε.

B. Πo a di tine, sε duhani ꞑriσ σendεtne, ꞑriσ σijene, ε vεrδ ηεrine εδε i farmakos uσqimn' ε truꞑit?

A. Πa siλ-me ηe σkrεꞑke te ndεs ηe ꞑosa, ꞑa mos me ꞑeꞑaλo mε te-ketiλa fjale qe s' já kane vendine (nxjεr ηe cigarε εδε σkrεꞑkene nga ϰεꞑi εδε ε ndεs), sε nuke kε tine mê tεꞑere ment sε ꞡiδe burate qe ꞑine duhan. Te diσ, sa i-mire eσte duhani, kur ηεriu ka ndoηe brεnge! sa i-embele eσte ndc mεnꞑεst mε kafεne! ꞑas drεkε, ꞑo σume m' i-embele ꞑas darkε.

B. Oume i-geηyεre jε, A.; duhani kuꞑe as ndoηe te-mire nuke sjελ vεç dem nde σendεtt εδε ndε kulεtet. Sa ꞑara ꞑriσ ηe ꞑerint nde mot ꞑer duhan, sikur t' i ꞑriσtε ꞑer te blεre vivλa te-bukura ε mε vεtija te-mira, femij' ε-tij dote mεrnine dobi σume te-maδε nga ato; si εδε yt, ate sikur te kiσtε bere keσtu, ti dote mos kiσε sot keto ment.

A. Vivλate jane vivλa, εδε duhani eσte duhan; vivλate lεt' i kendojne vaσate; une jam djale; nεser dote benεm buꞑe εδε te mos ꞑi cigarε si ꞡiδe buꞑate. Πo ti, qe kendon kaqe vivλa, dukεte q' atjε i kε mare keto ment, ε i ben ꞡiδe buꞑate te-maꞑe, sε ꞑine duhan. Ikc, sε nuke ditkε as ꞡe.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

B. Ϭume me vjεn kεq, A, qe nuke munt te kuϼetojɞ, duhani jo vεtem ϼrεj vεtiu eɞte i-lik, ϼo sjελ εδε te-tjεra te-liga qe jane εδε më te-meδa εδε më te-rεzikɞimε. Πo te ϼyεs, ku ε gεtε kete duhan qe kε ne kutit?

A. Παɞe babane, kur soλi ɳe karte te-maδε ϼlot mε duhan. Si ε haϼi, ε trazoj mire, mire, ε vuri nde ɳe ϼoçε te-larte εδε ε vεndosi nde ɳe doλaϼ (εrmar) te qilarit dykε δene: „Ketu ϼi i-bute“. Eδε keɞtu une di, ku ε mban duhane babaj.

B. Do-mε-δene, nga ϼoçja ε babajt mεr εδε ti duhan!

A. Πo, ajo dihεte; une jam i-vogele εδε nuke kam ϼara te blε.

B. Πo kur vεtε εδε mbuɞ kutine mε duhan, nuke te ɞεh- nenja εδε babaj?

A. Πo nuke jam kaqe i-mare qe te vεtε ε te mar duhan, kur me ɞohene; kur ikeń babaj ϼoɞte (nde ϼazar), εδε nenja eɞte zene mε ndoɳe ϼune, atehεrε une vεtε εδε mbuɞ kutine.

B. Πo ϼersε vεtε fɞεhuraj te març? Πersε nuk' i kerkon babajt a nenεse te tà mbuɞɳene kutine, kur s' kε?

A. Mor ti nuke di, sεç flεt; ku di babaj εδε nena, sε une ϼi duhan. Te dije babaj εδε nena, sε ϼi duhan, dote me bejne ϼostεk.

B. Πo kur nuke qenka ϼun' ε-lige te ϼije ɳεriu duhan, ϼersε te te ϼahene, kur εδε vεte babaj ϼi?

A. Mε te-vertεte, mor B, εδε une nuke munt te mar vεɞ mire, ϼersε eɞte keɞtu. Te iɞtε ϼun' ε-lige, εδε ay vεte nuke dotà bentε; εδε nde qofte, sε eɞte ϼun' ε-lige, ϼersε mua te me ndaloɳe ε te mos lere te ϼi? dote kεte gesεndi ketu qe une nuk ε kuϼetoɳ dot.

B. Ϭume me vjεn kεq, A, sε cigarja jo vεtem ϼrεj vεtiu eɞte ɳe ge ε-ɞemtuare εδε ε-hiδure, ϼo εδε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ti σikon, sε ajo te urðeron εðε te ka nguture te bejσ ηe pune σume mê te-lige. Te ka urðeruare ε te ka nguture te vjεðç nga σtepia. A ka mê te-lige ge sε kete? A munt te benεte tjεtere gê m' ε-poσtere sε kejo? A ka mê te-tmεruare ge, te vjεðe ηεriu nga σtepi' ε-tij! Ti, qe s' kε frike εðε jε mesuare te vjεðeσ duhan' ε babajt, nεser' a pasnεsere dot' i vjεðeσ εðε kulεtene, qe te blεσ duhan, kur te mbaronεte poçja.

A. Mε te-vertεte, B, taσi kupetoη, sε kam bere σume likσt; taσi ndjεη, sε te-ligate jane liðure posi ηe vark hεkuraσ liðure ηera pas tjatrese. Eðε ηe hεre s' kam pεr te pire duhan, (ε hεð kutine nga dora) i kam pεr te trεguare te-giða keto qe degova nga ty, sε duhani vεç demit as ndoηe te-mire nuke sjελ, εðε dot' i lutεm qe te mos pije as ay pasketaj.

B. Ϭume gezonεm, A, qe me kupetovε, sε te dua te-mirene, εðε po te qendrojσ nde vεndimt qe berε sot, dote viηe kohe, qe te me urojσ. Ti kε σpetuare sot nga ηe sgεðe ε-maðε, εðε bεsoη, sε ti dote jεσ ηe σembeλe miresiε pεr giðe σokele t'ent. Πo te pyεsime perinderite, as ηe nga ata nuke do, qe femija t' i pine duhan. Eðε kur pyεtεne nga femija. „Πersε, baba, te mos pi cigarε?“ pergigja eσt' ε-σpεjte εðε ε-lεhete: „sε nuke ben, cigarja eσte σum' ε-lige“. Femija prape pyεt babane: „Πo ti persε pi? Sε jam bupe; kur te bεneσ bupe, εðε ti dote pijσ“. Πo perinderite dote benine σume mê mire, jo vεtem te ðone, sε cigarja eσt' ε-lige pεr femijene, po εðε vεte ata te mos pine, sεpsε ε-drεjta eσte, sε sa ε-lige eσte cigarja pεr femijene, kaq' ε-lige eσte εðε pεr perinderite. Πerandaj duhεte, osε εðε ata vεte te mos pine duhan, nde qofte sε eσt' i-lik ε i-demçim, osε, nde mεndojne, sε eσt' i-mire, lεte lene te pin' εðε femija. Nde duane perinderite te kεne femije

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te-mbare, duhεte ata vεte kupe te mos pine. E-ketiλa σembeλe eσte ε-vejεjtur' εδε ε-dobiσimε.

A. Te falεm ndεrse nga zemera, B, per te-giδa keto keσiλa te-mira qe me δε sot; lεte vεmi tani te gεjme babane εδε t' i trεgojme vεndimne t' im.

θεsaret' ε Urtesise.

VETA: **Urtesia, ε-Vertεta, Efδalia, Olimbia, Rufka, Konstandina** εδε **Parasqεvia.**

(Urtesia vεθure nde te-barδa pi nde ηe fron. Hyn ε-Vertεta vεθure nde te-kaltera, εδε dykε hapure ηe kuti te-bukure kδεnεte ndε. Urtesia mε keto fjale).

E-Vertεta. Zoηa Urtesi, une kam arδure te te sbukuroη mε gerra te-paçemuara. Ti munt t' uá ndaσ atyrεvε qe vijne tεk ty εδε kerkojne miresira εδε gerra te-paçemuara, sε ε di, sε kjo eσte puna jotε, εδε εmeri yt ε trεgon.kete. (Nxjεr nga kutia ηe kurore te-arte). Si ari i kesai kurorε qe eσte i-kuλuare nga çdo ge qe ε σemton, une po tá ve nde kryεt t' at' qe te trεgoηe, sε keσiλat' ε-tua jane giδ aσtu te-liruara εδε te-kuλuara nga çdo ligesi. (Nxjεr nga kutia ηe qaforε mε margaritare). Keta margaritare qe po t' i liδ nde qafet t'endε jane kerkuar' ε gεndure mε σume mundimε εδε jane te-paçemuare. Keσtu qofσin' εδε fjalete t'endε te-paçemuara per ata qe te kerkojne εδε te gεjne. (Nxjεr nga kutia ηe unaze). Kete unaze qe te ve nde doret eσte pasjε ε-paçemuare. Giσti qe mban kete unaze te-ndritçimε εδε plot mε gure te-paçemuare giδeηe lεte pefεηe uδene ku munt te gendεte pasja ε-vertεte.

Urtesia. (dykε kδyεre nga ε-Vertεta). E-daσure ε-Vertεte, u falεm ndεrse per keto gerra te-bukura ε te-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ɲaçemuara εδε nga zemera deσeroɳ, qe te-gίδe te vijne tεk une te marene keto gerra te-ɲaçemuara, qe trεgojne keto bukurira. Nga mireɳohesia qe ndjεɳ mbe ty une dua ti te jεσ σoqja imε ε-ɲerhεrσimε; te me piσ gίδeɳe mbe te-djaδte qe t' u aɲç mê tεɲere rendesi keσiλavεt te-mira qe kam ɲer te ɲerndare ɳεresvεt, dykε mbajture kete lulε te-barδe si εmblεme (σeɳe) te εmerit t'ent (Jà ve lulεne mε ɳe gelɲere me ane te-djaδte nde kraheruart te se-Vertεtese).

(E-Vertεta vεtε ε pi mbe te-djaδte te Urtεsise. Hyjne 5 vaσa εδε qe te-gίδa mbajne nga ɳe lulε, εδε kendojne kete kenke).

Urtesij' εδ' ε-Vertεta, (Zeri nde Buλg 233).
Ϭoqε te-ɲandar' vertεt,
Γίδe boten' keσiλojne,
Zer' i-tyrε kudo δepεt.
O ju ɲlεq δε djεm te-riɳ, vaσa δε gra te-gίδ,
Mεrni burimn' ε lumerise sot.
O ju ɲlεq δε djεm te-riɳ, vaσa δε gra te-gίδ,
Πritni burimn' ε-lumur' sot.

Efδalia. E-ɲaçemuare Urtesi, nεvε kεmi uδetuare ɳe uδe σume te-gate εδε kεmi arδure ketu qe te gεjme ty εδε σoqεt' ε-tua. U lutεmi te na δuretoni gesεndi nga δεsarete t' uaj, mε te-cilete dote bejme te-ɲasur' ε te-lumure jεtene t'ene, εδε te-afermεte t'ona t' i bejme te-lumura.

Urtesia. Mikεte t'ona te-daσura, ɲer nεvε eσte gezim i-maδ t' u kεmi sot ketu, εδε dote ɲerɲiqεmi sa te mundime t' u aɲeme keσiλa te-mira (kδεnεte nga an' ε Efδalise). A munt te te ɲyεs, ç' lulε eσte kjo qe mban nde doret?

Efδalia. Kjo eσte ε-bukura . . . ., kaqe kenaqjε gεɳ nde kete lulε εδε kaq' ε ɗua, sa ɲo-δua gίδeɳe syte kupe s' me hiqεnε ɲrεj asaj.

Urtesia. O, mε te-vertεte, kejo eσte . . . ., ε-cila trεgon kenaqjε te-rεzikσimε. Dykε vajtur' ε dykε piture kete lulε ti kε uσqyεre εδε εmblεm' ε-saj nde zemeret t'endε. Kejo lulε mε-giδe-qe eσte ε-bukure εδε hεq zemeren' ε ηεriut, lεte δahεte; nde ventt te kesaj mbiλ, ujit εδε rit kete . . . . , εδε puno nde zemeret t'endε εmblεmen' ε-saj, ε-cila eσte paqtimi εδε daσuria. Keσtu jεta jotε dote pitεte nde keto miresira, qe, kur t' i σohene te-tjεrete, dot' i lene uδet' ε-tyrε te-rεzikσimε εδε kenaqjεt' ε-kota εδε dote biεne pas mesimεvεt te . . . . (I ve ηe . . . . nde krahet te-djaδte mε ηe karfice εδε kδεnεte nga Olimbia). Eδε ti kε ηe lulε ; ç' lulε eσte kejo ?

Olimbia. Lulja eσte . . . . . Oume kenaqεm mε té, kur σikoη ndertimn' ε ngyrat' ε-saj te-ndryσmε, mε-giδe-qe ka εδε te-tjεra lulε qe i dua kaqe sa εδε kete.

Urtesia. Mε te-vertεte keσtu eσte. Mendja jotε eσte si-ηe-ηe mε εmblεmen' ε kesaj lulεjε, ε-cila eσt' ε-paqendruarσimε. As lεr-ε kete te fiσkεte εδε dalε nga dale te δahεte, εδε nde ventt te saj rit ε veσtro kete bime . . . . , εδε εmblεmen' ε-saj, qe eσte bεsa. Zeru nga çdo miresi keσtu si . . . . qe zirεte nga pσtε-tja qe i εpεte εδε σkon perpjεte (i ve ηe dεçke mε ηe gilpere nde te-djaδte te kraherorit εδε kδεnεte nga Rufka). Persε mban ηe kaqe te-maδε lulε ? a di sεç trεgon kejo ?

Rufka. Kejo eσte ε-bukura . . . . . Oume ε dua kete lulε. Kejo eσte mjaft ε-maδε εδε ka te-dukure te-hijεσim. Pervεç kesaj fort pak pune do per te veσtruare, po-δua kejo vεte mbiλεte εδε vεte pitεte.

Urtesia. Mε te-vertεte ε-ketiλe eσte, po kejo trεgon vεte-levdate. Oume ηεres ε kane εδε mεntojne, sε eσte pe ε-vεtijeσmε. Vεte-levdata mεr kaqe vent te-gεre nde zemeret, sa nuke le vent per jεte te-peruηure. Nde

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ventt te kesaj luleje mer keto . . . . , eδe puno-i baσke me emblemen' ε-tyre, qe eσte te-perunqurile eδe zemera ε-qeruare. (I ve ηe . . . . . me anet te-djaδle te kraherorit).

Urtesia. Πo ti, Konstandine, ç' lule mban?

Konstandinja. Keto lule jane te-pergiδσime ε te-verδa, te-cilavet mbe ca vise u δone . . . . . keto gendene mbe çdo vent πo-δua, πo jane σume mê te-mira se ca nga lulete qe kane σoqεt' ε-mia, mε-giδe-qe ato mentojne, se te-tyrete jane mê te-bukura, se qenkane te-paλa.

Urtesia. Emblema ε kesaj luleje, mikja ime ε-daσure, eσte merzitja. Fjalet' ε-tua tregojne, se ti ke pasure kete merzitje nde zemeret t'ende; hiδ-ε lark teje si ηe ge te-ποσtere; çkul-ε emblemen' ε asaj nga zemera jote, eδe nde ventt t' asaj mbiλ nde zemeret t'ende keto . . . . ; te-cilate me ca vende i quajne . . . . , emblem' ε te-cilavet eσte zemer' ε-qeruare eδe paqtim' i ndergegjese. Zemera jote lete jete plot me deσira te-mira per te-tjerete; ky lete jete qeλimi yt i-perherσim, eδe merzitja eδe cmirete lete mos gejne vent te pitene nde zemeret t'ende (i ve ηe . . . . . me te-djaδte te kraherorit).

Urtesia. (kδenete nga Παrasqevia.) Ti nuke ke mbleδure ndoηe lule, o ε-daσura ime? Ç'eσte ajo qe ke nde doret?

Παraσqεvia. Kejo eσte lulja ε-bukure . . . . Σoqet' ε-mia pefyene kaqe vete-daσje, sa keputne te-giδa lulete anes' s' uδese eδe per mua nuke lan' as ηe lule perveç . . . . . Πo me giδe keto, lulet' ε-tyre nuke pefejne as ge perpara kesaj luleje se-maδe ε se-bukure. Munt te δem, se trumba ime, me giδe-qe eσte prej gembaσ, prape eσte σume m' ε-mire se t' atyrevet.

Urtesia. Ah! gemp! eδe nde zemeret t'ende eσte

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

fytyr' ε-tij, ε-cila eσte nakar. Hiā-ε até baσke mε εmblεmen' ε-tij lark tεjε, εāε nde ventt t' atij mεr keté trendafil. Vere rε mire, sε εmblεma ε trendafilit eσte daσuria. Mε daσuri lεte mbuσεte zemera jotε, εāε keσtu nakari nuke dote gεηe vent atjε (i ve trendafile nd' anet te-djaāte).

(Te pεse vaσate dalen' ε kendojne kete kenke).

O Zoti yn, o Πεrendi,
Nga zemra nε te falεmi
Πer keto āureti.
Keσiλat qe deguam sot,
Trεgojne lumeri te plot;
Lum kuσ i kuηeton.

Urtesia. (dykε kāyεre nga ε-Vertεta) E-daσura imε ε-Vertεte! Taσi lεte vεmi εāε gεtke, sεηsε ka εāε σume ηune ηer nενε. Nενε liηsεte te uāetojme ndeηer tere botet εāε te kerkojme ata qe kane nεvoje nga keσiλate t'ona.

E-Vertεta. Πo, mε te-vertεte nενε duhεte te mos ε humbaseme kohen' ε-σtreηte, sεηsε dukεte, sε ηεrezia kane nεvoje te-maāε ηrεj nεσ. Dukεte, sε te-ηake jan' ata qe na kerkojne ε na gεjne. Mê te-σumet' ε ηεresvεt na merzitine, sε mê tεηere u ka ηelqyεre mapesia εāε σtremberia, ηerandaj εāε te-vuarate nde kete bote ηo σtohεne.

(Kāεnεte nga deηoηesite).

Veλezer εāε motra!

A doni te σkoni ηe jεte t'embel' εāε nde ηaqtim? A deσeroni te kini ndergεηjεne nde ηaqlim εāε giāeηe te jεni te-gezuare? A doni te mbroāesoni giāe-kuσ nde ηunet te-tij? A doni te σihni dit te-barāa εāε te-lumura nde vεlehεt εāε nde femijet t'uaj? Kerkoni Urtesine εāε te-Vertεtene, keto te dy motra te-ηandara qe kare bu-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

marc nga Zoti vete qe ka bere giđesine εđε vete ηε-rine. Kerkoni sa t' i geni keto te dy motra, qe jane emblεma ε Zotit vεte, sεpsε s' ka mê te-lumure ηεri nde kete bote sε ay qe eσte σok mε Urtesine εđε mε te-Vertεtene.

Mê ε-mira đureti.

VETA: **Olimbia, Ađinaja, Klεanđi** *εđε* **Hrisavgia.**

Olimbia. Mikεt' ε-mia te-daσura, dot' u pyεs ηe ge. A muntni te me đoni, cila eσte mê ε-mira ge, te-cilene ηεriu munt t' já đuretoηe tjεterit?

Ađinaja. M' ε-mira ge? Πo ç' fare ge? Ah! une mεntoη, moλete.

Klεanđi. E! na kenaqε taσi, pοsa qe moλete qenkane m' ε-mira ge! Πo giđe kujt a i pelqεηene moλete? Πortokaλεte jane mê te-σiσmε mbε te-ngrene.

Ađinaja. Vertεt! po une đεm, sε moλete jane mê te-mira ε mê t' embela, pervεç kesaj i ndihηene stomakut t' i bluaηe mê mire uσqimεte. Keσtu me ka đene im' mê.

Hrisavgia. Une prape mεntoη, sε m' ε-mira ge per te đuretuare jane parate, sεpsε mε ato ηεriu munt te blεre ç' te doje.

Olimbia. Une nuk' u pyεs per te-ketiλa te-đena. Tjεtere, tjεtere mê te-mire ge ka. Refε-me-ni, a dini.

Ađinaja. Eđε ç' dote jεte vaλ' ajo, kuσ ε di!

Hrisavgia. Γεsεndi nuke me vjen nder mentt. Kuσ ε di vaλe ç' dote jεte ajo ge! (te-giđa mεndonεne).

Olimbia. Πer σembeλe: Armiqvεt t'ane ç' ge mê te-mire munt t' u apeme?

Klεanđi. Ej, di taσi. Une mεntoη, sε m' ε-mira ge, te-cilene munt t' u apeme armiqvεt t'ane eσte n d j ε s a.

Hrisavgia. Si ðe! ndjesa! Ata te me merzitηene εðε te me beηene kεq, εðε une t' i ndjεη! m' ε-mira ηer ata eσte, t' u mareme çηagim ηer te-ligene, qe na kane bere.

Kleanði. Keσtu! Πo mbani ment ate dite, kur Artεmisia me çori kartene, nde te-cilet kiσa σkruare ηrovlεmene, sε mua fort kεq me εrði, sε kiσa ηerdorure kaqe kohe qe tå beη? Kur vajta nde σteηit, i ðaσe nenεse, sε ηasketajði εðε une keσtu dot' jå beη Artεmisise, ηo ajo me ða: „Nde do tå çηaguaηç Artεmisine ηer ate te-lige, duhεte tå ndjεηç". Eðε di, sε nenja me ðote te beη giðeηe ate qe eσt' ε-mire, ηerandaj bεsoη, sε mê ε-mira ge qe munt t' i aηem armikut eσte, tå ndjεjme ηer te-ligene qe na ka bere.

Olimbia. Πo, keσtu eσte. Eðε i-urti Soλomon ðote: „Nde qofte i-urete armiku yt, εη-i te haje; nde qoft' i-εtuare, i εη te ηije". Dykε bere keσtu dot' i veσ ðengij te ndεzure mbi kryεt t' ati.

Aðinaja. Taσi ðoj-me-ni ç' t' u aηem armiqvεt t'ane. Une di, ç' t' u aηeme. Ca dit mê ηare ðaskalica me ða, sε duhεte te kεm durim, kur Katεrina ηerηiqεte te me zemeroηe; ηerandaj mê mire eσte, armiqvεt t' u aηeme durim.

Hrisavgia. Eðε kete une s' ε bεsoη. Sa ε duron armikne, ay mê teηere mbi kryεt dote te hiηeηe.

Olimbia. Πo mikεvεt t'ona ç' ge mê te mire munt t' u aηeme?

Kleanði. M' ε-mira ge qe munt t' u aηeme miqvεt t'ane eσte zemera.

Hrisavgia. Taσi folε drεjt, εðε une jam mε ketć mendjε. Nde mos ðenç mikεse zemeren, nuke jε mikε ε-vertεte.

Olimbia. Keσtu ðote εðε Soλomni: „Ka mik mê te-aferm sε vελaj". Taσi ðo-me-ni, ç' ge mê te-mire ηerinderite munt t' u aηenε femijese.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Hrisavgja. Eδε si munt tά dime kete? Nενε çupa te-vogela qe ku te dime, ç'duhεte perinderite t' u apene femijese?

Klεanδi. Une mεntoŋ, sε m' ε-mira ge, qe munt t' u apeme femijese eϭte ϭembeλa te-mira. A dini, si ε mesova kete? Пerpara ŋe javε feqiŋa jone, Пarasqε-via, εrδi nde ϭtepit t'ene εδε zuri te qahεte perpara nenεse, sε i ϭoqi as nde pune dontε te vεje as nde ϭtepit i siλtε gesεndi. Kur vintε nde ϭtepit, giδe ϭahεj, flistε fjale te-ndyra εδε pihtε te ϭoqεn' εδε femijene. Nenja u-mεntua pake εδε i δa: „Ç' fare ϭembeλe u εp ay femijese? εδε ata ndoŋe hεre dote benεne si ay". Nga kejo une kupetova, sε perinderite duhεte t' u apene femijese ϭembeλa te-mira.

Olimbia. Пo femija ç' duhεte t'u apene perindervεt?

Aδinaja. Bijt' εδε bijate giδeŋe duhεte t' u apene perindervεt ndεr εδε bindjε.

Olimbia. Ja sεç δote Soλomoni per kete: „Syrine qe perqεϭ átine, galat' ε-égera dotά nxjεpine". Cila dote me δote taϭi, ç' fare mê te-mire ge munt t' i apeme nenεse?

Kleanδi. Mε nenεne duhεte te siλεmi kaqe mire, sa tά bejme te gezonεte ε te levdonεte mε nενε.

Olimbia. Пo δaskalicavεt ç' ge te-mire t' u apeme?

Hrisavgia. Nenja me ka δene, sε nde u-bindεmi εδε nde i duame δaskalicate, ky dote jεte m' i-maδi gezim per to.

Olimbia. Eδε ŋe ge dot' u pyεs εδε dote mbaroŋ, Vεtehεse s' one ç' ge mê te-mire munt t' i apeme?

Aδinaja. M' ε-mira ge qe munt t' i apeme vεte-hεse eϭte, te ndεrojme vεtehεne t'ene.

Olimbia. Пo, ay qe ndεron vεtehεn' ε-tij εδε te-tjεrete dote jεte i-levduare nga te-giδe.

Taϭi lεte ϭkojme, pa εδε tjεtere hεre fjalosεmi.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Sεpsε me duane!

VETA: **Alεksandra** εδε **Klεoniqi.**

Alεksandra. Πsε jε kaq' ε-ngukure, Klεoniqi? ç' kε?

Klεoniqi. Ç' kam? jam ε-zemeruare, po, σum' ε-zemeruare.

Alεksandra. Πersε? mos te ngau ηεri?

Klεoniqi. Ah! nuke me duane mê!

Alεksandra. Kuσ nuke te do?

Klεoniqi. Une pandεhηa, sε im' ate εδε im' me me donine; po as ata nuke me duane; jam σum' ε-mjεre; me vjεn te qaη, te qan giδeηe.

Alεksandra. Eδε nga sε ε kupetovε, sε s' te duane?

Klεoniqi. Nga ε kupetova! Na, dego εδε ti; jane dy dit tani qe u lutεm te me lene te vεt' ε te los nde brεkt te Θeη-Θanasit baσke mε Olimbine, mε Evriδi-qin' εδε mε te-tjεra σoqε, εδε ata nuke me lene.

Alεksandra. Πersε vaλe nuke te lene?

Klεoniqi. Sε nuke me duane; nuk' ε kupetovε? nuke duane te los ε te σefrεη εδε une pakeze.

Alεksandra. A! mε σendεt robate, Klεoniqi, di-nakε! nuke mȧ δua kaqe kohe! kur i berε keto roba?

Klεoniqi. Javene qe σkoj me mori im ate ε m' i porositi tε robeqεpesi, te diηε εδε ç' me blεu!

Alεksandra. Çe?

Klεoniqi. Иe kapελe te-kaσtete σume te-bukure.

Alεksandra. Yt' ate ç' te-bukura gerra te paska blεre!

Klεoniqi. Dote me blεre εδε te-tjεra; „taσti qe u-berε mire — me δa — dote te blε σume gerra po te jεσ ε-urte".

Alεksandra. Taσi pra u-berε mire? farε mire?

Klεoniqi. Πa dyσim; nuke me σεh? Πo po te mos me kiσtε σerbyεre im' mê kaqe σume, dote iσηa

tere verene nde σtratt; σeroηesi keσtu ϑa: jelene t' ime ε kam detyre tek im' me.

Aleksandra (Πas ρak te-menduari). Πerinderite kur ηe çuρε i bejne σerbime εδε ε σρetojne nga ηe smundjε, kur i blεne roba, kaρεʎe εδε te-tjεra gerra, ε' duan' a nuk' ε duane?

Kleoniqi. Πa fjale, ε duane.

Aleksandra. Eδε ty ρra te duan' a nuke te duane?

Kleoniqi. Me duane.

Aleksandra. Πo mε giϑe keto nuke te duane!...

Kleoniqi. Mua nuke me duane! jε ε-lajϑiture.

Aleksandra. Nuke te duane, te ϑεm.

Kleoniqi. Eδε nga sε ε di ti?

Aleksandra. E mesova nga ty vεte; ti ϑoσηε taσi, sε nuke me duane, sε nuke te lene te vεç ε te-loç.

Kleoniqi. Vertεt, une te ϑaσe; ρo ç' dem munt te benεte vaʎe, nde me lençine te vεtε?

Aleksandra. Ç' dem benεte? ç' ρune priσεte? ti di mê σume nga yt ate εδε jot' eme? munt te benεte dem; kur te bejne kaqe gerra, sερsε te duane, εδε kete ε bejne, se te duane.

Kleoniqi. Πo mε giϑe keto ç' dem ka te vεtε? ϑuaj·

Aleksandra. Mbasε ka dem.

Kleoniqi. A! kε te-drεjte; tani dykε menduare ε gεta; kiσa vajture ηe tjatere herε εδε u-ftohva εδε ρastaj u-semura; ρerandaj nuke me lene.

Aleksandra. Πε ρra?

Kleoniqi. Mε te-vertεte nena ε áta me duane, εδε ρerandaj nuke me lene te vεtε.

Aleksandra. Ja ρra ajo qe te ϑoσηa; çdo qe na bejne ρerinderite na ε bejne, sε na duane.

Kleoniqi. Eδε nevε sa here nuk' ε kuρetojme, εδε ρandεjme, sε ε bejne ρer te-ligene t'ene.

Eδε si eϭte ε-varfere!

VETA: **Hristina 12 vjeç** eδε **Θεοδora 10 vjeç.**

Hristina. Πersε erδε prapε nga skolia baϭke mε Olimbine, Θεοδore?

Θεοδora. Sεpsε jεmi mikε, sεpsε ε dua ϭume ate çupe.

Hristina. Çe? ε do ate çupe? ç' jane keto, Θεοδore?

Θεοδora. Ç' ka? ajo eϭt' ε-varfere!

Hristina. Eδε si eϭt' ε-varfere! Duhεte te ηohe ϭkaλen' ε-saj eδε te mos viηe mε çupa te ϭkaλese s'one; çdo ηεri duhεte te mbεtεte atjε ku eϭte; te-varferite mε te-varferite, te-pasurite mε te-pasurite; po tá ϭoh, dot' i δεm nder sy te mos kuxoηe tjεtere hεre te viηe mε tyne.

Θεοδora. Sε eϭt' ε-varfere?

Hristina. Πa fjale. Ç' dote δone bota qe te ϭohene, kur vjεn mε ηe çupe, qe eϭt' ε-veϭure mε roba te-varfera?

Θεοδora. Ç' dote δone? eδε ç' munt te δone?

Hristina. Dote te ϭaηene.

Θεοδora. Sε robat' ε asaj nuke jane si t' imεte? Ϭume likϭt dote beηe kuϭdo qe te perflase; po nuk' ε bεsoη.

Hristina. Πsε?

Θεοδora. Sεpsε ηεriut nuk' i apene vejεjtjε robate; sikur te iϭtε tere vejεjtja jone nde robat t'ona, atehεrε çdo nate qe nxjεrime robate t'ona leme tere vejεjtjεne t'ene perane ϭtratit t'ene.

Hristina. Ti giδe do te me ngaç . . . . po mε giδe keto yt unq, i-cili eϭte kryε-qindes nde uϭterit, a nuke ηihεte nga robate, se nuk' eϭte ndoηe uϭtetar i-poϭtere? giδ aϭtu eδε nevε nga robate t'ona dukεmi sε jεmi mê te-larta nga te-varferate.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Θεοδora. Mê te-larta sε te-varferate! mbe sε? giδe ηεrezite nuke jane gatuare nga giδ ajo balte? me δua, sε im unq vεϭ roba te-ndryϭmε nga ato qe vεϭ ηe uϭtetar i-poϭtere, po aljε eϭte uϭteri; po im unq si ηεri nuk' eϭte m' i-larte nga ηe uϭtetar; robat' ε-tia jane ϭeηe te ϭerbimit qe ben nde uϭterit εδε as pe mê tεpere; jane εδε t'onate ϭeηa ϭerbimi? ç' ben ti?

Hristina. Ajd aty! nuk' ε di! vεtε nde skolit si εδε ti.

Θεοδora. Nuke ben giδ ate pe εδε Olimbia εδε kaqe te-tjεra çupa te-varfera? nενε pra qe te-giδa kεmi giδ ate ϭkaλe. Ti nde vεϭç roba mê te-liga, mos dote benεϭ m' ε-lige?

Hristina. Nuke; po nuke dote vεϭ.

Θεοδora. Lεte δεmi, sε vεϭε. Ja pra sε robate nuk' ε bejne ηεrine mê te-lart' a mê te-poϭtere. Akoma εδε ηe tjεtere ϭembeλe; δuaj, sε hyn nde ηe ϭtepi, ku ϭεsene roba; nde blεfϭ roba te-mira, mos dote benεϭ ε-mire, εδε nde blεfϭ roba te-liga, mos dote benεϭ ε-lige? atehεrε pra dote jεte nde doret te robeqεpesit te benεmi te-mira. Une bεsoη, sε kejo vεtem per ηe iäuλ te-druηte munt te benεte, po iäuλi çdo qe te vεϭηe dru eϭte.

Hristina. Πo kur qenka keϭtu, persε giδe te-mirete vεϭηene roba te-mira?

Θεοδora. Ç' do te δote te-mire?

Hristina. Te-mire do te δote te-pasure.

Θεοδora. Te-pasure do te δote te-mire? Ç' gerra te-bukura qe na δua!

Hristina. Te pasurite kane ϭtepira te-meδa, qεrε, roba te-mira, εδε i ndεrojne giδe ηεrezite.

Θεοδora. I ndεrojne vεtem ata qe mεndonεne si ti; dego-me, Hristine. Cilene do mê tεpεre, Evanδine apo Anastasine?

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Hristina. Evanδine.

Θεοδora. E ηo ηersε?

Hristina. Sεηsε Evanδia me do εδε giδeηe kerkon te-mirene t' imε tεk Anastasia giδeηe me ka cmir ε nakar.

Θεοδora Πo mε giδe keto δuaj mε mendjεne t'endε, sε Anastasia ka vεσure roba te-bukura; δuaj, sε eσte bere figurin i-sosure, ate duhεte tȧ duaσ mê σume, mε-qene-qe ka vεσure roba te-bukura!

Hristina. Πo! ηo eσt' εδε kaq' ε-lige, sa . . . .

Θεοδora. Πer ligesin' ε-saj ηra nuk' ε do?

Hristina. Πo.

Θεοδora. Πo sikur te viσtε roba mê te-liga.

Hristina. Πraηe Evanδine dote doηa.

Θεοδora. Atehεrε robate s' kane te bejne as ge, Olimbia ε-mir' a ε-lige eσte?

Hristina. Ti ε di.

Θεοδora. Eσte m' ε-mira, me ε-urta, m' ε-zguara çuηe ε taksit t'ene.

Hristina. A!

Θεοδora. Atehεrε a duhεte tȧ dua?

Hristina. Duhεte, mε-qene-qe eσt' ε-mire.

Θεοδora. Nde gεç ηra Olimbine, a dot' i δuaσ te mos kuxoηe te viηe baσke mε nεvε?

Hristina. Nuke.

Θεοδora. Atehεrε ηra εδε une dote te dua εδε mê σume, sεηsε jε ε-mire, mε te-vertεte, σum' ε mire.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Çupa qe do te dukεte.

VETA: **Fanka, Domnika, Evandia, Aferdita εδε nena ε Fankese.**

(Brenda nde ηe ðomo, ku ka ηe pasqyre te-varure).

Nena. Fanke, jake ketu, bija imε, sε dua te te porosit, ç' te bejσ gεr sa te kδεnεm nga posta; duhεte εδε ti te me ndihç nde punerat t' imε, sεpsε taσi zura te loδεm mê tεpere se tjεtere hεre; nuke jε mê σum' ε-vogele; kujdεsu pra te nasqiriç pak-se-paku kete ðome εδε te-tjεrate dot' i nasqiris une kur te kδεnεm; σiko tá kεσ gati ε te-nasqarisure mire, sε mundεte nde te-kδyεrit t'im te sjελ εδε t' et unq, qe tá σkojme Πaσkene baσke mε ate; ikeη pra εδε te mos hapojσ ç' δaσe (σkon).

Fanka. Θume mire, nena imε (mbεtεte ε-vεteme nde ðomet). Vaλe sa dit kεmi εδε gεr sa te viηe Πaσka; me dukεte, sε jan' εδε tri dit; sot eσt' ε-djεle; gεr te-merkure kεmi tri dit; po εδε mire mire nuke di, kur eσte Πaσka; te merkuren' a t' εηtεne, sεpsε me dukεte, sε çdo vit Πaσka nuke biε giδ' ate dite; po ç' ka te beηe ge, ηe dite ndryσim nuk' eσte pun' ε-maδε; pas tri a katre diç dotá vεσ fustan' ε-ri; pastaj ç' pune priσ, nde mos ka arδur' έδε Πaσka? λogari nuke dot' i ap as ηεriu; munt tá vεσ εδε tani, qe tá provoη, si me vjεn (hap ηe pelhure εδε nxjεr ηe fustan te-ri); lε tá vεσ pra; nena gεr sa te viηe ka εδε σume kohe; dote apiη (vεσ σpεjt, σume σpεjt fustan' ε-saj te-ri εδε vεtε drεjt nde pasqyret). Oh! sa jam ε-bukure! εδε sa bukure me vεtε ky fustan! gryka, mengete, trupi, te-giδa, mε ηe fjale, jane fort te-goditura; ky fustan má trεgon mεsne σume te-hoλe εδε i εp ηe hijε te-maδε tere trupit t' im (kδεnεte nga te giδe anete εδε veσtron trupin' ε-saj); oh: fort i-bukure eσte; sa jam ε-gezuare!

me pofϭ, nenja imɛ, qe me berɛ ɳe te-ketiλe fustan te-bukure; ɲo, me pofϭ ɳe mije vjɛt; ɲa ndoɳe te-drɛjte u-zemerova ɳeditezaj kundre asaj ɛδɛ ɛ bera te-mjɛrene te hɛlmonɛte kaqe, sɛɲsɛ kur mà beri ɲrove, me δa, sɛ mbahɛm ϭume mê te-maδ; mɛ ɲak fjale ky fustan me vɛtɛ ϭume bukure; me ka ϭume hijɛ ɛ me trɛgon ϭume te-ϭiϭmɛ; ah! sikur te vinine tani ɛδɛ te tjɛra çuɲera ɛ te me ϭihnine, qe jam kaq' ɛ-bukure! ah! sikur te me ϭihtɛ taϭi nga ϭoqɛt' ɛ nga baϭkenxenesɛt' ɛ-mia (trokɛt dɛra ɛδɛ vijne Domnika, Evanδia ɛδɛ Aferdita).

Fanka. Mire δone: „Kujto qɛne, ɛδɛ bej. . . . ." lɛte mos ɛ δɛm taϭi tere fjalene.

Domnika. Mire dita, Fanke; ç' ben? mɛ ϭendɛt fustane; ɲa kδɛu te te ϭoh mire; (Fanka kδɛnɛte dykɛ mbajture me te maδ; oh! eϭte ϭum' i-bukure! ɛδɛ une bera ɳe fustan, ɲo nuke me vɛtɛ kaqe mire sa tyne; dukɛϭ ϭum' ɛ-hiɛjϭimɛ ɛ fort ɛ-bukure.

Evanδia (i flɛt Aferditese ɛδɛ qɛsendis maδeϭtin' ɛ Fankese). Kejo ɛ humbi farɛ, motre, mɛ kete fustan; i dukɛte sikur eϭte ndoɳe zoɳ' ɛ-maδɛ a ndoɳe ɲrincɛse; ɛ-mjɛra Fani! ɛ humbi farɛ mendjɛne; ɲo sikur ɛδɛ ɲak mê tɛɲere stolira, bɛsoɳ, sɛ nuke dot' i kiϭtɛ mbɛture as ɲike tru nde koket; mire δone, sɛ te-varferite mɛ mê te-vogelene ge mapɛhɛne, ɛδɛ mê tɛɲere ata qe hɛqɳene nga te-lɛhetite si-do-zot zoɳeza F. . . .

Aferdita (u flɛt Domnikes' ɛδɛ Evanδise, tɛk Fanka ɛδɛ ɲo ϭikontɛ truɲin' ɛ-saj ne ɲasqyret). Mɛ te-vertɛte, as ɲike ment s' i ka mbɛture nde koket; une kupe nde jɛtet t' imɛ s' beɳ keϭtu, ndonesɛ jam ϭume m' ɛ-ɲasure sɛ ajo; im' ate dy ore mê ɲare ɛrδi nde ϭteɲit ɛ ną. soλi ɳe mije gerra te-bukura, ɲo nuke jam kàq' ɛ-mape qe t' i pcfɛɳ; tani uà δɛm jo qe te mba-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

hεm me te-maδ, po sεpsε ε soλi koha; kupe nuke levdonεm; vεtem te-mapete ε mendjε-'εhetite bejne te-ketiλa.

Evanδia. Eδε une giδ aσtu; po ç' na duhεte nevε? lεte beηe ç' te doje; εjani tani t' i δεmi εδε nε ηe teδate „ε mbajç mε σendεt", qe te mos δote pastaj, sε u-mbajtme me te-maδ, ε-cila ge as farε nuku me pelqεn.

Aferdita εδε Evanδia. (i δone Fankese mε ηe fare te-qεσuri ndene buzet). Fanke motra jone ε-mire, ç' te-bukure fustane jane fustanet' ε-tu! i mbajç mε σendεt, εδε te-tjεre mê te-mire.

Fanka. Πo dua εδε mê te-mire? ky fustan eσte fort i-bukure; te-tjεra nuke kane te-ketiλe fustan te-bukure; une nuke dua tjεtere, jam σum' ε-kenaqure mε kete.

Nena. (vjεn, εδε dykε pare trazirene, nde te-cilet gendεj σtepia mε zemerim δote). Πo ç' lemiσtε jane keto? une ç' te porosita? nde ventt qe te nasqiriç σtepine, ε berε mos me kεq; tani te duhεte ηe dru i-mire, σum' i-mire; ty te ka hijε tyn; taσi dote te trεgoη une, nde te vεtε fustani mir' a likσt; keto jane porosit' ε keσiλate, qe te laσe, kur ika, εj? mire qe nuku soλa εδε t' et unq, εδε nga ηera ane te σikontε εδε ay te-tundurite t' ent, εδε nga tjatera ane ndyresin' εδε gendjεn' ε kεqε te σtepise s' one! te lumte, bija imε! te lumte! keσtu dote zene giδe mesimεte t' im nde zemeret t' endε?

Te-tri te-tjεrate. (nde mεst te-tyrε) Uf! σume kεq ε pesoj Fanka; po εδε nevε jo mê pak; hajdε te ikejme (εδε te tria zirεne prεj dorε εδε ikejne mε te-driδure).

Fanka (mε lot ε mε te-driδure). Ndjε-me-ni, nenja imε (biε mbe guηe εδε perpiqεte t' i puδηe duart' ε nenεse, po kejo sikur ε σtyn) tjεtere hεre s' kam per te rene nde te-ketiλe faj; une εδε sot dote beηa tere porosit' ε-tua, po i-pauδi mε σtyti te vεσ mê parε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

fustane εðε pastaj te zihεm nga puna; goditi te vijne εðε σoqεt' ε mia ca mê pare; ndjε-me-ni εðε une u zotonεm, sε tjεtere hεre nuke kam per te rene nde teketiλe te-lajðiture.

Nena. Mire; kur pεndonεσ mε kaqe zemere te-kðiελete, dote te ndjεη εðε une, po pasketajði, te keσiλoη, mê pare te mbaroσ punete t' endε, εðε pastaj, po te kεσ kohe, te biεσ pas te-nisurit ε te-stolisurit, εðε prape si duhεte εðε mε urtesi te-maðε, εðε jo te mapεhεσ per robat' ε bukura; ata ηεrezit' ε-urte i vεσηene, qe te dukεne te-hiεjσim, εðε jo te mbupεne ε te mbaհεne me te-mað per ato; te doje ηεriu te-nisurite nuk' eσte pun' ε-lige; po nuke duhεte te bjεre vεtem pas te-stolisurit; sεpsε ajo qe biε vεtem pas ketyrεvε ε hump tere vejεjtjεn' ε-saj; jake tani te vεmi, bija imε, te pastrojme ε te nasqirisim σtepine (Ikejne).

Te-priσurate per ηyqne.

VETA: **Ninja, Kristina** εðε **Vitoria.**

(Ne ðome çilimiηç. Ngrihεte kurtina εðε dukεne Ninja εðε Kristina, ηera dykε mesuare mesimete εðε tjatera dykε qendisuro. Pas pakezo hyn Vitoria dykε mbajture duarte prapa).

Vitoria (dykε uηure kokene per te ndεruare). Mire dita, kuσerirat' ε-mia te-daσura, si jini? mire?

Ninja εðε Hristina. Mire s' arðε, Vitori. Cume mire, te falεmi ndεrse. Zoteria jote si jε?

Vitoria. Si nga hεra, do-mε-ðene farε mire. Uzguaσe me 12 εðε mora çokoλatene, ηe fort te mire çokoλate; mê te-mire ηe kupe s' kam pare (dykε lepiture buzεte).

Ninja (dykε qεσure ndene buze). O! hamesja!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Vitoria. Пastaj hengra ca ajke; nuk' u ðεm dot, sa ε-mire iσtε!

Hristina. E-mjεra Vitori, nuke te degoŋ dot! kuσ te degon pandεh, sε vεtem nde te-ngrenet ε kε mendjεne.

Vitoria. (dykε mos vene rε fjalet' ε Hristinese). Пastaj bera dy tri te-baritura nde pyλt; o kuσerirat' ε-mia, u vertεtoŋ, σume humpni qe nuke dilni per mengεs nde pyλt! (Si dykε kenduare) Bari i-gεlberuare eσte εðε po i-ŋome nga vεs' ε mengεsit εðε diku, diku σkendijat' ε dieλit ndeper dεgat' ε-dendura ndrinine permbi vεset mε ŋe fare bukuriε qe s' trεgonεte mε goje. Zoqte kendonine mε gezim permbi druret. . . . .

Ninja. E kðεvε nde vjεrσa ε nde kenge, σikoŋ.

Vitoria. Пersε me prεt raðen' ε mεndimεvεt te-mi?

Hristina. Te lutεm, Vitori, nde εrðε ketu vεtem, qe te na ðuaσ ç' hengrε a ku baritε, fjalet' ε-tua lεte jεne pakeze mê te-σkurtera. Nεvε εðε po kεmi pune! nuke σikon?

Vitoria (dykε mos vene rε). Пastaj σkova nga qoσku i kopeσtit, εðε u vertεtoŋ, sε nuk' u-kðεva mε duar te-sbrazeta.

Ninja. Vertεt! ku i kε duarte!

Hristina (dykε ngriture). Ç' ben prapa?

Ninja (gið aσtu). Eja, trεgo-na, ç' kε nde duart!

Vitoria. Hajdε te σoheme, kuσ prεj juσ dote muntŋe te kupetoŋe, ç' kam nde duart!

Ninja. O Vitori, giðeŋe te pelqεn te na mundoσ!

Hristina. По as ge s' kε nde duart εðε benεσ sikur xεç kε.

Vitoria (u trεgon ŋe rize te-pσtjελe). O! sa te-paduruarσimε ε kerσimtarε jini! na pra kam ŋe rize.

Ninja. Eðε kejo rize ç' ka brenda?

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Vitoria. Ka, (nga dale) ka, zoηa, ηe çporteze mε kufεta.

Ninja ε *Hristina* (ηe-hεrεσ). A! iσtε imja! pa dal tå σikoη!

Vitoria. (mε rendesire). Πa pucσoni! ketu kam ηe çporteze mε kufεta εδε qe te dyja i kerkoni; si te di une, ε kujt eσte?

Ninja. Eσte imja!

Hristina. As farε, eσte imja.

Vitoria. Eσte pra ε te dyjavε!

Ninja. Eσte imja, eσt' ajo qe ε pandεhηa te-humbure.

Hristina. Eσte imja; kam qe djε qe po ε kerkoη!

Ninja. Dal tå σoh εδε dotå ηoh per-ηe-hεrεσ.

Vitoria. Πo nde qeλofte te δuaσ εδε ti εδε Hristina, sε ε ηihni? Jo! nuke gykojne keσtu! Une djε vajta t' i ap t' im εti ηe lεttre nde gyqetorεt εδε paσe sε si bejne (ε ve rizene permbi ηe truvεze). Hristine, εp-me mafεsne t'ent.

Hristina. Na-ε, po ç' dotå beσ?

Vitoria. Taσi dote σohç! Ne-m' εδε ti, Ninε, brεsne t'ent.

Ninja. Oiko, sε mos ε priσç!

Vitoria (Dykε liδure mafεsne nde qafet si ndoηe qafeliδjε, kravate). Ve-ma, Ninε, brεsne t'ent si ate ripne mε σkroηa te-arta qe ε vene ruajtesit' ε qytεtit. (Ninja jå liδ). Farε mire! taσi dote nisεte gyqi.

Hristina. Cili gyq?

Vitoria (Dykε hεqure perpara ηe fron pi mbi ate mε maδeri te-maδε εδε δote). Θepit kundregyqesite, qe t'uå ndaη gyqne!

Ninja, *Hristina.* Kuσ te δepεse? cilete te δepεse? Nuke te kepetoη!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Vitoria. A! nuke ka εðε σume dem. Rini, u lutεm, ηera nga an' ε-djaðte εðε tjatera nga an' ε-mengere. (Ninja εðε Hristina rine).

Hristina. Πa te te ðεm, kur dotά mbarojσ gyqne?

Vitoria. Kini pakeze durim; pra! Taσi dote me εpni pergigjε mbe çdo qe t' u pyεs. Cila nga juvε ε humbi çportene?

Ninja, Hristina (ηe-hεrεσ).. Une.

Vitoria. Kur ε humpte?

Ninja, Hristina (te dyja baσke). Djε ndaj mbrema!

Vitoria. Ku ε humpte?

Ninja, Hristina. Nde kopσtet.

Vitoria. Atehεrε si benεte te kεm vεteme ηe çporteze?

Ninja. Hristina. Nuke di!

Vitoria. Eðε kejo qe gεta ε kujt eσte?

Ninja, Hristina. Bσte imja!

Vitoria. Te me pefεni hoλe hoλe, ç' fare çporteze iσtε ajo qe humpte?

Ninja, Hristina. Çporteza imε iσtε pumbuλakε.

Vitoria. Mire. Πo ç' ngyre kiσtε?

Ninja, Hristina. Ngyre manuσaqεjε mε korðελa te-mendafσta.

Vitoria. Çudi! sa gákane çportezate t' uaj nde mεst te tyrε!

Hristina. (mε ze te-çεlure). Une djε ε mora nde kopσtet, qe t' i εpηa kufεta t' im ungi.

Ninja. Eðε un' ε mora, qe t' i εpηa s' imε εmtε.

Hristina (mε lajka). Eja, Vitori, εp-ma çportezene t' imε, εðε dote te ap gysmat' ε kufεtavεt.

Vitoria. A! zoηe, kerkoni te priσni gykatesine mε mite?

Ninja. (mε zemerim). Hajdε, vitori, εp-ma çportezene t' imε εðε lεr-i keto te-taλura

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Vitoria. A! zoŋa, ɕani εðε çpernderoni ɡyqin' ε ɡykatesine!

Hristina. Refε-na çportezene qe tá ɕoheme.

Vitoria. (dykε nxjεre ate nga riza). Na, ɕiko-ε!

Ninja, Hristina. Mε te-vertεte eɕte imja.

Vitoria. Dukεte pra sε qe te dyja i kiɕite çportate ŋe λoji. Πra: (hap çportezene, sbras kufεtate nde xεpt te-saj, ŋεrene pjεse te çportese já εp Ninεse εðε tjatrene Hristinese, i perɕendoɕ εðε iken).

Ninja (dykε sulure pas asaj). Πo kufεtate t'ona?

Vitoria. I mbajta per te-priɕurat' (harxεt) ε ɡyqit.

(Bjε kurtina).

Πesoŋesi ɕeroŋes.

VETA: **Ɑeroŋesi Fasuλi, Çalamani, Turuλaçka, Πamesi. Πertacja, I liɡu** εðε **Λomatarja.**

(Ние ðome ε ɕeroŋesit. Mbe te djaðte eɕte ŋe fron i mað εðε mbe te menɡere nga fundi ca frona mê te dobete).

Ɑeroŋesi. (Roben ε ka te zεze εðε guɕεliðjεne te barðe εðε dykε ɕikuare orene ðote mε vεthε). Ora eɕte dy, pras pakeze dote vijne te semurete. Kuɕ ε di sε sa te semure dote jεne nde saλet dykε priture mua. Ɑeroŋesi Fasuλi eɕte ŋe ɕeroŋes ɕume i deɡuare, ɡiðe bota dit' ε 'nate per té po flasen. Une nuke jam kryεlartere, po ç' t' i beɕ botese qe me numeron si ndoŋe ɕeroŋes te çquare ε te raλe εðε, sikundre ðone, ɕok nuku i ɡεndεte as nde Πaris as nde tere botet. O, zoteriŋ, ɡiðe sa jini ɕeroŋes, mos me zemerohi, u lutεm, dita juaj εðε dita imε, taɕi eɕte koha imε. Une s' jam maðeɕtuar, šikundre ε dini, rεkλamate nuke me pelqεjne, me arin vεtem εmri im. Πapandɡhuraj deɡoni:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Vitoria. A! nuke ka εδε σume dem. Rini, u lutεm, ηera nga an' ε-djaδte εδε ljatera nga an' ε-mengere. (Ninja εδε Hristina rine).

Hristina. Πa te te δεm, kur dolà mbarojσ gyqne?

Vitoria. Kini pakeze durim; pra! Taσi dote me εpni pergigjε mbe çdo qe t' u pyεs. Cila nga juvε ε humbi çportene?

Ninja, Hristina (ηe-hεrεσ).. Une.

Vitoria. Kur ε humpte?

Ninja, Hristina (te dyja baσke). Djε ndaj mbrema!

Vitoria. Ku ε humpte?

Ninja, Hristina. Nde kopσtet.

Vitoria. Atehεrε si benεte te kεm vεteme ηe çporteze?

Ninja, Hristina. Nuke di!

Vitoria. Eδε kejo qe gεta ε kujt eσte?

Ninja, Hristina. Eσte imja!

Vitoria. Te me pefεni hoλe hoλe, ç' fare çporteze iσtε ajo qe humpte?

Ninja, Hristina. Çporteza imε iσtε pumbuλakε.

Vitoria. Mire. Πo ç' ngyre kiσtε?

Ninja, Hristina. Ngyre manuσaqεjε mε korδελa te-mendafσta.

Vitoria. Çudi! sa gákane çportezate t' uaj nde mest te tyrε!

Hristina. (mε ze te-çεlure). Une djε ε mora nde kopσtet, qe t' i εpηa kufεta t' im ungi.

Ninja. Eδε un' ε mora, qe t' i εpηa s' imε εmtε.

Hristina (mε lajka). Eja, Vitori, εp-ma çportezene t' imε, εδε dote te ap gysmat' ε kufεtavεt.

Vitoria. A! zoηe, kerkoni te priσni gykatesine mε mite?

Ninja. (mε zemerim). Hajdε, vitori, εp-ma çportezene t' imε εδε lεr-i keto te-taλura

Vitoria. A! zoηa, ϭani εδε çπernδεroni ɡyqin' ε ɡykatesine!

Hristina. Refε-na çπortezene qe tá ϭoheme.

Vitoria. (dykε nxjεre ate nga riza). Na, ϭiko-ε!

Ninja, Hristina. Mε te-vertεte eϭte imja.

Vitoria. Dukεte πra sε qe te dyja i kiϭite çπortate ηe λoji. Πra: (haπ çπortezene, sbras kufεtate nde xεπt te-saj, ηεrene pjεse te çπortese já επ Ninεse εδε tjatrene Hristinese, i perϭendoϭ εδε iken).

Ninja (dykε sulure πas asaj). Πo kufεtate t'ona?

Vitoria. I mbajta πer te-priϭurat' (harxεt) ε ɡyqit.

(Bjε kurtina).

Πesoηesi ϭeroηes.

VETA: **Ϭeroηesi Fasuλi, Çalamani, Taruλaçka, Hamesi, Πertacja, I liɡu** εδε **Λomatarja.**

(Πe δome ε ϭeroηesit. Mbe te djaδte eϭte ηe fron i maδ εδε mbe te menπere nga fundi ca frona mê te dobete).

Ϭeroηesi. (Roben-ε ka te zεze εδε guϭεliδjεne te barδe εδε dykε ϭikuare orene δote mε vεthε). Ora eϭte dy, πras πakeze dote vijne te semurete. Kuϭ ε di sε sa te semure dote jεne nde saλet dykε priture mua. Ϭeroηesi Fasuλi eϭte ηe ϭeroηes ϭume i deguare, ɡiδe bota dit' ε 'nate πer té πo flasen. Une nuke jam kryεlartere, πo ç' t' i beϭ botese qe me numeron si ndoηe ϭeroηes te çquare ε te raλe εδε, sikundre δone, ϭok nuku i ɡεndεte as nde Πaris as nde tere botet. O, zoteriη, ɡiδe sa jini ϭeroηes, mos me zemerohi, u lutεm, dita juaj εδε dita imε, taϭi eϭte koha imε. Une s' jam maδeϭtuar, 'sikundre ε dini, rεkλamate nuke me πelqεjne, me arin vεtem εmri im. Πaπandɡhuraj deɡoni:

„Cilene kerkoni? Zotine Fasuλaq — Cilene Fasuλaq? — Θeroηesin' ε-çquare nde tere botet". Taϭi duhεt t' .ι ∂εm, mε sε ɲo mεrεm. Une jam ϭeroηes veçan i djεmurise, ϭeroηes qe ϭeron te mεtat ε te vεgelvεt, εδε kam ϭume myϭtεriη. Πo lεte mos loδme te semurete; keta te mjεre vijne nga an' ε anese qe te kerkojne ndihmen' ε mê te diturit ϭeroηes Fasuλaq. Jam i ϭtrenguare nga ϭumic' ε maδε ε te semurevε, t' u aɲ mê ɲerɲara kartera mε numure ɲer te hyre, sikundre bejne nde tranvajt, sεɲsε ndryϭε nuke ηεh qεni te zone. Lum ay ηεri qe ka ηe te ketiλe εmere. (∂εrεt nde funt te dεrese) Numuri 1. (ri rende mbi front te ma∂). (Hyri Çalamani dykε ɲϭεture ɲermbi ηe ϭkoɲ.)

Çalamani. Zoteni, u jam i-falure.

Fasuλaqi. Mire s' εrδε; εmri yt?

Çalamani. Çalamani; εδε jam ϭerbetor' i zoterise s'uaj.

Fasuλ. (dykε ngriture) Εδε nga sε vuan, zot?

Çalam. Vuaη nga te-ɲerdrε∂ure.

Fasuλ. Ku, te lutεm?

Çalam. Kam ɲerdrε∂ure kembene.

Fasuλ. Une kam mesuare veçan ɲer te ɲerdrε∂urate, εδε dote te ∂oϭηa sε duhεte te diϭ, sε te ɲerdrε∂urate ngasene mê tεɲer nde kembet sε nde . . . . vεϭt . . . . Si ɲra ε ɲesovε?

Çalam. Tėk ɲo rεntηa, zoteni.

Fasuλ. Çalaman εδε suleϭ? Çudi si benεt kejo?

Çalam. Kejo ge fort koλaj kuɲetonete, suleϭa εδε m' u ɲerdro∂ kemba.

Fasuλ. Εδε ɲersε rεntηε?

Çalam. Qe te ziηa ηe rabεcke.

Fasuλ. E zurε?

Çalam. Πo, ε zura.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Fasuλ. Sa iσtε ora, kur zurε tà ndjεkε.

Çalam. Tri i ditese.

Fasuλ. Eδε mbe ç' kohe ε zurε?

Çalam. Nde drεke hεre.

Fasuλ. Kur u-be kjo? mos u-be te Djεle?

Çalam. Jo, zoteni, ɲo te Merkure.

Fasuλ. Mire, ɲra . . . . ç' δoni mê? a! qe te Merkure ndjεkur ŋe zok qe mbe 3 te ditese gεr mbe drεke. Nuke me δua te lutεm, mos iσtε ndoŋe ε krεmtε ε maδε, nde te cilet as ŋeri s' ɲunon?

Çalam. (dykε σtrenguare). Jo, (mε vεtehε) ε ɲesuam . . . . .

Fasuλ. Nuke kiσtε skoli ate te Merkure qe me trε ε gεr mbe drεke? Sεɲsε me dukεσ, nde mos jam i-qeŋyεre, si ŋe nxenes skoliε?

Çalam. (i-trumbuλuare). Πo, zoti σeroŋes, jam nxenes εδε te Merkurene kiσim mesim.

Fasuλ. Oume mire, zot, kuɲetova nga sε vuan. Semundja jotε quhεte εδε te ikur nga skolia, εδε eσte ŋe semundjε ε rende, σum' ε rende, ɲo xεç . . . . dote benεte.

Çalam. (i-trembure). Eδε taσi ç' δoni? dote σeronεm? Mjεre une, ɲer ŋe zok ε ɲesova!

Fasuλ. Πersε jo? ɲo mε te zotuare, sε dote mbaç fort hoλe ato qe dote te keσiλoŋ. Te-Djεlene qe vejεn nuke dote dalç nga σteɲia εδε qe mbe 3, ε gεr mbe drεke dote ɲunoσ, qe te fitoσ kohene, qe humbε te Merkure dykε ndjεkure rabεcka . . . . A me kuɲetovε? (i refεn ŋe fron nde funt). Ri atjε, sεɲsε ɲas te ŋojturit duhεte te bejme εδε ŋe te liδure (ɲlage).

Çalam. Si te urδeroni, zoti σeroŋes, (mε vεtehε). Πa σiko ɲunεra, te mos dal te Djεle . . . ŋe δike mε dy ɲrεsjε munt nde zemerεt . . . .

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Fasuл. (dykε ðirure pranc dεresc). Numuri 2! (ri).

Turuлaçka. (dykε hyre). Zoteri i-çquare u-falεm.

Fasuл. Γið' aσtu; si te ðone?

Turuлaçka. Zoηa Turuλaçke.

Fasuл. Eðε nga sε vuan, zoηe?

Turuл. Jam ε trembure σume, sε σikoη dila mε dite qe po me priσεne ðoηte.

Fasuл. Mbasε, sε i prεt σume dendure.

Turuл. Πerkundrazi, as kure s' i prεs; po, as kure.

Fasuл. (dykε ngriture) Πa ... çudi! Refεme duarte.

Turuл. (dykε zgatur duarte). Na, σiko-i.

Fasuл. (dykε σikuar ato). Πo nxir dorezate, te lutεm.

Turuл. Dorezat ε mia? po une s' mbaη doreza.

Fasuл. (I-habiture). Si Nuke mban doreza? Eðε jan keto duar prεj naturε, pa doreza? (mε rendesire) Zoηe, ðuaj-me, po te vertεtene, sεpsε dotà gεη, a perndor dendur sapun?

Turuл. (dykε uηur syte). Da .... pun!

Fasuл. A! kupetoη. Jam i siguruare sε s' kε te beσ farε mε sapun; sapuni eσte ηe gε ε paσojture tεk ti. Πra, o zoηe, sapuni eσte i vjεjture per te pastruare, εðε mê tεper duarte, faqεne εðε tere trupne, εðε sa sε perndorηene sapune, jane te ηojture nde ne εmrine... T e n d y r e. Na sε ç' eσte sapuni! Taσi pra, pa me refε ðoηte (dykε hεqur prape). A! ç' eσte kjo ε kεq' ε maðε.

Turuл. (ε trembure). Ah! (o Πεrendi!) σeroηes, me bete te driðεm; ç' eσte?

Fasuл. Θε sε nuke i prεt ðoηte?

Turuл. U vertεtoη, sε as kure s' kam perndorure gerσere.

Fasuл. E σoh, perndorni ηe tjater gerσere, ðembete. Ç' turp i mað! .... (Turuλaçka dykε σikuare poσte ze te fσεhe duarte). A! zoηe... uη kokene!....

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Eδε mbεson, sε mundete te fσεhç ge nga i-çquari σe-roηes Fasuλaq, sε ha δoηte rotuλ' ε rotuλ . . . . Une te giδa i gεη, sεpsε te giδa i di, εδε dote te δεm sε ku te ka ρer te σpene kejo ε-mεt' ε-maδε! Ne hεre ηe çuρ' ε vogel, hantε rotuλ' ε rotuλe δoηte, si do-zot zo-teria jotε. Eδε kaqe ε beri zakon kete ge, sa ρas δoη-vεt hengri giσterite, ρastaj duarte, λerete, kembete, ker-ciηte εδε tere truρn' ε saj, do-mε-δene si ηεri hames i mbaruare hengri vεtehεn' ε saj! . . . Ky eσte, zoηe, fundi yt, ρo te mos hεqç dore nga ε mεta jotε, qe nuk' ε bεsoη, ndryσε i hengerç mε σendεt, εδε te . . . mire te trεture.

Turuλ. (ε-trembure). Nuke, σeroηes, nuke. U zo-tenεm, sε kure me s' ε kam ρer te ρerserituге kete ge, dot' i lutεm nenεse te me blεre σume σume saρun εδε dote mesoη te ρastronεm. U bεtohεm, σρeto-me-ni.

Fasuλ. Dote beσ σume mire, sε mê te tmεrua-rate te keqia ngasen mbe djεmt' ε ρa-ndrεqure. Eδε taσi ri ρrane zotit (i refεn Çalamane).

Turuλ. (dykε ndeηure) Πo, zot.

Fasuλ. Πo mos vere duarte mbi front, sε dot' i ndyσ (δerεt ρrane dεrese) Numuri 3.

Hamesja. O, i-çquare σeroηes, mire mεngεs.

Fasuλ. Mire s' arδε, zoteni, εmri i zoterise s'uaj?

Hamesi. Hames, σerbetor i z-se s' uaj.

Fasuλ. Eδε ku kε δembjε?

Hamesi. Di εδε une?

Fasuλ. Si benεt te mos diσ? Πo kur s' kuρeton vεte ku te δemρ, si dotâ di une?

Hamesi. Na me δemρ ketu . . . barku (σemto-nεt ε benεte sikur ka te δembure εδε δerεt) Oh! . . . oh! . . . . na ketu, zoteni . . . . ah! sa me δemρ.

Fasuλ. Ferko, ferko-ε mê fort . . . na keσtu (ε ferkon σume barkun ε Hamεsit).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Hamesi. (dykε ϑirurc) Aj, aj, aj . . . . σume le ϑembura me siλni.

Fasuλ. Kaqe mê mire, sεпsε σerimi qc s' sjελ te ϑembure, as ηe vjεjtjε s' ka. Ti σikon vεte, σcrimi qe по te beη te sjελ te semura, deftεn sε dote te sjελe dobi. Lε te zeme прапe (ε ferkon).

Hamesi. (Mε ze te maϑ) Jo, jo, nuke dua.

Fasuλ. Oume mire; пra semundja jotε eσte sεmundjε te ngrene σume. Taσi ϑuaj-me si u darkovε djεϑinaj?

Hamesi. O zoteni mε fort te пake gerra, mε ηe suпe.

Fasuλ. Vεtem mε suпe?

Hamesi. Eϑε ca miσ qεngi.

Fasuλ. Гe tjεter nuke hengrε?

Hamesi. Eϑε ca пatatε.

Fasuλ. Tjatere?

Hamesi. A, εϑε пake ẓambon.

Fasuλ. Eϑε пuσovε?

Hamesi. По, zoteni.

Fasuλ. Пa fjale sε dote keσ ngrene εϑε ca пεme.

Hamesi. По, hengra.

Fasuλ. Qumeσt mε oris?

Hamesi. Fort пak.

Fasuλ. T' embela ca hengrε?

Hamesi. (mε fuqi) As farε, as nuke kiσtε te ketiλa nde mesaλet.

Fasuλ. Eϑε kuxon te ϑuaσ, sε σume hoλe u darkovε, kur hengrε kaqe gerra?

Hamesi. Kini te drεjte . . . . по (dykε σemtuare ze barkune) oh! o! o! oh! . . . aman.

Fasuλ. Ja, σikon barku yt, по qahεt, sε u-darkosε mε te пaka gerra. Lε te veẓgoη taσi, ç' ka brenda barku yt.

Ham*esi.* (i trembure) Çe, dote me çani barkune?

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Fasuλ. Nuk' eσte nεvoje. Qendro mos u-tunt (ve veσne mbi barkut te hamesit per ŋe te filmε εδε ngrihεte). A! popo sa gerra ka ketu brenda .... Sa te tεperuare kini brenda nde barkt! ... ç' nuku kini! Te me ndjεni, ky bark eσte çdo tjater ge sε bark, eσte ŋe baλon i tere, po nde vent qe te jεte i mbuσure mε εre eσte fryture mε uσqimε qe munt te ngiŋe ŋe εlεfant (fil).

Hamesi. (o Πεrendi) Mε te tjεra fjale barku im eσte nde rεzik te pelcase.

Fasuλ. Bεsoŋ dotà largojme kete ge mε ŋe σerim te forte, te cilene sa kaqe hεraσ dote tà beŋ. Πo mos haro, sε semundja jotε eσte nga mê te keqijate, eσte hamesi ε forte, (glutonia εfrajanta).

Hamesi. Cume mire, zoti σeroŋes, a dote σeronεm? Θojni, u lutεm, jam i-gatiσim, t' u degoŋ mbe çdo qe te me urδeroni.

Fasuλ. Dote σeronεσ mε hapjεt' ε çpagimit. Mε qene qe hengrε uσqimε, qe munt te te arinine ŋe jave te-tere, prεj nεvojε duhεte per tεte dit te mos haσ as ge. Eδε taσi ri atjε εδε ferko barkune.

Hamesi (ri). Cume mire. A! bark i mjεre, ka σume te drεjte σeroŋesi, jε fryture εδε dukεσ si ŋe giδe-σitjε (dyqan, bakaλi i vertεte).

Fasuλ. (Πerpara dεrese). Numuri 4. (hyn Πertacja mε pertim te maδ).

Πertacja. (dykε hapure gojene ε dykε σtriture). Zoteri, u falεm.

Fasuλ. Γiδ' aσtu, zoŋe, si quhεσ?

Πertacja. Zoŋa Πertacε.

Fasuλ. Ç' kε, te lutεm.

Πertac. Me δemp gysm' ε kokes, zoteni.

Fasuλ. Πa fjale nde koket.

Πertac. Πo zoti, σeroŋes.

Fasuλ. É kupelova. Eδε te ze dendure.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Пertac. По ðua ƞer dita.

Fasuλ. Te mboðis te flεσ?

Пertac. Nuke.

Fasuλ. Bukene?

Пertac. Nuke, as farε.

Fasuλ. Lodrene?

Пertac. As lodrene.

Fasuλ. A te ðemp, kur ƞunon?

Пertac. (mε te σtrire haƞ gojene). Ϭume kεq. По ç' ε-maλekuare ðembjε eσte kejo!? ƞosa ε ve nde ment te ƞunoη, ze te me mundoηe, sa s' munt tå σkoni nde ment.

Fasuλ. Arin, arin, ε kuƞetova semundjεne. Lε te σoheme ƞakeze kokene (ja ze kokene). Na, zoηe, vuan nga ηe ε tmεruare ϰonke . . . . kε ϰonken' ε te mos ƞunuarite.

Пertac. Vertεt, zoti σeroηes: Çudį! Eðε ku ε kam kete ϰonke?

Fasuλ. A di te loç mε toƞ?

Пertac. Ϭume me ƞelqεn, εðε σume dendure los mε toƞne, ƞo εðε mε mjεσteri te maðε.

Fasuλ. Ϭume mire. По nde mos loç σume kohe, ç' dote ngase?

Пertac. Dote aroη te los.

Fasuλ. Lε ta veẓgoη εðε ƞakeze kokene (ja ze). По, sikundre te ðaσe, ti vuan nga ηe ϰonke, qe eσte σum' ε maðε, qe eσte bere ketu brenda nde koket, εðε kejo ϰonke ka giðe far' ε fisn' ε te-mos-ƞunuarit, domε-ðene lodra εtj. εtj.

Пertac. Eðε nga sε vjεn kejo, zoti σeroηes?

Fasuλ. Sεƞsε mendja εðε mεndimi yt eσte giðeηe nde lodrat. Nuk' ε do ƞunene, εðε kejo eσt' ajo qe te sjελ ðembjε nde koket. Nuke me ðua, te lutεm, te djεlate a te ðemp?

ПАНЕПІΣТНМІАКН ВІВΛІОΘНКН ІΩАNNINΩN

Пertacja. Kure, as te djɛlate, as te krɛmtɛte qe s' vɛmi nde skolit.

Fasuλ. Nde eбte keбtu, ç' te te ðɛm . . . Пuno tere javen' ɛ javese, duaj ɲunene ɛðɛ s' jɛ ɲer te semurur kure. Пuna ɛ ka ɲer te humbure xonkene ɛðɛ ðembja dote kerkoɲe folɛ nde koket te ndoɲe ɲertacɛjɛ tjɛter.

Пertacja. Kam frike sɛ mos me ngase farɛ ndryбɛ (hap gojene). A jini te vertɛtuare, sɛ mà kuɲetuate semundjɛne?

Fasuλ. (mɛ te mburure) Une kure nuke lajðit zoɲa Пertacke, ɛðɛ qe t' ua trɛgoɲ dote te ðɛm çkoqur ɛmrin' ɛ semundjɛse s' atɛ. Quhɛte ɲ e r t i m ɛðɛ bari (ilaçi) kundre asaj eбte ɲune, ɲrɛj se cilese kini бume nɛvoje.

Пertacja (ɛ turɲeruare). Mbasɛ zoteni.

Fasuλ. Пa mbasɛ, kejo eбte semundja jotɛ. Пerɲara ɲra, zoɲe, ɛðɛ ɲasketajði te mos kɛб as farɛ dyбim, kur te flɛt i deguari бeroɲes Fasuλaq.

Пertacja. Пo (ri ɲerane te tjɛravɛt).

Fasuλ. (ɲerane dɛrese) Numuri 5.

I-ligu. (hyn ɛðɛ eбte fort i-vrerete) Mire dita.

Fasuλ. (si mɛ te-çuditure). Пa ç' eбte ky? Nuke munt vaλe, zoteni, te me ðuaб, si me ðone tere bota: „Gezuaб, zoti бɩ roɲes". Emerine te lutɛm?

I-ligu. (as farɛ, te ðaбe, sɛ une raбe ɲermbi ate). zoti i-Lik.

Fasuλ. (dykɛ ngriture). Si ɲas ɛmerit ɛðɛ jɛ. бume mire, zot' i Lik, dote te siλɛm si me siλɛб, ɛðɛ te mos te viɲe rende (mɛ aбɲerim) Ç' kerkon?

I-ligu. Пerdroða kembene.

Fasuλ. Eðɛ ti te ɲerdrɛðura; cilene ɲerdroðɛ, te lutɛm, te-djaðtene a te mengerene.

I-ligu. Na; (i trɛgon te mengerene).

ПANEПIΣTHMIAKH BIBΛIOΘHKH IΩANNINΩN

Fasuλ. Πo nuke pergigene mε te ketiλe menyre. Te pyεta te djaθten a te mengerene? a degon? (εδε i tunt te Ligut doren' ε mengere.

I-ligu (θerεt). Aj! me θemp! me θemp!

Fasuλ. E gεta, te θemp dor' ε mengere (i-Ligu do te rije). Jo, nuke dote riσ, dote qendroσ mbe kembe!... εδε si ε perdroθε?

I-ligu. Nuke di as ge.

Fasuλ. Eδε une kaqe tjεtere; nuke di as ge.

I-ligu. Atehεrε ç' σeroηes jε, aπo nuku do te me σeroσ?

Fasuλ. Nde mos te πelqεn, munt te na kθεhσ krahete. Jε i-lik εδε likσ te πerdor. Ϭko (i kθεn krahete).

I-ligu. Ϭume mire, mos u-zemero, dote te θεm, si ε πerdroθa, raσe....

Fasuλ. Mbi ç' ge rε?

I-ligu. Mbi t' imε motre Margarita, sε nuke dontε te me huantε rεθn' ε saj qe te losηa.

Fasuλ. Ç' degoη? Ti, zoteri, qenkε mε te-sjελa te liga εδε nde grat, πo s' eσte as farε çudi. Mε te tjεra fjale ravε tet motere. A, kejo eσte dobesire!

I-ligu. As farε, te θaσe, sε une raσe πermbi ate.

Fasuλ. Πa fjale dykε rene mε gruσt asaj. Ϭume mire, εδε qe te πerdrεθç πeλemben, i kε θene mjaft, mbasε mê teπer nga sa mεndoη.

I-ligu. Jo, nuke i ràσe mε fuqi.

Fasuλ. Me nde funt, ε goditε ... keσtu? (i bijε ηe te ligut).

I-ligu. Jo.

Fasuλ. (i bijε εδε πraπe). Keσtu?

I-ligu. Nuke.

Fasuλ. (i bijε εδε mê fort) Keσtu?

I-ligu. O! o! ç' eσte kejo?

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Fasuλ. Çe? εδε mê fort? Mos i rε keσtu? (ben gati ηe backe te forte).

I-ligu. (dykε larguare). Jo, jo... si ajo back' ε ηare.

Fasuλ. Dykε rahure ηra keσtu tet motere ηerdroδε dorene?

I-ligu. Πo.

Fasuλ. Te lumte! qenkε trim; ε fiton bravuren... ε ligesise, andaj εδε une σume mire tá bera. Bεsoη, sε ε kuηetovε ligesine tendε εδε sε u-ηaqtovε mε tét motere.

I-ligu. Nuke as ε ndjεva te ligene as u ηaqtova.

Fasuλ. Jo? Atehεrε s' mundεte te σeronεσ. Duhεte qe te benεσ mire, te kerkoσ mê ηare ndjεse nga jot' motere εδε ta ηaqtohεσ mε ate. Πerηara σko mos humη kohe, dote beσ εδε ηe te bariture.

I-ligu. Nuke vεtε, nuke dua.

Fasuλ. Nuke do ti, dua une te vεç. (vεtε nde dεret εδε δerεt) Numuri 6.

I-ligu. Ri ηerane te tjεravεt.

Λomatarja. (hyn mε nxitim εδε giδeηe ηo flεt mε nxitim te maδ) Mire ditaj, mire dita, mire dita, o σeroηes fort i-çquare εδε fort i-deguare, u jam falure, mire dita, mire dita.

Fasuλ. (i-habiture) Roδan' i mbaruare, muλi qe bluan . . . . fjale!

Λomatar. U ηerσendoσa, zoti σeroηes, εδε ηraηe ηo u ηerσendoσ, mire dita, mire dita, gezuaσi.

Fasuλ. (si ηas σembeλes' se λomatarεse) Geσuaσi, gezuaσi, gezuaσi, εmri te lutεm?

Λomatar. As ge s' me ndalon t' uá. δεm, eσt' ε tεηere te kerkoni εmerin t'im, kur ηrεj zemrε dua t'uá δεm, εδε s'.eσte nεvoje te me ηyεni.

Fasuλ. Πo, ηo, εδε s' tá deguame εmerine.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Λomatar. Nuk' ε deguate? σeroηes, ç' ϑoni? çudi! Si! ηe ore te tere ηo ſlaseme, εϑε nuke me kuηetuate cila jam. Quhεm zoηa . . . .

Fasuλ. Σume mire; ηo nga sε vuan?

Λomatar. O! vuaη nga ηe semundjε, qe s' eσte deguare as gekundi; εϑε jam ε vertεtuare, sε εϑε zoteria juaj, qe jini ηe σeroηes kaq' i çquare, dote çuditεni ηo tά degoni. Σeroηesi im, ηrεj σume ditç me ϑemη guha, eσte ter' ε eηture, ηa diture ηersε. Harova t' u ϑεm sε me ϑemη σume εϑε mundonεm sa s' mεndoni, sεηsε ε-mjεra ηer kete ngaje nuke munt te ϑεm as ηe fjale. . . . . .

Fasuλ. Ç' ϑua, o zoηe? Me mbytε mε ηe lume fjaleσ ndonesε te ϑemη guha, εϑε akoma qahεσ? Mjεre, te mos iσtε ε eηtura. Nuke kε as ſarε te drεjte te qahεσ ηer guhene, ε cila sikundre σoh, flεt kaqe fjale sa dote flisnin trε ηεres dykε folure baσke.

Λomatar. Te me ndjεni, zoti σeroηes; σume me σani, ηo lε te mos humbasim kohe te vjεjture mbe fjale te kota ε te ηa-dobiσimε.

Fasuλ. Me dukεt, sε kete tά ϑaσe mê ηare.

Λomatar. Une arçe vεtem qe te mar keσiλe. Kerkoη ηra te me keσiλoni si σeroηes i-çquare. Γuhene ε kam te-eηture. Πa dyσim juvε si σeroηes σum' i-çquare dini fort mire ngajene, une as ge s' di, u lutεm ηra te me ϑoni, nga vjεn kejo? εϑε u vertεtoη, sε kure as ηεriu s' ja kam ηer te ϑene, kur nga guha qe ε kam te eηture nuke munt te flas εϑε σume. . . . . .

Fasuλ. Lε te σoheme.

Λomatar. Mos eσte nga te ftohetite, nga te ngrohtite a εϑε nga te dyja keto aηo sε hengra ndoηe ge te ηrεhete.

Fasuλ. Te σoheme.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Λomatar. Mos, sɛ hengra ɞuma ɞɛqɛrka? Ɲo kejo dote jɛte, sɛɲsɛ ɞɛqɛri ka fuqine te . . . .

Fasuλ. (dykɛ ɲrɛre fjalen' ɛ asaj) Kejo eɞte vɛtem ɲuna imɛ, zoɳe, mos ɛ humɲ kohene mɛ fjale te kota ɛ ɲa vent. . . . .

Λomatar. Ɲo une ɛ mjɛra mɛ-zi haɲa gojene.

Fasuλ. E mjɛra (mɛ vɛtehɛ) nuk' ɛ kuɲeton (mɛ ze te maδ). Ɲa refɛme ɡuhene.

Λomatar. Γuhene? s' ka mê te lɛhte ɡe, ɞiko-ɛ (nxjɛr ɡuhene ɛδɛ te filmɛne, qe já mbantɛ ɞeroɳesi ɛδɛ ɲo flistɛ). Bɞte mire keɞtu, zoti ɞeroɳes? (nxjɛr ɡuhene).

Fasuλ. Ɲo.

Λomatar. Duhɛte tá nxjɛr ɛδɛ mê tɛɲer?

Fasuλ. Nuke, te lutɛm, te lutɛm mos kuvendo.

Λomatar. Ɲo, kini te drɛjte (nxjɛr ɡuhene ɛδɛ tɛk ɲo beɲɛte gati ɞeroɳesi t' ja zere); sɛɲsɛ ka ɞume ɳɛres qe trembɛne ɛδɛ tá refɛjne ɡuhen' ɛ tyrɛ.

Fasuλ. Ɲo, mos kuvendo, te lutɛm.

Λomatar. Ɲo kini te drɛjte, te me ndjɛni, harova; ɲo duhɛte te dini sɛ une ɞume ndryɞoɳ nga ata, sɛ nuke trembɛm as farɛ t' u refɛɳ ɡuhene. . . . . .

Fasuλ. (i-ɲaduruarɞim) Ɲer ɛmrin' ɛ Zotit, zoɳe heɞtni; sɛɲsɛ tɛk ɲo flɛt ɡuha jotɛ me iken, ɛδɛ keɞtu s' munt tá ɞoh, si dote tá hariɳ kur sulɛte si ɳe nga mê te mirate torɲila?

Λomatar. Eδɛ praɲe te me ndjɛni, kini ɞume te drɛjte, zoti ɞeroɳes; kejo eɞt' ɛ vertɛta, sɛ, kur flas, ɛ humɲni ɡuhene t' imɛ, ɛδɛ . . . .

Fasuλ. Ɲra nuke dote flaç me! Mart, draɲ gojene . . . mire, ... nxir ɡuhene . . . mê tɛɲer. Duhɛte te riɞ keɞtu te ɲakene tri te filmɛ te dyta.

Λomatar. Çe? tri te filmɛ te dyta? tere ɲuna kaqe eɞte? Zoti ɞeroɳes, une munt te ri keɞtu ɡysme

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ore, ηe ore, ηe dite te tere. (σeroηesit qe ri nde front) Ç' kini? Ç' ηate? mos jini te semure?

Fasuλ. Jo ηrεs, kur doίe vεndoç te mbyλç gojene.

Λomatar. Te mbyλ gojene? Sa kaqe hεraσ, ηo juvε me ðoσnite ηεr taσi tȧ haη. Ç' doni? tȧ haη aηo tȧ mbyλ? U bεtonεm, sε ε humba, nuke di ç' te beη.

Fasuλ. (mε vεtehε) Vεtem ηe uðe σηetimi ka. (Ngrihεte εðε mε urðer i ðote) Te lutεm ηa ri ηerðε.

Λomatar. Mε ηiðe zemere, zoti σeroηes, na tεk ηo ri. Kerkoni tjater ηe?

Fasuλ. Refεme ηuhene (Λomatarja bindεt; σeroηesi ngrεh duarte, u bijε kembevεt, i haη syte ε i mberðεn mbi λomatarεne, εðε mε ze te forte ε te tromaksure ðote). Mos luaj (Λomatarja ηa luajtur nxjεr ηuhene, εðε σeronesi ε vezgon).

Fasuλ. (ηas ηakeze largonεte) Te falεm ndεrse, zoηe, jε liruare, ε kuηetova semundjεne tendε. (i aferonεte ηraηe) Zoηe, zoηe (mε vεtehε). Πo taσi kεmi tjεtere mundim, mεzi muntme tȧ bejme te haηηe ηuhene, taσi nuke do tȧ mbyληe. (Λomatarεse) Zoηe; (mε vεtehε) Lε t' u ndih; (ve ηe dore mbi kryεt εðε tjεterne ndene nofulat). Zoηe, dotȧ mbyλni gojene, σiko mire, ηe . . . dy . . . tri.

Λomatar. A! σeroηes, σume me tremηte.

Fasuλ. Kejo eσte ε vεtemja uðe qe te te beη te hεσteσ

Λomatar. Σume mire, εðε taσi nuke me ðoni, te lutεm, ç' eσte semundja imε? ðoj-me-ni, ðoj-me-ni, ηo çηεjt sa te muntni. Jam ε ηaduruarσimε, keσimtarε, dua te mesoη. Eσte semundja imε ε kεqε ðoni; ηra ç' mεndim kini, ðojni?

Fasuλ. Πraηe ηiðate (mε urðer) Mos luaj! . . . (Λomatarja nga frika nuke luan). Zoηe, (mε ze te mað) ε dini, sε ηελa σum' ε ngrohete ε djεk ηuhene keσtu

εδε fjalet' ε ϭuma ε demtojne. Dykε folure ϭume, ε priϭε guhene ε poqε mbe ηe fure . . . te λomatituri. Πo nde vent qe te t' i δεm punerate mbyλure dote t' i δεm mê mire çkoqure: Eϭte vertεt, sε lumi i λomatise s'atε me loδi ϭume, nuke me la t'uà refεη semundjεne, po taϭi behu gati te degoη εmerine t'ent te vertεte, (dykε mare fryme rende, fϭi baλet ε tij).

Λomatar. Πas fjalevεt tendε, zoteri, aferoη te benεm, nde mos jam ε geηyεre, λomatarε, guharε.

Fasuλ. (dykε ngriture duarte). Ç' δua? aferon? mε te vertεte jε prεj ϭume kohe ηe λomatarε nga mê te keqijate, mε δipλome, nde ϭkaλet te pare.

Λomatar. Mjεre une εδε si dote ϭeronεm?

Fasuλ. Farε koλaj, nde puϭofte se kuvenduari ϭume.

Λomatar. Nuke dini ndoηe tjεter bar (ilaç)?

Fasuλ. Ие-per-ηe nuke.

Λomatar. Ç' ka! dote prεs te me δoni tjεter bar (εcen pa rεguλe). Dote jεte ϭume çudi mbe ηe kohe qe kaq' ε kaqe gerra çpikne, te mos gεndεt εδε ϭerimi i te-λomatiturit!

Fasuλ. (i vεtε pas εδε perpiqεte t' i flase) Zoηe!

Λomatar. (εδε po flεt). Kane çpikure tεlεfone, fonografe, baλone mε timone ε ηe mije ε dy gerra tetjεra, per te cilate ç' do breme ndeper ϭtepirat kuvendojne. Bari i apostimes, ϭkendijat' ε Rεntgεnit εδε kaqe te tjεra, ε te mos gεndεte ϭerimi i λomatise! Naten' ε bejne dite, εδε diten nate, εδε mε giδe keto mos gεjne, si benεte ϭerimi i te-λomatiturit. Bukuri, mε te vertεta! Πo εδε persε te trumbuλonεm εδε kaqe. Te ϭoheme jam λomatarε? Dote me δoni, δote ϭeroηesi. Ϭume mire; po kuϭ na vertεton, sε i-çquari ϭeroηes nuk' eϭt' i geηyεre? Eδε mε qene qe une ϰεç mê tεper kupetoη

nga ϭume te tjεre te semure, me ϭkon ηe mendjε, sε ϭeroηesi sa ηer semundjεne t'imε . . . ra jaϭte.

Fasuλ. Zoηe!

Λomatar. (εδε ηo εcen) Eδε dot' uȧ refεη. Θikoni sa ore jam ketu, cili nga nε te dy flεt mê ϭume ε ηa ηuϭim? Θeroηesi, giδe mε ηe ze dote me δoni.

Fasuλ. Zoηe!

Λomatar Atehεrε, si qenkam une λomatarε. Ay flεt ϭume, a une jam λomatarε? Πo keta ϭeroηesit giδeηe dote jεne t' aϭηere, te liq s' jane ηer te ndrεqure kure (vεtε nd' ata qe rine nde funt).

Fasuλ. (i-loδur bijε nde front) Uδ' ε mbare! Ç' ε-kεqε qenka kejo.

Λomatar. (atyrεvε qe rine nde funt) Si ε ϭikoni juvε? Ç' kuηetoni nga giδe keto?

Fasuλ. (ngrihεte) Kejo s' duronεte, me turηeron ηerηara myϭtεrivεt, nuke, kete nuk' ε duron dot i-ϭenuari ϭeroηes Fasuλaq.

Λomatar. (te giδevε) Kerkoη εδε mendjεne t'uaj, o zoteriη, εδε mê tεηer tuajne, o zoηa. Kam te drεjt' a te ϭtrembcre? A nuk' eϭte si δεm? Juvε δoni, ε cila ge dote δote, sε kam te drεjte, ϭeroηesi ηra s' ka te drεjte. Une t' u δεm, dote vεtε te ϭikonεm εδε nde tjεtere ϭeroηes. O i-mire, ηersε te mos ujit guhene t' imε une qe jam ε deguare ϭume folesε, une qe jam ϭoq' ε çquare ε giδe miqεϭavεt te mia? une qe munt, si δoϭtε gyϭi, ηe ditezaj, εδε ηe zεt bufevε t' u mbyλ gojene, te denohεm ε te mos flas? Πersε te lutεm? Sεηsε ε δote ηê ϭeroηes qe s' ηεh as ge. Kejo nuke benεte, dote ϭoheme, ç' δone εδε ϭeroηesit ε tjεre. Mundεte ndoηe tjεtere te me δote, sε duhεte te flas mê ϭume, qe te benεm. mire, ηεrsε nuke? dote ϭikoni, sε kejo ηa fjale eϭte ηer te bere, sikundre kur, giδ ati te se-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

muri εδε nde giδ' ate semundjε nga dy σeroηes, ηeri urδeron te ftoheta εδε tjεteri te ngroheta.

Fasuλ. Πο, zoηa Λomatarε, zoηa doktorεσe, qe ε kε guhene si kopan ε tere hεlm, πο. Marσ, trεgo-me krahete εδε ti εδε te giδe juvε. Nuke dote jεm mê σeroηes, ηe mije hεre nuke. Sεπsε dykε σeruare juvε u semura une, πο, jam i semure. Ndjεη brenda tεk une mizen' ε tmεruare ε te πa-σeruarσimε kure te λomatise . . . . mjεri une. (bijε nde front εδε te tjεrat i σerbεjne).

(Bijε kurtina).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

COΠA IV.

ΓΕRRA ΤΕ-VΕJΕJTURA Ε VETIARE.

Vejεjtja ε σtrengimενεt.

„Fεpa ε driza dote mbiηene per ty εδε mε djεrsε te faqεse s' atε dotε haσ bukene t' endε". I-ketiλe eσte fati i çdo biri te ηεriut te-ηare, εδε munt te δεmi, sε jεt' ε ηεriut eσte plot σtrengimε qe nde te-nisurit ε gεr nde te-mbaruarit t' asaj. Kaqe te-σume jane σtrengimete, sa σume ηεres frikacare i kane δene funt jεtes' se tyrε mε ηe menyre fort te-ποσtere, sεpsε u eσte merziture. Πo vjεjtja ε-ηambaresuare ε atyrενε σume mire σihεte nde mbroδesit te ηεriut trim gεr nde ditet te-sotmε. S' munt te quhεne te-maλεkuare mundimεt ε σtrengimεte, qe i dalene perpara çdo ηεriu; sεpsε pas nomit te-pergiδσim sε „çdo dru ηihεte nga pεmet' ε ti" kεmi kete te-vertεte: „Πεmet' ε σtrengimενεt, prεj te-cilavεt eσte pεδuare ηεriu kuximtar jane giδeηe te-pelqyεra nde syt". Πeraηdaj munt te δεmi, sε çdo mundim eσte ηe bεkim. Uδa qe ka σpεne εδε po σpjε ηεrine nde mbroδesi eσt' ε-perpjεte, plot mε pεngimε, mε te-per-pjεkura ε mε te-rezuara, kur mε deσperimε ε kur mε σperεsa ε mε te-ngriture. Πasqyrate, qe na εp istoria

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ε botese per te-ngriturite lart ε σume ηεresvε, jane te-panumeruara ε na trεgojne kδjελete, sε pa mundim asge s' fitohete, εδε sε σtrengimεte jane σume te-vejεjture per te vajture mbroδ: Eδε ηe te vertεte σume te-vejεjture per te mbajture nder mentt gεjme nde jεteσkroηat te ηεresvεt te-meδεη sε ay qe i munt pesimεt' ε dobesirat' ε tij ε jo ay qe urδeronεte prεj atyrεvε ε u σerbεn dot' apiηe nde majet te malit. Kurore nuke mapene ata qe pine nde σtratt te te-prejturit, vεtem luftetarete dote kurorezohεne mε ndεr ε mε lavdi. Fort bukure pergahεte jεt' ε ηεriut mε ηe lufte te-perhεrσimε, εδε ay qe deσeron te vεje perpara ε te mbroδesoηe nde kete bote duhεte te luftoηe bureriσt mε kundreσtirate qe gεn perpara. Mbroδesia m' ε-larte apihεte vεtem mε te-perpjεkura te-perhεrσimε t' atij qe ε kerkon ate. Turp i-maδ eσte per ηεrin' ε-δuretuare mε fuqira te trupit ε te mendjεse te deσperonεte ndene σtrengimεt; perkundrazi ay duhεte te mesoηe prεj atyrε, qe te benεte m' i-vεndosure nde qeλimt te tij εδε mê vεperimtar ε mê trim nde punet te tij. Πervεç kesaj ηεriu qe σkon ε provonεte ndeper σtrengimε dote dale i-kuλuare si ari qe σkonεte ndeper fuqit te zjarit per te bere i-ketiλe. Иe σembeλe fort te-mire na εp jεta ε Frengut Bernard Πalissit, çpikesit te lendes' se-barδe te limavεt (piatavεt). Ωtrengimεt' ε ti iσine jo vεtem te-σume, po εδε per σume kohe. Vjεtε plot mε σtrengimε σkuane permbi ate; po ata ε benine mê te-vεndosure per te gεture gεn' ε-deσεruarσimε. Varferia ε-maδε ε beri te hεδe ε te djεge nde fupet ηe nga ηe giδe plaçkat' ε σtepise; deσεrimi i-maδ qe kiσtε per te mbuσure qeλimne ε bεri ate tá mbaηe zjape te-paσuare mε te-mos kursyεre as σtratεt' ε femijes' se tij. Nde kete ηεri u-mbuσ fjal' ε-urte: „A kε pare ηεri qe eσte

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

zilitar nde punet te-tij? ky dote qendroηe perpara mbreterve ε ηeresve te-meδeη"; perandaj ε-drejte eσte fjala ε ηe σkroηesi qe δote: „Γerrat' ε-renda vejen te benεne". „Varferia, δote, ηe ηeri i-çquare, eσte ηe σtrengim i-maδ, po eσte mire per te-riηte te hiδεne nde mest te valevet t' asaj, qe te perdorine giδe fuqit' ε tyre, εδε osε te humbεn' ε te fundosεne ndene ato, osε te ngrihεne persiper' atyreve"; εδε si pas provimit t' atij „as ηe i-vejεjture nuke dote fundosete". Пer σume veta nga ata qe i kane çfaqure botese σume te-vertεta εδε mε te-çpikurat' ε-tyrε i kane ndihure σume te-renda kane qene te-perqeσurate ε te-ndjekurate, mε te-cilate bota ε kohes se tyrε uδ ka çpaguare, po as per ηe nga ata kendojme, sε ka qene i-deσperuar a i-mbajture nde vendimet te ti. Mbe ciline eσte detyre te-gendurit' ε botes' se-rε, giδe te-mirat' ε asaj εδε dobia qe ka sjελe? Ajo mb' ate trimn' ε Γεnovese εδε mbe te-vuarat' ε tia qe ε benine ate te-vεndosure εδε nde mest te peδimevet ε te-pengimevet mê te-deσperuare, per te-fituare qeλimn' ε ti? Пabεseria ε σokevet εδε padurim' i atyrε iσine mê te-rezikσimε sε valet ε detit te-maδ εδε uδa ε-pasiguruare; po permbi giδe ato ay εδε sot qendron dyke treguare mε giσt botese, sε persiper' atyreve eσte deσerim' i mbuσure εδε εmeri i-perjeteσm. Sikundre miδja kδεn nde margaritare koqet' ε-rena nde det, qe çpojne lekuren' ε saj te-bute, mε ηe te-ketiλe menyre duhεte εδε çdo ηeri te perdorηe pengimete qe i vijne mb' uδe, jo te bjer' ε te rezonete ndene rendesiret t' atyrε, po dyke σkelure ata ndene kembet te tia te dale faqε-barδε.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Te-sjeλa te-mira.

Bota, sa do qe εpεte per te mbuбure deбerimεt' ε trupit, prape kerkon te-ketiλe ηεres qe te kεne te-sjελa te-mira, sεpsε keto jane fбεhtesira qe hεq бumice miqб. Nde kδεfбim flεtet' ε jεteбkroηavεt te-ηεresvεt, dote kupetojme qe fбεhtesira ε mbroδesise qendron nde te-sjελat' ε-mira ε te-pelqyεra qe perdor ηεriu nde pojtjεt te-tij. Cili eбt' ay qe kerkonεte nde бerbimt te çdo punε? Cili eбt' ay qe benεte pjεsetar ε si ηe ηe mε te zone? A nuk' eбte ay i-cili kupeton εδε ve nde vεperim tere ato miresira, qe depon ε бεh, kur vjεn nde бoqeri mε ηεres te-mir' ε te-urte? Vejεn ηεriu te puбtoηe te-sjελa te-mira, sεpsε keto jane ηe pasjε, ε-cila kupe nuke dot' ε lere te varferonεte. Kete pasjε apin ay vεtem tå doje, εδε pa fjale dotå fitoηe εδε dot' i sjελe ηe mbroδesi te maδε nde pεδ te ηεrezise; εδε jo vetem kete, po εδε dote muntηe te fitoηe ndεr nga ηεres nde бkaλe te-larta ε te-çquare. Te-sjελat' ε mira ε bejne ηεrine te jεt' i-liruare ε i-patrembure nde pεδt te tij. Mê te-mirate ε mê te-lartate δureti naturaλε εδε taλanda, qe jane sjελe pεr mbe бkaλet mê te-mbaruare mε ane te dituris' ε te mesimit, lεhtazi kδεnεne nde te-mεta εδε ligesi, nde qofte sε nuke jane baбkuare mε ndjεηa miresiε. S' apin te jεб vεtem ηe nga ηεrezit' ε botese, po duhεte te jεб ηεri mε zemere. Te-sjελa te-mira jan' ato te cilate kane per burim drεjterine εδε miresine. Çdo ε-sjελe eбte ηe sbulεse qe çfaq fбεhtesirat' ε zemeres' ε te jεtese. Cili eбt' ay qe munt te fбihεte nga бoket' ε-ti? Cili eбt' ay qe munt te pefεnεte si s' eбtę? Çdo ε-sjελe ε kδjελeson ηεrine εδε ε ben te dukεte siç eбte, perandaj mbe kohe te-бkurtεre dote ηihεte ε dote quhεte i-ηojture nga te-pide. Ate qe

ε numuron ηεriu farε te-ϭεhurε εδε deϭeron tà mbuloηe, kejo lεhtazi i çfaqεte botese mε ηe a mê tεpεre te-dukura. Stervitjε εδε kujdεs i-maθ duhεte qe nde vogelit per te ϭpetuare nga pϭεretimate qe munt t' i sjελe vεtehεse a te-tjεrevεt. Mε apesim te-mire do ujiture mendja ε zemera ε ηεriut qe nde vogelit, sεpsε vεtem pεmet' ε. keti munt te te bejne te fitoϭ ηe εmere qe dote mbεtεte per kujtim nde mεst te ϭokevεt εδε te botese. As ηεri s' munt te ϭpetoηe nga denimεt' ε botese ε-cila munt te jεte mbe te-drεjte, perandaj nde qofϭ zilitar per te ϭpetuare nga te-paperdeλyεrϭimite denimε te botese, sgiθ-ε uθene ε-cila dote te beηe te-lumure. Sgiθ per vεtehεne t' endε ate uδe, ε-cila dote te ape prehjε, εδε keϭtu kupe nuke dote te trumbuλojnε te-gykuarat' ε botese, qe munt per dita te degoϭ. Nde istorit gεjme ϭume ηεres qe kane lene pas pasqyra ε ϭembeλa te-çkelqyεra qe jane si dritare te-meδεη ε dote ndritηene botene sa ta poηe. Γiθe kejo lavdi, giθe ky çkeλqim, giθe kejo miresi munt te viηe nde jεtet te ηεriut vεtem nga te-sjελa te-mira, te-cilate qe munt te kεte, po te doje. Иe ϭkroηes θote: „Te-sjελat' ε-mira jane pasj' ε-pare mbe çdo ϭtepi trεgetari.“ Munt te θεmi, sε mbroθesia εδε lumuria ε ηe ηεriu a ε ηe kombi varεte nga te-sjελat' ε-mira. Te-sjελat' ε-liga kupe s' ε dorezojne ηεrine; i-ketiλi as munt te quhεte ηεri. Mbroθesia ε-vertεte puϭton εδε ka per bij ε bija vεtem ata ηεres qe jane mε vεtia ε mε te-sjελa te-mira. Bota dote iϭtε far' ε ndryϭmε, nde qofte sε si-cilido bentε pjεsen' ε ti mε te-sjελa te-mira. „Ay qe eϭtε mε zemere te-qeruare kupe nuke munt te jεte i-ndyre nde fjalet, εδε i-peruηuri εδε i-daϭuri nde ϭpirt kupe s' munt te jεte i-poϭtere nde te-sjελat“.

Apesimi.

Nomvenesi i Spartese, Likurgua mori prεj giϑasaj buϭtrε dy kelyϭe εδε i pili mε menyre farε te-ndryϭmε. Нεrine ε mesoj mε gελera ε nde prehjε, εδε tjatrine ε sterviti nde gaht. Kur u-forcuane nde trupt ε nde zakonεt te tyrε, i soλi nde trεkt, vuri perpara atyrενε gελe te-pelqyεra, εδε pastaj leϭoj ηe lεpure. Sakaqe-hεraϭ ηeri nga keta qenre usul permbi gελerat, tjateri u-lεϭua te ndjεke lεpurine. Mbe kot lεpuri u-perpoq te ϭpetoηe nga δoηt' ε armikut. Qeni ε soλi nde nguϭtim εδε ε zuri. Tere gindja ε-levdoj per tesulurit' ε per lεhtesirene, mε te-cilene zuri lεpurine. Atehεrε Likurgua dykε kδyεre nga gindja δa: „Keta te dy langoη jane prεj giϑ' asaj buϭtrε, po ϭikoni, apesimi sa ndryϭim te maϑ ka sjελe nde mεst te tyrε.

Daϭuria mbe mesimne.

Бimosϑεni.

Бimosδεni, kur u-pyεt ηe hεre, si mundi te benεte ηe fjale-δenes kaq' i-ϭenuare, u-pergεq: „Sε kam priϭure mê lεpere vaj sε vεre". Mε keto fjale doj te δεϭtε, sε kohene ε ϭkontε dykε kenduare jo vεtem ditene, po εδε natene nde dritet te kandilεse, εδε jo pas defrimενεt ε te piravεt.

Klεanϑi.

Klεanϑi ato qe degontε prεj fiλosofit Zinon i ϭkruantε nde tjεguλa ε nde ϭpatuλa qεϭ, sε nuke kiϭtε te-hoλa, qe te blintε karte. Εδε mε-qene-qe iϭtε ϭum' i-varfere, natene punontε ndeper kopϭtεt dykε nxjεre uje prεj pusενεt εδε ditene mesontε.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Bariu i Ettrikut, Efkliđi.

Jakov Hoggu (James Hogg), qe eσte i-ηohure ndene εmerine. Bariu i Ettrikut, ka qene ηe vjεrσetor i-ndεrçim ε i-σenuare i Englitεrrese. Kur zuri te mesontε, iσtε ηe-zεt vjεç, εđε nuke dintε as te σkruaηe as te kendρηe. Vola εđε te-punuarete jà suaλe te-giđa mbare. Nde djalerit iσtε i-varfer' ε i-mjεre; ε kiσtε σkuare dykε ruajture bageti ndeper malεt te Skotise. Dykε pojture i-vεteme nde σkrεtetirat u-puσtua per ηe daσuriε se-mađε per burimεte, per σpελate, per malεte, per qiελe, per rεte. Πo dote munttε kupe t' i trεgoηe bukurit' ε naturese kaqe mire, po te mos kiσtε fituare mε ane te fuqis' se Volese ε te kujdεsit pas punese ηe mesim te-ndryσm ε ηe taλande te-σenuare. Θembeλ' ε atij na meson, sε ηe djaloσ, qe ka σkuare djalerine nde pertim ε ka mbεture i-pamesuare, munt tà ndrεqηe εđε farε kete mjεresi, po te đoje ε te kεte qendrim nde punet.

Иεriu nuke munt te pefεηe, sε gεr ku apintε deσerimi i nxenesvεt te fiλosofit te-mađ Sokrat per te deguare mesimεt' ε ati ε per te pare fitim ε dobi prεj atyrεvε. Linin' at' ε meme ε mohonine çdo defrim, qe te vinine pas ati te-urti, qe gatuantε zemeren' ε atyrε, qe ndriçontε σpirtin' ε atyrε ε qe u hiqtε kembete nd' uđet te miresise. Ađina εđε Mεgara gendεσine nde lufte te-kεqε nde mεst te tyrε. Armiqesia ε te dy gindjεvεt iσtε kaq' ε-mađε, sa ηεrezit' ε Ađinese vinine mbe bε kryε-uσtetaret' ε tyrε te benine pemuλe dy hεre nde mott vendin' ε Mεgarese, εđε Mεgarianete, mε mundim vdεkjεjε, ndalonine te-tyrεte te vinine nd' Attike. Ky ndalim nuke mundi te σuaηe as te pεngoηe deσiren' ε Efkliđit nga Mεgara. Diltε nga qytεti mbremanεt, i-vεσure si grua, mε kryε te-mbuluare, vintε natene nde σtepit te Sokratit, εđε kđεnεj natene tjεtere prape i-vεσure si grua.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Πετrarku.

Miqt' ε Πεtrarkut dendure i ϭkruanine, qe te drεjtesonine vetehen' ε tyre, perse nuke vinine tȧ ϭikonine: „Si te poŋe ŋeriu mε tyne? Jεta qe ϭkon ti nde Voklyze eϭte ŋe jεte fort ε-çudiçimε! Dimerine pi ndene kulmt t'ent posi ŋe zok i natese, εδε nde vεret sulεϭ pa puϭim ndeper arat". Πεtrarku qεϭtε mε keto fjale t' atyrενε εδε δoϭtε: „Keta ŋεres i nemerojne defrimεt' ε botese si mê te-maδene lumeri εδε nuke munt te kupetojne, sε si munt ndoŋe te poŋe pa ato". Πo une kam miq, ϭoqeri' ε te-cilevεt pa mase me gezon, miq te giδe vendενεt ε te giδe koheravεt, te-cilete kane qene te-çquare nde lufte, nde punera qενεriε ε nde dituri. Mε ata kupe nuke gendεm nde nguϭtim, εδε jane giδeŋe nde ϭerbimt t'im. (Πεtrarku miq quantε vivλate). I δerεs te vijne ε i perze, kur te dua. Nuke me rendojne as farε εδε me pergigεne nde giδe pyεtjεt. Ca me pefεjne te-ngarat' ε koheravεt te-ϭkuara, te-tjεre me trεgojne fϭεhtesirat' ε naturese. Ky me meson uδene si te poŋ ε te vdεs mire; ay me ben te hapoŋ hiδerimεt' ε hεlmεte mε zemeren' ε tij te-qεϭure. Ca nga ata me stervitŋene ϭpirtine nde te-vuarat, εδε te-tjεre me mesojne te mos puϭtonεm nga deϭerimεt' ε-liq te natures' se ŋεriut ε te urδeroŋ vεtehεne; me se fundi me ϭpiεne nde uδet te dituris' ε te mjεϭterise, εδε kenaqŋene giδe nενojat' ε mendjεse s'imε. Πer çpagim per giδe keto te-mira qe me bejne nuke me kerkojne vεç ŋe δome te-vogele, ku te ruhεne nga pluhuri. Kur dal jaϭte, i mar mε vεtehε kudo qe vεtε, εδε qεtesir' ε aravεt u pelqεn me mire sε zaλahia ε qytetενεt".

Πεtrarku smurεj, kur puϭontε nga te-ϭkruarat' ε nga te-kenduarate, a kur nuke muntε te mεndonεj permbi

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ato qe kendontε ndeηer vendε te-vεçante, ηerane ndoηe burimi te-kuλuare, a mbi majet te ndoηe σkembi. Nde te-uδetuarat te tij, qe iσine σume te-dendura, mesontε ε σkruantε kudo qe qendrontε. Иe ηga miqt' ε tij dykε ηasure frike, sε mos ηesontε vjεrσetori ndoηe smundjε te-kεqε ηga ηun' ε σume, i-kerkoj ηe dite haηesin' ε vivlioδikese. Πεtrarku jà δa ηa diture sε ηersε jà kerkontε. Miku i-mire mbyλi nde vivlioδikεt vivλat' ε hunxate, εδε i δa: „Бjεte dit nuke dote ηunojσ". Πεtrarku u-zotua te bindεj, ηo jo ηa ηe kundreσti te-forte te-ηerbrendeσmε. Dit' ε-ηare ju duk sikur nuke dote mbaronεj kupe; te-dytene i δembi koka tere ditene; te-trεtene u-dεσ t' i εηεj haηesi qe te mos ηesontε mê kεq.

Ͼ e n i m. Πεtrarku ka qene ηe vjεrσelor i-çquare Italian; mê σume pintε nde Voklyzεt, ηerane qytεtit Aviηon, ku atehεrε iσtε te-ndeηurit' ε ηaηevεt; nde fuσet te Voklyzese eσte ηe krua fort i-bukure, εδε ηerane kεti kroj σkroj Πεtrarku mê te-σumat' ε vjεrσavεt te tij.

Πaηa Adrianoj.

Nde ηe qytεt te Hoλandese pontε ηe εndar (ὑφαντής, tisserand). Ky kiσtε vεteme ηe djale, Adrianone, i-cili vintε nde skolit. Πo kur Adrianoj mbuσi te-ηεsembeδjεtine vit te moσes' se tij, i ati ηe dite i δa: Biri im, sikundre di, jεmi σume te-varfere; gεr tani mesovε mjaft dituri, εδε eσte kohe te mesojσ εδε ti mjεσterine t'imε qe te ndihç.

— U lutεm, áte, te me lini εδε ca kohe nde skolit.

— Dotà beηa kete ge, o djali im, mε gezim te-maδ, ju ηergεq i áti, ηo mε sε. Ͼεh εδε vete, mε sa σtrengimε ε veσterimε σkojme. Mεzi me ane te ηu-

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

nese s'imε munt te nxjεr bukene t'ene. Jεmi po-ϑua lakuriq, εcejme ƅbaϑurε εϑε flεme çpεjt, posa perendon djελi, sε s' kεmi te-hoλa te blεme vaj, qe te na ndriηe. E levdoη σume, biri im, deσirene qe kε per te mesuare, po duhεne vivλa ε σume te-tjεra gerra. Ku pra une te gεη te-hoλate?

— Une dote perpiqεm vεte, áti im, εϑε per vivλate t'imε εϑε per çdo tjεtere ge qe me duhεte. U lutεm vεtem te me lini nde skolit.

I áti u-bint.

Adrianoj pra nuk' i prεu mesimεt' ε tij, εϑe iσtε kaq' i-kujdεsure nd' atá σume nga baσkenxenesit' ε tij, te-cilete iσine bij te-pasuriσ, po te-pakujdεsure nde mesimεt, zune tá kεne nakar.

„Dikuσ ε meson, ϑa ηe nakar-maϑ ε i-lik baσkenxenes.

— Kejo pune eσt' ε-pamundure, u-pergεq ηe tjεtere, eσte kaq' i-vobεk, sa as buke s' ka te haje. Ku dote gεηe pra te-hoλate, qe te paguaηe ηe mesoηes te-vεçante?

— Mbremanεt, kur ikejme nga skolia, ϑa ηe i-trεte nxenes, kupe nuke vjεn baσke mε nεvε; mεr tjεtere uϑe εϑε nuke vεtε nde σtepit te tij. Ku vεtε vaλe?

— Ejani tá pergojme ε te σoheme, ku vεtε, ϑa ηe tjεtere nxenes.

— Πo, po, lε tá pergojme, u-pergεqne te-tjεrete.

Mε te-vertεte ηe mbreme i rane pas fσεhuraj Adrianojt, εϑε ε pune te hyηe nde ηe kiσe.

Baσkenxenesit' ε atij hyne εϑε ata nga dale fσεhuraj pas atij nde kiσet, εϑε ç' te σohenε!

Adrianoj mesontε nde dritet te kandilεvεt.

„Adriano! ϑipi ηe nxenes, ç' bεn aty?"

Adrianoj u-tremp εϑε ngriti kokene. Eϑε kur pa

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

baɞkenxenesit' ε ti, u-nguq εδε nga turpja zuri te qaηe. Me se fundi u δa atyrε.

„Tani, zoleriη, qe me zule mε ηe meηyre qe nuke munt te fɞεh asge, dot' u pefεη tere te-vertεtene. Jâ si eɞte puna. Jam i-varfere, kaq' i-varfere sa s' kam te-hoλa qe te blε vaj ε te mesoη mbremanεt nde ɞtepit t' imε. Πerandaj çdo nate mesoη ketu.

— Πo nuke merδin? ε pyεti ηe nxenes.

— Πa ze-me dorene. A jam i-ftohete?

— Nuke, as farε.

— Eδε ε dini, sε persε? Sεpsε xεç kam ketu, nde zemeret t' imε, qe me εp fuqi te mos ze per ge te-ftohetite, sindekur nuke ze per ge as te-perqεɞurate t' uaj".

Q' ate nate as ndoηe s' kuxoj mê tâ perqεɞηe nxenesin' ε-varfere. Πerkundrazi giδe zune tâ donin' ε tâ ndεronine.

Adrianoj mε ane te kujdεsit te ti te-maδ nde mesimεt mesoj te-maδ' ε te-gεre dituri, hipi nde ɞkaλe te-larta, εδε me nde funtt u-be εδε Πape i Romese ndene εmerine. Adrianoj i-gaɞtete.

Πeruηtja.

Πλatoni

Πλatoni dykε daɞure te ɞohe lodrat' ε Olimbise vatε nde kete vent, ku mbe ηe δome ndeηti baɞke mε ca ηεres, te-cilet as i ηihtε as ε ηihnine. Ketyrεvε per se-çpεjti u fitoj daɞurine ε pelqimne mε te-sjελat' ε ti te-mira ε te-fisçimε ε mε karaktirin' ε ti t' embele. Nuk' u δa asge as per diturite, as per fiλosofine, as per Sokratine, as per akaδimin' ε ti, vεtem u δa, se quhej Πλaton. Πas te-mbaruarit te lodravεt, vane baɞke mε

até nd' Aθine, ku fiλosofi i priti nde σtepit te ti mε ηe miqesi fort te nguσte. Atehεrε te-huajte, te-cilcte pa mase iσine habiture nga σoqeria ε nga miresia ε ηe ηεriu kaqe te-daσure, i-θane: „Ϲpi-na-ni, po te doni, tε ay nxenesi i Sokratit, qe mban εmerine t' uaj εδ' εmeri i te-cilit kudo eσt' i-deguare mε kaqe ndεr ε mε σume fame. Ϲpi-na-ni, u lutεmi, nde σtepit t' ati, ε dorezona-ni tεk ay, qe te mareme ndoηe mesim ε fitim te-çemuare nga te-kuvenduarite mε ate. — Une jam „ay", u pergigεte Πλatoni mε ηe peruηtjε te-qεσure. Te-huajte u-habitne fort, kar mesuane, sε pa diture kiσine pasure ηe σok kaqe te-ndεrçim, εδε kupetuane, sε çdo qe θuhεj per Πλatonine ε per miresit' ε ati iσine σume mê poσtere nga ε-vertεta, εδε sε peruηtja ε ati iσtε kaq' ε-maδε sa εδε vejεjtja ε ati.

Epaminonda.

Armiqt' ε Epaminondese, qe tå hiθeronin' ε tå poσteronin' ate, ε vune kryε a te-pare permbi ata, qe fσininе lemiσtεt' ε uθevεt, ε-cila pune nuk iσtε as farε per ate, i-cili iσtε ηe nga mê te-σenuarete kryε-uσtetare te kohes' se ti. Πo ati jo vεtem nuk' i εrδi likσt, sε ε vune nde ηe pune kaqe te-poσtere per até, po εδε ε priti mε giθe zemere, εδε i mbuσi dεtyrat' ε asaj mε kujdεs te maθ. Epaminonda trεgoj mε kete, sε nuk' eσte vendi qe ndεron ηεrine, po ηεriu vendine.

Sa mesim i-mire per giθe Ϲqipetarete.

Tyrεnni.

Tyrεnni, qe ka qene ηe nga mê te-çquarete kryε-uσtetare ε ηe nga mê te mirete bupa te Francese, kiσtε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

fituare ηe lufte te-maðε, nde te-cilet iϭtε mbuluare mε mê te-maðεne lavdi ε ndεr. Na kartuϭka, qe i dergoj q' ate dite se ϭoqεse, qe t' i пefεntε fundin' ε luftεse: „Armiqte u-leϭuaηe kundre neϭ; u-muntne, lavdi пasle Zoti! U-loðçe пakeze! vεte te flε; ƅefϭi gumεn' ε mire". Nuk' i beri as ηe fjale as пer trimerin' ε ti as пer пunerat' ε ti te-meða. Πeruηtja ε keti krye-uϭtetari s' пefεnεte dot mε goje. „Kuϭ ka bere kuпe kaqe пunera te-maða?" ðote ηe nga пanigiristet' ε tij; „kuϭ i ka пefyεre mε ·kaqe te-drojture? kur bentε ndoηe пune te-maðε a fitontε ndoηe fitorε te-ϭenuare, nuke ðoϭtε, sε ε fitoj mε mençerin' a mε trimerin' ε ti, пo sε u-geηyε armiku; kur επtε λogari пer ndoηe lufte, nuke harontε asge пervεç vεtehεn' ε ti ε пunerat' ε tia; kur пefεntε ca nga ato пunera, te-cilate ε kiϭine trεguare kaqe te-ϭenuare, пandεhtε ay qe ε degontε, sε ay vεte nuk' iϭtε vεç ηe ϭikoηes, εðε nuke dij, ciline te bεsontε, ate aпo пunerat' ε ati; kur kðεnεj nga ato lufterat' ε-lavduruarϭimε, qe ε bene εmerin' ε ati te-пavdεkure, largontε te-пriturate mε ndriçim ε levdatat' ε ηεresvεt nguqεj nga fitorεt ε tia, i пristε levdatate ε ndεrεte qe i επnine si ay qe ka пer te ðene fjale пer ndoηe faj, εðε пo-ðua nuke kuxontε te-dukεj nde galoηat, sεпsε iϭtε ϭtrenguare, пrεj nεvojε, te durontε mε durim levdatate ε ndεrεte, qe giðeηe i bentε mbrεti".

Ky ηεri pontε nde Πaris пa ndoηe ndriçim te-пerjaϭtesm. Dendure vintε nde mê te-afermεt kiϭe, qe te degontε mεϭene, εðε пassi mbaronεj mεϭa, baristε ndeπer té a пεð qytεtit пa пasure ndoηe ηεri пas ε пa ϭeηe çqimi. Иe dite, tεk пo baristε, ϭkoj пerane ca djaloϭevε пunetore qe losnine mε lemϭ (toп), εðε te-cilete пa ηohure ate ju lutne te gykoηe пer ηe te-heðure. Mori stapn' ε ti εðε, пassi mati mergimεte, beri gyqne.

Ay, te-ciline denoj, zuri tà σaηe: krye-uσtetari qεσi ndene buzet, εδε, kur zuri te maste mergimete per-se-dyti, σume ofiqare ε pane εδε perσendoσne me nderine mê te-maδ. Djaloσi qe ε kiσtε σare taσi kupetoj, me ciline kiσtε te beηe, εδε i ra mbe guηe dykε kerkuare ndjese. Kryεuσtetari i δa vεteme: „Miku im, nuke kiσite as fare te-drεjte te bεsonite, sε une doηa t' u geηεηε."

Vintε nga ndoηe-here nde δεatrot, po σume paλe. Ие dite u-gent farε vetem nde ηe λoze, ku hyne ca fσatare te-nisur' ε te-stolisure. Nuk' ε ηihnine εδε dεσne tà benine qe t' u leσontε vendin' ε tij mbi front te-pare; mε-qene-qe s' i degoj, ata i muarne kesulen' εδε dorezat' ε jà hoδe poσte nde δεatrot. Пa trumbuλuare as fare ju lut ηe ηeriu qe ndoδεj atjε t' i ngrere. Ata qe ε kiσine σare, kur i deguane εmerine, u-trubuλuane fort εδε dεσne t' iknine; po ay i mbajti me emblesire te-maδε dykε δene: „Nde u-σtrengofσime pakeze, σume koλaj dote kεte vent per te-giδe".

Zoηa Dacier.

Zoηa Dacier iσtε ηe grua fort ε-diture εδε ε-deguare per te-σkruarat' ε-saj; ηe i-diture Гεrman, i-cili i kiσtε kεnduare giδe σkrimet' ε asaj ε i kiσtε nde nder te-maδ, i vatε mbe te-pare nde Пaris, εδε dykε nxjεre albumn' ε-tij i lutεj diç te σkruaηe nd' ate me doren' ε saj. Ajo, dykε pare nd' ate duart' ε te-diturvεt mê te-σenuare nd' Evrope, δa, sε nuke dote kuxontε kupe te vere εmerin' ε saj nde mεst t' εmeravε kaqe te-lavdu-ruare, Гεrmani s' puσoj se-luturi; sa mê tεpere hiqεj ajo, kaqe mê tεpere ε σtrengontε; me nde funt u-munt nga te-luturat' ε ati, mori pendene εδε σkrojti εmerin ε saj me kete fjale te-urte vεte te ηe σkrimetari grek: „Пuσimi eσte stoli' ε gravεt."

Bεrnadotti nde Viεne.

(1798 pas Kriϭtit).

Kryε-uϭtetari Bεrnadott, i-cili mê pastaj u-be mbrεt i Suidise, iϭtε derguare prεj Γiðurðeroηes' sε Francesê lajmes nde Viεne. Dinine nde paλatεt te keti qytεti, sε ay kiϭtε ϭerbyεre si uϭtetar ndè ηe baϭkepjεϭte (σύνταγμα, régiment), permbi te-cilet kryε kiϭtε qene z. Bεðizi. Bεsonine, sε dotà poϭteronine ε dotà çndεronine kryε-uϭtetarine frεnk dykε permendure atij, sε kiϭtε nisure jεten' ε ti si ηe uϭtetar i-poϭtere. Ηe dite, nde ηe pεð prεj ηεresvε ϭkaλe-larte, baroni Θurgut, qe iϭtε ndene-punes nd' Austrit, i ða: „Zoti lajmes, kεmi ketu ηe offiqar te-ikure prεj Francese, i-cili do te ðote sε u ka ηojture tjεtere herε ϭume mire. — A munt t' u pyεs cili eϭte ky offiqar? — Quhεte Bεðizi. — Πo ε ηoh ϭume mire; eϭte koλoneλi im, εðε kam pasure ndεrine te jεm uϭtetar ndene urðeril t' ati; u ðεm, sε nde vejεn gesεndi sot, ε kam dεtyre kete ge nde miresit ε nde kuximt, te-ciline ky offiqar i-mire kiϭtε miresine te me εpte. Me vjεn ϭume keq, sε gendja imε ε-sormε nuke me εp lεje tà pres nde lajmetorεt te Francese, sikundre deϭeroη; po ðo-i-ni, u lutεm, sε Bεrnadotti, uϭtetar' i-moçim, giðeηe ka uϭqyεre ndjεηa ndεri ε mireηohesiε mb' ate". Cili mbεti i-habitur' ε i-turperuare nga kejo pergigjε ε-fisçimε? Πa fjale i-mapi ndeneρunes, i-cili dykε bεsuare, sε dotà turperontε lajmesin frenk, i ða ngaje te pefeηe ndjεηat ε-larta ε te-fisçimε.

Te-mos-lakmuarite.

Cincinati.

Romanete, nde kohet te ηe rεziku te-kεq, sgoðne konsul, do-mε-ðene te-ηare te giθurðeroηese, Cincinatne, ηεrine mê te çquare nde kohet te ti ηer vεtiat ε tia te larta ε te-ðjεσta ε ηer mençerin' ε ti nde ηunerat te uσterise. Te-derguaret' ε ηlεqesis' ε te λauzit vatne tà kerkojne nde σteηit te tij, te-cilene ε kiσtε jaσte nde arat, εðε ε gεtne dykε ngare ηarmendene; ε ηerσendoσne m' εmerin' ε konsuλit εðε i pefyεne vεndimn' ε te-sgεðurit te ti ηrεj ηlεqesise. Cincinati fort ηak u-maλegyε nga ky ndεr i-maθ; ηo daσuria ηer memeðene s' ε linte te jεte nde dyσim; ε priti vεndimn' ε ηlεqesise.

Dykε ndare nga gruaja ε ηorositi te kujdesεte ηer bujqesin' ε tyrε te-vogele „kam frike, i ða, sε mos na mbεtεne arate kete mot ηa ηunuare mire“.

Mε urtesin' ε mε qendrimn' ε ti mundi te σηetoηe memeðene nga rεziku εðε ηastaj u-kθyε ηraηe nde σteηit te tij qe ε kiσtε lark botese, εðε u-zu ηraηe nga bujqesia.

Πas ηak kohε Sabinet' ε Ekerite hyn' ε bene ηemuλe vendin' ε Romese. Cincinati u-ðip ηraηe nga arate, u-sgoθ diktator, do-mε-ðene i-ηare ηermbi giðe mε ηuσtεt te-ηaanete, εðε u-vu mbi kryεt te uσterise; fitoj ηe fitorε te-ηlote εðε tere ηlaçkate jà ndau uσterise ηa mbajture asge ηer vεtehε.

Πlεqesia, kur mori zen' ε kesaj fitorεjε se-maðε εðε mesoj, sε ç' fare ndarjε te ηlaçkavεt kiσtε bere Diktatori, i ðuretoj ηe ηjεse te-maðε te vεndεvεt qe kiσtε ηuσtuare ηrεj armiqvεt mε kafσet' ε-nεvojσimε ηer te-ηunuaret' ε asaj; ηo Cincinati dykε daσure t' i aηe me-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

meδεut te ti ηe σembeλe mê te-maδε nuk' i priti. Иe varſeri mε pune iσtε nde syt t' ati meme ε giδe miresivet.

Hyri nde Romet mε ndεr te-maδ; kiσine vene perpara qεrεs' s' ati te-parin' ε armiqvet εδε te-panumeruare skλεver te-ngarkuare nde vargε (hεkura). Uσtetare romane te-stolisure mε kurore luleσ i vinine pas.

Πastaj mε nxitim hoqi dore prεj diktatorise, pesembeδjεte dit pas te-δipurit prεj plεqesise, ndonesε kiσtε te-drεjte-tà mbantε kete puσtεt gaσte muaj. Иe te-keliλe te-mos-lakmuare jà σtoj lavdine εδε mê tεpere, εδε i beri memeδεtaret' ε ti te habitεnε pa mase ε tà duane mê mire sε vεtehεne. Ky ηεri i-maδ i la te giδe kela ndεrε εδε vatε prape nd' arat ε u-zu prεj bujqesise prape.

Θεοfiλakti.

Пεrandori i Konstandinupojesε Vasil Maqεδonasi, nde ηe lufte kundre Sarrasinevεt, dykε leσuare mε forε kundre armiqvεt, hyri nde mεst t' atyrε, po per se-çpεjti u-pεδua, u-σtrengua, u-loδ εδε iσtε ndene rεzik osε te vritεj osε te zihεj i-gaλe. Πo sa-kaqe-hεraσ ηe uσtetar i-poσtere dykε hyre ndeper mizerit t' armiqvεt i habit ala mε çudit' ε trimeris' ε te kuximit te ti, i σtyn εδε i σpeton perandorit εδε jεten' εδε lirine. Mireηohesia ε mbrεtit iσtε ε-vertεte si εδε kuximi i ti; ε kerkoj kudo uσtetare, i-cili, pas si ε σpetoj, nuk' ε trεgontε vεtehεn' ε ti; pas σume te-kerkuari mε kujdεs ε gεtne; quhεj Θεofiλakt, perandori i δa punera ε δuretira te-meδa ε ε te-vejεjtura. „Zoteni, i δa trimi i-palakmuare, u-linçε i-varſere; as lindja imε as apesimi im me kane bere galí per punerat ε-meδa qe doni te me εpni. S' kam as farε lavdidaσjε, εδε mê tεpere nga giδe pasjεte dua

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ndɛpe qe ϭpetova mbrɛtne t'im; dykɛ vene ndene rɛzik jɛtene t'imɛ qe te mburoɳ t' uajne, mbajta bɛne qe kam ƌene ɛƌɛ mbuϭa dɛtyrene t'imɛ. Пo nde doni, qe te mar diç per ɳe te-ketiλe ɲune, nuk' u kerkoɳ vɛç ca ɲende qɛ qe te mbaɳ femijene t'imɛ".

Пɛrandori i ƌa ɳe bujqeri te-maƌɛ.

I bir' i Θɛofiλaktit ɲas ca vjɛtvɛ u-be ɲɛrandor' i Konstandinuɲojese ndene ɛmerine Roman Lɛkaɲɛni.

Fjale te Bɛjardit (Bayard).

Kupe trimi Bɛjard nuke kerkoj ndoɳe ɲune mbrɛteriɛ; kupe nuke trɛgoj ɲerɲara mbrɛtit ϭerbimɛt' ɛ ti te-meƌɛɳ ɛ te-lavduruarϭim, qe t' i ɛɲɛj ndoɳe çɲagim. „Duhɛte, ƌɛϭtɛ, ɲunerate t' ona te flasene ɲer nɛ ɛ te kerkojne çɲagimɛ; ɛϭte mê mire te jɛmi te-vejɛjture ɲer atá ɲa ɲasure ata sɛ t' i kɛmi ɲa qene te-vejɛjture ɲer ata".

Пerɡiɲjɛ ɛ Mɛnɛƌimit.

I ƌane ɳe dite fiλosofit grɛk Mɛnɛƌim: „Ɛϭte ɳe lumeri ɛ-maƌɛ ɲer ɳɛrine te kɛte ato qe deϭeron. — Ɛϭte ɳe lumeri ϭume m' ɛ-maƌɛ, u-ɲerɡɛq, te jɛte ɳɛriu i-kenaqure mɛ ato qe ka".

Пrɛnsi koɲϭtar.

Alɛksandri i-maƌ, dykɛ ɲuϭtuare Lindjɛne, ɲuϭtoj ɛƌɛ qytɛtn' ɛ-moçim te Sidonese, ɛ-cila, ndene ɲuϭtɛtt te mbrɛtervɛt te Пersise, kiϭtɛ mbrɛt mbe vɛtehɛ ky mbrɛt u munt' ɛ u-xbrit nga froni. Atchɛrɛ Alɛksandri kuroren' ɛ Sidonese uá ƌa dy djaloϭevɛ te vendit, te-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

cilete per miresit' ε tyrε iσine te-vejεjture per ate, po te-cilevεt nomεt' ε-vjεtere te vendit nuk' u εpnine lεje tá prisnine. „Keta nomε, ϑane, nuke apene lεje te hipeηe permbi front te mbrεterise pervεç ηe ηεri qe eσte nga σtepi' ε-moçimε te mbrεtervεt t' ane". Alεksandri nde ventt qe te zemeronεj per kete mos-bindjε t' atyrε te-fisçimε, i pyεti, cili nga ata qe jane prεj gakut te mbrεtervεt te-moçim eσte m' i-vejεjture per kurorene? i ϑane per Abdoλonimne.

Abdoλonimi, mε-giϑe-qe iσtε prεj farε mbrεti, kiσtε apiture mbe ηe varferi te-maδε. Fitontε buken' ε ti mε duart' ε-tia dykε punuare vεte ηe kopeσt te-vogele perane qytεtit. Mε urtesi dykε duruare fatη' ε ti punontε mε giϑe zemere εδε iσtε i-lumure.

Erδe εδε ε gεtne nde kopσt te ti te-vogele; i suaλe nga an' ε Alεksandrit kuroren' εδε roba mbrεteriε, εδε ηe σumic' ε-panumeruare ε mbuσtε botene mε zerε gezimi per ndεr t' ati. Te-parene hεre ju duk, sε endepittε; pastaj pandεhu, sε mε keta zerε donine tá perqεσnine per fatkεqerin' ε ti. Mbe nde funt kupetoj, sε fjalet' ε urimεt' ε atyrε iσine te-vertεte; ε priti kete fat te-ri pa trumbuλim ε pa zemere te-gatiσimε, εδε nga duart' ε te-derguarevεt t' Alεksandrit ε mori kurorene mε ηe te-dukure kaqe te-prejture sa iσtε kurdo-hεre qe punontε mε σatene.

Erδi perpara Alεksandrit mε ηe εre peruηtjεjε ε te-fisçimε. Alεksandri i ϑa: „Ti qe jε prεj gaku mbrεti si mundε te durojσ mjεresine? Lavdi paste Zoti, u-pergεq Abdoλonimi, si duroη εδε lumerine! Πuna ε duarvεt te-mia gεr mbe kete dite qε ε-mjafte per deσirat' ε nεvojat' ε-mia. Nuke kiσηa asge εδε asge nuke me σtεrεj.

Alεksandri, dykε habiture per keto ndjεηa te-larta, ε mbuσi mε δuretira. Abdoλonimi dykε qendruare nde

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

zakonεt te ti ε nde miresit te-tia nuke puσoj te jεte kaq' i-mire sa εδε mê pare ε te mbuσtε dεtyrate si duhεte εδε te jεte kaqe punetuar si mbrεt-sa kiσtε qene si kopeσtar.

Varferi mε te-daσure.

Ηεrezit' ε-meδεη te Grεqis' se-moçimε, dykε qene te-bindure, sε asge nuk' eσte kaq' ε-maδε ε ε-pelqyεre ge sa te-mos zenite per ge pasjεte, ε numeronine te-duruarit' ε varferise mε ηe meηyre te-fisçimε si mê te-lartene miresi, εδε ε σikonin' ate mê tεpere si ηe bε-kim sε si ηe mjεresi; ε-dyte σkaλ' ε miresise, si pas mεndimit t' atyrε, iσtε te benine ηe te-perdorure te-mire te pasjεvεt, εδε bεsonin, sε te-perdorurit' ε atyrε mê te-pelqyεr' ε mê te-goditure per te bere ηεrezite te duan' ε te ndεrojne te-pasurite iσtε te benin' ato te-vejεjtura per te-miren' ε ηεrezise.

Qimoni, ηe kryε-uσtetar aθinas, nuk' i perdortε pasjεt' ε ti te-meδa vεç qe t' u bentε mire ηεresvεt te te qytεtit ε t' u ndihtε te-mjεrevεt. Fiλopimεni ato qe mεrtε prεj armiqvεt nuk' i perdortε vεç per te blεre kuaj ε arme per ata qe nuke kiσine ε per te çperblyεre ata qe kiσine rene skλεver nde dore t' armiqvεt. Aratoj kanisqεt' ε-meδεη qe mirtε prεj mbrεtervε te-huaj nuk' i perdortε vεç qe te paguantε dεtyrat' ε miqvεt te ti, t' u ndihtε te-tjεrevεt nde nεvojat te tyrε ε te çperblεntε skλεverite.

Te-mos-lakmuarit' ε Foqionit iσtε εδε mê te-σe-nuare. Ky Aθinas i-çquare giδeηe bεsontε, sε iσtε mire per memeδεn' ε ti te kεte paqtim mε Maqεδonine. Alεksandri, i-deguari mbrεt i Maqεδonise per kete ge nga Asia i dergoj, per σeηe mirεηohesiε, ηe kanisk ηe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

qint taλandaɞ*). Foqioni i pyɛti ata qe já suaλe, pɛrsɛ Alɛksandri dɛɞi t' i beηe ati ηe ðureti kaqe te-maðe. „Sɛpsɛ, ju pɛrgɛqne, juvɛ jini m' i-ndɛrçimi ηɛri qe ηɛh nd' Aθine. — Alɛksandri, θa prapɛ Foqioni: nde me numeron per te-ketiλe lɛ te duroηe pra ɛðɛ paske-tajθi te jɛm i-ketiλe". Eðɛ nuk' ɛ priti ðuretine. Nde kohet qe trɛgoj te-ketiλa ndjɛηa, qe iɞine kaqe te-larta ɛ kaqe te-paλa, vɛte nxirtɛ uje prɛj ηe pusi, ɛðɛ ɛ ɞoqja po gatuantɛ buke. Tere jɛten' ɛ ti Foqioni ɛðɛ paske-tajθi poj dykɛ mos priture ðuretit' ɛ-meða t' Alɛksandrit ɛðɛ te mbrɛtɛrvɛt pas ati. Eðɛ kur ηe hɛre i θane, nde mos doj t' i pristɛ ðuretite per vɛrehɛn' ɛ ti, duhɛj t' i pristɛ te pakene per djɛmt' ɛ ti, u-pɛrgɛq: „Djɛmt' ɛ-mi nde qofɞine te-urte dote kɛne mjaft nga ato qe jane te-mjafta per mua; po nde mos qofɞine, dote kɛne fort tɛpere", dykɛ daɞure mɛ kete te θɛɞtɛ, sɛ pasja per ata qe s' jane te-urte eɞte ηe ɖem i-maθ.

Nublɛj.

Vjɛrɞetori Skarron kiɞtɛ arðure nde ɞtrengim te-maθ per te-hoλa, ɛðɛ keɞtu arat' ɛ tia já ɞiti zotit Nublɛ, i-cili i numeroj ηe-zɛt mije franga, pa diture mire, sɛ sa vejɛnine arate. Zoti Skarron iɞtɛ ɞum' i-kenaqure nga kejo ɞitke. Nublɛj vatɛ te ɞikoηe arate. Kur u-kθyɛ, vatɛ te kerkoηe Skarronine, ɛðɛ si ɛ gɛti i θote: „Juvɛ bɛsonite, sɛ arate t' uaj nuke vejɛjne mê tɛpere sɛ ηe-zɛt mije franga; po une vajta ɛ i çemova; vejɛηene 25 mije franga. „E ɞtrengoj te mare ɛðɛ pɛse mije franga te-tjɛra". Sa te-tjɛre dote lumeronine vetehɛn' ɛ-tyrɛ mbe te-fɞehete per ηe te-ketiλe blɛrjɛ ɛðɛ dote gɛ-

---

*) Taλenda vejɛntɛ po θua 5000 franga..

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

nine mijera fjaleϭ per te sbuture ε per te vene nde prehjε nderpεgjεn' ε-tyrε.

Sa ϭembeλ' ε-mire per giðe zoteriηt' ε Cqiperise, te-cilete u pembεηene te-varfervεt arate ηa paguare as ηe ηεseϭ, εðε te-cilete per te-ðjεtten' ε driðit u mapene ϭume herε tere driðete.

Cteηia ε Joannese Ark (1817).

Nde Domremi, qe eϭte ηe fϭat i Francese nde malεt Vosg, eϭte ηe ϭteηi ε-vogele, ε-cila çquhεte nga ϭteηite qe ka ηerane, sε ka ngyre mê te-εηete ηer ngajene, sε eϭte ϭum' ε-vjεtere. Πo mε giðe keto giðe uðetarete qe ϭkojne ηerηara kesaj ϭteηiε se-vjεtere ε ndεroηene mε ndεr te-mað; eϭte ϭteηia ε Joannese Ark. Tεte ðjεte ε ηεse vjεt mê ηare ε kiϭtε ηe fϭatar i-mire, i-cili quhεj Γεrandin, εðε i-cili mε te-drεjte ε numerontε si mê te-çemuarine traϭegim.

Иe Englεs fort kames, dykε uðetuare ndeηer Francet, u-kðyε ηrεj ϭume fεrsaheϭ, qe tå ϭikontε kete ϭteηi. Γεrandini, i-cili giðeηe iϭtε ϭum' i-gatiϭim te ηristε çdo te-huaj, mε gezim zuri t' jå trεgontε hoλ' ε gate giðe anet' ε asaj. „Ja, ðεϭtε, ηas fjalevεt qe na kane lene ηlεqte, kejo eϭte ðoma, ku flintε Joanna Ark; kejo eϭt' ε t'εt; kejo ε motravεt te-saj". Пastaj dykε bere ca çaηε nde obort: „A ϭihni, ðεϭtε, atjε ηoϭte ate brεk? Atjε ju duk ηe engeλ ε i ηefεu ç' duhεj te bentε". Englεzi, si i ηa te-giða, ndjεu nde vεtehεt te-ti ηe deϭire ηer te blεre kete ϭteηi te-vogele jo qe te ηintε vεte nd' até as ηer ndεr te trimerεϭese Joanne, ηo qe te munttε t' u ðoϭtε miqvεt te-ti nd' Engletεrret: „Jam i-zot' i ϭteηis' se Joannese Ark". S' kiϭtε as farε dyϭim, sε fϭatari

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

munttε t' jȧ ϭistε mε gezim te-maᴕ kete ϭtepi po t' i εpεj per ate ɳe çemim i-mire, εᴕε i-mbuϭure prεj ɳe te-ketiλe bεsε i ᴕote: „O bup' i-mire, sa doni per ϭtepine t' uaj?"

Γεrandinit te-parene hεre ju duk, sε s' degoj mire, po kur Englεzi jȧ perseriti prape fjalene, ju pergεq, sε nuke kiϭtε qeλim tȧ ϭistε. „Πersε pra? i ᴕa Englεzi. — Πersε? . . . Bεsoni pra, sε mε-qene-qe jam ɳe fϭatar i-varfere, kam mê pak ndεr ε mê pak patriotisme sε te-tjεrete? Sa-do i-padituro qe jam, di sε sa vejεntε Joanna Ark εᴕε sε ç' ka bere per memeᴕεn' ε-saj; εᴕε, nde kete fϭat ku ε duame sikur tȧ kiϭime pare mε syte t' ane, ku djεmte dine istorin' ε-saj para sε te mesojne te kendojne, dote numeroneϭa prεj giᴕevε si i-poϭtere ε si traᴕetor, po te ϭisɳa mbe ɳe te-huaj ϭtepine, prεj se-cilese ka dale ajo per te ϭpetuare tere Francene".

Mε giᴕe nxεhtesirene, mε te-cilene flistε Γεrandini keto fjale te fundit, Englεzi pandεhtε, sε kejo daϭuri ε-nxεhete per Joannene Ark εᴕε per Francene nuk' iϭtε vεç ɳe dinakeri, qe kiϭtε per qeλim, si ε si ϭtepia te ϭitεte ca mê ϭtreɳt; nuke munttε te bεsontε, sε ɳe fϭatarak, i-cili mεzi kiϭtε te-nεvojϭimεte per te pojture, dote ɗontε mê mir' ε mê tεpere ca kujtimε te istorise sε ɳe sume ari ϭume te-maᴕε nde doret. „Πo, i ᴕa, nde u ᴕença 300 guinεra? — Se-pari nuke kupetoɳ, sε ç' jane gujnεte t' endε. — Keto bejne 7500 franga. — Eh mire, u ᴕεm; mbani te 7500 frangate, εᴕε lime-ni ϭtepine t'imε. — 10000 franga? — Nuke. — 20000 franga? — 25000 franga? Nuk' uȧ ϭεs, ɳe mije hεre, nuke. Nuke munt t' jȧ ϭεs as ɳe Frengu, as ɳe miku te-nguϭte; eϭte ge qe s' munt te benεte kupe t' jȧ ϭεs ɳe te-huaji, εᴕε mê tεpere ɳe Englεzi. — Ah! ϭikoɳ, ne kini mbe sy te-lik. — Si te mos u kεmi mbe

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ

sy te-lik ε si te mos kεmi zemerim kundre juɞ! passi ε denuate si magistar, ε doqte te-gaλe! Kur mεndonεm keto, me ngrihεne lεɞrate! . . . . Me dukεte, sε sikur djε u-be kejo ge; εδε nuke di, cila eɞte ajo ge qe me ben te mar te-drεjte ε çpagim per ate kundre giδe Englεzevεt qe gεη perpara".

Nde keto fjale i-patremburi blεres nuke mundi te mbahεte ε te mos hiqεte mbe te-prap η' a dy çapε. „Erδte te me ɞihnite ɞtepine, δa pastaj Γεrandini; ε pate, doni tȧ blini, nuke dua t' uȧ ɞεs; nuke mbεtεte vεç t' u lutεm te dilni se-ketεjmi". Englεzi atehεrε pa, sε duhεj te ikentε, εδε iku si mε buze te-qεɞure, qe te mos trεgontε ato qe ndjεntε zemer' ε ti.

Ca kohe pas kesaj ngarjεjε, Γεrandini pintε ηe mbreme permbi ηe fron perpara ɞtepis' se-ti, εδε kuvendontε mε ca miq per punerat' ε mjεɞteris' se-tyrε. Πuɞimi po zintε te mbrεterontε baɞke mε natene, kur plaku degoj zaλahin' ε ηe kali qe sulεj ndene ηe kalores mε ɞume te-maδ vrap.

Πer-se-çpεjti kaloresi qendroj: „Mb' εmerit te mbrεtit dua t' i flas zotit Γεrandin". Sa-kaqe-hεraɞ ηe ɞumic' ε-maδε ηεreziɞ, kaqe prεj kerɞimi sa prεj zemerε sebarδ' ε se-fisçimε, ε ɞpune te-huajne tεk i-nderçimi plak Γεrandin. „Zoti Γεrandin, δote kaloresi, passi sbriti nga kali, mbrεti mesoj, sε nuke dεɞte as mε ηe menyre t' jȧ ɞisnite ηe Englεzi ɞtepine t' uaj. Dεɞi t' uȧ çperblεηe kete daɞuri per memeδεne; po nuke jane te-hoλa ato qe u dergon; di fort mire, sε nuke jane perpara syvεt t' uaj mê te-çemuara te-hoλat' ε Francese sε ato te Englεtεrrese. Me dergoj t' u sjελ kryqin' ε nderit. Mεr-ε-ni, lε te stolisηe kraherorin' ε plakut te Domremise! Lufterate qe ε fitojne nde ɞεɞt te luftese nuke jane me te-vejεjtura per ate; sεpsε duhεte kaqe kuxim per te mos zene per ge pasjεne sa εδε per te mos zene per ge vdεkjεne".

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Devεj (Davy)*).

Devεj eϭte çηikesi i ηe λambε qe mban εmerin' ε-ti. Kejo λambe eϭt' ε-vejεjture per te ruajture prεj ηe rεziku vdεkjεjε te-ηanumeruare ηunetore ndeηer vendεt qe nxjεpene mεtaλε; eϭte ηe nga mê te-dobiϭimεte çηikjε qe u-bene nde ϭεkeλt qe ϭkoj. Devεj muntte nga kejo çηikjε te fitontε fitimε te-meδεη, ηo te ruantε ηer vεtehεn' ε ti te-drεjtene t' i bentε vεte ε t' i ϭistε vεte keto λamba; ηo nuk' ε dεϭi kεte fitim, εδε çηikjεn' ε-ti jå fali gindjεse. Nde te-çηikurit' ε λambese eϭte te-çudiçim, miresi' ε çηikesit nuk' eϭte mê ηak ε-çudiçimε.

Ηe ηlakε ε-varfεre.

Anetaret ε ηe ϭoqeriε mireberesε, qe kiϭine dale ηe hεre ηer te mblεδure ndihmera ηer te-varferite, hyne nde ϭteηit te ηe ηlakε se-varfere, qe tå ϭkruanine nde numeret t' atyrεvε qe kiϭine te-drεjte nde ηerdeλimt te botese. E gεtne nde ηe δome te-vogele ε farε te-mjεre, tεk ηo tirtε mε ηe roδan ca lεϭ. Ca frona ε ηe truvεze ηer gysme ε-δyεre iϭine tere ηlaçkat' ε asaj ϭteηiε. Kejo ηlak' ε-mire kur mesoj qeλinne ηer te-ciline kiϭine ar-δure ata ηεres, ηer-ηe-hεrεϭ u-ngrit εδε dykε mare ηe moηεδe te-vogele, te-cilene mε kujdεs te-maδ ε kiϭtε liδure nde çiηt te ηe mafεsi: „Ja, u δa, sε ç' me ka mbεture nga te-ϭiturit' ε ηεηevεt; eϭte fort ε-ηake gε; ηo nuke munt te beη mê tεηere. Ka ηεres mê te-var-fere sε une, mεr-ε-ni kete ndihme te-vogele. Nuke dua

*) Humphry Davy ka qene ηe i-ϭenuare qimist Englεs (1778—1829).

εmeri im te jεte i-ϭkruare nde raδuat t' uaj. Γεr sa te kεm ηe coηe buke εδε mjaft fuqi ηer te nxjεre uje nga ηusi i feqiηeṣe, nuke dua te δuhεte, sε voδa buken' ε te-varferit qe s' ka asηe".

Ие i-çudiçim εrηent-daϭes.

Ие ϭkrimtar, qe quhεj Caηelεn, iϭtε i-ϭenuare ηer εrηent-daϭjεn' ε-ti te-ηaanete; ε quanine dykε taλur' ε dykε qεsendisure: „kaletar (ἱππιότης) te ηjεϭtes' se mεrimagese" ηer roben' ε-ti te-aneruare ε te-vjεtere qe mbantε. Ие dite q' u-nis te vεje nd' akaδimit te Francese, nde te-cilet iϭtε ϭok, ε te mare ηe coηe εrηendi; qe u εηεj nde çdo mblεδjε atyrε ϭokevε qe ndoδeϭin' atjε, ε zuri uδese ηe ϭi i-kεq. Dykε mos daϭure te aηe ηe ηεseϭ, qe te kaηerxεntε ηe ηerua qe iϭtε bere ηrεj ujit te ϭiut ηermbi ηe δoge qe ε kiϭine hεδure mbi ate, ηristε qe ujete te ηakesonεte; ηo dykε ηare, sε koha ηo ϭkontε εδε sε ujete s' ηakesonεj, hyri nde ηeruat εδε u-lak gεr nde guηet. Kur vatε nd' akaδimit, nga frika, sε mos ε kuηetonine sε ç' kiϭtε bere, nuke dεϭi t' i aferonεj zjarit; ndeηti nde ηe truveze εδε kembet' i fϭεhu ndene vεtehεt te-tij; mori te-ftohete εδε ju çηik ηe smundjε nde kraheruart, ηrεj se-cilese vdiq. Πas vdεkjεse i gεne nde ϭteηit te-ηanumeruara asηra.

Keϭtu εngentdaϭja jo vεtem ε ηoϭteron karaktirin' ε ηεriut, ηo i mεr ati, qe te δεmi keϭtu, εδε te-ηerdorurit' ε mendjεse, εδε ϭume hεre εδε jεtene.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟ...ΤΑ

θjεσtesire, te-permbajture.

Fiλopimεni.

Fiλopimεni, i-cili iστε ηe luftetar mε ndεr te-maδ ε i-σenuare, εδε i-cili u-quajt i-funçim' i Grεkervεt, nuke kiστε maδeri nde te-vεσurit as te-dukure te-ηerjaστesm. Ие hεre u-δepit ηer darke ηrεj te-ηarit te ηe qytεti, εδε vatε σume çηεjt nde στeηit t' ati; ε-zoη' ε στeηise dykε numeruare ate si‚ndoηe nga σerbetoret' a nga trimat' ε ati ε vuri te çaηe dru. Fiλopimεni ηa pefyεre asaj, sε cili iστε, sa-kaqe-hεraσ zvεσi robene εδε zuri te ηunoηe dykε ηrεre dru.

Sa σembeλ' ε-bukure ηer giδe maδeστorete!

Ие στeηi ηeruηtjεjε.

I-çquari fiλosof εδε ndeneηunes nd' Engletεrret Bakon iστε kaq' i-ηeruηure, sa εδε i-vejεjture. Mbrεterεσa Elisabεte dykε uδetuare ndeηer vendεt t' Engletεrrese, dεσi tå σohe στeηine, nde te-cilet nde kohe vεrε pintε Bakoni, te-cilene ε kiστε bere ηerηara sε te-lartesonεte εδε te-cilene εδε ηas te-lartesuarit as farε nuk' ε kiστε maδuare. „Cteηia juaj eστe fort ε-vogele, i δote mbrεterεσa. — Zoηe, u-ηergεq Bakoni, στeηia imε eστe mjaft ε-maδε ηer mua; ηo Zoteria juaj me bεte fort te-maδ ηer στeηine t' imε.

Te-hεqure nga maδjεt nde plaçkat te στeηise.

Duku i Burgundise Luis, nxenesi i Fεnελonit, ndonesε ponte nde ηaλatεt, ku kerkonεj m' ε-maδja maδjε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ε dukjε qe eɵte dukure nde botet gεr sot, hiqεj kεq prεj çdo maδjεjε ε prεj çdo te-priɵuri te-padobiɵim. I δane ŋe hεre te sbukuroŋe ɵtepine mε vatra mê te-bukura ε mê pas moδese; mε-qene-qe s' iɵtε nεvoje, i la sindekur iɵine; ŋe truvεze per te ɵkruajture qe vejεntε 3000 franga, mε giδe qe miqt' ε keɵiλonin' ε ε ɵtynine tà blεre, ju duk fort ε-ɵtreŋte εδε nuk' ε blεu; vatε ε gεti ŋe te-vjεtere nde qilart εδε mbεti ɵume i-kenaqure mε ate. I-ketiλe iɵtε mbe çdo ge, εδε ngaja ε keti kursimi iɵtε, qe te iɵtε nde gendjε qe t' u bentε te-varfervεt sa mundεj mê ɵume te-mira.

Te-hεqure nga maδjεt nde robat te trupit.

Ϭarλi i-maδ' dimerit mbantε ŋe jελεk prεj lekure viδrε εδε ŋe kemiɵe te-lεɵte; permbi supat hiδtε ŋe robe te-kaltere εδε nde kembet kiɵtε opinga te-liδura mε ripa. Kur ndoŋe hεre i vinine ŋεres ɵkaλe-larte te-vεɵure mε gezofε te-paçemuare ε mε cipera te-mendafɵta, i mirtε mε vεtehε nde gah, nde mεst te pyjεvεt ε te moçalεvεt. Munt ŋεriu koλaj te kepetoŋe, nde ç' fare gendjε gendεɵine robat' ε atyrε te-bukura, kur kδεneɵine prεj gahut. „Πa ɵikoni, si u-bete! u δεɵtε dykε qεɵure; gezofεtε t' uaj te-bukure u-priɵne; po ɵikoni εδε robene t'imε te-traɵe, nuk' eɵte as mê pak ε-bukure as mê pak ε-mire“.

Stolia ε uɵtetarit.

Qirua, nipi ε traɵegimtari i-mbrεtit Qiaksar, tεk po stervittε ca uɵtetare, i ungi i dergoj ze, sε lajmesit' ε mbrεtit te Hindit kiɵine arδure nde paλatεt; i lutεj

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te nipt te viqe per-se-çpεjti. „U sjελ, i ϑote ze-sjελesi, roba te-ndriçimε; mbreti ka maλ te dilni vεσure mε roba te-hiεσimε perpara ketyrε te-huajvε. „Qirua σkon pa humbure as ηe te-fiλmε, εδε vien perpara mbretit mε robate qe mbantε nga lιεra, te-cilate, si pas zakonit te-ti s' kiσine as mê te-vogelene stoli. Qiaksari u-duk fort i-gezuare per te-arδurit' ε-çpεjt' ε te nipt, po mbe giϑ ate kohe u-duk i-habiture εδε po-δua i-zemeruare, sε i nipi nuke kiσtε vεσure robat' ε-mira". Sikur te kiσa vεσure ηe robe grεj porfyrε, ϑa Qirua; sikur te iσηa stolisure mε vargε ari ε mε te-tjεra gerra te-paçemuara, mos dot' u kiσa ndεruare mê tεpere sε sa u ndεrova mε djεrsen' ε faqεse s' imε εδε mê te-trεguarite nde tere botet mε ç' fare çpεjtimi mbuσεne urδeratat' ε-tua.

C e n i m. Ky Qiro eσte ϑεmεli-venesi i mbrεtεris' se Περsise εδε ay qe kϑεu Juδεηte nga skλaveri' ε Vaviλonese nde ventt te-tyrε. Mε te-drεjte u-quajt Qirua i-Maϑ εδε vdiq mbe 530 perpara Kriσtit.

Guret' ε-paçemuare ε ηe nenεjε.

Kornilia, ε bij' ε ndεr-maδit Sqipion, qe iσtε ηe grua mε σume te-maδε vejεjtjε, u-gent ηe hεre mbe ηe mblεδjε zoηaσ, te-cilate ηera pas tjatrese i pefyεne giδe stolit' ε guret ε-tyrε te-paçemuare, εδε te-cilate ju lutne t' u pefεηe εδε ajo stolit' ε-saj. Dergoj te vijne djεmt' ε-saj, te-cilete i apesεntε mε mê te-maδine kujdεs, εδε dykε trεguare djεmt' atyrεvε, u ϑa: „Na gurete t'im te-paçemuare".

C e n i m. Djεmt' ε Kornilise qe quhεne Grakker u-bene kurban dykε mburuare mε giδe zemere εntεrεsat' ε te-drεjtat ε popullit kundre paresise.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Te-ngrene me mase.

Иe aθinas, dykε kuvenduare mε Sokratine, qahεj, sε nuke kiϭtε as farε orεks ɲer te ngrene εδε sε s' i ɲelqεntε asndoɳe ɡεʎe. „Di, i δote fiʎosofi, ɳe bar ϭume te-mire ɲer semundjεne t' uaj; hani mê ɲak. Γεʎete dot' u dukεne atehεrε mê te-mira, te-ɲriϭurate dot' u ɲakesonεne, εδε nga ϭendεti dote jini ϭume mê mire".

Иe dite qe ky i-urte εɲtε ɳe drεke ju ɲerɡεq ɳej miku, i-cili dukεj i-habiture, sε Sokrati nuke kiϭtε bere ɡati mê ϭume ɡerra: „Te-ftuaret' ε-mi ɲo te jεne te-mir ε te-urte, kam mjaft ɲer ata; ɲo nde mos jane, kam fort tεɲere".

Jεta ɲa te-tεɲera.

Bϭte ɲun' ε-rende ε ɲo-δua ε-ɲamundure te ɲriϭɳ' a te ɡeɳεɳe ɳεriu ate ɳεri qe eϭte i-ɲermbajtur' ε i-ɲalakmuarė, qe ka ɲak nεvoja ε qe di te mastonεt' ε te kenaqεte mε ato qe ka. Ndeneɲunesi Englεs Nalɲolε, dykε daϭure te hεqɳe nd' anet te-ti ɳe ɳεri te-fuqiϭim, vat' ε ε ɡεti kete nde ϭteɲit. „Viɳ, i δote, mb' εmerit t'im ε mb' εmerit te ɡiδe ndeneɲunesvεt te mbrεtit, t' u ɲefεɳ hiδerimne qe ndjεjme, sε εδε asɡe s' kεmi mundure te bejme ɲer zoterine t' uaj ε t' u aɲeme ɳe vent te-godituré ɲer vejεjtjεne t' uaj. Zoteni, ju ɲerɡεq ky ɳεri, ɲara sε te ɲerɡiɡεm nde fjalet te-tua, εɲ-me-ni lεje te sjεʎ ɲerɲara' juϭ darkene t'imε". Sa-kaqe-hεraϭ i suaʎe ɲerɲara ɳe misur (ɲjatke) mε ɡεʎe, te-cilene ε kiϭine bere mε te-mbεturate ε ɳe kembε miϭi qe ε kiϭine bere ɲer drεke. „Zoteni i δot' atehεrε ndeneɲunesit, a munt te hεsoni, sε ɳe ɳεri qe kenaqεte mε ɳe te-ketiʎe darke eϭte ɳεri qe munt te ɡeɳεnεte ε te fitonεte koʎaj?" Refε-u-ni ϭokevεt t' uaj ato qe ɲatε; kejo eϭte ε-vεtema ɲerɡiɡjε nga ana imε.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Mospermbajtja.

Πolεmoni, ηe djaloσ aθinas, pontε mε maδjε ε nde deftrimε, iσtε δenur' i-tere nde ɲlenkɲriσjεt, εδε si i-ketiλe ɲrεj nεvojε nuke mendonεj as ɲer ɡe te-fisçimε as ɲer ɡe te-dobiσimε. Иe menɡεs ndaj te-sbarδeλyεre ɲrεj ηe defrimi te natese kδεnεj nde σteɲit te-ti. Θikon, sε mε-ɡiδe-qe iσtε σume menɡεs ε σume çɲεjt, ɲort' ε fiλosofit Ksεnokrat iσtε ε-haɲure. Иe iδε ε-mape i sbrεt nde mendjεt, do te sbavitεte dykε qεsendisure fiλosofne εδε te vεj' ε te çɲernderoηe diturin' ε urtesine ɡεr nde σεηterorεt te-tyrε. Mbi kryεt kiσtε kurore trendafileσ, mbi truɲt ηe robe mε mê te-ndriçimεte nɡyrera, λerete ɲer ɡysme te-svεσura, syte te-renduare εδε syte te-skuqura. Mε ηe te-ketiλe ɡendjε vεtε te pije ɲermbi fronat qe i kiσine zene qe mε nate te-ɲanumeruare nxenes. Kur ε ɲane, te-ɡiδ' u-meruane; δεσne tå nxjεɲene jaσte δomese. Ksεnokrati mε ηe σeηe ε mε ηe te-σikuare i ndalon. Ne ɲuσim i-δελe mbrεteron; εδε Ksεnokrati la me η' ane mesimne εδε zuri mε ηe menyre te-fisçimε ε te-maλeηyεrσimε te flase ca fjale ɲermbi ɲeruηtjεne, ɲermbi ɲastrimin' ε σɲirtit ε ɲermbi ndjεηate, εδε ɲer ɡezimne qe u εɲ ηεresvεt miresia. Tεk ɲo flistε εδε, Πolεmoni ndjεu nde vεtehεt te-ti ηe trumbuλim, humɲ ca nɡa ca vrazesiren' εδε ɡezimne; ze te mεndonεt ε te ɲermblεδηe vεtehεne; nɡuqεte ɲer te-ɲarene hεre; uη syte; nxjεr nɡa dale kuroren' ε ti ɲrεj lulεσ, mbulonεte i-turɲeruare mε kλamiδen' ε ti (robene), εδε deɡon mε σume kujdεs. Mbe nde funt ɲefεu trumbuλimn' ε maλeηimn' ε ti dykε dεrδure lot. Ky mesim qε mjaft ɲer ate. Q' ate dite Ksεnokrati nuke kiσtε nxenes mê te-mire ε mê te-kujdεsure, as Aθina qytεtat mê te-ndεrçim εδε mê te-dorezuarσim sε Πolεmone.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Te-dεjturite.

Carλi i-dy-mbe-ðjεtete, mbrεt i Suiðise, ηe dite nga te-dεjturite hapoj t' i aηe se-gyσεse ndεpe qe duhεj; ε gyσja u hoq ε-pikeλuare nde ðomerat te-saj. Mbe te-nεsermεne, mε-qene-qe gyσja mbrεterεσe nuke dukεj, mbrεti ηyεti ngajen' ε kesaj geje, sε kiσtε hapuare ç' kiσtε bere. Kur jâ ðane ηunene sε si kiσtε ngare, u-ngrit ε vatε tâ kerkoηe mbrεterεσene. „Zoηe, i ðote taσi ηosa mesova sε djεðinaj hapova dεtyrene t' imε mbe zoterine t' uaj, viη t' u kerkoη ndjεse ηer kete; εðε, qe te mos bijε εðε tjεtere hεre nde kete faj, u ðεm, sε djεðinaj ηiva vεre ηer hεren' ε fundit nde jεtet t' imε". E mbajti fjalene. Q' ate dite nuke ηiu mê vεç uje εðε ηermbajtja i ndihu kaqe sa te-sterviturite nde te-forcuaret te truηit. Kuηe nuk' u-qa, sε gελete nuk' iσine te-σiσmε a te-mira. Πas te-grenit ηa te-tεηera, i hiηentε kalit ε bentε uðe te-gata, εðε mbremanεt flintε jaσte ηermbi ca kaσte te-σtruare ηerðε, ηa kesuλe, ηa roba, i-mbuluare vεtem mε ηe fare gunε. Mε te-ketiλe te-ηojture fitoj ηe farke te-hεkurte ε kaqe te-forte, sa as mundimεte mê te-keqiη nuke muntne t' i bejne kεq.

Te-sjελat ε ηe djali ηεse vjεç.

Иe ηrift ηεð fσatravεt te Rεnnese kiσtε ðiηure atjε ku rintε trε djεm te ηe fσatari te-varfere, qe t' u mirtε mase, sε dontε t' u bentε nga ηe ηale roba; bentε σume ftohete, djεmte ηo driðeσine. Πrift' i-mire u ða te aferonεne nde zjart, εðε urðeroj t' u sjελene buke εðε ca miσ. Te-dy djεmt' ε meðεη zune te hane ηjεsen' ε-tyrε mê orεks te-mað, ηo i-trεti ε σikontε ηjεsen' ε-ti mε gezim te-mað, ηo s' vintε dorene mbi ate. „Qyσ!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

djali im, nuke ha! — Jo, zotε, u-ηergεq djal' i-vogele, ε ruaη buken' ε miσte ηer t' im' me, qe eσte kεq smure.— Ha, biri im, dot' i dergoη εδε s' at' emε çdo qe t' i duhεte. — Jo nuke dot' ha; dua t' ja σηiε s' im mejε keto qe kam ηerηara, sε eσt' ε-semure".

Nde keto fjale, syt' ε djalit te-vogele u-mbuσne mε lot. „S' at emε, biri im, nuke dot' i σtεrεte asηe, i δa ηraηe ηrifti; ηo ha, te lutεm, sε te ka mape uria. — Πo kam uri, ηo nena eσt' ε semure. — Eh, mire mεr kete buke ε kete miσ εδε dot' ja σηjεσ vεte nenεse, ηo dua t' i haσ ato qe kε ηerηara. — Kur qenka keσtu zotε, bukene dot' ε ha δate; miσte dua tá ruaη ηer nenεn' ε-mjεre.

Te zηεδurit ε σoqεvεt.

Nga an' ε mesoηesvεt εδε nxenesvεt u δεm mir' sε arδte. Dit' te ηelqyεre εδε te gezuara kεmi ηatur nde rεδim te skolise, εδε s' mundim te kεmi tjεter kujtim ηervεç sε te mire, ηerandaj hiδerim te maδ ndjεjme sε koha flyturoj kaqe σηεjt.

Kur kujtojme te ηritmεne σikojme sε λogaria tone mε skoline u-mbyλ εδε zer' i dεtyres na δerεt ηεtke.

Gezim te maδ εδε kujdεsεt ε skolise u-sosne εδε taσi kδεnεm ηεrseri t'u δom sε ηrεj zemrε haη buzet t' u trεgoη sε fort ε ηelqyεre na dukεt te qenurit ε zoterise suaj. Dote ηerηiqεmi qe te ηiδa t' u kenaqim mε sa te na mundεt, ηo dot' u lutεmi te na deftoni mε durim εδε deσira jone eσte te mεrni çηagim te ηlote ηer ndεre qe na bete.

Sikundre te vaturit ε ηeri tjatrit qe ηεjme nde kafσet; εδε te vaturit ε ηεriut nga keta te fundit, keσtu dεl εδε te vaturit ε ηe ηeriu nga tjatri. Sεηsε as ηeri

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

nuke ron ƞer vɛtehɛn' ɛ ti", ƞo qeλimi i Kriɛtarit iϭtɛ qe te giðe ηɛrezite te jɛne te dobiϭim ηeri ƞer tjatrine. Bujku qe mundonɛte te ϭtoηe faren' ɛ driðit nuk' ɛ ben kete vɛteme ƞer vɛtehɛn' ɛ ti, ƞo mɛ te ƞerƞjɛkurat ɛ tia nɛvɛ qe te giða ϭƞetojme nga ηe mundim qe dote hiqnim ƞo te kujdɛsɛj si-cili ƞer vɛtehɛne ɛ ti.

Keϭtu ɛðɛ trɛgetari na lɛhteson ϭume dykɛ vatur nde vendɛ te large ɛðɛ dykɛ sjɛλe andɛj ç' do ge ƞrɛj se-cilese kɛmi nɛvoje. Ƞerandaj me te drɛjte ðuhɛte sɛ s' eϭte mire ƞer ηɛrine te jɛte i vɛteme. Te raλa jane ϭembeλate te ηɛrezvɛt qe jane kɜqe te ƞa ϭoqeruare sa jane larguare nga te tjɛrat ɛðɛ kane rojtur ηe jɛte te vɛteme. Ƞer te ketiλa munt te ðɛmi sɛ jane ɛgersira, a ndryϭɛ sɛ kane humbure ndjɛηat' ɛ ηɛriηta. Ƞo jo vɛtem qe s' eϭte mire ƞer ηɛrine te roηe ηe jɛte te vɛteme, ƞo as nuke munt, sɛƞsɛ baϭke mɛ te tjɛrat deϭira qe lindɛne mɛ te cilat çfaqɛt ɛðɛ kjo: te doje t'i refɛηe tjatrit mɛjtimɛte, deϭirate, ɛðɛ ƞlanɛt' ɛ tia. Gezimɛte, hiðerimɛte ɛðɛ te tjɛra ndjɛηa levrijne nde zemrat tona, gɛr sa te gɛjme ηɛrine nde vɛϭt te te cilit munt t' i sbrazime. Γiðeηe kur i sbrazim ato mɛ te tjɛrate, gazi maðonɛte ɛðɛ hiðerimɛt i ƞakesonɛte rendesir' ɛ te ƞlakosurit.

Ƞo nder mɛst te giðe ηɛrezvɛt ƞrɛj te cilevɛt varɛmi, mɛ ane te ϭumete ƞrɛj atyrɛ jɛmi ϭtrenguare te ϭoqerojme, ƞo ca te tjɛra nɛvɛ i xgɛðeme, mɛ anen t' asaj, „te vature te fisçimɛ te zemrese mbe ηe tjatre gɛ", qe ngɛt nde te ƞjɛkurit tene mɛ ata. Vjɛtjɛ ɛ kesaj ƞunɛ eϭte ϭume ɛ maðɛ, sɛƞsɛ nga kjo, mê tɛƞer sɛ nga ç' do tjɛter varɛt te ndertuarit a te ƞriϭurit ɛ kâraktirit te ηɛriut.

Ϭume ƞrɛj atyrɛ qe nuke jane kujdɛsure sɛ mɛ ç' ηɛres vɛne kane rene ne te ketiλa ðɛλesira faji te

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

pafunçimε sa i copetojne zemren ati qe ka pare osε deguare per gendjen ε tyrε te tmεruare. Keσtu djεm εδε çupa qe kane patur nde σtepit te tyrε rεδimε qe u ndihine te jεne te mire εδε te forconεne nde te mirene, dykε dale jaσte rεδit σtepise εδε dykε σoqeruare mε σoke ε mε σoqε te priσura; liδjεt ε femijese kane qene te dobetuara εδε s' kane patur fuqine qe t' i σpetoɳe nga priσja qe u vεtε pas.

Mε mijera te rεja 'δε te riɳ, mε δuretira te vεçanta, mε te sjελa te hiεjσimε εδε mε te prilmε te ndritçimε perpara atyrε, kane humbuare; keσtu te δεmi, te giδe keta, dykε σoqeruare mε ɳεres te cilet me ɳe a dy te pjεkura s' dukεne te jεne te liq; po te cilet s' gεjnε tjεtre pelqim vεç kur hεqene εδε ɳe σpirt nde rjεten ε ligesise tyrε.

Πo i lumure eσte ay ɳεri qe gεn σok te mire, sεpsε σoku i mire eσte ɳe δεsar; sεpsε m' ε maδja pasjε ε botes s' munt te sjελe ate dobi te perjεteσmε qe munt te mareme prεj ɳe te ketiλε. M' i miri σok eσte ay, i cili eσte m' i mençure εδε m' i sjελe sε vεtehεne tone. Kjo eσte ε vεrtεte, sε te σoqeruarit mε ɳεres te fisçim ε te ditur ka fuqi te na beɳe t' u ngaseme atyrε nde te giδa; sεpsε nde te aferuarit ε te rojturite mε ɳεres mε karaktir te mire s' munt te mos deσcrojme te jεmi si ata, εδε kurdohεre baσke mε deσiren' ε δjεσte per çfare do gejε, çfaqεte εδε te vεndosurit qe te harijme deσirene, εδε dime sε vεndimi sjελ mε vεthε εδε fuqite mε anen te te cilavεt dote perpiqεmi te ngitεmi nde σkaλet nde majet te se ciles qendron karaktir' i sosure. Me tjaterne ane cili kuxon te dεrδɳe kalbesira nga goj' ε ti nde σoqerit te ɳεriut te diture? As ɳεri mε ment; perkundrazi nde ɳe te ketiλe σoqeri nevε kεrkojme εδε xgεδemε mê te godituralε ε mê te mi-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

rate fjale per te vεσur mεjlimεte tane, εδε mε kete menyre fuqit' ε mendjεse t'one zgεronεne.

Πo sa dobi ε maδε eσte te σoqeruarit mε ηεres te mire kaqe mundim gendεt ne punen ε te zgεδurit te tyrε; sεpsε σume prεj atyrε dote na aferonεne vεteme per te mbuσure ndoηe qelim te tyrε, do-mε-δene per intεrεse, εδε dykε mos ηojture dinakerit' ε tyrε, nεvε lεhte munt te lajδitim, perandaj duhεte te mos jεmi te nxituarσim nde kete pune, po te prεsεme gεr sa te çfaqεte karaktir' i tyrε, i cili dote ηihεte nga fjalet, te sjελat εδε punerat ε tyrε.

Me nde funt koha per te bere te zgεδurit eσte ajo ε djalerise nde te ciline ηεriu δεmεlos karaktir' ε ti permbi te cilene kjo pune ka fuqi te maδε tà beηe ate te mire osε te lik, sepsε „mε ç' ηεres te mbliδεmi te ketij dote benεmi". Jaσte kesaj rεguλε te pake jane ata qe kane mundure te rine kundre puσtεtit te lik t' atyrεvε mε te cilete σkojne kohene ε tyrε, perandaj duhεt te largohεmi nga ata qe jane mε karaktir te poσtere.

„Sεpsε kuσ εcen mε te urtete dote jεte i urte, po σoku i te marevεt dote δyεηe qafene". Εδε prape: „Mε te drεjtine dote jεσ i drεjte mε te pafajmine dote jεσ i pafajmε; mε ηεrine ε qeruar dote jεσ i qeruar, εδε mε te σtrembetine dote jεσ i σtrembete".

„Koha eσte ar".

„Πikal ε σiut εδε koqεt ε rerese", sa do qe jane te vogela, „bejne dεtne εδε tokat ε bukura", giδ aσtu εδε te imetat ndonesε jane te vogela, po bejne qindvjεttεt, sεpsε pas mases' se kohese mblεδja ε te imetavεt ben orene, mblεδja ε orevεt ben ditten, mblεδja ε ditvεt ben motne εδε mblεδja ε motεvεt ben jεten,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Kur qenka keϭtu te kursyεril ε se imetese duhεt te jεte qeλim i jεtes sone se ϭkurlere nde daçim qe te kεmi fitim prεj asaj; sεpsε: „Ay qe nuke punon duhεte εđε te mos haje“, đote Apostoλi i kombεvεt. Sεpsε Πεrendia posa beri ηεrine εđε ε vuri nde kopeϭt te Eđεmit, nuk' ε la vεtem te kenaqεte mε te mbjελat ε bukura nde te pame, εđε pεmet ε embela nde ϭije, po i đa te kujdεsεt per ato, do-mε-đene ε vuri nd' ate qe te punoηe. Vendi ku ε gejme te ϭkruare kete baϭke mε ϭume te tjεra nde giđ ate vivλe te ϭkroηat ϭeηteruar ϭume kđjελet trεgojne sε puna eϭte fati εđε ndεri i ηεriut, εđε sε vεtem mε ane t' asaj dote muntηe te roηe faqε barđe mbi đεt.

Πerandaj pertaci denohεte si i mape i mjεri εđε i rεzikϭim per ϭoqerine εđε vendine ku gεndεt. Sεpsε pertimi eϭte ηe nga mê te poϭterat menyra; kohe humbjε eϭte ngaja ε ϭume te ligavε, ε cila ge vertεtonεte prεj fjales' se urte: „Djaλi gεn pune per pertacine“. Πo nuke eϭte humbjε ε kohese vεtem kur rine duart xbrazeta. Ka kohera nde te cilat ndonesε ηεriu s' ri εđε pandεh sε diç ben prape munt te quhεt sε ay, mε te vertεte ε humbεt ate.

Lodrat ε tεpera, qεfεt, xbavitjεt εđε ç' do fare te kenaqure te deϭerimεvεt te miϭit jane per fat te kεq, jane kohera jo vεtem te humbura po εđε te hεđura tεj. „Oret εđε te imetat nde te cilate bota kerkonin te defrεnin; đote Cicεroni, „une i đuretova diturise εđε filosofise“. Mε kete menyre ay mundi te benεt qεvεritar i ϭenuar εđε filosof i çquar. Ϭume vεta kane duruar te perqεϭura εđε te ngara prεj miqvεt te tyrε, sεpsε nuke i ϭoqeronin per te deguar ndoηe drame a per te ϭkuare kohene mε te tjεra menyra.

Keta nde vent qe te çlođεne nga rendesira ε per-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ditçimε mε ndoηe uδesi nga ε ϭokevεt, mbyλin vεtehεne nde qilit te tyrε, dykε veẓguare mendjεt ε ηεrezvεt te meδεη ndeper vivλat ε tyrε.

Istori ε jεtes na trεgon kδjελet sε as ηe nga ata qe u qεsendisnin, sεpsε kursyεn te imetat te paka qe i kiϭin ndene urδer te tyrε, nuke mbεtne pa çpagim per te perpjεkurat qe bene, sεpsε te giδe u bene bura te mbroδçim, te çquar ε te dobiϭim per vendin si εδε per kombεt ε tyrε. Περkundrazi, ata qe i perqεϭnin, jo sεpsε i perqεϭnine, po sεpsε nuke vatne pas gurmavεt te tyrε, te giδe pa ndoηe ndryϭim nuke patne funt te mire po u-priϭne kεq εδε mê keq. Ata s' u-bene te zoterit t' i ndihin as vεtehεse tyrε. Keϭtu mεrεt-vεϭ sε te mos perndorurit ε kohese ne pune te dobiϭimε eϭte ηe humbj' ε maδε. Ka gerra si pasja εδε ϭendεti qe munt te humbasene εδε prape te fitonεne, po nuke eϭte keϭtu εδε mε kohen ε humbure, sεpsε ajo ϭkon εδε s' kδεnεt mê.

Иe ϭkroηes ϭum' i diture mbareson te imetat ε humbura dykε δene keϭtu: „Brenda nde ηe lundreze permbi vεjεrat ε dεtit, eϭte ηe zoηe dykε fjεture. Περ ηe hεreϭ ajo xgonεt si ε trembure εδε ve dorene nde qafet qe ε ka zbukuruare mε ηe qaforε margaritareϭ". Ç' fare hiδerim te maδ trεgonεt, nde fytyre te saj; kur ϭεh sε ηera ane ε qaforεse qe iϭtε ε zgiδure εδε ϭume margaritare te rene nde dεt. Ç' do margaritar' i humbure ε qerton ate per pa kujdεsne ε saj; εδε ç' do nga ata qe kane mbεture i kujton te humbure. Иe fare kohe humbjε, eϭte te qenurit mε dy mendjε. Ajo ε ndalon ηεrine qe te beηe vendin ε te xgεδurit.

Koha eϭte ar, po εδε m' ε ϭtreηte sε ari; sεpsε nde ε perndorçim si duhεte dote fitojme dituri εδε karaktir qe jane mê te vjεjtura sε parate.

Te kursyεrit ε se imeles ka bere ηεrine te men-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

çim, te ditur, ε te dobiϭim εδε çperblim i kohese qe eϭte bere prεj atyrε, i ka δene botes mê te vjεjturat ε vivλavεt εδε ε ka ndrεqur mε mjεϭteri te paçemuare.

Koha po ϭkon, po koha na ϭkon fort mε te ϭpεjte, po koha fluturon, εδε nde daçim qe te kεmi fitim sojε duhεt te mos ε perndorim kεq. Sa ε vertεte eϭte permbi ϭkroηa qe u duk me ηe kohe, permbi ηe dεre, ε cila kendontε keϭtu: „Humpne dy te imeta te floriηta, po nuke εpεt page per te kerkuarit' ε tyrε, sεpsε nuke ka ϭprεse per te gεndurit ε tyrε. Humpne per giδeηe. Te riηte nga te dy faret mê tεper nuke dine te çemojne vjεjtjεn ε kohese. Per ϭembeλim nxenesi a nxenesja sa hεre turperonεne mε mesimεt te paditura, sεpsε nde kohen ε ores mesimit ata lozine osε bejne te tjεra gerra, qe nuk' ε kane kohen te bejne. Vaϭa ϭtepiakε, a djali zanatçi ϭume mê te sosur pune dote benin ηeri nde ϭtepi εδε tjatri nde dyqan kur te çperblεnin εδε te imeten. Kohe humbjε eϭte te kenduarit ε vivλavεt te pa dobiϭimε, si peraλa ε te tjεra nde vent a nde kohen te te cilavεt nde kendofϭim ndoηe jεteϭkroηe a ndoηe vivλe diturie, dote gεjme dobi te maδε. E imeta ε taniϭimε eϭte kaqe fort ε liδure ε mε kohen ε pelqyεre εδε kaqe te pa ndara jane te dyja sa s' munt te mεjtojme εδε mε ηe ϭpεj-tesi te papandεhure, fluturojne perpara ηεriut te vεr-ber, i cili vone ε kupeton εδε sε ε δerεt mε deϭpe-rimε me kot. Kδεhu, a kδεhu kohe ε arte. Vertεt εδε ε imeta ε fituare, per se ϭpεjti s' dukεt; po nde vent te saj kεmi ηe ndjεηe te prejture nde mendjεt tona, sε nuk' ε ϭkuam zbrazete. Nevε humbasem kohen εδε kur nuke bejme te tjεra mê pak te vjεjtura a farε te pa vjεjtura. Lε te marem mesim prεj milingoηese, ε cila me giδe qe eϭte kaqe ε gadalçimε ne te kersyεrit ε se imetes, mbuϭ grunaret ε saj me kohe, per kohen ε nε-

vojϭimε, εδε nde giδ'ate kohe ϱinkaλa, lε te na ϭerbεηe si ϭembeλa per te larguare nga menyrat' ε saj, per te perdorur kohene, ε cila kendontε nde kohe te lemit, sε si ajo εδε nενε dote deϱojme fjalet ε hiδura: „nde kendovε nde vεre, kercε tani".

Baϭkefoljε.

„Ηe ηεri i ϭenuar u pyεt ç' instrumεnt muzikε i pelqεntε mê tεper. Πergigja iϭtε, zeri i ηεriut. Γuha nxjεr ηe muzike mê te embel per vεϭet ε mi, sε ç' do tjεter organ muzikε, sεpsε eϭte ηe instrumεnt mε ϭume ndryϭimεϭ εδε mε fuqi te maδε". Ajo munt te trεgoηe ndjεηat ε brendeϭmε, ε cila fuqi permbi karaktir te ηεriut eϭte bεkim, si drite djελi εδε si vεsa ε menϱεsit. Ajo munt te ape ϭprεse osε perkundrazi te bjεre deϭperim. Baϭkefolja eϭte mjεϭteri ε vεçante εδε te pake jane ata q' ε puϭtojne ate ndonesε eϭte menyra ε pergiδçimε per te trεguar' εδε çfaqur mεjtimεt' ε ηεrezvεt, prape ηεrezia s'i biεn prapa kesaj mjεϭterijε per te fituar ate.

Ηe perint munt te dermoηe ϭume te hoλa per te mesuar femijen' ε ti ndoηe instrumεnt muzikε ε cila eϭte vεtem per ηe pelqim εδε xbavitjε, kur muzika naturaλε ϭkεlmezonεt nga mê te ϭumet, ndonesε εp mê te larter εδε mê te mira kenaqjε. As ϱe nuke hεq ηεrine kaqe, sa ηe baϭkefoljε ε bukur. Bukuri ηεriu kure nuke munt te mbaresonεt mε ate. Kjo baϭkefoljε eϭte ε cila hap uδene nde zemrat ε ηεrezvεt εδε fiton bεsen. Veme rε sε ηe ηεri qe te ϭkruaηe mire perpiqεt mε ϭume djεrse te fitoηe mjεϭterine, εδε te kεte pelqimn' ε te tjεrevεt; po veme rê sε ηεrezia qe apεn kohen' ε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

tyrε per te filtuar mjεσterin' ε baσkefoljεse, ndonesε nuke bijε mê poσte sε ajo. Ka ηεres q' u eσte ϑene kjo ϑureti, εδε mundin te mbajne baσkefoljε te bukur εδε te hiεjσimε. Mεjtimεt' ε tyrε rjεδen te raϑitura posi ruaza. Kεmi σume σembeλa prεj ηεres qe perndorin guhe kaqe te mire, εδε te embel, εδε mε ηe te ketiλe fuqi, qe munt te urϑerojne ndjεηat ε ηerezvεt te tjεre, te xbutin εδε zemren' ε gurte εδε tά bejne ate te driδεt.

Πiϑagori, ηe filosof i çquare çemontε baσkefoljεn' ε bukur εδε te mire kaqe σume, sa kiσ urϑeruare nxenesit' ε ti qe te mos flasene per te dy vjεtεt ε para te mesimit. „Hεσt osε ϑuaj gesεndi mê te mire sε te hεσturit"; ka ϑene ηe σkroηes i σenuar i Frances; pas te folurit, hεσtja eσte m' ε maϑja fuqi nde botet. Qe te stolisç mεjtimεt nde ηe guhe te mire, εδε te jεσ i kupetuarσim nde mendjεt te tjεtrit, nuk' eσte ge ε pakete.

Kjo eσte ηe mjεσteri, ε cila eσte σum' ε vjεjture per ç' do rεδ' nde te cilene ηεriu rεδonεte, sεpsε ηe baσkefoles xbukuron rεδe εδε ε ben ate qe te jεte interεsat, kudo εδε mbe ç' do vent qe te gεndεt. Ay eσte magniti i dobiσim, — perandaj εδε vejεn qe te perpiqεmi tά fitojme ate nde mos ε paçim. — Иe i ditur, perndori tere ϑεsaret ε mendjεs' se ti te çudiçimε nde te folur. Eδε ϑone sε nuke muntηε te ndaheσε prεj ati ηεriu, pa vεndosur nde mendjεt tendε sε ay iσte m' i σenuari ηεri nde Angli.

Θone per Frankline sε nuke munt te iσε baσke mε ate pa mos mesuar ndoηe ge te vejyεre. Te tjεre kaηe numeruare te folurit si ηe stervitjε te larter εδε te fisçimε per mendjεn ε ηεriut, εδε ε vεtemja pote per te zgεruare mendjεne.

Qe te benεt ηεriu ηe baσkefoles i mire duhεt te kεte mendjε te plote, sεpsε pa ate nuku ben dot, si-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

kundre εδε ηe lume nuke munt te rjεδe nde dεt, pa patur burim. Qe te jεte ηεriu ηe baσkefoles i mire nuke ka nεvoje qe te jεte i xgεruare nde mesim, harin vεtem te jεte i veẓguarσim; sεpsε te venit rε eσte si ηe ηe po ϑua mε te kenduarit, ε cila eσte burim diturie. Cavε, sikundre ϑame εδε mê sipere, u eσte δene mendjε, ε cila eσte burim mεjtimεσ εδε fantasirra, te folurit ε te cilevεt sjελ pelqim, dobi εδε gezim nde vεσt te tjεtrit.

Te tjεre prape qe s' ε kane kete δureti munt te sjελen te ketiλe pelqim vεtem nga veẓgimεt osε te kenduarit qe munt te bejne.

Иe mjεσteri ε veçante si εδε ε mire per ate qe ε ka eσte fuqi, nde ηe σoqeri, sεpsε ε ben te sjελe pelqim εδε te jεte i pelqyεre.

Baσkefolja, ϑame sjελ dobi te maδε, sεpsε bota pa ate dote iσ si ε vdεkure. Sikundre vivλat na dritojne εδε xgεrojne mendjεn, keσtu εδε baσkefolja na ndih qe te bluajme tere uσqimne εδε te marem fuqi ε te jεmi te σendoσe nde mendjεt.

E folura ε hiεjσimε εδε ne vent, eσte si gure te paçemuare, εδε balsam per te σenuar zemra te plagosura, εδε perkundrazi sjελ demε te meδa, te cilat kure nuke ndrεqεn dot, εδε hiδur nde u pεndofσim, po giδe keto benεn nga dobesir' ε mendjεs' se ηεriut.

Te ketiλa te lajδitura qe dalene vεtem nga ηe ε ketiλe mendjε munt qe te-ndalonεn nde qofte sε perindi perkujdεsεt qe te stervitηe εδε te xgεroηe mendjεn ε femijevεt te ti mε mesim te σendoσe qe nde vogeli. Te stervitin qe te gatuajne fuqin' ε te folurit nde rεϑ te σtepise, nde daçin qe te korin gas εδε t'i sjελin dobi botes.

Mesoηesε te ndεrçimε. Kete ngaje qe ε kεmi pritur mε gas te maϑ, harin, po nuke mundim pervεç sε

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te ndjεjme hiðerim. Nuke munt t' u apem çpagim per te perpjεkurat εðε ziline si εðε durimne qe patte te na mesoni per te stervitur mendjεne. Eðε kur te largonεmi nga kujdεsi i zoterise suaj nde fuσen ε jεtes, σembeλimi juaj dote jεte uðeheqεsi yne. Kujtimεt tuaj jane fort te çemuare qe te haronεn εðε u lutεmi kur te na siλni nder ment kujtoni vεtem miresite tona. U falεmi ndεrse prεj zemrε εðε u lεme σendεtne. Eðε taσi, o σoqεt tona, hariu detyr' ε hiðeruare qe na kujton sε duhεt te ndahεmi, pσεretitim prεj zemrε kur kujtojme te σkuarat εðε ndarj' ε skolise, ε cila eσte bere kaq' ε daσure per nεvε. Πo kujtonεmi sε λogarite tona u-mbyλne εðε sε karta qe ka istorine ε jεtes sone u vulos.

Kjo eσte ngaj' ε pastajmε, ε cila kεput pεn' ε baσkimit qe kεmi patur per kaqe vjεt. Zer' i detyres na ðerεt gεtke, po lε te perpiqεmi qe te trεgojme mε mase te plotte mireηohesine qe kεmi mi perinderit εðε mos i deσperojme ata nde kerkuarjεt te tyrε.

T' u ndihim te tjεrevεt εðε vεtehεse s'one dykε σtriture per te bere miresi kudo.

Lε te mbajme nder ment sε nde paçim drεjterine per ruajtes, dote mundim te mbarojme uðen' ε jεtes, dote mundim te fitojme kuroren' ε lavdise εðε gezim mε lumeri te perjεteσmε.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

СОПА V.

ПEPAΛA.

1.

Иe hεre ηe i-varfere kiϭtε ηe dose, te-cilene ηe dite ε kiϭtε leϭuare te kuλosηe. Atjε ku ɲo kuλostε dykε remuare mε hunden' ε saj qeλoj te sbuloηe ηe lagin, qe iϭtε mbuϭure mε floriη. Kur mbremanεt i-varferi vatε te mblεθηe dosene, ɡεti lagin' ε-mbuϭure mε floriη εθε u-kθyε nde ϭteɲit mε ɡezim te-maθ, εθε i θotε se ϭoqεse: „Grua, sontε duhεte te beϭ ɲer dosene ηe ɡελe ϭume mê te-mire sε ato qe ben ɲer nε ε ɲer femijene t' ene. — Mire, o buɲe, i θot' ε ϭoqεja, ɲo ti nuke di, sε jo ɲer dosene nuke kεmi ɡελe, ɲo as buke ɲer nε ε ɲer femijene t'ene? — Ja, ja, i θote buɲi, ɲa ϭiko ketu sε ç' ɡεti dosa atjε ku kuλostε (dykε ɲefyεre asaj floriηte); ɲerandaj t' i beϭ dosese mê te mirene ɡελe qe munt te beϭ".

Qe te mos ε sɡaseme ϭume fjalene, i-varferi εθε i-mjεri ɡεr djε fϭatar u-be i-ɲasure ϭume εθε i-ɲari i tere fϭatit. Dosene ε ɲermbantε mε ϭerbim te-mire ε mε uϭqimε te-sɡεθure ɡεr ditene qe vdiq. — Atehεrε ε savanosi si ηεri me ηe savan fort te-ϭtrεηte, εθε vatε te θeɲεse 'ɲriftine, qe ky t' i kendontε dosεse ɡiθe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

kenket' ε giϑe uratate qe u' kendojne ηεresvet kur vdεsene εϑε tά σpjεre nde vapt mε mê te-maϑine ndriçim qe munt te benεte. Πo prifti nuke dεσi tά vere nde vapt mε ηe menyre te-ketiλe, sεpsε, sikundre ϑoσtε, kiσtε frike, sε mos kryεprifti, kur tά degontε kete gε, i ruantε mjεkrene εϑε ε puσontε nga puna.

Πo i-zot' i dosese nuke hump kohe, po dykε ngriture pisqoλene kundre priftit i ϑote: „Πrift, prift, mos ki frike nga kryε-prifti, sε mos te puaηe mjεkrene, po ki frike nga mua, i-cili po te mos me degoσ, qe tani tά kam per te pire gakne." Πrifti dykε pare fσatare, ne kaqe t' εgersuare ε nde doret mε pisqoλe te-ngriture, u-tremp kεq ε do-ε-mos vatε nde σtepit te fσatarit, εϑε zuri t' i-kendoηe dosese giϑ' uratate, εϑε si pas daσurimit te fσatarit ε varuane mε ηe ndriçim te-meϑ ε terente. Γiϑe keto i mesoj kryε-prifti εϑε ϑepεt priftin, ε i ϑote: „Ç' mesoη o i-maλekuare? persε vajtε ε i kendovε doses' se-ngorϑure giϑe kenket' ε giϑ' uratate? — Zoteni, i ϑote prifti, nuke dεσa te vεjε, po i-zot' i dosese me mori mε σtrengim, εϑε, po te mos vεjε, pa fjale dote me vristε". Atehεrε sa-kaqe-hεraσ ϑεspoti urϑeroj te-zon' ε dosese t' jά sjελene perpara. Kur ε suaλe, kryεprifti mε zemerim i ϑote: „Πersε o i-maλekuar' i Zotit, mε koburε nde dore ε σtrengovε te-mjεrine prift t' i kendoηe dosese s' atε giϑe uratate εϑε tά vere nde vapt mε ate menyre qe vene ηεrezite? Sεpsε, o i-σεηteruare, ϑote fσatari, dose iσtε, po kiσtε koke fiλosofi. — Εϑε ç' bentε mε ate kokene prεj fiλosofi? — Remoj εϑε nxori ηe lagin plot mε floriη, εϑε nuke apin qe i nxori, o zoti ϑεspot, po, kur dote vdistε, beri εϑε ϑjate. — Ε ç' ϑjate beri? — Djεmvet te-mi u la kaqe, s' imε σoqε kaqe, mua kaqe, nde kiσet kaqe, εϑε pεr zorerine t' εndε, zoti ϑεspot kete kulεtε, εϑε mεr-ε, sε eσte

jotja". Бεspoti posa ε mori kulεtene, εδε kur ε pa sε iσtε plot mε floriŋ δa: „Ndjεse paste, ε-ndjεra me kujtoj εδε mua."

2.

Иe ŋεri, passi bariti ε pa tere botene, vεndosi te vrase vεtehεne; kete vεndim jȧ pefeu εδε ŋe plaku. Пlakun ε pyεti, nde iσtε i-martuare. „Jo, i δole, o plak.— Atehεrε martohu mê pare, qe te provoσ εδε jεten' ε martεsese, εδε pastaj, nde mos te pelqεfte, vrit vεte vεtehεne". Пas kohε ε gεn prape plaku εδε ε pyεt: „A u-martovε? — По, u-martova. — Eδε ç' qeλim kε tani? prape kε vεndim te vritεσ? — По, dua te vritεm. — По berε, ε pyεti plaku, ndoŋe djale? — Nuke. — Atehεrε prit te bejσ εδε ndoŋe djale, εδε pastaj vritu". Иεriu ε degoj plakne εδε priti, gεr sa i u-lint ŋe djale. Пas kohε ε gεn prape plaku εδε ε pyεt: Ç' te-rεja kεmi? si vεtε? a berε ndoŋe djale? — По, Zoti me δa ŋe djale. — Kε έδε vεndim te vritεσ? — Jo, o plak i-mire, sεpsε dua te poŋ ε te σoh djalene".

3.

Иe Juδε σum' i-varfere kiσtε gaσte femije εδε gruane mε bape gati per te pjελe; tεk po σkontε uδese, qe te vintε te δepistε ŋe mamice, parpara gεti ca-uσtetare, qe po σpinine ŋe kεq-beres te-tmεruare, qe tȧ varnine, εδε i pyεti: „Cili eσte ky? — Akecili kryε-kursar. — Eδε ku ε σpini? — E σpiεm qe tȧ varime. — Nde doni tȧ mundoni mε mundim te-vertεte ε si duhεte, mê mire martȯ-ε-ni sε ta vrisni".

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

4.

Si-ciline nga ata qe vεne nde Malt te-Θεηtetuare per te falure igumεni ε pyεt, ç' pune ben. Nde mεst t' atyrε qe kiϭine vature per te falure godili te jεte εδε ηe vεreϭites. Kete ε pyεti igumεni: „Ç' pune ben?" Ay i upergεq: „Θεs vεre". Igumεni atehεrε porositi kaλogεrete te vene vεç te-hoλate qe dote mεrnine nga vεreϭitesi. Vεreϭitesi, posa degoj urδerin' ε igumεnit pyεti: „Πersε, zoteni, urδerovε te vene mbe η' ane te-hoλate t' imε? — Sεpsε, δot' igumεni, ju vεreϭitεsite po t' u priϭεte ndoηe but mε vεre, hiδni brenda nd' ate ϭpirto εδε ϭume gerra te-tjεra, εδε keϭtu farmakosni muϭkerit' ε tere botese; perandaj juvε jini mê te-liq εδε nga kursarete, sε kursari vr̄εi ηe a dy ηεres, po juvε vritni tere botene. — Mire; atehεrε persε i mεrni te-hoλate t' ona. — I marime per dru ε per δengij, po per qiri ε per δimjame nuke bejne".

5.

Иe bari kiϭtε 500 δi. Иe nate barine ε zuri gumi εδε s' kupetoj, sε i kiϭine ikure δite ε i kiϭine vature mbe ηe lendine, nde te-cilet i-zot' i saj kiϭtε vene te-panumeruare peηe uλiηϭ, εδε s' kiϭine lene as ηe peηe per fare, sεpsε kuλotne nd' ate δite tere natene; εδε nde mengεst i pa tere fϭati. Demi qe bene δite iϭtε kaq' i-maδ, sa te-mjεrit bari as tere δite nuk' i apinine per te çpaguar' ate. U mεjtua pra ε vatε nde Jannine, ku gεti ηe avokat ε i pefεu ati tere te-vertεtene. I δote a-vokati: „Ç' te te beη, o i-gore! nuke benεte asge, kur tere fϭati i paskεrka pare δite nde koriεt". Bariu i-δote: „Dote te ap 20 lira, po te munç te me ϭpetoϭ".

Kur deꞩoj avokati 20 lira, i ꟈote bariut: „Ece; sontɛ dote mɛndonɛm; ɛꟈɛ nɛsere jake ꞃrape“. Avokati u-mɛndua tere natene ɛꟈɛ me nde funt vɛndosi t' i ꟈote bariut te benɛte si i-mape. Kur u-ꞡꟈi ɛꟈɛ bariu ɛrꟈi tɛ avokati, ky ɛ keϭiλoj te benɛte si i-mape, sɛ keϭtu ɛ do nɛvoja, ɛꟈɛ te mos flase as farɛ sa-do qe tá mundojn' ɛ tá pahene, ɛꟈɛ te ꟈepse si ꟈente bɛ. . . ɛ . . . ɛ . . . ɛ, tjɛtere uꟈe ϭpetimi s' ka.

Diten' ɛ ꞡyqit bariu beri sikundre ɛ mesoj avokati ɛꟈɛ ꞡykatesite ɛ nxuape te-ꞃafajm, sɛ ɛ numeruane vertɛt ꞃer te-mape, sɛ nde çdo ꞃyɛtjɛ qe i benine ɛ-vɛtema ꞃerꞡiꞡjɛ iϭtɛ bɛ . . . . ɛ . . . ɛ . . . ɛ. Πosa duaλe jaϭte nga ꞡyqetorja, i ꟈot' avokati: „A ɛ ꞃɛ, sa bukure ɛ mbaruame ꞃunene!“ Bariu ɦeϭt ɛ s' i ꞃerꞡiꞡɛte asꞡe. „Eꞃ-me lirate“, i ꟈote avokati. Bariu ɛꟈɛ ꞃraꞃe u-be si mɛmɛc ɛꟈɛ s' i u-ꞃerꞡɛq asꞡe. Ateɦerɛ avokati ɛ zuri nga ꞡuna ɛ i ꟈote: „Πarate“. Bariu me s' menoj ꞃo ngriti keraben' ɛ i ɛꞃ avokatit ꞑe nde koke dykɛ ꟈipure bɛ . . . ɛ . . . ɛ . . . ɛ.

Ateɦerɛ avokati mɛ koke te-çare i ꟈote: „Morɛ, s' ɛ kɛ ti fajne, ꞃo ɛ kam une qe te mesova“, dykɛ mbajture kokene mɛ dore.

6.

Иe trɛgetar Juꟈɛ ɦumbi kulɛten' ɛ-ti, nde te-cilet kiϭtɛ ꞃasure dy qint floriꞑ, ɛꟈɛ ꞃer te ꞡɛtur' ate vuri ꞑe ꞑɛri te ꟈepse nde trɛkt ɛ te ꟈote, sɛ zotonɛte ꞡys-mat' ɛ ꞃaravɛt t' já aꞃe ati qe i ka ꞡɛtur' ɛꟈɛ t' já kꟈeꞑe ꞃraꞃe. Иe dite vjɛn ꞑe dɛrviϭ ɛ i ɛꞃ kulɛtene mɛ ꞡiꟈe floriꞑte, ꞃo Juꟈeu, ꞃer te mos mbuϭure te-zotuarete qe kiϭtɛ bere i ꟈote, sɛ nde kulɛtet baϭke mɛ floriꞑte kiϭtɛ ɛꟈɛ ꞑe ꞡur te-ꞃaçemuare, qe kiϭtɛ vejɛjtɛ mê ϭume sɛ

ηarate, εδε sε duhεte t' i aηe εδε kete gur, nde do te marε ɡysmat' ε asηravεt. Mbε kot i-ɡori dεrviϭ zbrεt qiεʌe εδε ηrofitne ηer deϭmimtare sε nuke ɡεti nde kulεtet ndoηe gur te-ketiʌe. Πuna aηiti ɡεr tε ɡykatesi εδε ηrεj keti tε mbrεti, i-cili dykε kuηetuare dinakerin' ε trεgetarit i δote keti: „Kulεta, qe humbε ti, ηervεç floriηvεt kiϭtε, si δua, εδε ηe gur ϭume te-vejεjture; dεrviϭi mε bε ε mε ηufε vertεton, sε kulεta qe ɡεti kiϭtε vεtem dy qint floriη; dukεte ηra, sε tjεtere eϭte kulεta, qe humbε ti, εδε tjεtere eϭte kejo qe ɡεti dεrviϭi. Qe te mos benεte ndoηe ε-lajδiture, εce nga εrδε, εδε ηer te ɡεture kulεtene t' endε, qe kiϭtε 200 floriη εδε ηe gur te-ηaçemuare, ηerηiqu t' i aηç ze botes, sε mos ɡendεte ay ηεri qe ε ka ɡεture ε tá sjεʌ mε ɡiδe ç' kiϭtε brenda; εδε dεrviϭi lε te mbaηe ηer dy-zεt dit kulεtene qe ka ɡεture, εδε nde mos dalte mbe kohe ay qe ε ka humbure ε te trεgoηe, sε eϭt' ε-tia, kulεta εδε asηrate dote jεne te dεrviϭit εδε dot' i ηerdorηe si te doje".

7.

Nga ηe fϭat i Πermεtit, mbasε nga Buhali a nga Maleϭova, duaʌe ηer nde δε te-huaj ηer fitim trε ηεres ηrεj te-cilevεt ηεri iϭtε yjϭikoηes (ἀστρονόμος), tjεteri ϭeroηes, εδε i-trεti orebeηes. Mε-qene-qe ηandεhnine, sε iϭine te çquare si-cili nde diturit ε nde mjεϭterit te tija εδε si te-ketiʌe nuke munt te kenaqεϭine mε fitimε te-ηake, ηer te fituare mê ϭume vεndosne te vεne nd' Aδine, ku mε keto diturira bεsonine, sε dote ndεroneϭine me te-tεηere εδε sε dote fitonine mbe ηak kohe kaqe ϭume, sa dote kδεneϭine nde ventt te-tyrε fort çηεjt ϭume te-ηasure. Kur u-aferuane ηeran' Aδinese,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

prεj se-cilese iϭine lark vεtem tri a karte ore, mε-qeneqe dita iϭtε ndaj te-ngrysure, vεndosne te qendrojne ate nate nde ηe muλi nde te-cilet, si hyne, ϭtruane per te flεjture jaϭte nd' obor ndene ηe pap. Πo papandεhuraj miλonaj u ðote: „Mbliðni plaçkate ε hyni brenda, sε sontε ka per te rene ηe ϭi ϭum' i-mað. Ti, sikundre dukεte, s' jε as farε nde vεtehε, ju pergεqne uðetarete, qe na ðua keϭtu, sε sontε dote bjεre ϭume ϭi, kur kohe eϭte kaq' ε-qeruare ε kaq' ε-mire, sa m' ε-mire s' munt te benεte. U ðεm, te hyni brenda qe εðε ju te mos lagi, εðε mua te mos me ngrini prehjεne natene mε te-ðipurate t' uaj; kaqe di, kaq' u ðεm. — Πo nga sε ε di ti, sε sontε dotε priϭεte koha kaqe ϭume? — Sε dεpate, u ðote huajpritesi, sot jane feλiqure gεr nde vεϭet tεj masese, εðε kejo ϭume çkoqure trεgon, sε sontε kohene dotȧ kεmi farε te-priϭure; perandaj u ðεm, qe te mos pεndohi, te hyni brenda mε kohe". Atehεrε uðetarete doε-mos hyne brenda εðε ϭtruane nde ηe kent te muλirit. Tεk po hanine buke ε po haheϭine nde mεst te-tyrε per profitit' ε minoλajt, dykε ðene sicili mendjεn' ε-tia, zuri te bjεre ηe ϭi kaq' i-forte, ηe repire kaq' ε-maðε, sa vijet u-bene lumeη, εðε muλiri iϭtε ndene rεzik te mbytεj. Atehεrε yjϭikoηesi zuri te mεndonεt' ε mε vεtehε te ðote: „Ku vεtε un' i i-mjεri te fitoη! nde ηe vent, ku εðε minoλεηte jane kaqe te-ditur' ε kaqe te mesuare sa une perpara atyrεvε s' jam asgε, jam si ηe ϭkop i-pagðendure!" Πas pakeze minoλaj vuri nde zjart mbe ηe kusi te-maðε mjaft uje nde te-cilet, si zjεu, hoði tri a kater' oke mieλ miseri, εðε beri ηe quλ te-maϭεηyεre, te-cilene ε hengri dykε koλofitur' ε mε çpεjtim te-mað lugete ηerene pas tjatrese, εðε si piu ca uje te-vakure ra ε flεjti. Ϭεroηesi dykε pare, sε sa ϭume hengri minoλaj, habitεte mε te-tεpere εðε u ðote ϭokevεt mε ver-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

tεlim te-πatundurε: „Ky ηεri nga te ngrenet' ε-σume, nde mos plaste, nεsere dote ngrihεte kεq semurε. Une qe sontε ε qe ketu ε kam πer te trεguare vεjεjtjεn' ε mjεσterise s'imε. — Te σoheme, i θone tε-tjεrete". Πas ketyrε fjalevε rane εδε uδetarete te flεne, po σεroηεsine s' ε zintε gumi, sε minute πas minutε πristε te σohe ndoηe semundjε tε minoλaj. Πo πassi πriti mjaft kohe, εδε minoλaj jo vεtem nuke trεgontε ndoηe σeηe semundjεjε, πo εδε flintε fort i-qεtuare, ndepöj mendjε εδε zuri te mεndonεj; πo εδε πraπε i εptε σπrεse vεtehεse dykε δene: „Πa dal te σoheme gεr nde mengεst". Πassi σkoj mjaft kohe, uδetarete ε sguane minoλane εδε kerkuane πrεj ati ca σkrεπka πer te ndεzure kandilεne, sε donine te σikonin' ε te dinine sa eσte ora. Minoλaj u πergigεte: „Eσte εδε σπεjt; ora eσte σtat' ε δjεte minuta; ka εδε mjaft nate gεr sa te gδihεte; πerandaj, u lutεm, pini nde robat ε mos beni zaλahi. — Te lutεmi σume, i θon' ata, επ-na ηe drite, qe te σoheme, sa eσte ora, sε keσtu na ε do πuna. — U δaσe ηe here, sε ora eσte σtate εδε δjεte minuta, εδε mε te-vertεte s' eσt' as mê πak as mê σume. — Πo nga ku ε di ti, sε kaqe eσte ora? i θote orebeηesi. — Nuke deguate qe πaλi gomari? εδε gomari πeλεt mbe σtate, εδε qe atehεrε kane σkuare vεtem δjεte minuta". Πo uδetarevεt s' u qendrontε zemera, εδε nuke πuσuane πara sε te ndεsηene kandilεne ε te σohene orene, ε-cila mε te-vertεte iσtε sa u kiσtε δene miλonaj. Kejo gê kaq' ε manihti orebeηesine, sa nga mεndimi εδε kete nuk' ε zuri gumi gεr nde mengεst. Ndaj te-gδire miλonaj u-ngrit farε mire kundre σπerεses' se σeroηesit εδε zuri te nasqirisηe muλin' ε tεre vεgelat' ε ati si ndoηe nus' ε-mire; u-ngritne εδε uδetarete, πo farε te mεnduar' ε te-deσπεruare, εδε, dykε pefyεre nde

mεst te-tyrε si-cili ndjεηat' ε-ti, vεndosne te kϑεnεne prape nde ventt te-tyrε; sεpsε nd' Aϑine, si pas mεndimit t' atyrε, nuke kiϭtε as ndoηe ϭpεrεse per fitim, kur εδε miλonεηte qenkerkeϭine kaqe te-ditur' ε kaqe te-kupetuare.

8.

Ие hεre mεrimaga vatε si mik tε brumbuλi, εδε ky ε priti mire εδε ε gostiti mε giϑe ç' i kiϭtε ϑene Пεrendia. Kur εrϑi koh' ε gumit, mεrimaga ju lut brumbuλit te flεne te dy baϭke, sε si ε-huaj qe iϭtε kiϭtε frike te flintε vεteme. Eδε brumbuλi dykε priture mε giϑe zemere kerkimn' ε miqεϭese ra ε flεjti baϭke mε ate. Mεrimaga natene, si pas zakonit te-saj, zu ε ε pϭtoλi brumbuλine mε pezioka kaqe sa ky nuke munttε te luantε vendit. Kur u-sgua prumbuλi, i ϑipi mεrimagese ε i ϑote tá sgiϑηe, po kejo ju pergεq dykε ϑene: „Te liϑ di, ε jo te sgiϑ".

9.

Ие mbrεt dεϭi te maϑoηe kopeϭtεt' ε-ti ε te beηe ηe qoϭk nde ηe are te-vogele, ε-cila iϭtε ngiture mε ata, po te-cilene ε kiϭtε ηe grua ε-varfere; kete are mbrεti dεϭi tá blεre, po gruaja nuke dontε t' já ϭistε, sε ε kiϭtε gεture prεj perindervεt te-saj. По mbrεti já mori mε ϭtrengim ε ndertoj nd' ate ηe qoϭk te-bukure. Gruaja ε-varfere atehεrε vatε tε gykatesi ε u-qa, dykε pefyεre ati tere punene si kiϭtε ngare. Гyqi iϭtε i-veϭtire po gykatesi-dykε qene prεj vεtiu ϭum' i-mire ε i-drejte, nuke pat frike te hipeηe mbi muϭket te-ti ε te vεje te

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

gεηe mbrεtne mbe ηe kohe qe ky gendrj nde qoσk te-ri i-pεθuare prεj tere paresis' ε prεj σerbetorevεt te-vεt. Γykatesi kiσtε sjελe mε vεtehε εδε ηe θεs fe maθ, εδε si i u-fal mbrεtit, i u-lut t' i ape lεjc tå mbuσηe θεsne mε balte prεj kopeσtit qe iσtε pεθ ε potuλe qoσkut. Mbrεti jå priti lutjεne, εδε gykatesi, passi ε mbuσi θεsne mε balte, i θote mbrεtit mε ηe menyre σume t' embelε po εδε fort te-kuxuarσimε: „O Mbrεt jεte-gate, qe te mbaroη punene t' imε, duhεte te me ndihç pakeze, qe te ngarkoη θεsne permbi muσket: „Mbrεti, i-cili ndryσε εδε ay iσtε σum' i-mire, dεσi mε giθe zemere t' i ndihηe gykatesit, po dykε provuare tå ngrεre θεsne ε gεti ate σume te-rende. „O mbrεt jεte-gate, i θot' atehεrε gy-katesi nde ky θεs, qe ka fort pak balte, t' u duk σum' i-rende si dote munç tå mbanç permbi kurist t' ent per-para Πεrendise nde ditet te gyqit giθ' ate balte, qe mε pauδeri jå morε se-mjεrese grua ε ε berε t' endεne?" Mbrεti kaq' u-maλeηyε nga fjalet' ε gykatesit sa per-ηe-hεrεσ i δa gruas' se-varfere jo vεtem arene, po εδε qoσkune mε giθe plaçkat' ε-vejεjtura, mε te-cilate ε kiσtε sbukuruare εδε gykatesin' ε mori nde paλatεt, qe tå kiσtε keσiλetar te-veçante εδε mik te-nguσte.

10.

Иe kryεqindes mε pεse-δjεte uσtetare kiσtε dale fσatravεt per te ruajture vendine nga te-liqte. Иe dite goditi te qendroηe perane ηe lumi. Qe te σkoηe pakeze kohene mε te-qεσur' ε mε te-lojture, u θote uσtetarevεt: „Djεm, cili nga ju eσt' i-zoti te kaperxεηe lumene dykε hεδure nga ηera ane nde tjεteret? Uσtetarete, dykε pa-sure sεdre nde mest te-tyrε, si ε si te σkojne ηeri tja-trine, ε qe te losnine pakeze zune tå kaperxεnine lu-

mine. Πo mε giđe te perpjεkurat' ε-tyrε as ndoηe nuke mundi tå kaperxεηe, po qe te-giđe binine brenda. Eđε atjε tεk po te-tjεre binine ε te-tjεre dilnine nga lumi eđε benεσε ηe gezim i-mađ, ηe uσtetar i-σkurter' ε i-vogele, si Japonεs, mε ηe forε ε kaperxεu lumine ε u-gent nde tjateret ane. Sa-kaqe-hεraσ kryεqindesi eđε uσtetarete u rane duarvεt eđε đepitne: Te lumte! te lumte! E kaperxεu lumine eđε disa hεre te-tjεra. Πo mbe nde funt kryεqindesi ε đipi ε i đote: „Djale, pa sviσ tere robate eđε kaperxε prape lumine, qe te σoheme, i-svεσure sa mê lark dote hiđεσ". Uσtetari sa-kaqe-hεraσ i nxori robate, eđε u-hođ, po nde vent qe te apintε pertεj, blum! ra brenda nde lumet. Atehεrε ε đipi prape kryεqindesi ε i đote: „Ç' pesovε, biro? — Me morε tere fuqine, zoti kapεdan. — Eđε cila iσtε fuqia jotε, djale? — Qεmεri, zoteni. — Πo kε te-hoλa brenda nde qεmεrt? — Πo, kam zoteni. Eđε çe! patε frike, sε mos t' i mar! — Nuke pata ndoηe frike, po m' u-ftoh zemera. — Te-hoλate pra, biro, iσine ato qe te hiđnine pertεj!"

11.

Иe kryε-anietar mε-qene-qe kiσtε nde aniεt te-ti σume miη, đipi ηe prift, qe t' i bentε uje te-bεkuare (ajazme) per te-ikure miηte. Πrifti vatε ε ε beri ajazmene, eđε mbe te-ikure kryε-anietari i đa ηe đureti te-mire. Tεk po ikentε prifti, kryε-anietari i đote: Taσi, zotε bεsoη, te ikejne miηte. — Πa fjale, i đote prifti, ajazma qe berε eσte σum' ε-mire, po mεr eđε η'a dy macε."

12.

Иe hεrε mbe ηe fσat pandεhnine, sε prifterite kuvendojne.mε Πεrεndine. Muapε pra ηe prift eđε i

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ϑane: „Θuaj-i Пεrendise te beŋe djελe. — Nuke munt te flas mε Пεrendine, u ϑote prifti". Sa-kaqe-hεraɞ ε perzune priftine εδε kerkonine tjatere gεr sa u-gεnt ŋe, i-cili u ϑote: „Une flas mε Пεrendine, po dote me εpni page tri hεre mê tεpere sε sa u εpnite priftervεt te-tjεre. — Пo, kaqe lεte jεte paga jotε.— Kur pra te doni djελe a ɞi, t' i bini kambanese εδε une dote viŋ". Иe dite qe ca fɞatare donine ɞi, i bjεne kambanese, εδε prifti nuke menoj te viŋe: „Ç' doni, djεm? i pyεti prifti. — Ɑi, i pergigεne. — A doni qe te-giϑe te bjεre ɞi?" Иeri ϑote: jo; nuke dua te bjεre ɞi, sεpsε sot ε kam driϑete nde lemet. Dεl tjεtere εδε ϑote: Εδε une nuke dua ɞi, sε tjεguλat i kam nde djελet.

„E! Atehεrε εceni, u ϑote prifti, sεpsε, qe te beŋe Пεrendia ate qe doni, duhεte te-giϑe te jεni mbe ŋe mendjε". Keɞtu prifti mε hoλesiren' ε mendjεs' se-ti ε mbaroj punen' ε ti. .

13.

Иe ŋεri vatε nde trεkt, qe te ɞistε gomap' ε-ti, sεpsε i iɞtε plakure, εδε ε ɞiti mbe ca εvgiter. Keta, gomarit i prεne lεɞrate, ε kruajtne mire ε i vune ŋe samar tjεtere εδε ŋe kapistre mê te-rε, εδε jȧ ɞitne prape ati ŋεriut, prεj te-cilit ε kiɞine blεre, ŋe qint ε pεse-ϑjεte groɞ mê tεpere. Kur u-kδyε ŋεriu nde ɞte-pit, ε pyεti gruaja: „Nuk' ε ɞitε, o bupe, gomape? — Пo, ε ɞita εδε mora ŋe tjatere, mê te-ri ε mê te-mire. Пo nuk' ε ŋεh gomape t' ene? Nuk' ε ɞεh, sε si vεtε drεjt nde graζtt te-ti? Sa turuλak qenkε, o bupe! Пo sa ε ɞitε ε sa ε blεvε? — Amanε! hεɞt, o grua, te lutεm, sε mos degoŋe ŋεri ε benεmi pepaλez' ε botese. Ah! ç' me bene te ndyrete!"

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

COΠA VI.

ΓƐRRA TƐ-ΘƐNUARA.

Emeri i Iisu-Kriϭtit.

Πak kohe ηas te-ηuϭtuarit te Koηεnhagut ηrεj Englεzevεt mbe 1807, vune ηer te ruajture mjaft uϭtetare ndeηer ſϭaterat qe iϭine ρεδ ε potuλe keti qytεti. Иe dite trε uϭtetare skociane u-derguare ηer te pembyεr' ε ηer te bere pemuλe ndeηer bujqerit te-aferme. Πassi ɡεtne ϭume ϭteηira te-sbrazeta ε te-ϭkrεta, apitne nde ηe koηeϭt te-maδ, ku iϭine ϭume ῤeηe moλeϭ te-kerusura ndene bapet te ηεmevεt te tyrε. Hyne nde koηeϭtt, εδε ηe uδez' ε-vogele i nxori drεjt nde ηe ϭteηize te-bukure. Πerjaϭta çdo ɡe trεgontε sε kejo ϭteηi iϭtε nde siguri ε nde ηrehjε; ηo ηosa hyne brenda, gruaja. εδε femij' ε bujkut ikne dykε kliδur' ε dykε uleriture. Πer brenda iϭtε ſort ε-nasqirisure ε ε-ηastrete εδε te-ɡiδa plaçkate iϭine vene mε raδe ε si-cila nde ventt te-saj, ɡe qe nuke munt tá ηrεse ηεriu nde ηe kohe te-ketiλe. Иe vivlioδike ε-vogele, ηo mjaft ε-bukure iϭtε ε-ηara plaçke, nde te-cilet u-aferua m' i-maδi i uϭtetarevεt. Sbriti ηe vivλe, ηo kejo iϭtε ε-ϭkruare mbe ηe ɡuhe, qe ay s' ε kuηetontε. Πo mε ɡiδe kete, ηo-δua nde çdo faqε t' asaj ϭikontε εmerin' ε Iisu-Kriϭtit. Dεra, ηrεj se-cilesε gruaja εδε femija kiϭine ikure, u-hap, εδε ϭikojne, sε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ɲo vjɛn i-zot' i ϭtepise. Sa-kaqe-hɛraϭ ɳe nga uϭtetarete i kerkon ngrenjɛ mɛ ϭeɳa ɛ mɛ te-kanosura. Πo bujku s' u-tremp as farɛ nga te-kanosurate, ɛδɛ dykɛ tundure kokene i ɛp te kuɲetoɳe, sɛ nuke do t' i aɲe. Atehɛrɛ ay qe mbantɛ kartene ne dore i aferonɛte ɛ i pefɛn ɛmerin' ɛ Iisu-Kriϭtit dykɛ vene doren' ɛ-tij mbi zemeret t' ati ɛ dykɛ ngriture syte nde qiɛjt. Πer-ɳehɛrɛϭ bujku i zuri dorene mɛ gezim ɛδɛ jȧ ϭtrengoj fort ɛδɛ sulɛte jaϭte δomese. Vjɛn praɲe ɲer-se-ϭɲɛjti mɛ gruan' ɛ mɛ femijen' ɛ-ti i-ngarkuare mɛ qumeϭt, mɛ vɛze, mɛ miϭ ɛ mɛ te tjɛra gerra te-cilate mɛ gas te-maδ uȧ ve ɲerɲara uϭtetarevɛt, ɲa daϭure te-ɲarene hɛre te maɲe ɲrɛj atyrɛvɛ ɲer ato as ɳe ɲagɛse. Πo, mɛ-qene-qe dy nga uϭtetarete iϭine ɳɛres mɛ frike Πɛrendiɛ, dɛϭne t' jȧ ɲaguajne çdo qe muaɲe ɲrɛj ati, mɛ ϭume zemerim te ϭokut te-tyrɛ, i-cili nuke kiϭtɛ ndjɛɳat' ɛ atyrɛ ɛ i-cili bentɛ bɛ, sɛ kuɲe nuke dote diltɛ mê mɛ ata ɲer te bere ɲemuλe.

Uϭtetaret' ɛ-kriϭtɛre, kur dote ikenine, ɛ ɲerqafuane mɛ maλ ɛδɛ ɛ keϭiλuane tȧ fϭɛhɳe orene; ɲo ay mɛ ϭeɳa te-çkoqura u δa te kuɲetojne, sɛ ɛ kiϭtɛ vene tere bɛsimn' ɛ-ti mbe Πɛrendine ɛδɛ sɛ s' kiϭtɛ frike ɲrɛj ndoɳe se-kɛqɛjɛ. Γiδe bujqerit' ɛ-tjɛre qe kiϭine ikure ɲrɛj ϭteɲivet te-tyrɛ humɲne giδe ɲlaçkate qe nuke muntne t' i mɛrnine mɛ vɛtehɛ (sɛɲsɛ ϭteɲite uȧ bene ɲemuλe), ɲo ketij as ɳe qim' ɛ kokese nuk' i-u nga, nuke humbi as ɳe koqɛ moλɛ ɲrɛj drurevɛt te-ti.

„Ɛngeλ' i Zotit ve fuϭatene ɲɛδ atyrɛvɛ qe i kane frike, ɛδɛ i ruan". (Πs. 34, 7).

Ka Πɛrendi.

Dime, sɛ ɳɛriu ka ɳe ϭɲirt qe kuɲeton ɛ qe munt te qendroɳe kundre deϭerimɛvɛt te miϭit, do-mɛ-δene

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

kundre deσerimεvεt te-liq te zemeres' se ηεriut. Lεte σoheme ku ε σɲjεne kuɲetimi i-ti εδε vulnεs' ε-ti vεtiarε (volonte morale, ἠθικὴ θέλησις).

Иεriu nuke munt te bεsoηe vεç ato qe i pefεjne te ɲεse ndjεηate, sε jane; bεson, sε nuke ka asge tεj botese qe dukεte, sε giδesia εδε raδ' ε çudiçimε qe mbrεteron nd' ate jane ɲεme te fatit, sε ndergεgja vεtiarε nuk' eσte asge εδε s' duhεte t' jà veme vεσne. Πo ηe ndjεη' ε-ɲerbrendeσmε, qe εδε kejo nuke munt te hiδεte tεj, ndjεη' ε fεse, pi kundre se-ketiΛese bεse ε na σtrengon te bεsojme; sε ka ηe Πεrendi, qe eσte kriεtar ε qεvεritar i giδesise, qe do qe ndergεgja vεtiarε te jεte pεguΛ' ε σɲirtit, sindekur εnstinkta eσte rεguΛ' ε kafσevεt; ηe Πεrendi me-se-fundi, i-cili u εɲ jεten' ε-ɲerjεteσmε atyrεvε, te-cilete mε ane te ηe qendrimi te-ɲatundure nde ɲunera te-mira kerkojne lavdine, ndεpe εδε ɲa-vdεkjεne.

Kejo ɲavdεkjε nuke pefεnεte, nuke ɲrovonεte si σume dukjε te naturese; ɲo dykε ɲare, sε nde kεte bote miresia vuan εδε ligesia mbrεteron, vertεtonεmi, sε ɲa ɲavdεkjεn' ε σɲirtit ndergεgja vεtiarε dote iσtε ηe kobim, εδε sε deσira ε-ɲanginure te ηohemę ε te kuɲetojme çdo ge dote iσtε ɲa qεΛim, ɲo te mos iσtε ɲer te kenaqure mbe ηe jεte tεj vapit. Ndryσε σɲirti, i-cili faqεza dukεte, sε eσte i-svarure nga truɲi nde te-mεnduaret ε nde volet, a, mε te-tjεra fjale, kur mεndonεte a do, s' varεte ε s' ka nεvoje ɲrεj truɲit, ɲrεj nεvojε nuke ka ɲjεse nde ɲriσjεt te truɲit εδε duhεte te ɲoηe ɲa truɲine. Πra, nde munt te ɲoηe ɲa truɲine, eσt' ε-drεjte te bεsojme, sε eσt' i-ɲavdεkure, kur ɲavdεkja ε-ti vεteme na siguron ε na εɲ haɲesin' ε fσεhtesiravεt te jεtese. Πo, σɲirti eσt' i-ɲavdεkure εδε jεt' ε ati ndahεt' ε ɲaδitεte ɲrεj ηe Πεrendiε, ε-cila ɲi sguare εδε ɲermbi te-vogelat te krijεsavεt te-ti.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Keɞtu giδe gindjεt' ε botese kane bεsuare ε bε-sojne nde ɳe Пεrendi ε nde kujdεst t' ati, εδε sε ɞpirti eɞt' i-pavdεkure. Bɞte vertεt, sε nde ventt qe te peru-ɳεne perpara Пεrendise u jane falure yjvεt, stihiavεt (élementi), bimeravet, kafɞevεt εδε ɳεresvεt akoma; eɞte vertεt, sε kane bere mεndimete mê te-mape per parekupetimn' ε Пεrendise ε per pavdεkjεn' ε ɞpirtit, po giδeɳe mε te-vertεte kane bεsuare nde ɳe pjεɞte gεr-raɞ mê te-larta se bota qe dukεt εδε sε ɞume nga mεn-dimεt' ε atyrε jane ndrεqure prεj provimit. Пo εδε Пε-rendia vεte ε numeroj per detyre te mesoɳe ɳεrezite; iɞtε mε kryε-aterite, mε Moisin' ε mε profiterite, foli mε ane te Kriɞtit, birit te-ti te-vεteme. Fjalet' ε ati u-deguan nde te-giδe vεɞet, εδε si ɞkendijat' ε djελit sjελ driten' ε paqtimne nde zemerat te ɳεresvεt, qe lihεne ε hapεne nde vεperimt t' asaj.

Kufit' ε kesaj vivλε nuke na apene lεje te sgεro-nεmi mbi naturet te sbulεses' se Пεrendise, mbi te-ver-tεtat t' asaj, mbi porosirat t' asaj ε mbi punet te ɞpe-timit. Ky vezgim eɞte pune ε ndoɳe vivλε se-veçante per fεne, po nεvε dotá mbarojme kete ɞkrim, sε ka Пεrendi, dykε sjελe perpara juɞ keto fjale te leçitesit Massillon.

„Mbe ç' vent te δεut te vεmi ε te mos gεjme kudo ɞeɳa te-çfaqura, sε ka Пεrendi ε gerra qe te na habit-ɳene per maδerin' ε per hijεn' ε-maδε t' εmerit t' Ati? Nde gindjε t' εgera kane mundure te lene te ɞuhεte mεndimi a iδεa qe ka gerviɞture Пεrendia nde ɞpirtt t' atyrεvε, giδe krijεsate ε giδe gerrate qe kεmi per-para syvεt ε sjελen' ε ε kane mε ɞkroɳa, kaqe te-pa-ɞuara ε kaqe te-ndriçimε, sa nuke na mbεtεte as ɳe fjale, qe te mos ε ɞoheme ate.

I-pabεsi mbe kot lεvdonεte, sε nuke ɳεh Пεrendi

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ε sε nuke ρεn nde vεtehεt te-ti ndoηe ρe qe t' i trε-goηe, sε ka Πεrendi; kejo eσte, sε ay ε kerkon nde zemeret te-ti te-ρriσure ε nde deσerimεt te-ti te-liq mê tερere sε nde mendjεt ε nde ρyqt te-ti. Πo nde σikofte ρak-se-ρaku ρεϑ vεtehεs' se-ti, dotà ρεηe Πεrendine kudo; tere ϑεu dot' jà ρefεηe, dot' i σohe ρurmat' ε maϑeris' s' ati, te fuqis' s' ati ε te dituris' s' ati te-σty-ρura mbi ρiϑe krijεsat; εϑε vεtem zemer' ε-ti dote ρén-dεte nde tere ρiϑesit qe nuke ρefεn ε nuke ηεh ate qe ε ka krijuare.

Πεrendia ε ka gerviσture kaqe çfaqure nde ρiϑe ρunerat te duarvεt te-tia maϑerin' ε εmerit te-ti, sa εϑε mê te-dobetite nga mendja te muntηene tà ηohene ε tà kuρetojne. Λauzεte mê te-traσe ε barbare ε deρojn' ε ε kuρetojne ρuhen' ε qiεjvεt. Πεrendia i ka vene mbi kryεt t' ona si leçites qiελore qe nuke ρuσojne se-ρe-fyεri tere ρiϑesise maϑerin' ε-ti; ρuσimi hijε-maϑ i atyrε flεt ρuhen' ε ρiϑe ηεresvεt ε te ρiϑe kombεvεt; eσte ηe ze qe deρonεte kudo qe ϑεu uσqεn ηεres. As ndoηe vent nde botet, sa-do qe te jεte fσεhure nga ηεrezit' ε-tjεre, nuke munt te fσihεte nga ndriçimi i ke-saj fuqiε qe ndrit ρer nε nde lemσεt te-ndriture qe sto-lisηene haρesirene. Na ε-ρara vivλe qe Πεrendia u ρe-fεn ηεresvεt, qe t' i mesoηe, sε ç' eσte; atjε mesuane te-ρarene hεre ate qe donte Πεrendia t' u ρefεnte ρer çfarjεt' ε-ti te-ρaaneta; atjε dykε ρare keto ρerra te-meϑa ρuσtoneσine ρrεj te-habituri ε ρrεj ηe frikε se-σεηteruare ε binine mbi ρuηe qe t' i faleσine krijεtarit te-tyrε fuqi-maϑ. Uà lane kete ρe te-ϑjεσt' ε te-kuλuare bijvεt te-tyrε, ρo kejo ρe ε-çemuare u-ρriσ nde duart te ketyrε. Nga te-habiturit' ε-maϑ ρer bukurin' ε krijεsavεt te qiελit i numeruane keto ε i muaρe ρer Πεrendira; aϑuruane ε nderuane djελine, henen, ε ρiϑe uσterin' ε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

qieλit, te-cilate nuke muntnine as t' i degonine as t' u ꞃergigeϭine. E-ketiλe eϭte peꞃa ε giðe fεvεt te-geꞃεϭtreta, qe ka ndyrure tere giðesine. Γiðeꞃe vεte ϑuretit' ε Пεrendise qe jane ꞃerndare nde naturet jan' ato qe na ndajne nga ay ε na bejne te ngitim zemrene t' ene ꞃas atyrεvε ε t' jà mohojme ati, dora mireberesε ε tecilit ꞃerndan mbi nε bεkimεt' ε-ti. Пunerat' ε-ti ε bεkimεt' ε-ti, te-mirate, taλandat' ε truꞃit ε te mendjεse jane ꞃεrendirate t' ona, εðε nde keto vεteme ꞃεngonεne ndεrεt' ε-aðurimεte t' ane.

Te-ꞃabεsete, qe mbuꞃεne ꞃer lartesiren' ε mendjεs' ε te gyqit te tyrε, sa te-ꞃoϭtere duhεte te jεne, qe nuke ꞃohene maðerin' ε Пεrendise nde te-berεt te-çudiçim te ꞃuneravεt te ti! Habitεne ꞃer lavdin' ε bote-ꞃuϭtoꞃesvεt, te-cilete vene ndene sgεðe λauzεte ε ngrεhꞃene mbrεterira te-meða εðε nuke ndjεꞃene fuqin' ε-ꞃaanete te dores' se Zotit, i-cili vεteme mundi te hεðe ðεmεlεt' ε giðesise. Habitεn' ε çuditεne ꞃer mjεϭterin' ε ꞃer mendjεn' ε-hoλe ε ꞃe ꞃunetori qe ka bere galoꞃa te-bukura, te-cilate koha i ka ꞃer te ꞃriϭure; ndεroꞃene goditjεn' ε bukuris' se qiεjvεt, ε nuke duane te ꞃohene ꞃe Пεrendi nde armonit kaqe te-qendruarϭimε ε kaqe te-rεguλte te kesaj ꞃunε se-bukur' ε se-ꞃaanete, te-cilene tekðyεret' ε koheravεt ε te motεvεt giðeꞃe ε ka ndεruare εðε ε ka ꞃer te ndεruare gεr nde funt. Иεrezit' ε giðe ϭεkujvεt ε te giðe kombεvεt, mesuare vεteme ꞃrεj naturese, ꞃojtine nd' ate hiεrin' ε fuqin' ε Пεrendise, εðε i-ꞃabεsi do mê mire te nxjεre ꞃer geꞃεϭtarε ε tegeꞃyεra tere faren' ε ꞃεrezise, sε te hεqꞃe dore nga ꞃe mεndim i-maꞃe ε i-ꞃakuꞃetuarϭim, nde te-cilet vεteme fajεt' ε-ti, keta bij te εꞃesirese, ε ϭtrenguane gyqn' ε-ti te-bindεte, ε te-cilene vεteme fajεt' ε mekatεt' ε-tia muntꞃene t' jà ꞃefεꞃene si te-vertεte.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Sikur Zoti te mos uà kiɞlɛ pɛfyɛre ɳɛresvɛt vɛç ɳe herɛ pamjene hijɛ-maδɛ tɛ yjvɛt ɛ te qiɛjvɛt, i-pabɛsi muntlɛ te δoɞtɛ, sɛ eɞte ndoɳe kobim; muntlɛ te binttɛ vɛtehɛn' ɛ-ti sɛ keta jane lodra te fatit ɛ te naturese, dukjɛ çɳɛjt-ɞkoɳesɛ, qe kane dɛtyre lindjɛn' ɛ-tyrɛ nde ɳe baɞkim prɛj fati ɛ prɛj goditjɛjɛ te lendese, ɛδɛ te-cilate dykɛ bere prɛj vɛtiu ɛ pa ndihmen' ɛ ndoɳe vɛtɛ mɛ ment na çkarkojne nga bapa te kerkojme ngajat' ɛ te-berit ɛ te vejɛjtjɛs' se-tyrɛ. Πo kejo pamjɛ ɛ-maδɛ eɞte perpara syvɛt te ɳɛresvɛt qe nde kryɛt te jɛtevɛt; çkembimi i ditvɛt ɛ i nɛtvɛt kupe s' ka puɞuare ɛδɛ giδeɳe ka pasure ɳe uδe ɛ raδe hijɛ-maδɛ, qe kur sɛ u-vu per te stolisurit' ɛ giδesise ɛ per dobin' ɛ ɳɛresvɛt; ɛ-para dite qe ndriti boteɳe pefɛu maδerin' ɛ Πɛrendise mɛ ane te hijɛs' se-maδɛ t' ati trupi te-paanet ɛ te-ndriçim qe zuri te mbrɛteroɳe mb' ate ɛ qe mɛ ndriçimn' ɛ ti u δa ditvɛt qe dote vinine pas ate guhen' ɛ-pafolure, po te-forte, qe u pefɛn ɳɛresvɛt lavdin' ɛ Zotit ɛδɛ fuqin' ɛ ɛmerit t' Ati; yjte qe qɛne naten' ɛ-pare u-dukne qe atehɛrɛ ɛ tehu giδe nɛtt' ɛ-tjɛra ɛδɛ pa puɞim pefɛjne, mɛ ane te rɛgulis' se-perjɛteɞmɛ te te-ɛcuravɛt te-tyrɛ diturin' ɛ fuqin' ɛ maδerin' ɛ ati mjɛɞtri pa ane te-larte qe i nxori ɛ i krijoj nga paqenja".

Ne trɛgim i-ɞkurtere i atyrɛ gerravɛ qe na meson Kart' ɛ-ɞeɳteruare.

Vivλat' ɛ Бjates' se-Vjɛtere na flasene per te-vɛtemin' ɛ te-vertɛtine Πɛrendi ɛδɛ na mesojne, sɛ ky Πɛrendi giδe puɞtɛtes ɛ i-perjɛteɞm krijoj qiɛjte, δɛne ɛδɛ giδe gerrate; ɛδɛ ndonesɛ eɞte pa an' i-drɛjte ɛδɛ si i-ketiλe kerkon mundim per te-ligene, eɞte giδ aɞtu

ꞓꝺꞓ plot mꞓ daσuri ꞓ mꞓ perdeλim; sꞓ qꞓvꞓris giθe gerrate pas daσurimit te ti pa mase te-mir' ꞓ te-dilure.

Keto vivλa na mesojne ꞓꝺꞓ, sꞓ Πꞓrendia krijoj te-parine ηꞓri, Aꝺamne, pas te-pergajturit' ꞓ pas te-σembeλyꞓrit te-ti, do-mꞓ-ꝺene te-drꞓjte, te-pafajm ꞓꝺꞓ te-lumure. Ꝋoheme ꞓꝺꞓ, sꞓ Aꝺami, dykꞓ hꞓqure nga geηꞓσtrat' ꞓ djaλit, i-cili ꞓ kiσtꞓ nakar per lumerin' ꞓ-ti, nuk' u-bint nde urꝺerit qe i kiσtꞓ ꝺene Πꞓrendia, Zoti i tij, ꞓꝺꞓ sꞓ, mꞓ ane te keti te-mos-binduri, kaλi fajne nde botet, ꞓꝺꞓ mꞓ ane te fajit vdꞓkjꞓne; sꞓ per kete nꞓvꞓ qe jꞓmi bij t' ati ꞓꝺꞓ kꞓmi pjꞓse nde naturet t' ati, kꞓmi pjꞓse ꞓꝺꞓ nde fundꞓt te-tmꞓruare te te-mos-bindurit t' ati nde urꝺerit te Πꞓrendise; ꞓꝺꞓ sꞓ nꞓvꞓ jꞓmi prꞓj vꞓtiu bij zemerinti ꞓꝺꞓ ndene vdꞓkjꞓt ꞓꝺꞓ ndene denimt.

Keto vivλa pervꞓç ketyrꞓvꞓ na mesojne, sꞓ Πꞓrendia ju zotua Aꝺamit, posa ra nde faj, pastaj Avraamit ꞓꝺꞓ giθe krye-atervꞓt, sꞓ dote dergontꞓ faren' ꞓ gruase, do-mꞓ-ꝺene birin' ꞓ-ti Iisu-Kriσt, qe te σpetontꞓ nga faji ꞓ nga mundimi i fajit giθ' ata, te-cilete mꞓ ane te ηe bꞓsꞓ se-vertꞓte ꞓ se-gaλe dote bꞓsonine nde kete te-zotuare ꞓꝺꞓ dotȧ pritnine Iisu-Kriσtine per Çperblimtar te-tyrꞓ; po sꞓ ηꞓriu mꞓ-qene-qe iσtꞓ prꞓj vꞓtiu plot mꞓ maꝺeσti ꞓ mꞓ ligesi ꞓꝺꞓ per kete nuke munttꞓ te ηihtꞓ mjꞓresin' ꞓ fatkꞓqerin' ꞓ ti, Πꞓrendia i ꝺa mꞓ ane te Moisiut Nomn' ꞓ-ti, qe, passi mꞓ ane te keti Nomi t' i trꞓgonꞓne faqꞓza te-rꞓnduarat' ꞓ-liga te zemeres' se ηꞓriut, te muntηe te siλꞓte nde ηe gꞓndjꞓ qe te ηohe nꞓvojen' ꞓ te-arꝺurit te Iisu-Kriσtit nde botet, qe te na σpetoηe nga maλekimi i Πꞓrendise per te σkꞓlurite prꞓj nꞓσ te Nomit t' Ati, ꞓꝺꞓ nga puσteti i fajit mbi zemerat t' ona. Nde giθ ate kohe qe Πꞓrendia ꝺa Nomn' ꞓ-Ꝋeηteruare urꝺeroj ꞓꝺꞓ kurbanete ꞓꝺꞓ ꝺuretirate per

fajne, te-cilate iσine si hijε, qe kiσine per çeλim te pefεnine qe-perpara kurban' ε-mað, te-ciline Iisu-Kriσti dote εptε mε ane te trupit te-ti permbi kryqt, qe te σuaηe ε te ngrεre fajεt' ε λauzit te-ti, ε atyrεvε qe dote bεsonine mε te-vertεte mb' ate. Mε kete menyre Бjat' ε-Vjεtere εp deσmim per Iisu-Kriσtine, εδε ηεrezit' ε-σεηteruare ndene ikonomit te-vjεtere, do-mε-ðene nde kohet perpara Kriσtit, bεsuane mbe Θpetimtarin' ε-zotuare mε ane te mesimit qe u εptε per ate Frym' ε-Θeηteruare.

Vivλat' ε Бjates' se Rε (Ungiλi εtj.) na mesojne, sε Iisu-Kriσti, qe eσte Пεrendi i-vertεte, u-dergua permbi δεt nde kohet te-ndar' ε te-σenuare prεj profitervεt; sε ky Iisu, σpetimtari yne, εrδi nde miσ, do-mε-ðene u-be ηεri i-mbaruare εδε u-bint mε te-plotte nde Nomt te Пεrendise dykε mbuσure çdo drεjteri; sε vuajti εδε vdiq εδε u-ngaλ; εδε sε çdo qe beri per ηεrezite nde kete pune te-maδε te perdeλimit ε beri, jo sε ηohu ndoηe vejεjtjε nder ηεrezite, po qe te ηihεte Пεrendia, Ati yne, bεsetar nde te-zotuarat te-tija, dykε hapure pasjεt' ε-paaneta te hirit te-ti, εδε dykε perndorure ε numeruare si fajtuar per nε Ate qe nuke ηohu faj, qe nεvε te benεmi drεjteri ε Пεrendise a te-drεjte perpara Пεrendise mε ane t' Ati.

Keto vivλa na mesojne εδε, sε: Iisu-Kriσti eσte i-vεtemi qenq i Пεrendise qe ngrεh fajεt' ε botese (Ioan. 1; 29, 36) εδε sε εrδi permbi δεt, qe te çperblεηe σpirtεt' ε te-tijvεt, te-cilete i dεσ mε ηe daσuri te perjεteσmε, ε te-cilete mε ane t' ati u-pritne nde hir ε nde paqtim perane Пεrendise, qe dykε priture si bij t' ati te muntηene te benεne traσegimtare te Mbrεteris' se Пεrendise baσke mε Kriσtine.

Keto vivλa na pefεjne, sε qe te muntme tá çemojme ε tá presεme kete bεkim, te Пerendise, na beri

ПANEПIΣTHMIAKH BIBΛIOΘHKH IΩANNINΩN

ŋjεsetare te Frymes' se tij te-Ceŋteruare, qe sjελ nde zemerat t'ona bεsene mbe Iisu-Kriσtinε; εδε sε, nde mos na perserilintte kejo Frym' ε Πεrendise, dykε qertuare nεvε per faj ε dykε bindure nεvε te sulεmi tε Iisu-Kriσti, qe te mapeme ndjεsen' ε fajεvεt t' ane εδε drεjterine, bεsa jone, nde munt tá quaŋe ŋεriu keσtu eσt' ε-vdεkure.

Keto vivλa na vertεtojne εδε, sε ɡiδ ajo Fryme na εŋ martiri, deσmim, ε na vertεton, sε jεmi bij te Πεrendise, na ben te kεmi mbe Πεrendine ε mbe ŋerezite ate daσuri, per te-cilene flεt Ceŋt-Παvli nde kryεt 13 te Kartes' se-ŋare mbe Korinδianet, εδε ben te lindεte nder nε ŋe σperεs' ε-ŋatundure, sε dote fitojme jεten' ε-ŋerjεteσmε; ŋermbi kete σton, sε mε ane te kesaj, bεsε qe vεŋeronεte mε ane te daσurise ε qe trεgonεte mε ane te ŋεmevεt te-saj, daleme te-drεjte-ε σeŋteronεmi, do-mε-δene Πεrendia ε Ati i Zotit t' ene Iisu-Kriσt na σikon, na numeron ε na ŋerdor sikursε te iσime farε te-drεjte, εδε nde ɡiδ ate kohe ve nde zemerat t'ona σeŋterine mε ane te ŋe vεŋerimi te hirit te-ti.

Mbe nde funt σikojme mε ane te fjales' se Πεrendise, do-mε-δene mε ane te kartes' se-Ceŋteruare, sε Iisu-Kriσti εrδi nde botet, qe mε ane t' ati dykε qeruare ŋrεj fajεvεt t' ane te muntme te mbuσme daσurimin' ε ati mε te ŋunuare ŋunera te-mira, ε t' i σerbεjme ŋrεj zemerε mε drεjteri ε mε σeŋteri tere ditt' ε jεtese s' one; sε Iisu-Kriσti dykε δene per nε tε Πεrendia ɡakŋ' ε vεtehεs' se-ti ndene çfarjε Mεstari nde mεst te Πεrendise ε te ŋεresvεt eσte εδε kryεŋrifti yne, qε lutεte per nε, qe te mapeme çdo qe kerkojme nga Πεrendia mε bεse mb' εmerit t' ati.

Karterat' ε-Ceŋteruara na vertεtojne εδε, sε ɡiδ ay Iisu-Kriσt ka per te arδur' εδε ŋe herε, nde ŋe kohe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

qe ka ndarc Πεrendia, qe te gykoηe giðe ηerezite ε qe t' i aηe sicilit si ηas ηuneravεt te-ti; atyrενε qe mε aηe te ηe ηεmε te hirit t' ati dote kerkojne pojtjεn' ε σηe-timn' ε tyrε ηerane ati εδε dote ηrεsene te-arδurit' ε ati mε bεse, mε σηrεse, ε mε gezim dot' u δote keto fjale te-gezuarσimε: „Ejani, o te-bεkuaret' ε t' im εti, traσegoni mbrεterine qe eσte bere gati ηer ju qe kur sε eσte ngrεhure bota"; tεk atyrενε qe nuke dote zene ηer ge fjalen' ε ti ε dote hεδηene tεj hirin' ε ti dot' u δote: „Ikeni ηrεj mεjε, te-maλekuare, ε εceni nde zjart te-ηerjεtσm, qe eσte bere gati ηer djaλin' ε ηer engejt' ε-ti".

Kart' ε-Ceηteruare na u-δa mε ane te ηe ηεmε te hirit te-Πεrendise ε mε ane te vεηerimit te Frymes' se Ceηteruare, qe mε ndihmen' ε giδ asaj Frymε se-Ceη-teruarc te munkme te kuηetojme ε te bεsojme sε ka ηe te-vεteme ε te-vertεte Πεrendi, εδε ηe te-vεteme Cηetimtar, qe eσte Iisu-Kriσti, te-ciline Πεrendia ε der-goj si ηas te-zotuaravεt te ti, qe giδ' ata qe dote bεsojne mb' ate te traσegojne jεten' ε-ηasosure; εδε Ceηt Πavli δote, sε eσt' i-maλekuare ay qe dote ηefεηe ηe tjεtere bεse a ηe tjεtere uδe σηetimi ηervεç asaj qe eσte mbe Iisu-Kriσtine; sεηsε ε Ati, si ε Atit εδε ε Frymes' se-Ceηteruare, eσte tere ndεri ε tere lavdia, nde jεtet te jεtevεt.

Lεtà haηeme ηra Karten' ε-Ceηteruare mε ηe ndεr te-maδ εδε lεtà kendojme dykε luture Zotit, qe ηer da-σurin' ε Birit te-ti te-daσure te na aηe Frymen' ε-Ceη-teruare, qe te muntme t' i kuηetojme kδjελete giðe sa jane σkruare nd' ate. Lεtà kendojme mε kujdεs, lε te pojme mε zemere te-kδjελete ηas porosivεt t' asaj, εδε dykε lene mbe η' ane çdo σηrεse te-kote mbe diturit ε mbe gyqt t' ene te kerkojme nd' ate uδen' ε jεtes' se-ηerjεteσmε. Nde kete vivλe te Πεrendise dote gεjme

dritate, gezimn' ε nguϭuλimne per nde kete jεte, εδε ηe siguri lumeriε te-patundure per oren' ε vdεkjεse, εδε vlεsin' a kaparin' ε ηe lumeriε se-perjεleϭmε perane Πεrendise mε ane te Iisu-Kriϭtit.

Te-faluritε.

Иe ηεri pyεti Ϭeηt-Makarine, i-cili ponlε nd' Egyptet 300—390 pas Kriϭtit, si duhεte te falεte. „Veλaj im, i δole ϭeηti, nuke eϭte nεvoje te δoni ϭume fjale; apin te ngrini duarte t' uaj mbe Πεrendine ε te δoni: „O Πε-rendi! u-befte daϭurimi yt!" εδε kur te ndjεni, sε ngiteni prεj ndoηe ngasjεjε se-forte, δojni prεj δελesires' se zemeres' s' uaj: „O Ati im! ndih-me!" sεpsε Πε-rendia ϭume mire di, ç' eϭt'-ε-nεvojϭimε per ju mbe çdo kohe εδε dot' uà ape".

Kur qenka kaqe koλaj te falεmi, si bεnεte kaqe ηεres te pertojne per ηe pune kaqe ϭpetimtarε, kaqe te-ϭeηteruare ε kaqe te-vεjεjture?

Mbi kete dote permentme fjalet' ε-mitura te ηe djali.

Ky djale i δoϭtε t' εt, i-cili kupe nuk' iϭtε mεnduare per gerra ϭpirteriϭtε: „Πersε, o ate, nuke falεni ε nuke lutεni per mua, sindekur bejne perinderit' ε ϭokevεt te-mi per djεmt' ε-tyrε? Kejo ge dote me bentε ϭume te-lumure.

— Biri im, i pergigεt' i ati, nuk' eϭte as farε çudi qe nuke falεm per tyne; s' jam falure kupe as per vεtehεne t' imε.

— E mire! atehεrε, ati im, dote falεm une per juvε ε per vεtehεne t' imε, εδε nga kεjo kεmi per te gεture qe te dy te-mire ε bεkim nga Πεrendia".

I ati dykε deguare keto fjale u-maλeηyε εδε baϭkoj

te-falurat' ε te-luturat ε-ti mε ato te djalit, εδε q' atehere εδε lumeria hyri nde σtepit t' atyrε . . . .

Nde te-falurit mê tεpere sε kudo·gεn ηεriu fuqi kundre mendimεvε te-liq ε te rεzikσim; mε ane te te-falurit ηεriu munt te muntηe zakonεt' ε-liq ε te-rendua-rate mbe te-ligene.

Mε ane te te-falurit ηe ηεri nde Francet, ka ca vjεt, σpetoj nga puσtεti i-tmεruare i te-pirit.

Ky ηεri, i-cili prεj σume vjεtvε iσtε δenure nde puσtεtt te-tmεruare te te-dεjturit, dendure qahεj per fat-kεqerin' ε-ti. Πo-δua çdo menges zemeronεj kundre do-besires se-ti, εδε bεtonεj perpara se σoqese εδε femijes' se-ti, sε dote jεte pasketajδi bεsetar nde nomt te perm-bajtjεse εδε nuke dote dεhεte mê; po po-δua per mbrema dykε lekundure ndene bapet te te-pirit kδεnεj nde σte-pit te-ti, ku tjεtere hεre mbrεteronte lumeria, po ku tani, per kete te-tmεruare ge, te-giδa pefεjne ηe mjε-resi ε ηe vobezi te-kεqε.

Иe dite prifti·i fσatit dykε σtyture prεj ηe daσuriε se-kδjελete per kete ηεri te-mjεre vεtε mbe te-pare tεk ay: „Miku im, i δote, tεk jini keσtu σkλaf ndene sgε-δet te ηe zakoni kaqe te lik, nuke mεndohi, sε vdεkja munt t' u viηe ε t' u sjελe perpara gyqit te Πεrendise?

— Πo, zotε, mεndonεm, po jam ηe i-mjεre, qe fatkεqeria me hεq nde ηe humbjε te-deσperuare. Nga dita luftoη ε perpiqεm. Dua ε σprεη tà munt kete-za-kon te-lik, po nga hεra mundεm. Ky zakon i-peηosure prεj σume kohε nde zemeret t' imε eσte m' i-forte sε une . . . Ah! fort mire σikoη, sε vεteme vdεkja dote muntηe te me σpetoηe nga ε-mεt' ε te-dεjturit! . . ."
Tεk po flistε keσtu, i-mjεri fσεhu fytyren' ε ti mε duart' ε tia, εδε ndeper giσteriηt dukεj, sε dirδtε lot.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

I-ndɛrçuri prift u-maλeηyɛ fort, pa mɛ emblesire i pergigɛte te-mjɛrit:

„Luftoni, mundohi! kejo eɕte ɕeη' ɛ-mire, miku im. Vɛte lufterate, nde te-cilat jɛni mundure, trɛgojne, sɛ jɛni te-zotte per ηe vɛndım te-mire, ɛð̈ɛ se u ka mbɛture ɛð̈ɛ pune per te bere. Πo mos kini pasure pjɛse mbe ηe te-lajðiture, ɛ-cila per fat te-kɛq eɕte fort ɛ-dendure? Mos jɛni mɛnduare, sɛ ηɛriu munt te ɕpetoηe prɛj se-ligese vɛteme mɛ fuqin' ɛ tia, pa ndihmen' ɛ Πɛrendise? sɛ munt te ɕpetoηe pa Ϭpetimtarine?"

Πlaku mbɛti i-pazeɕm, ɛð̈ɛ dykɛ veɕtruare priftine dukɛj sɛ sikur dontɛ tȧ pyɛstɛ, ç' dontɛ ay t' i ðoɕtɛ mɛ keto fjale.

„Dot' u pefɛη, i ða ηɛriu i Πɛrendise gið ate emblesire. A jini sulure tɛ Frym' ɛ-Ϭeηteruare, ɛ-cila vɛteme ɛp kupetimne ɛð̈ɛ fuqine? A fali?

—Mjɛre! u-pergɛq plaku, nuke kuxoη. Jam i-pavejɛjture, ɛ ndjɛη, jam i-pavejɛjture per te falure. Kam daɕure nga-ndoηe-hɛre te falɛm, po mbe kot. Πassi kam mblaçiture ca fjale mɛ majet te buzevɛt te-mia, kam qendruare; turpja mbyt fjalete nde gojet t'imɛ, ɛð̈ɛ me dukɛte, sɛ ηe ze i-perbrendeɕm me ðote: „Πuɕo, i-mjɛre! Jɛ i-vejɛjture ti qe te te degoηe Πɛrendia?"

— Keɕtu pra, na tɛk jɛni ngateruare nde ηe gɛ, prɛj se-cilese nuke muntni te ɕpetoni. Nuke fali, sɛpsɛ nuke ndjɛni, sɛ jini fajtore, ɛð̈ɛ nuke muntni te ɕpetoni, sɛ nuke fali. Duhɛte tȧ mbaroni kete pune. Kopeɕt' i kiɕese ka nɛvoje prɛj punɛ per disa dit. Mɛrni ä̈iqɛle ɛ-ɕatene, ɛð̈ɛ ɛjani pas mɛjɛ. Dote punoni qe sot atjɛ; dote uɕqɛhi nde qilit t'imɛ, ɛð̈ɛ, kur te ngrysɛte, dote fali nde kiɕet baɕke mɛ mua ɛ mɛ femijene t' uaj, te-cilete dote vijne atjɛ qe t' u ɕohene ɛ te falɛne baɕke mɛ juvɛ; ɛð̈ɛ kur te beni zakon te-falurite, dote gɛni nd' ate kuxim ɛ fuqi".

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Плaku, dykε hapure zemerene nde σpresεt, vatε nde qilit baσke mε uδehεqesin' ε ti. Mbremavεt u fal εδε pεti nde kete pe ηe embelsire te-paanete. I dukεj sε σpirti dykε ngriture perpjεte nde qiεjt permbi krahet te-falurit lironεj pa ndεre nga rjεtat' ε-tmεruara ε te-pirit. Q' ate dite nuk' u-gδi as u-ngrys ndoηe dite pa δipure, mε ane te ηe te-faluri te-nxεhete, mb' ate, prεj te-cilit vijne piδe mεndimεt' ε mire. Q' ate te-fiλmε u-be ηεri tjεtere. Mε te vertεte, kiσtε εδε luftera per te luftuare, i vintε εδε kohe mbe kohe te pintε; ηe a dy hεre εδε u-dεjt; po pa ndjεre kembet' ε tia po forconeσine; εci mε siguri nde uδet te se-mirese. Пrehja ε ndεrpεpjεse, ndεri i ηεresvεt, lumeria, piδe te-mirate εrδne per-ηe-hεrεσ, εδε ky ηεri, qe mε ane te te-sjελavεt u-be σembeλe, εδε femija ε-ti, qe kiσtε hεqure kaqe te-keqia per σume kohe, po tani ε-lumure, nuke σkuane as ηe dite pa falure ndεrse Пεrendise ε pa kerkuare hirin' ε ndihmen' ε bεkimεt' ε ati.

Deσmimtaret' ε Kriσterimit.

Bεsa ε te-kriσterevεt te-pare iσtε kaq' ε-nxεhete εδε kaq' ε-kuλuare, sa nuke munt ηεriu te habitεte mjaft per ate. Пer trε-qint vjεt, mε ane te fuqis' se σembeλavεt t' atyrε εδε mε ane te vεperimit te mesimεvεt te tyrε εpesirat ε iδoλoλatrise po δua humpne prεj botes' se ηohure atehεrε εδε aδurimi i Пεrendis' se-vertεte zuri vendin' ε atyrε.

Te panumeruara ndjεkjε u-ngritne kundre fεs' se rε; bεsetarete nuke perdornine kundre mundimεvεt te tjεra arme vεç durimne ε qendrimne; kupe te kεqt' ε ndjεkjεvεt ε te pauδerivεt nuke mundi t' i σtyηe te ngrehηene

krye po kupe ede mé te asperite mundime nuke muntne tá trempnene besen' e atyre.

Nuke munt neriu te bene λogari numerin' e atyre trimave, te cilete, dyke mos dasure te dinine nga mundimete, veteme kujtimi i te cilevet na ben te driδemi, muape me gezim te-sentenuare kuroren' e desmimit.

I-pári i desmimtarevet este sent-Stefani. E nxuare jaste Jerusalimit, qe tá vrisnine me gure. Te vetemate fjale qe duaλe nga goj' e ati, tek epte spirtin' e ti, isine ne te falure te nxehete per vrasesit' e ti: O Πerendia im, δa mos ná zere atyre kete faj".

Ca vjet mê pastaj, Apostoλ Jakovi u-kaλezua si i kristere ede u-denua nde vdekje. Tek po vinte plot me gezim e me sprese nde ventt qe dotá vrisnine, i doλi perpara ne neri, i cili dyke rene perpara kembevet t' ati e dyke derδure lot pikeλimi i lutej tá ndjene; ky iste ay qe e kiste kaλezuare. Apostoλi e ngriti e e pustoj: „Πo, te ndjen, i δote, pendimi yt e lan fajne t' ent. Qofs i bekuare. Ay, te ciline vete tá pjek, te ndriçofte me driten' e ti".

Te ketiλa isine ndjenate, qe kisine ata trima e mburones te beses' se tyre, te cilete, per 300 vjet, me gakn' e tyre vulosne te verteten' e Ungiλit; dasuri e paanete mbe Πerendine, dasuri e paanete mbe giδe nerezite!

Nde mest te sembeλavet te panumeruara nuke dote permentme veç ato te sent Arkaδit e te sent Πerpetese, ede te djalit Qiriλ.

Nde kohet te ne ndjekjeje se aspere kundre te kristerevet Arkaδi (280 pas Kristit) la stepin' e ti e vate te fsihete mbe ne vent te δeλe, ku i serbente Πerendise nde pusim. Ndjekesite, kur hyne nde stepit t' ati getne atje ne nga miqt' e ati, i-cili i iste ne farefisas i

aferm; ε zun' ε ε hoδe nde burkt ε i δane, sε dote mbεtεj atjε gεr sa t' u pefεntε vendine, ku iσtε fσεhure Arkaδi. Ky, kur degoj kete, sa kaqe hεraσ doλi nga vend' i fσεhete εδε vat' ε doλi ɲerɲara qεvεritarit: „Nde eσte, sε ɲer mua, i δote, ε kini zene ε ε mbani nde burkt farefisasine t' im, na une tεk εɲεm nde duart t' uaj. Leσo-ε-ni pra ε beni mε mua si te doni".

Qεvεritari jà leσoj farefisasine εδε ɲerdori çdo menyre ɲer te σtrenguare Arkaδine t' u beɲe kurban iδujvεt. Arkaδi buperiσt qendroj kundre te zotuaravεt ε kundre te kanosuravεt; me nde funt hoqi deσmimne, εδε keσtu ɲat lavdi te dymezuare, sε ɲehεrεσ u-trεgua εδε deσmimtar i fεs' se Kriσterimit εδε deσmimtar i miqesise.

Θeɲt Πεrɲeta (205 ɲas Kr.) i pefεu vεte te ndjε-kurate qe hoqi gεr ditene ɲerɲara asaj qe vdiq. Ky pefim ε coɲeton zemeren' ε ɲεriut. Ajo u-ɲagezua ɲa daσurimn' ε t' εt, i-cili mbe kot u-ɲerɲoq qe tà kδεntε nga te vertεtate, te cilate ɲer fat te kεq ay nuk' i ɲihtε; nd' ate kohe kiσtε ɲe djale mbe sise. Na si pefεn ato qe i ngane:

„Πak dit ɲas ɲagezimit na hoδe nde burkt; te ɲarene hεre u-tremɲçe kεq sε nuke kiσa ɲare kupe te ketiλa εɲesirra, εδε mê tεɲere trembεσa ɲer t' im bir. Πo sa-kaqe-hεraσ ndjεva nde vεtehεt t' imε ɲe fuqi; burgu m' u-duk si ɲe ɲaλat, εδε ε gεɲa vεtehεn t' imε te lumure, sε vuaɲa ɲer te vertεtene. Sa kake-hεraσ u-ɲerhaɲ zeri, sε dote na ɲyεtnine; im ate, fort i hεlmuare, εrδi nde burkt, ε me δεσtε: „Bija imε, te te viɲe kεq ɲer lεσrat' ε mia te barδa; te te viɲe kεq ɲer atine t' ent". U-ɲikeλuaσe ɲer hiδerimn' ε t' im εti; qaɲa baσke mε ate, ɲo Πεrendia me forcontε kuximne. I δaσe qe tà nguσcλoɲa: Dote benεte ajo qe i ɲelqεn Zotit te benεte; sεɲsε δiε-ni, o ati im, sε nuke jεmi nde ɲuσtεt

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

t' ane, ηo ndene ηuɕtɛlt t' ati." Me mori djalen' ε iku. Mbe te nεsermεne εrðne te na nxirnine, qe te na ηyεtnine; na ɕηune nde ηe vent te gεre, ku iɕine mblεðure te ηanumeruare ηεres nga giðe anet' ε qytetit. Te tjεre u-ηyεtne mê ηare sε une εðε te giðe ðane, sε iɕine te ηatundure nde bεset te tyrε; ηastaj, kur εrði raða imε im ate mε t' im bir nde dore me doλi sa kaqe hεraɕ ηerηara εðε kejo ηamjε ɕume ðembjε me soλi. M' u-aferua ε m' u-lut te me viηe kεq ηer t' im bir. Γykatesi me ða. „Kursε-ε ηlεqerin' ε t' yt εt! djalene t' ent mos ε lere ηa nenε! beju kurbane ηεrendivεt! — Jo, i ðaɕe, jam ε kriɕtere!" Atehεrε im ate u-ηerηoq te me hiqtε. Γykatesi urðeroj tå nxjεrene jaɕte. Andaj pintε kundre εðε ηerandaj i rane mε ɕkoη; ndjεva, sikur me rane mua; qava, ɕume u-ηikeλova, kur ηaɕe t' im ate te ηerdorεte kaqe kεq nde ηlεqerit, εðε ηer ηunene t' imε. Atehεrε kenduane vεndimne kundre nεɕ εðε denimi yne iɕtε te na hεðηene nde εgersirat. U-kðyεme nde burkt dykε lavduruare Πεrendine".

ɕeηt Πεrηεta ε mbaron istorin' ε saj mε kete fjale: „Na keto u-bene gεr ate dite qe dote na hiðnine nde εgersirat. Ndoηe tjεtere lε te ɕkruaηe, nde daɕte, ato qe dote benεne".

Ç' kuxim ndrit nde keto fjale, ç' emblesire engeλi εðε ç' ηrehjε trimi!

Nde mεst te deɕmimtarevεt, qe jane mε te tεηere te çemuar' ε te ndεrçim ηerηara Πεrendise, ka ηasure εðε ɕume djεm εðε ɕume çuηa. Nga keta deɕmimtaret' ε vεgele dote ηerment djaline Qiriλ, i cili ηontε nde Qεsarit nde kohet qe Romanete ndiqnine mε vdεkjε fεn' ε kriɕterimit. Ky i-lumure djale i-vogele iɕtε bεsetar mε te-vertεte. As te-kanosurate as te-rahurate nuke muntne tå ηεngoηene ε tå beηene te mos ηefεηe bε-

sen' ε-ti mbe Zone Iisu-Kriѳt. Ndonesε ѳoket' ε-ti ε ndiqnine pa puѳim' ndonesε i ati ε perzuri nga ѳtepia, ay mbεti i-patundure nde bεset. Me nde funt ε ѳpune perpara qεvεritarit roman, i-cili i foli mε keto fjale: Biri im, jam i-gatiѳim te te ndjεŋ; dot' i mbuѳ mendjεne εδε t' yt εti te te mare prape nde ѳtepit εδε te mos te nxjεre nga traѳegimi, po benu i-urte εδε ruaj εntεrεsate t' endε. Jam i-gatiѳim te vuaŋ, ju pergεq djali; im àte me mohoj ε me perzuri nga ѳtepia, po une asfarε s' dua te di; Zoti dote me prεse; kam per te pasure ŋe ѳtepi mê te-mire. Vdεkja as farε nuke me tremp; s' ka per te bere vεç te me ѳpjεre nde ŋe jεte pa mase mê te-mire".

Kur beri kete pefim te-bukure te bεses' ε te ѳprεsεs' se-ti, urδertari urδeroj, qe tà liδŋene ε tà ѳpjεne nde ventt te mundimit, po oficεrevεt fѳεhuraj u δa urδere, passi t' i trεgojne zjarine, tà sjελene prape. Πa dyѳim urδertari mεndonεj, sε djali dykε pare mundimne qe ε pristε pa fjale dote trembεj ε dote mohontε bεsen' ε-ti. Kur Qiriλi pa tokn' ε druvεt te-ndεzure, mbεti εδε prape i-patundure nde bεset εδε s' u-tremp nga zjari as-farε. U-suaλ prape perpara urδertarit, i-cili prape zuri t' i lutεj, mε ŋe δembjε te-maδε per té, te ruantε jεten' ε-ti, te-cilene dota humptε, po te mos mohontε bεsen' ε-ti. Atehεrε djali ju pergεq: „As zjari yt, as ѳpata jotε nuke muntŋene te mе tremppŋene; kam per te vature nde ŋe ѳtepi mê te mire. Mbaro-me-ni mê çpεjt, qe te apiŋ atjε ca mê pare".

Kur pa ata qe iѳine atjε sε po dirδnine lot, δa: „Πo te dinite qytεtne, nde te-cilet vεtε, dote gezoneѳite ε nuke dote qanite".

Mε gezim vatε nde vdεkjεt ε u-be per vendesit' ε Qεsarise ŋe deftεs' ε-çudiçimε ε asaj fuqiε se Πεrendise qe trεgonεfe nde dobesirat te te-dobevεt.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Kejo ngarje ngau vitine 260 pas Kriσtit.

Kuσ kendon keto ε nuke maλeηεnεte ε nuke do te jεte ηe nga te-ketiλete deσmimtare!

Ϭ e n i m. Deσmimtare a martire ϑuhεne ata qe dεσne mê mire te vdεsene sε te mohoηene Birin' ε Πε-rendise Iisu-Kriσt, qe i çperblεu.

Ndergεgja ε-mire εδε ndergεgja ε-lige.

Mesoηesi i ηe skoliε te ηe fσati perane Rinit u εpte ηe dite mesim djεmvet te fσatit, te-cilete pinine potuλ' ati εδε ε degonine mε kujdes ε mε gezim te-maδ, sεpsε menyra, mε te-cilene i mesontε, iσtε plot mε fuqi ε mε emblesire. Flistε ate dite per ndergεgjen' ε-mire ε per ndergεgjen' ε-lige, εδε per ate zerin' ε-fσεhete te zemerese.

Kur mbaroj, i pyεti nxenesite: „Cili nga ju dote muntηe te beηe ndoηe σembeλim per kete ge?"

Иe nga ata u-ngrit dykε ϑene: „Une munt te beη ηe σembeλim permbi kete ge; po nuke di, nde eσt' i-drεjt' ε i-godituré".

Lεte σoheme, u-pergεq mesoηesi; εδε nxenesi foli keσtu: „E pergaη trumbuλimn' ε ndergεgjεs' se-lige mε ηe ge qe ndjεva une ηe dite, kur uσtetaret' ε armikut σkuane ndeper fσatt t' ene. Żune mε σtrengim angari t'im ate baσke mε kaline t' ene. Mε-qene-qe im ate nuke kδεnεj, nenja po qant' ε po ulerintε, si εδε giδe nε, εδε me dergoj nde qytεtt, qe te kerkoηa babane. Vajç' atjε, εδε u-kδyεσe vone natene, mε zemere te-hεlmuare, sε t'im ate s' ε kiσa gεture.

Iσtε ηe nat' ε-εpete ε vjεσtes' se-trεte; εra po fryntε kεq nde mest te borigavεt, te lisavεt ε te σkem-

beηvεt; korbat ε natese ε kukumajçkate ηo đepisnine. Kiσηa nde zemeret t'imε te-tmεruarene ndjεηe, sε mos kiσηa humbure babane, εđε σkoηa nder mentt hiđerimn' ε s'im' mejε, kur dote viηa nde σteηit ηa babane. Dykε mεnduare keto u-ηuσtuaσe ηrεj ηe te-ftoheti vdεkjεjε; te-levisurit' ε ηe flεtε me tmεrontε. Na te-ketiλa ηrovon ε hεq ηεriu, qe ka ndergεgjε te-lige".

— Djεm, đa atehεrε mesoηesi, a doni te εceni keσtu nde mεst te εpesirravεt dykε kerkuare mbe kot babane t' uaj ε dykε mos deguare vεç zerin' ε đeλimit ε te-đepiturat' ε σηεsvεt t' εgere qe hane miσ?"

— Oh! nuke, đepitne ηer-ηe-hεrεσ giđe djεmte dykε driđure. Djali zuri ηraηe te ηefεηe: „Ие tjεtere hεre, nde giđ ate uđe uđetoηa baσke mε t'imε motre. Kiσime vature te blinime nde qytεtt ca stolira te-bukura ηer ηe te-krεmtε qe dote kiσime mbe te-nεsermεne nde σteηit t' ene. U kđyεme vone ε na zuri nata uđese, ηo iσtε ηrintvεre; koha iσt' ε-kđjελet' ε ε-bukure, natura iσtε ε-ηrejture εđε kudo mbrεterontε ηe ηuσim kaq' i-đελe, sa degonεj te-εcurit' ε ujit te ηe ηeroj te-bukure, ηerane te-cilit ηεvε σkonime, εđε lart nga te-giđe anete bilbilete ηo kendonine ndeηer druret. Ecenime baσke, une đε imε motre, dykε mbajture ηrεj dorε, εđε mε ηe gezim kaqe te-mađ, sa s' gεnime kohe ηer te folure; kur u-aferuame ηerane fσatit, ηoqme εđε babane t' ene te-mire, qe kiσtε dale qe te na ηristε. Na ç' duhεte te ndjεηe σηirti i ηεriut qe ka bere te-mirene".

Djali ηuσoj. Mesoηesi σikoj mbe ηe te-fiλmε nxenesite mε ηe daσuri te-σεηteruare; ηastaj te-giđe baσke đane: „Пo, duame te benεmi ηεres te-mire".

Te-perpjekure me kuxim e me durim.

Ие djaloɞ kiɞtɛ bere vɛndimn' ɛ-mire te ndrɛqɛte nga te-mɛtat' ɛ-tia ɛ te hyŋe nde uđet te urtesise. Пo dykɛ vezguare đɛλe vɛtehɛn' ɛ-ti ɛ gɛti kaqe te-dobete per te-mirene, kaqe te-mesuare nde te-liget, kaqe te-mbuɞure mɛ dobesira ɛ mɛ te-mɛta, sa humbi kuximne, sɛ ɛ ɞikontɛ ŋe pune kaqe te-veɞtire si te-pamundure, ɛđɛ nuke dintɛ, sɛ nga te nistɛ. Ие plak i-urte, te-cilit i pefɛu gendjɛn' ɛ ɞpirtit te-ti, ɛ nguɞuλoj ɛ i đa kuxim, dykɛ trɛguare ati kete paravoli:

„Ие ŋɛri dergoj te bipe te punoŋe ŋe are te-mbuɞure tɛj-per-tɛj prɛj drizaɞ, fɛraɞ ɛ merqiŋaɞ. Djali dykɛ pare, sɛ sa ɛ-gate ɛ sa ɛ-rende duhɛj te iɞtɛ kejo pune, u-deɞperua per te-punuaret' ɛ asaj. Nde ventt qe te zihɛj nga puna, u-ɞtri ndene hijɛt te ŋe druri ɛđɛ flɛjti. Nuke beri pra asge as ate dite as ditten pas asaj.

Пerindi vatɛ ŋe dite, qe te ɞihtɛ, sɛ ç' kiɞtɛ bere i biri, ɛđɛ gɛti sɛ i biri, dykɛ driđure nga te-gatet' ɛ punese, s' iɞtɛ as nisure prɛj asaj. Nde ventt qe te zemeronɛte kundre te birt i đote mɛ te-bute: „Te lutɛm te qerojɞ ɛ te punojɞ sot vɛtem kete çip te-vogele te arese, ɛđɛ i pefɛu ŋe cope đɛu, ɛ-cila iɞtɛ po-đua ŋe ɛ-đjɛtete ɛ tere arese. Oh! kete dot' ɛ punoŋ ɛ dotà mbaroŋ sot ɞume çpɛjt; eɞte ɞum' ɛ-koλajɞime", u-pergjɛq djali. U-nis nga puna mɛ giđe zemere, ɛđɛ para sɛ te pɛrendontɛ djɛλi puna iɞtɛ ɛ-mbaruare. Mbremanɛt perindi i đa te birt: „Gezonɛm ɞume, qe mbarovɛ punene qe te ndava. Biri im, bej nga kaqe çdo dite, ɛđɛ kejo pune, qe te dukɛj ɛ-paanete, mɛ ŋe te-ketiλe te-ndare dote jɛt' ɛ-ɞkurter' ɛ ɛ-koλajɞimɛ". Djaloɞi ɛ mori veɞ keɞiλen' ɛ t' ɛt, ɛ ndau vɛtɛ arene nde đjɛte pjɛsɛ sa ŋera tjatera, ɛđɛ pas đjɛte diç puna iɞtɛ ɛ-mbaruare,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εδε ajo are, qe iσtε ger atehεrε pyλ merqiηaσ, ε fεpaσ, u-be ηe kopeσt, pεmet' ε lulεt' ε te-cilit s' kiσine te-mbaruare.

Keσtu, i δa plaku i-urte, duhεte te bεni mε te-mεtate t' uaj. Nisni dykε luftuare te-mεtene, qe zoteron mbi ju mê tεpere, pastaj perpiquni te muntni te-tjεrate ηerene pas tjatrese, εδε paqtimi dote viηe ε dote mbrεteroηe nde zemerat t' uaj.

Ϭ e n i m. Te-mεta: ἐλαττώματα, kusurε.

Te-mεtate duane çkulure posa kupetonεne.

Иe nga fiλosofet' ε Lindjεse ε pyεtne nxenesit' ε ti, mε ç' fare uδe te luftojne deσirimεt' ε-liq ε-te mεtate, εδε ay u-pergεq me kete σembeλim; iσtε atehεrε nde ηe kopσte plot mε drure. U pefεu ηe nga drurete, qe iσtε fort i-vogele, εδε urδeroj ηe nga nxenesite tά çkulηe; εδε nxenesi ε çkuli per-ηe-herεσ, mε ηe dore, pa mê te-vogeline mundim. I pefεu pastaj ηe tjεtere dru pak mê tę-maδ, nxenesi giδ aσtu ε çkuli, po u-mundua ca mê tεpere, εδε me te dy duarte. Qe te çkultε ηe tjεtere dru, qe iσtε σume m' i-forte, u-dεσ t' i ndihηe εδε ηe nga σokete, εδε s' muntne tά nxjεpene vεç pas mjaft mundimi. Mbe nde funt u pefεu ηe dru qe iσtε σume m' i-traσe. Γiδe nxenesite baσkuane fuqit' ε tyrε, po nuke muntne tά çkulηene. „Bijt' ε-mi te-daσure u δa atehεrε i-urti, keσtu eσte puna εδε mε te-mεtate t' ona nde kryεt, kur εδε s' kane zene peηe, eσte koλaj t' i çkulme ε t' i luftojme, σume herε, mε ηe te-vogele kuj-dεs a mundim, po kur, me ane te ηe zakoni te-gate, i lane te zene peηe te-δeλa nde zemeret, eσte po-δua ε-pamundure pune t' i çkulme.

Ne uðe per te mbroðesuare nde miresit.

Nde djalɛrit t' imɛ, ðote Franklini, bera vɛndimn' ɛ-mire ɛ te-veθtire, si ɛ si te benɛm i-mbaruare nde vɛtijet ɛ nde karaktirt. Deθeroηa te ruhɛm nga te mɛtate, nde te-cilat rendoηa prɛj vɛtiu, nga zakonɛt' ɛ-liq ɛ nga θoqeri ɛ ηɛreşvɛt te-liq. Ŋer kete qeλim perdora kete uðe. Baθkova ndene dy-mbe-ðjɛte emera miresivɛ çdo qe me dukɛj si ɛ-nɛvojθimɛ ɛð' ɛ-deθeruarθimɛ; ngita nde çdo nga keto ηe porosi, qe te pefɛηa te-gɛrete qe ɛpηa nde mɛndimt t' atyrɛvɛ.

Na ɛmerat' ɛ miresivɛt ɛ te porosivɛt t' atyrɛ.

1. *Ŋermbajtjɛ.* Mos hani gɛr sa te rendohi; mos pini gɛr sa te nxɛhi ɛ te trumbuλohi.

2. *Ŋuθim.* Mos ðoni pervɛç ato qe munt t' u θerbɛjne te-tjɛrevɛt a vɛtehɛse s' uaj. Largoni kuvendɛt' ɛ-kote.

3. *Raðe.* Çdo ge nder ju te kɛte vendin' ɛ-saj ɛðɛ çdo pune kohen' ɛ-saj.

4. *Vɛndim.* Vɛndosni te beni ate qe kini dɛtyre tá beni, ɛðɛ be-ɛ-ni ηa te-mɛte çdo qe vɛndoste.

5. *Kursim.* Mos priθni ɛ mos beni te-priθura vɛç per te-miren' ɛ te-tjɛrevet a te vɛtehɛse s' uaj, do-mɛðene mos priθni asge mbe kot ɛ mbe plenkpriθjɛ.

6. *Ŋune.* Mos humηni kohene. Mɛruni giðeηe mɛ ndoηe pune te-dobiθimɛ. Rini lark nga çdo pune qe s' eθt' ɛ-nɛvojθimɛ.

7. *Kðjɛλesire.* Mos perdorni te-drɛðura ɛ te-perdrɛðura nde fjalet; mɛndohi mɛ zemere te-kðjɛλete ɛ mɛ drɛjteri; flisni sindekur mɛndohi.

8. *Drɛjteri.* Mos i beni dem as ηɛriu, osɛ dykɛ bere ati pauðeri, osɛ dykɛ pertuare t' i beni ati mire, te-cilene ge ɛ kini per dɛtyre.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

9. *Mas' ε-mεsmε.* Largoni ato qe jane tεj se-tεjmεse. Ruhuni te ndjεni te-keqijate kaqe ძελe sa u dukεne sε vejεn t' i ndjεjme.

10. *Һastrim.* Mos duroni as ηe ndyresi as nde trupt t' uaj, as nde robat t' uaj, as nde ϭtepit t' uaj.

11. *Һrehjε.* Mos trumbuλohi nga gerra te-vogela as nga ngarjε qe ngaηene giძeηe ε s' munt t' i largojme.

12. *Һeruηtjε.* Kini per ϭembeλ' ε pasqyre Iisu-Kriϭtine. Mε-qene-qe qeλimi im iϭtε te beη per zakon giძe keto miresira, vendosa te εpεm me kujdεs ηe jave te-tere pas, ηej nga keto miresira, po pa pertuare εძε per te-tjεrate.

Пer kete bera ηe vivλe te-vogele prεj dy-mbeძjεte faqεϭ, prεj te-cilavet sicila kiϭtε nde kryεt εmerin' ε ηej nga keto miresira. E ndava çdo faqε me mελan te-kuq nde ϭtate ngasra se-sipermi talepjεte, ηe per çdo dite te javese, dykε vene nde kryεt te çdo ngasrε εmerin' ε ηe ditε nga te ϭtate ditt' ε javese. Пastaj bera dymbe-ძjεte vija te-terძorta εძε nde te-nisurit te sicilese-do nga keto ϭkrojta ϭkurtere εmerin' ε ηej nga te dymbe-ძjεte miresite. Пermbi kete vije ε mbi ngasret te ditese beηa ηe ϭenim te-vogele me mελan, qe te ϭenoηa fajεte, nde te-cilet, pas vezgimit t'im, kupεtoηa, se raϭe.

Keϭtu munda te beη ηe kurse te-plotte mbe 12 jave εძε tá pεrserit katre hεre nde mott. Sindekur ηe ηεri, qe do te qeroηe ηe kopeϭt, nuke kerkon te çkulηe ηe-hεrεϭ giძe barerat' ε-liga, po se-pari ze te qeroηe ηe postat εძε nuke vεtε nde ndoηe tjεtere postat, para sε te mbaronεte tere puna nde te-paret, keϭtu ϭprεηa te ϭoh me gezim nde faqεt te vivλese s' ime, me ane te te-pakesuarit hεre pas hεre te ϭenimεvεt, mbroძesite qe dote beηa mbe çdo miresi. Me se-fundi passi perserita ϭume hεre, pata lumerine tá gεη vivλene t' ime pas ηe vezgimi te-perdiçim mbe kohe 12 javeϭ fare te-barძe.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

U-vuϭe pra tà mbaroηa kete plan εδε ε vura nde pune. U-habiçe dykε gεture nde vεtehεt t' imε ϭume mê tεpere te mεta ε fajε sε sa pandεhηa; po ndjεva ηe ϭume te-maδ gezim, kur paϭe ato te pakesonεne. Munt te jεte ηe bεkim i-maδ per niperit' ε per sterniperit' ε-mi te dine, sε mε ηe menyre te-kεtiλe ηe nga stergyϭerit' ε tyrε, dykε ndihure prεj hirit te Περendise, pat dεtyre lumerine ε-patundure gεr mbe te 79 vit te jεtes' se-ti, kur ϭkrojti keto fjale.

Ηe ε-mεte u-ηoh εδε u-ndrεq.

Ηe mbrεt i Πortogalise, Αλfonsua i-katerte (1325—1357) mε nxεtesire te-maδe iϭtε δenure pas gahut, εδε keϭtu pas keti defrimi humplε mjaft kohe, te-cilene duhεj tà perdortε nde punerat te mbrεterise. Mε giδe keto ηe hεre iϭtε nεvoje te ndoδεj nde Lisbonet qe iϭtε kryεqytεt' i mbrεteris' se-ti. Derguan' ε ε suaλe, εδε ay hyri nde saλet te keϭiλorεse mε robat' ε gahut εδε zuri t' u pefεntε mε gezim te-maδ keϭiλetarevεt, qe iϭine potuλe ti, te-ngarat' ε-ndryϭmε, qe i kiϭine ngare ato dit nde gaht. Kur puϭoj se-foluri, ηe an' ε keϭiλorεse, i-ndεrçure per lεϭrat' ε-barδa ε per ϭerbimεte qe i kiϭtε bere vendit, i δa: „Zot, εp-me-ni lεje t' u flas liruare. Ndoηe ηεri i qytεtit a ndoηe fϭatar, kur εpεte pas defrimεvεt nde ventt qe te mεndonεte ε te ϭikoηe punerat' ε-ti, i ben dem vεtehεs' se-ti εδε εntεrεsavεt te-ti a ϭume ϭume εδε femijes' se-ti, po ηe mbrεt, kur le qεverin' ε mbrεterise, qe te bjεre pas defrimεvε te-kote, dendure benεte ngaje te priϭεte a te demetonεte ηe λaus i-tere. Nuke jεmi mblεδure ketu, qe te δegojme trimerit' ε ηe gahtori. Te perbεtojme pas ketajδi mε te-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

maδεne ηjεse te kohese s' atε tå aηç εδε tå ηerdorç nde dεtyrat, ndene te-cilat te vuri Πεrendia. Γahu εδε defrimεt' ε-tjεre nuke jane te-drεjte ηervεç nde te-fiλmεt t'endε te-humbura". Mbrεti dykε deguare keto fjale te kuxuarϭimε ε te-aϭηera te-ηarene hεre u-vεrδ nga zemerimi, ηo dykε mundure kete ndjεηe te-ηare, ε dykε mεnduare mê mire, ε ηohu urtesin' ε keti qertimi. „Kini te-drεjte, δa, u falεm ndεrse ϭume ηer keto keϭiλa te-mira qe me εηni. Mbani ment, sε qe kete dite nuke jam mê gahtori. Aλfons, ηo Aλfonsi, mbrεti i Πortogalise". Mbrεti mε te-vertεte ε mbuϭi kete te-zotuare mε kujdεs te maδ, εδε u-be ηe nga mê te-mirete mbrεter te kohes' se-ti.

Πriϭjε εδε Πεndim.

Lum ay qe ruan zemeren' ε-ti te-kδjελete giδeηe! Lum εδε ay i-cili, ηassi ε humbi miresine, ε gεn ηraηe mε ane te ηεndimit.

Ungiλori Θeηt Ioan, si u-kδyε nga ujδεsa Πatmo, u-ηuϭtua ηrεj ηe daϭuriε se-forte mbe ηεrezite, si ε kiϭtε ηasure εδε mê ηare. Πara sε te vintε nde Πatmo, kiϭtε vene rε ηe djale, baλet' ε-qeruare ε te-cilit ηefεnine, sε ay kiϭtε zemere te kδjελete, a qe te δεmi ndryϭε, sε iϭtε zemere-mire. „Mεrni kete djaloϭ ndene kraht t' uaj, i δa bariut te kiϭese, εδε meso-ε-ni mε kujdεs.

Bariu ε mori ηersiηere kujdεsne ηer djaloϭne; ε mesoj; ηo dykε ηatur ϭηrεse te-maδε ηermbi ate, nuk' ε ruajti ε nuk' u-kujdεs ηer ate sa duhεj. Liria ηat ηεme te-keqia ηer djalene; ra ηas ηertimit, nuke dontε mê ηunene; u-geηyε ηrεj mεndimεvε te-kote εδε zuri te ϭoqeroηe mε-ϭoke te-liq. Mbe nde funt mbloδi ca ϭoke, hyri mε ata nde ηyλt εδε u-be i-ηare ε kryεtar kursareϭ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ceηt-Ioanni kur u-kδyε nd' ate vent, ε-ketiλe iϭtε ε-para pyεtjε qe i beri bariut: „Ku eϭte im bir? — Vdiq, u-pergεq bariu dykε uηure syte. — Kur εδε si vdiq? — Nuke munt te te δεm pa dεrδure lot; u-be kursar! — Ku eϭte? — Eϭte ndeper malet. — Duhεte tά ϭoh!" δa apostoλi εδε sa-kaqe-hεraϭ u-ngrit ε doλi jaϭte. Πosa u-aferua perane ηe pyλi, ra nde duart te kursarevεt; kete dontε εδε ay: „Cηi-me-ni, u δa, tε kryεtari juaj". Eδε ata ε ϭpune. Djaloϭi posa ε pa, u-habit εδε zuri te ikeηe. „Mos ike, biri im! mos ike, djali im! mos ike nga yt ate! Jam zotuare per ty tε Πεrendia εδε kam dεtyre te pergigεm per ty. Πo te duaϭ, jam i-gatiϭim te beη kurban εδε jεtene t' imε per ty; qe te te le, eϭte ηe gε qe s' munt tά beη; kam pasure ϭpresε mbe ty; te kam dεtyre tε Πεrendia; pergigεm per ty mbe ϭpirtine t'im . . . .

Djaloϭi, dykε dεrδure lot, i u-hoδ plakut mbi qafe; s' munttε te flistε, εδε per çdo pergigjε çurke i vinine lotte prεj syvεt te-ti. Apostoλi ε puϭtoj mε ϭume maλ birin' ε-ti, qe u-pεndua ε qe i u-δa nder duar. Ceηti ε largon nga malεte, εδε mε fjale t' embela ε te-ϭeηteruara i qeron zemerene.

Dykε qene giδeηe te-baϭkuare mε giδe ϭpirt pojtne baϭke ϭume vjεt, εδε djaloϭi u-be i-vjεjture qe ϭeηti plak te sbrastε tere ϭpirtin' ε-ti nde zemeret t' ati.

Zilia εδε Nakari.

(nde te 17 ϭεkλe).

Nde ηe nga mê te-deguarate skoli te zografiqise nd' Itali ηe djaloϭ, qe quhεj Gidotto, beri ηe kore fort te-bukure ε te-goditure. Mesoηesite kur ε pane, u-habitne εδε te-giδe mε ηe ze δane sε ky djale, sikur te

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

mbaŋe kete uðe qe ka nisure, dote apiŋe te çquhεte nde mjεσterit te zografiqise εðε te numeronεte ŋe nga mê te-çquarete zografer nde botet. Kete kore ε vune rε dy nga σokete nde skolit, po mε sy farε te-ndryσm. Brunελua, ŋe nxenes m' i-vjεtere sε Gidottua, fort u-pikeλua kur pa, sε artisti i-ri, Gidottua, σum' ε σkoj; ε σikontε ndεpe qe dotε mεrtε σoku i-ti si dem te-paanete te vεtehεs' se ti, εðε mε zemere te-lige deσeroj, qe σoku i-ti tå humpŋe kete ndεr te-mað qe kiσtε fituare mε ane te korese.

Λurεnzua, ŋe nzenes i-ri, mεndohεj farε ndryσε. U-habit εðε ε levdontε Gidottone mê tεpere sε giðe, dykε ðene, lum ay! Mε giðe zemere deσeroj εðε vεte te jεte i-vjεture, qe ŋe dite te degoŋe te-ketiλa levdata per punerat' ε-ti εðε te fitoŋe ŋe ndεr te-mað; ε mori ate per σembeλe ε per pasqyre, εðε tere lavdidaσja ε-ti iσtε te vεje pas gurmevεt te Gidottose. U-vu pas punese mε giðe zemere, ge te munttε te mbroðesoŋe. Πer σume kohe Λorεnzua iσtε i-pakenaqure nga punerat' ε-tia; po as farε nuke loðεj t' i perserittε ato. „Mjεre! ðoσtε, sa έðε lark jam nga Gidottua!" Πo mbe nde funt mε gezim te-mað pa, sε zuri te mbroðesoŋe; εðε dykε deguare σume levdata per ŋe nga punerat' ε-tia ða mε vεtehε: „Πersε te mos munt tå apiŋ ŋe dite Gidottone, te-cilene kaqe ε lavduroŋ εðε ε dua?" Πo Gidottua pa puσim po mbroðesontε. Brunελua u-perpoq εðε per te fituare bravurene; po per-se-çpεjti hoqi dore nga keto te-perpjεkura, dykε pare sε s' iσtε pune jo tå σkontε, po as t' apintε Gidottone.

Iσtε zakon ŋe dite te-ndare te çdo moti, çdo nxenes te nxjεpe ŋe kore nde saλet te-maðε, ku gykates te-spεðure nde mεst te bupavεt mé te-σenuare nde mjεσterit te zografiqise i εpnine ŋe kurore ndεri ati, pun' ε te-cilit dote iσtε m' ε-mire.

Ceɥt-Ioanni kur u-kđyε nd' ate vent, ε-ketiλe iσtε ε-para pyεtjε qe i beri bariut: „Ku eσte im bir? — Vdiq, u-pergεq bariu dykε uɥure syte. — Kur εđε si vdiq? — Nuke munt te te đεm pa dεrđure lot; u-be kursar! — Ku eσte? — Eσte ndeper malet. — Duhεte tå σoh!" đa apostoλi εđε sa-kaqe-hεraσ u-ngrit ε doλi jaσte. Πosa u-aferua perane ɥe pyλi, ra nde duart te kursarevεt; kete dontε εđε ay: „Cpi-me-ni, u đa, tε kryεtari juaj". Eđε ata ε σpune. Djaloσi posa ε pa, u-habit εđε zuri te ikeɥe. „Mos ike, biri im! mos ike, djali im! mos ike nga yt ate! Jam zotuare per ty tε Πεrendia εđε kam dεtyre te pergigεm per ty. Πo te duaσ, jam i-gatiσim te beɥ kurban εđε jεtene t' imε per ty; qe te te le, eσte ɥe ge qe s' munt tå beɥ; kam pasure σpresε mbe ty; te kam dεtyre tε Πεrendia; pergigεm per ty mbe σpirtine t'im . . . .

Djaloσi, dykε dεrđure lot, i u-hođ plakut mbi qafe; s' munttε te flistε, εđε per çdo pergigjε çurke i vinine lotte prεj syvεt te-ti. Apostoλi ε puσtoj mε σume maλ birin' ε-ti, qe u-pεndua ε qe i u-đa nder duar. Ceɥti ε largon nga malεte, εđε mε fjale t' embela ε te-σeɥteruara i qeron zemerene.

Dykε qene giđeɥe te-baσkuare mε giđe σpirt pojtne baσke σume vjεt, εđε djaloσi u-be i-vjεjture qe σeɥti plak te sbrastε tere σpirtin' ε-ti nde zemeret t' ati.

Zilia εđε Nakari.

(nde te 17 σεkλe).

Nde ɥe nga mê te-deguarate skoli te zografiqise nd' Itali ɥe djaloσ, qe quhεj Gidotto, beri ɥe kore fort te-bukure ε te-godíture. Mesoɥesite kur ε pane, u-habitne εđε te-giđe mε ɥe ze đane sε ky djale, sikur te

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

mbaηe kete uδe qe ka nisure, dote apiηe te çquhεte nde mjεσterit te zografiqise εδε te numeronεte ηe nga mê te-çquarete zografer nde botet. Kete kore ε vune rε dy nga σokete nde skolit, ρo mε sy farε te-ndryσm. Brunελua, ηe nxenes m' i-vjεtere sε Gidottua, fort u-ρikeλua kur ρa, sε artisti i-ri, Gidottua, σum' ε σkoj; ε σikontε ndεpe qe dote mεrtε σoku i-ti si dem te-ρaanete te vεtehεs' se ti, εδε mε zemere te-lige deσeroj, qe σoku i-ti tå humρηe kete ndεr te-maδ qe kiσtε fituare mε ane te korese.

Λurεnzua, ηe nzenes i-ri, mεndohεj farε ndryσε. U-habit εδε ε levdontε Gidottone mê tερere sε ρiδe, dykε δene, lum ay! Mε ρiδe zemere deσeroj εδε vεte te jεte i-vjεture, qe ηe dite te deρoηe te-ketiλa levdata ρer ρunerat' ε-ti εδε te fitoηe ηe ndεr te-maδ; ε mori ate ρer σembeλe ε ρer ρasqyre, εδε tere lavdidaσja ε-ti iσtε te vεje ρas ρurmevεt te Gidottose. U-vu ρas ρunese mε ρiδe zemere, qe te munttε te mbroδesoηe. Πer σume kohe Λorεnzua iσtε i-ρakenaqure nga ρunerat' ε-ţia; ρo as farε nuke loδεj t' i ρerserittε ato. „Mjεre! δoσtε, sa έδε lark jam nga Gidottua!" Πo mbe nde funt mε qezim te-maδ ρa, sε zuri te mbroδesoηe; εδε dykε deρuare σume levdata ρer ηe nga ρunerat' ε-tia δa mε vεtehε: „Πersε te mos munt tå apiη ηe dite Gidottone, te-cilene kaqe ε lavduroη εδε ε dua?" Πo Gidottua ρa ρuσim ρo mbroδesontε. Brunελua u-ρerρoq εδε ρer te fituare bravurene; ρo ρer-se-çρεjti hoqi dore nga keto te-ρerρjεkura, dykε ρare sε s' iσtε ρune jo tå σkontε, ρo as t' apintε Gidottone.

Iσtε zakon ηe dite te-ndare te çdo moti, çdo nxenes te nxjερe ηe kore nde saλet te-maδε, ku ρykates te-sρεδure nde mεst te bupavεt mê te-σenuare nde mjεσterit te zografiqise i εριine ηe kurore ndεri ati, ρun' ε te-cilit dote iσtε m' ε-mire.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Пer kete dite te-maðɛ Gidottua kiϭtɛ bere ɳe kore, nde te-cilet kiϭtɛ ϭ'kruare vete vɛtehɛne. E mbaroj ate ɳe dite mê pare nga ajo ɛ gyqit ɛðɛ nuke kiϭtɛ mbɛturc vɛç tå lyɛntɛ mɛ ɳe vɛrnik te-ndeperϭkuarϭim; qe te dukeϭine ngyrerate mê te-bukura.

Brunɛλua nga nakari fϭɛhuraj hoði nde botilɛt, qe kiϭtɛ kete vɛrnik, ca pika te ɳe bari, qe kiϭtɛ çfarjɛn' ɛ fuqine tå priϭɳe farɛ çkelqimn' ɛ bukurin' ɛ ngyreravɛt. Gidottua ɛ lɛu kurorene mɛ kete vɛrnik natene nde ɳe drite, ɛðɛ para sɛ te sbarðeλonɛj ɛ vari nde ventt qe iϭtɛ ndare per ate. Eðɛ Λorɛnzua nga an' ɛ-ti kiϭtɛ bere ɳe kore mɛ ϭume kujdɛs punuare, ɛðɛ mɛ giðe peruɳtjɛn' ɛ-ti ϭprɛntɛ, sɛ ajo nuke dote iϭtɛ m' ɛ-poϭtere nga punerat' ɛ-para te Gidottose.

Ora kaq' ɛ-deϭeruarϭimɛ ɛrði; gykatesit' ɛ puneravɛt u-mbloðne, saλoni u-hap, kurtinate u-ngritne, ɛðɛ korrate u-dukne. Te-parene hɛre te-giðe u-druðne te ϭihnine punen' ɛ Gidottose; po kur nde ventt te punes' se-çudiçimɛ qe pritnine nuke pane vɛç ɳe lekure teɛpet' ɛ plot mɛ pika, te-giðe mɛ ɳe ze ðepitne: „Mundete te jɛte kejo puna ɛ te-parit artist te kesaj skoliɛ!" I-mjɛri Gidotto aferonɛte, ɛðɛ, dukɛ pare vete ndryϭimn' ɛ-mað qe kiϭtɛ pesuare pun' ɛ-ti ɛ-daϭure ɛ ɛ-pelqyɛre, deϭperonɛte ɛðɛ ðepɛt: „Ç' eϭte kejo ɛ-keqe qe me cϭte bere!" I-ligu Brunɛλo u-gezua fort, kur pa Gidottone keϭtu kɛq te-hɛlmuare, po Λorɛnzose ϭume kɛq i ɛrði ɛðɛ fort u-pikeλua. „Ketu eϭte bere pun' ɛ-lige! ɳe pun' ɛ-kɛqɛ! ðepiti; kejo nuk' eϭte pun' ɛ Gidottose; une jå kam pare; iϭtɛ ɛ-mbaruare nga ngyrerate si ɛðɛ nga pλani".

Γiðe ϭikoɳesite ndjɛne ɳe hiðerim te-mað per punen' ɛ-kɛqɛ qe i iϭtɛ bere Gidottose; po iϭtɛ ge ɛ-pamundure t' jå ɛpnine kurorene ɳe lekurɛ nde ɳe te-ketiλe gendjɛ.

Vezguane punerat' ε-tjεra. Kor' ε Λorεnzose, qe iσtε ηe-artist i-paηohure gεr atehεrε, u-pelqyε mê tεpere nga te-giδa, εδε kurora i u-δa asaj; po Λorεnzua, dykε mar' ate, u leσua drεjt Gidottoεe εδε jà sjεΛ perpara".
„Mεr-ε-ni, i δote kete bravure, te-cilene pa dyσim puna juaj ε-vejεjture ε kiσtε per te fituare, po te mos u kiσtε traδetuare nakari kaqe kεq; eσte mjaft ndεr per mua te jεm i-dyti pas tεjε; pasketajδi dote perpiqεm t' u apiη ε te benεm si ηe-ηe mε juvε, po kejo dote jεte jo mε punera te-poσtera, po mε te-perpjεkura te-forta ε te-fisçimε.

Keta te-sjεΛe i maΛeηeu giδe ηεrezite qe iσin' atjε: Vεndosne, qe Gidottua, mε-giδe-qe as farε s' dontε, tà mirtε bravurene, qe i εptε artisti i-ri, εδε ηe tjatere bravure mε giδ ate vejεjtjε t' i εpεte Λorεnzose.

Θoqeri ε-mire.

Ие vjεrσetor pεrsan, Sadiu, pefεn mε ane te ηe σembeΛimi te-bukure, sa vεperim te-mir' ε te-lumure mbi ηεrezite ka σoqeria mε ηεres te-mire.

„Baritηa, δote; perpara kembevεt te-mia paσe ηe flεte per gysme te-δate, po εr' ε asaj iσtε fort ε-mire. U-uηç' ε ε mora ε i mora εre mε gas te-maδ. Ti qe kε kete εre kaqe te-mire, i δaσe, mos jε trendafil? — Jo m' u-perg̨εq, nuke jam as farε trendafil, po pojta ca kohe mε até; perandaj kam kete εre kaqe te-mire".

Θoqeri ε-lige.

Ие fiΛosof poqi ηe djaloσ tεk σoqerontε mε ηe nga versnikεt' ε-ti, i-cili iσtε i-ηohure per plankpriσjεt'

ε ηer mapezit' ε-tia. Djaloϭi u-turηerua, sε ε ηa fiλosofi nde ηe ϭoqeri kaqe te-lige, εδε u-nguq. „Kuxim, biri im! i δa i-urti; gezonεm ϭume te ϭoh tεk ti kete ϭeηe te-turηeruari. Πo eϭte ϭume mê mire te vεç mε ηεres, ϭoqeri ε te-cilevεt nuke dote muntηe te te beηe te ckuqεϭ!"

Πεmet' ε keqia ε ϭoqerivεt te-liga nde vogelit.

(Mbe 1839).

Иe djale qe quhεj Jakot, ηat fatkεqerine te humpηe t' ane. Iϭtε atehεrε ηo-δua katre-mbe-δjεte vjεç. Sikur te kiϭtε pojture i ati, dotà kiϭtε ndaluare te ϭoqerontε mε ηεres te-liq; ηo ε ema nuke munttε kaqe mire tà ruantε.

E ema çkoqure ε kiϭtε ndaluare te vεje nde ηe huajηritjε, qe iϭtε nd' anet te fϭatit. Kiϭtε ϭume te-drεjte tà ndaloηe, sε nde ate huajηritjε mbliδeϭine djεm te-liq ε ϭerbetore mε te-mεta te-meδa.

Иe dite Jakoti hapoj ηorosit' ε s' emese εδε vatε te losηe ηerane huajηritjεse (han). Dykε hεδure syte brenda nd' obort ηa dy djεm mê te-meδεη sε vεte qe losnine ηotkazi mε te-hoλa. Degoj ηe nga ata qe δoϭtε dykε lojture: „Kur nisa, s' kiϭηa vεç ηe ηεses, εδε tani kam tεte". Eδε i trokeλintε te-hoλate nde xeηt te robes' se-ti.

Jakoti kiϭtε nde git ηe ηεses qe jà kiϭtε δene ε ema. Ndjεu nde zemeret ηe deϭire te-forte te vεje te losηe mε ata te dy djεm.

Πosa hyri nd' obort, zuri te mεndonεj; u-kujtua, sε nenja ε kiϭtε ηorositure te mos vεje nd' ate huaj-ηritjε, εδε ε kiϭtε ndaluare te losηe mε te-hoλa.

Πo ngasja eϭte m' ε-forte sε vol' ε-mire.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Vatε mê brenda εδε i δote ηej nga ata djεm te losηe mε té. Djali i huajpritjεse jà priti fjalene; εδε Jakoti, passi lojti dy hεre, pa, sε kiσtε fituare katre pεsesε. Keta pεsεsε vat' ε i blεu qεrσi. Ndeηti t' i haje mε gezimε permbi ηe trapεze te huajpritjεse. Tεk po hantε, degoj te dy djεmte qe kuvendonine. Te-σarat' ε atyrε te-traσa, te-δipurat' ε atyrε ε fjalet' ε-ndyra t' atyrε ε bene te turpεronεte εδε i suaλe ηe te-merziture; sεpsε έδε s' iσtε bere ηεri i-lik.

Πo mbe nde funt u-stervit mε fjalet' ε mε te-sjε-λat' ε atyrε, εδε nuke menoj te beηe εδε vεte si ata.

Πo-δua per dita, nde ventt qe te vintε nde skolit, kδεnεj nd' obort te hanit εδε rintε atjε ora te-tera. Faji εδε ε-liga per-se-çpεjti nuk' ε tremptε mê; u-mesua te losηe, te σaηe, te beηe bεra ε te geηεηe. Mbremanεt, i δoσtε s' emese, sε kiσtε vature nde skolit, εδε nde mengεst i δoσtε mesoηesit, sε i kiσtε ndihure nenεse nde punet te-saj.

Πer fatkεqeri te-ti, u-liδ σume nguσte mε ate djale, mε te-ciline kiσtε lojture te-parene hεre; ky iσtε ηe djal' i-lik qe munttε te bentε giδe te-keqijate.

Nga te-lojturite Jakoti i mbεti per te δene djalit te hanit tri franga; kejo iσtε per ate ηe sume σum' ε-maδε. Djali jà kerkontε te-hoλate, sε te-nεsermεne dontε te vintε per ηe te-krεmtε nde ηe fσat t' aferm, ku σprεntε te kenaqεj σume. Dontε tà mεrtε mε vεtehε εδε Jakotine; po duheσine te-hoλa, εδε Jakoti s' kiσtε as ηe ovuλe.

Jakoti i u-zotua te vεj' ε te kerkoηe kaqe te-hoλa prεj ηe nga σoket' ε-ti, i-cili quhεj Hεnri, εδε i-cili iσtε ηe pasqyre urtesiε ε miresiε. Hεnriu punontε çdo te-eηtε nde ηe fabrike; perinderite jà linine te-hoλate qe fitontε t' i ruaηe vεte, εδε ay i mbliδtε mε kujdεs te-maδ, qe t' j blintε roba se motrese per ditene qe dote kungontε per te-parene hεre.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Jakoti pra i kerkoj Henriut tri franga, po ky nuke deϭi t' i ape, sepse fort mire ϭikonte, se nuke dot' i perdorte nde punera te-mira.

U-kðye fort i-turperuare te djal' i hanit; ky u-zemerua keq kundre Jakotit: „Dua pa fjale taϭi te me paguaϭ, i ðote. Nde mos do Henriu te te huaŋe tri franga huaju prej atij pa diture ay; ti duhete te diϭ se ku i ve te-hoλate. Henriut meri tri franga, eðe pasnesere jà vere prape nde gið ate vent; se nde kete te-kremte dote losme, dote fitojme; jam fare i-siguruare per kete".

Kejo fjale e beri Jakotine te driðete. „Πo, pa dyϭim di, se ku i ve Henriu te-hoλate; i ve nde ŋe poçe luleϭ per gysme te-ðyere, nde funtt te graʑdit, perane vendit ku liðŋene lopen' e tyre; po s' e beŋ dot kete ge qe me ðua, kejo eϭte ŋe pun' e-tmeruare."

Djali i-lik e perqeϭi eðe i ða: „Ç' jane keto qe me ðua?" I-mjeri Jakot mbe nde funt u-bint, eðe liðne fjale tà bejne baϭke kete pune te-ndyre nde mest te natese.

Keϭtu ϭoqeri' e-lige munt tà ϭpjere ŋerine te beŋe çfare-do pune te-lige.

Nde mest te natese Jakoti degoj, se dikuϭ trokeλiti nga dale nde finestret; iϭte ϭeŋa e-liðure nde mest te ti e te djalit te-lik. Mendimi i punese qe dote benine e beri te driðete. Nuk' u-tunt vendit eðe koken' e mbante ndene velenxet, ger sa degoj trokeλimen' e-dyte. Atehere u-ngrit; u-veϭ, hapi finestrene, e-cila po-ðua iϭte ŋe kut permbi uðet. Θoku i ða me ŋe ze te-vrerete: „A je gati?" Nuk' i u-pergeq asge eðe vate pas te-ligut ϭok.

Apitne nde deret te patozit te graʑdit; ŋe re e-zeze qe mbuloj henene i la nd' epesire te-ðeλe. „Ku jemi? ða Jakoti, i-cili me-qene-qe nga frika s' qendronte dot mbe kembe kerkonte te siguronte çapet' e-ti dyke peϭteture mbi murt; ku je? fol-me". Sgati dorene, te-cilene

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

já zuri djali i-lik mɛ doren' ɛ-ti. „Dora jotɛ eσte kejo, i ðote Jakotit, eσte bere si akuλ.

— Lɛte ikejme, ða Jakoti, ka éðɛ kohe; eσte σume çpɛjt; kam frike sɛ mos Hɛnriu éðɛ eσt' i-zguare.

— Jo, i ðote tjɛteri dykɛ hapure dɛrene, s' munt te kðɛnɛmi". Eðɛ ɛ σtyti Jakotine brenda nde patost.

Jakoti iσtɛ i-tere dykɛ driðure; dintɛ fort mire, ku iσtɛ poç' ɛ lulɛvɛt, po mɛ giðe keto nuk' ɛ gɛntɛ dot, trembɛj, sɛ mos sgonɛj Hɛnriu, qe flintɛ nde ɳe kent te patozit; i dukɛj sɛ degonɛσine nde patost pa puσim kembe a zerɛ, eðɛ gaku i ngrintɛ ndeper pembat; mbe nde funt gɛti poçɛne eðɛ ɛ nxori jaσte dɛrese mɛ giðe te-hoλate qe kiσtɛ brenda.

Nd' ate te fiλmɛ rɛ ɛ-zɛze dykɛ larguare la henene te ndriɳe mɛ giðe ndriçimn' ɛ-saj. „Te ikejme σume çpɛjt, ða djali i hanit dykɛ pembyɛre poçɛn ɛ te-hoλavɛt nga duart' ɛ Jakotit qe iσine dykɛ driðure. „Ç' eσte kejo! ðipi Jakoti, te-tera dot' i març? Nuke me ðɛ, sɛ nuke dote mirɳɛ vɛç tri franga, eðɛ prape pasnɛsere te sjɛλeme ne vent te-tyrɛ?

Hɛσt! i u-pergɛq tjɛteri eðɛ dykɛ ikure pa vene as farɛ vɛσne fjalevɛt te σokut, ða: „Nde vafσa nde burkt, nuke dua te vɛtɛ atjɛ vɛtem per tri franga".

Nde keto fjale Jakotit i ngriu gaku eðɛ lɛσrate i u-ngritne perpjɛte. Nuke ðane mê as ɳe te-vɛteme fjale Jakoti vatɛ nga-dale u-fut nde σtepit, tɛk σoku i-tij mori te-hoλate.

Qe atehɛrɛ ɛ gɛr sa u-gði Jakoti hoqi te-keqijate. Posa zintɛ te flɛre, mundonɛj kɛq aσpere prɛj endepaσ te-tmɛruara, te-cilate sa-kaqe-hɛraσ ɛ ngrinine mbe kembe si te-mape; eðɛ posa sgonɛj, m' i-vogeli ze a trokeλime ɛ bentɛ te driðɛte si purtɛke. Mɛzi kuxontɛ te mape fryme; i dukɛj, sɛ nuke dote gðihɛte kupe; po kur

εδε zoqte zune te kendonine, ε gεntε vεtehεn' ε-ti έδε mê te-mjεre.

Iσtε ε-djεle, toka ηo bintε. Γiδe djεmt' ε fσatit te-stolisure mε robat' ε-tyrε mê te-mira, zemere-barδe ε te-gezuare tufe tufe ηo vinine nde kiσet; εδε Hεnriu qe iσtε m' i-urti, iσtε εδε m' i-gezuari. Nuk' i σkontε asfarε nde ment fatkεqeria qe ε kiσtε gεture, sε dykε ngriture nga gumi mεndonεj te falεj ε jo te σikontε te hoλate.

Nde mεst te giδe ketyrε djεmvε kaqe te-gezuare Jakoti iσtε i-hεlmuar' ε i-vrerete. Hεnriu i u-aferua dykε qεσure. Dykε ηar' ate Jakoti u-vεnit ε u-vεrδ' si i vdε-kure, εδε mε nxitim u-largua, qe te mos ε σihnine syt' ε Hεnriut.

Mεndimi i fajit ε mundontε kεq aσηere; mεndo-nεj, sε çdo ηεri munttε t' jà kendontε nde baλet. I du-kεj, sε giδ ata qe i σkonine ηerane i δoσnine dykε σikuare: „Ja vjεδesi".

Nga ndoηe hεre dontε t' i vintε ηerane Hεnriut εδε t' i pefεntε tere fajne! ηo turηja s' ε lintε.

Si doλi kiσa, sa-kaqe-hεraσ vatε nde huajηritjεt. Atjε u-mbuλ ηer ηe te-fiλme mε σokun' ε-ti vjεδes nde ηe δome, ηo σoku s' munttε t' jà nxirtε frikene. Παssi ndane te-hoλate, sicili vuri gysmate nde git te ti; εδε σkuane per te gezuare nde te-krεmtεt te fσatit t' aferm.

Πo εδε Hεnriu, ηas mεσese, vatε te σohe δεsa-rin' ε-ti te-vogele. Kur kuηetoj, sε jà kiσine vjεδure, u-hεlmua fort kεq. Te-kliδurat' ε ngaσerimate i suaλe ηerane t' an ε t' emene; u-hoδ mbi qafet t' atyrε ....
„Sa i-mjεre jam! δepiti, humba giδesine; humba te-hoλate qe ruaηa mε kaqe kujdεs ε mε kaqe kursim. Iσηa fort i-kenaqure dykε mεnduare sε i kiσa fituare te giδa mε djεrsen' ε baλit t' im! Cηrεηa t' u gezoηa εδε juvε baσkε mε t' imε motre".

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Γiðe ηεrezite qe dilnine nga kiєa qendronine περ-para єteπis' se περinderνεt te Hεnriut. Γiðe bola πyεs-nine ε mεrnine πjεse nde hiðerimt te te-vogelit. Uða περ-ηe-hεrεє u-mbuє mε gindjε. Πyεsnine, πrεj ç' fare monεðaє ieτε ðεsar' i-vogele i Hεnriut. „Mjεre! ða ieτε πrεj gysme-frangaє ε πrεj frangaє te-tera, qe m' i επnine περ te-eηtε nde fabriket. Kur i mirηa, gεηa gezim te єenoηa mbi ato ηe nemure mε majet te ðikese s' imε. E-πara kieτε nemurine 1, ε-dyta nemurine 2, εðε keєtu mε raðe. Kieτε 40 coπera, te-cilate baєke tere-tere benine 30 franga.

Πas ηe se-fiλmε εrði εðε ηe πlak' ε-mire. Ieτε qumeєt-єitesε nga fєat' i-aferm, εðε єkontε ndeπer fєatt te Hεnriut, qe te єπintε qumeєtite nde qytεtt; çan gindjεne mε єume veєtrim εðε u ðote περinder-vεt te Hεnriut.

„Nuke ðoni, sε asπrate qe u-vuaðe ieine gysme franga εðε franga te-tera? Taєi ca mê πare me ðane ηe gysme frangε, ka nemurine 3. Ciko-ε-ni; a ε ηihni".

Dykε folure keєtu nxori ηe gysme-frange, te-ci-lene Hεnriu πosa ε πa ε ηohu. Γiðe bota ðeπitne εðε πyεtne πlakene, cili ja kieτε ðene monεðen. U-πεrgεq:

„Taєi, πosa hyra nde fєatt, gεta περπara dy djεm nde te-kðyεret te ηe uðε; dukeєine єume te-nxituare; suleєine kaqe çπεjt, sa me πermbysne ηe kusi πlot mε qumeєt. Zura te ðeπisηa kundre atyrενε. M' i-maði m' u-πεrgεq mε te-єara; i-vogeli nxori çπεjt çπεjt kete monεðe εðε mâ ða, kaqe πo-ðua ieτε vejεjtja ε qumeєtit t' im". Γiðe ηεrezite atehεrε πyεtne: „A i ηihni? a dini, nga єkuan?" „Иoh mê te-maðine, ða πlaka; kieτε ηe robε te-kuqε; eєte єerbetori i-πatozit te hanit. Nuke ηoh tjεterine, i-cili eєte m' i-vogele. Muaπe uðen' ε fєatit, ku sot benεte πanahir, εðε nd' u rende ndoηe πas dykε sulure, πεr-se-çπεjti dot' i zere".

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Asndoŋe s' iσtε nde dyσim, sε ata te dy djεm iσine vjεδesite. U-habitne εδε lavduruane Πεrendine, qe per-ŋe-herεσ δa te gendene fajtorete. Tεt' a δjεte bupa mε nxitim u-leσuane kundre atyrενε. Γiδe ſσatarεt' ε-tjεre mbεtne pεδ ε potuλe Hεnriut; syte te-giδe i kiσine σtire mbi uδet, nga ε-cila kiσine σkuare ata qe vane per te zene vjεδesite. Mbe nde funt ca ŋεres u-kδyεne dykε rεndur' ε dykε δipure: „I zune! i zune!

Bupate εrδe dykε sjελe djaline mε robe te-kuqε, i-cili perpiqεj kundre atyrενε, po pa dobi; suaλe εδε Jakotine, i-cili vintε pa ndoŋe kundreσti dykε derδure lotte si çurke. Kiσtε uŋure kasqεttene permbi fytyret εδε koken' ε mbantε te-uŋure. E σihnine, qe pσεretintε, po nuk' ε ŋihnine.

Jå nxuape kasqεttene; Hεnriu nxori ze hiδerimi dykε ŋohure mikn' ε-ti. Jakoti ra mbe guŋe εδε. dykε qare ε pefεu fajne mε giδe te-ngarete.

Γiδe ŋεrezite u-puσtuane prεj zemerimi εδε prεj perdeλimi; te-giδe δoσine: „Kaq' i-vogele te jεte kaq' i-lik! Te-mjεrine! kuσ ε soλi nde ŋe te-ketiλe vjεδjε? — Ɑoqeri' ε-lige".

Γiδe perinderite qe iσine atjε mεrnine djεmt' ε-tyrε ε i puσtonine mbi zemeret te-tyrε dykε δene: Lavdi paste Zoti! nuk' eσte djali im! σiko, sε ku ε σpjε ŋεrine σoqeri' ε te-liqvεt".

I gεtne prape nde kulεtat te vjεδesvεt giδe te-hoλate pervεç gysme-frangene qe jå kiσine δene pla-kese qumeσtσitesε, ε-cila jå δuretoj Hεnriut. Hεnriu dεσtε Jakotit t' jå falŋene fajne. „Jo, i δane, eσte σume mê mire te vεje sot nde ŋe σtepi te-ndrεquri sε te vεje mê vone nde burgε te-δελe".

Djali mε roben' ε-kuqε po perpiqεj te drεjterontε vetehεn' ε-tia dykε σare ε dykε kaλezuare Jakotine, εδε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ðeϭtε, sε Jakoti iϭtε ay qe ε hoqi nde kete ɳune te-ligε. Πo as ndoɳe s' ε bεsontε.

Ky i-mjεre i-cili iϭtε zene εðε tjεtere herε nde faj hoqi mundimne qe duhεj te hiqtε. Jakoti u-vu nde ɳe ϭtepi te-ndrεquri, ku ndeɳti dy vjεt. Si u-mbarua kejo kohe, u-kðyε nde ϭtepit; u suaλ giðeɳe mε giðe kaqe urte ε kaqe mire, sa u-be i-vejεjture te benεte praɳe miku i Hεnriut.

Ϭqiɳetare! hiqni dore nga uðet' ε-liga, sε s' ka faj qe te mos trεgonεte ε te mos mundonεte.

Trimeria ε ɳe çuɳε.

(Istori ε vertete).

Tyrqia εðε Grεqia ϭume ϭahεne prεj εvroɳiane-vεt, sε ϭume vjεðjε benεne nder ato; ɳo εðε nd' ata vendεt mê te-qytεteruare te botese gεr djε uðetarete nuke gendeϭine nde ϭume siguri nga ngaj' ε kursarevεt. Keϭtu, fjala vjεn, nde Vavari gεr vitine 1819, kur ngau εðε kejo qe dote refεjme, vjεðjεt' ε vrasjεte nuk' iϭine gerra te-paλa.

Nde kohet, per te-cilene eϭte fjala, ɳe druvar mε femijen' ε-ti pintε nde ɳe pyλ, i-cili iϭtε nde mεst t' Alɳevεt te Vavarise, ɳe mil ɳo-ðua lark qytεtit Bεihlεm. Kejo famile iϭtε prεj atit, prεj nenεse ε prεj tri femijeϭ, prεj te-cilavεt m' ε-maðja iϭtε çuɳe ϭtate-mbe-ðjεte vjεç, ε-bukure, trimε εðε ε-kuxuarϭimε.

— Nuke kε frike te piϭ vεteme nde kete ϭtepi jaϭte qytεtit, nde kete vent qe eϭte plot mε vjεðes? ε ɳyεti i ati Katεrinene mengεsn' ε Kriϭt-lindjεvεt, tεk ɳo benεϭε gati te vintε nde kiϭet mε te ϭoqεn' ε mε te dy djεmt' ε-tjεre.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

— Te trembεm? u-pergεq trimerεσa çupe, dykε qε-σure. Lart nde ðomet kam puσkene t' endε.

— Ciko mire, Katεrinε, i ða i ati, eσte mbuσure mε plump!

— Kaqe mê mire, i ða trimerεσa. Bεsetari Xuf eσte mε mua, εðε ay di si te siλεte kur eσte nεvoje. Une dot' i mbyλ mε roman dyεrte ε dritarεte εðε dote pi nde ηe nga ðomat' ε-sipermε. Πervεç kesaj, sot janε Kriσt-lindjεte, εðε nde ditet qe eσte lindure Zoti yne pa fjale as ndoηe s' ka nder mentt te . . . .

— Nuke di, ða i ati, po ay qe do te vjεðe s' i σkon nder mentt te-ketiλale.

— Ckoni, εðε Πεrendia qofte baσke mε ju, ða çupa, dykε mbyλure dεren' ε-jaσtesmε εðε dykε σkuare asaj romane se-prapesmi; giθ aσtu beri εðε mε giðe dyεrt' ε-tjεra ε mε finεstrat' ε-uηtura εðε pastaj vatε nd' aσεft per te bere gati drεkene. Πassi vuri gελete permbi zjart hipi lart mbe ηe ðome dykε mare mε vε-tehε barutne ε plumbate, te-cilate i ati i mbantε mbe ηe kuti, εðε ndeηti nde ηe finεstre dykε kenduare Kar-ten' ε-Ceηteruare.

Jaσte giðesia iσtε mbuluare mε debore, εðε te-ftohetite iσtε te-hiðure εðε fort te-kεq εðε kejo ε bentε Katεrinene te mεndonεte per te-varferit' ε te-vobεkete, te-cilete s' kiσine as zjar qe te ngroheσine, as buke qe σuanine urine.

Tεk po bentε keta mεndimε σεh ηe plak qe diltε nga pyλi perkundruεl σtepise dykε driðure, i-cili mpσtε-tεj mbi ηe σkop εðε i-cili mεzi munttε te εcentε nga te-ftohetite. Lεσrat' ε-ti te-barða jâ mbulonine po-ðua tere fytyrene εðε tere pamja ε ati iσtε ε-ketiλe, sa ε beri zemere-ðemçurene Katεrine te maλeηεnεte per té. Andaj, kur plaku trokiti nde dεret, ajo hapi finεstren' εðε pyεti ç' dontε.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

— Ah, çupa imε, ða plaku, ngriva nga te-ftohe tite εðε te lutεm te me leϭ te ngrohεm pakeze nde vatret t' uaj qe te mos vdεs. Jam per nde qytεtt, po nuke munt te vεtε mê tεj nga te-ngritete ε nga uria; as ge s' kam vene sot nde gojet.

Zemre-barðese Katεrine i εrði ϭume kεq per plakne kur degoj prεj ati keto fjale, εðε perandaj sbriti, i hapi dεrene εðε ε ϭpuri plakne nde aϭεft.

— Pi nde kent te vatrese ε ngrohu, εðε une dote vεtε te te beŋ ŋe kafε qe te ngrohεϭ. Nεvε vεtem te-djεlate bejme kafε, po per hir t' ent dote beŋ.

Tεk po bentε gati kafεne, zerεt' ε Xufit, i-cili qe kur hyri plaku iϭtε i-paprejture εðε i pintε perane Katεrinese, ε bene kete te ϭkoŋe nde mendjεt, mεndimε te-liq per plakne. Andaj la kafεne nde vatret εðε hipi lart qe te mεndonεj, ç' duhεj te bentε. Tεk po gendεϭε nde kete nguϭtim, pa nga ŋe ε-çare permbi truaλt, sε plaku iϭtε ngriture nga kendi i vatrese, εðε kiϭtε vature nde finεstret, qe ϭikontε nga pyλi, εðε si nxori maskene εðε u-duk ç' fare kεq-beres iϭtε, tuntε mε dore ŋe mafεs sikur te ðepistε ŋεri, εðε pastaj nxori nga giri ŋe ðike εðε ε ϭikontε, nde εϭt' ε mprεhure. Kur pa keto Katεrina u-droð po εðε kuximne nuk' ε humbi. Katεrina kiϭtε pervεç trimerise εðε mjaft mendjε, qe te gykoŋe ε te vendosŋe per-ŋe-hεrεϭ, ç' duhεj te bentε nde ate ore te-lik. Andaj sbriti nga-daleze nde aϭεft vatε nde vatret mori prεj zjari kafεne qe po zjεntε, ε hoði nde ŋe tas te-ðελe, εðε dykε mbajture mε ŋe dore εðε mε tjεtrene ŋe sepate vatε nde dεret ε-cila mε-qene-qe iϭtε ε-mbyλure.

— Te lutεm, i ðote plakut, i-cili kiϭtε ndeŋure prapa perane zjapit si i-mjεre i-vertεte, hap dεrene, sε i kam duarte te-zena, εðε urðero brenda nde trapezarit qe te haϭ pakeze buke mε kete kafε te ngrohere.

Kursari u-ngrit qe te hapte derene, po posa ε hapi, εδε trimerεσa Katεrine jà hoδi nde turiηt kafen' ε zjεre.

E merni veσ, seç u-be mê pastaj. Kursari per disa te-fiλmε jo vεtem te bentε ge nuke muntte, po as syte nga δembjεte nuk' i haptε dot! po ato te fiλmε iσine σume te-vejεjtura per Katεrinen, ε-cila i ra ηe mε sepatet nde koke εδε ε hoδi perδε per gysme te-vdεkure. Πastaj ε-çpεjte si vεtetima ε hoqi brenda nde trapezarit, εδε passi kyçi nde ate εδε besetarine Xuf, doλi qe te mbyλtε prape dεren' ε oborit, prεj se-cilese kiσtε mare brenda kεqberesine, εδε finεstrene, te cilene ε kiσtε hapure i-ligu; εδε si u-sigurua mire nga kejo ane hipi lart, mori puσken' ε t' εt εδε pintε nde finεstret, nde te-cilet iσtε εδε mê pare.

Πas pakeze u-degua zaλahi ε-maδε perpoσ nde trapezarit; zerε ηεriu ε te-lεhura qeni qe po mundeσinc; po lufta s' mbajti σume; εδε pas kesaj u-be prape prehjε ε-maδε.

Πas pakeze pa ηe ηεri mε roba gahetori εδε σume te-εgere nde fytyret qe diltε nga pyλi. Ky εrδi drεjt nde dεret te-oborit εδε si ndoηe zoteni ε urδeroj te sbrεse ε te hapηe dεrene.

Nde daça, ε hap dεrene, i u-pergεq trimerεσa.

— Nde mos daç tà hapç, δipi ηεriu mε zemerim, dotà δyεη une dεrene, εδε atehεrε dote σohç, sε ç' eσte per te bere.

— Duhεte te haσ σume karvεlε, δa çupa, pare sε te munç te beσ kete ge.

— Dote σohç, sε une nuke qεσ δa ηεriu, εδε dykε sbriture puσkene prεj supit i ra dεrese. Katεrina, dykε pare, sε gendεj nde rεzik, nuke humbi kohe, po mε puσken' ε t' εt hoδi kundr' ati, para sε te muntηe ky te perseritηe te-kanosurat' ε-ti. Πuσka i ra nga dora,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

kliđi nga ϑembja εđε ra mbi teboret, ε-cila u-ckuq prεj gakut te-ti. Πo para sε te muntηe çupa t' i bjεre εđε ηe hεre, kursari u-ngrit εđε humbi nde pyλt.

E-mjεra çupe! Te keqijat' ε-saj έđε s' iϭine mbaruare; posa humbi nga syte ηe kεqberes, ja ηe tjεter doλi prεj pyλit m' i-εgere ε m' i-vraẓete. Ky u-aferua nde ϭtepit εđε ε pyεti Katεrinene?

„Mos pε ndoηe plak te ϭkoηe ketεj?

— Πo, u-pergεq Katεrina.

— Ku eϭte? E kaλε brenda? E vravε? đipi kεqberesi dykε ϭare ε dykε kanosure. Nd' eϭte keϭtu, dote te vras, o ε-zεze.

— Mos kaqe, u-pεrgεq Katεrina dykε qεsendisure. Mbasε nuke di, sε kam mε vεtehε ηe ϭok ϭume trim, bεsetarine t' im Xuf; ay beri fort te-mire λogari mε mikne t' ent, εđε me dukεte, sε ε pagoj, sa vejεntε.

— Hap dεrene, đipi kursari jaϭte menç, qe te ϭoh, sε ç' u-be, sε eϭte veλaj im.

— Dot' uà happa dεrene, đa Katεrina, po kam frike sε mos Xufi te prεse εđε ty si t' et veλa.

— Mos ki frike, đa kursari; puϭka imε eϭte mε dy lyfytε; ka dy plumba, ηe per qεne εđε ηe per tyne. Hap çpεjt, çup' ε-lige".

Katεrina nde ventt pergεgjε ngriti puϭkene, ε ϭenoj, εđε kursari ra mbi deboret, i-vdεkure; ε-ϭpεjte si pufεja mbuϭi εđε prape puϭkene εđε ϭikontε nga dritarja, ç' u-be kursari. Me keto ε sipere u dukne dy kalores uϭtetare, qe vinine dykε sulure.

„Te lumte! çupa imε, đa ηeri nga ata, kur sbriti εđε pa kursarine te-vdεkure. Jà hođε si ndoηe uϭtetar i-mire! E mori nde zemeret!

O Πεrendia imε, đepiti Katεrina, dote vdisηa, po te mos kiϭite arđure mbe kohe. Πo kam έđε tjεtere

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

brenda nde σtepit; hyni te σoheme, ç' u-bε; sεpsε ε kam lene mε te-daσurine Xuf".

Dεra u-hap; uσtetarete hyne; po ç' ƍe te-tmεruare pane mε syt' ε-tyrε! Nde trapεzarit iσtε ŋe ŋεri i-çjεre nde fytyret ε mε qafe te-prεre ε mbyture nde ƍak, εðε Xufi rintε perane kεrmesε.

Katεrina pastaj u pefεu tere istorine, εðε ata dykε vature pas pikavεt te ƍakut te kursarit te plagosure, muntne te zene εðε kete εðε σoket' ε keti εðε i σpune nde burkt.

Katεrina pas pak kohε u-martua mε ŋe bupe σume te-mire; εðε u-be nenε ε ŋe famile se-maðε, εðε iσtε nde daσuri ε nde ndεr te-mað prεj ƍiðe feqiŋvεt ε prεj ƍiðe botese.

I-vogeli kepucepastroŋes.

(Istori ε vertεte).

Rontε ŋe hεre nde Иy-Jork ŋe djal' i-vogele qe quhεj Γεrq Πrais. I ati kiσtε qene σum' i-pasure, po passi ra nde demε te meðεŋ vdiq fort i varfere, εðε gruase mε ƍaσte femije nuk' i la as ƍe per te pitur' ε per t' apesyεr' ata. Γεrƍi ndonesε iσtε m' i-vogele nga i veλaj Martini po mε ƍiðe keto iσtε fort i-gatiσim t' i ndihtε ε t' i εptε dore s' emese; po iσtε kaqe i-vogele sa fort te-pake ndihme munttε t' i εptε, εðε kejo ε hεlmontε σume. Иe dite dykε arðure nde σtepit i ðote Martinit: „Martin, sot paσe ŋe djale te-vogele, jo mê te-mað sε une, qe fiton ŋe frang' ε ƍysme ditene, dykε punuare vεtem ŋe ore.

— Eðε si munt te fitoŋe kaqe? ε pyεti Martini.

— Munt te fitoŋe, ða Γεrƍi, dykε ndeŋure nde ŋe çip te ŋe uðε ε dykε pastruare kepucet' ε atyrε qe

ϭkoηene. Ka ηe fron te-vogele, ηe εne te-vogele per ngyrene εδε ηe druçkε qε tà perzjεηe, εδε ηe vurce.

— Mire, δa Martini, mos do te benεϭ εδε ti kepucepastroηes? Mεndohu, Γεrq, sε ti jε djale i ηe zotenie. — Πo, εδε perandaj vεndosa te benεm kepucepastroηes, δa Γεrgi, sε i bir' i ηe zotenie, qe te jεte εδε vete zoteni, duhεte te perpiqεte qe t' i ndihηe nenεse ε tà çloδηe ate pakeze nga punet' ε-saj te-renda".

Γεrgi gεti nde qilart ηe vurce te-vjεtere te kepucevεt, ηe εne mε ca ngyre te-vjεtere εδε ηe arke te-rε prεj sapuni, εδε ditene tjεtere mε keto vatε ε ndeηi nde çipt te ηe uδε; arken' ε kiϭtε qe te vinine ηεrezite kembete, tεk vεte dot u pastrontε kepucete.

Vεndimi im ε mendja imε: „Kupe mos ε lere per gysme punene qe ηe hεre ε nisε".

Ndonesε doλi qe nde mengεst εδε zuri vendine nde çipt te uδese mε arkezene, mε vurcen' ε mε ngyrene, po per fat te-lik as ηεri s' i u-qas, qe t' i pastrontε kepucete. „Πersε vaλe keϭtu? δoϭtε mε vεtehεn' ε-ti, kur kδεnεj mbremanεt nde ϭtepit. Mos ϭkoj vaλe moδa ε kepucevεt te-pastreta!" Martini ε perqεϭi, kur u-kδyε mbremanεt nde ϭtepi, po Γεrgi mε te-qεtuare i δa: Qεϭ, qεϭ; po dote viηe ndoηe hεre εδε raδa imε te qεϭ, εδε atehεrε te ϭoheme". Ditene tjεtere tεk pristε mε vurcene nde dore nde çipt te uδese, na tεk ϭkon andεj ηe djale mε ηe purtεke nde dore, εδε dykε pare Γεrgine i aferonεt' ε i δote: „E, i-vogele, si vεtε mε punene?"

— Πunerate jane ϭumε te-paka, zoteni, δa Γérgi; zoteria juaj eϭte i-vεtemi myϭtεri qe me ka arδure gεr taϭi.

— Nuke priϭ pune, δa djaloϭi, ri giδeηe nde kete vent εδε ηεrezite dote te mesojne. „Mε qene-qe

kepucete t' ime sot jane fort te-feλiqura, dote te ap 60 te-hoλa qe t' i pastrojϭ". Γεrgi jà pastroj kepucete, po nuke dεϭi t' i mape mê tεpere sε 30 te-hoλa, dykε ϑene: „keto jane majft, duhεte te jεm i-drεjte, ndryϭε nuke kam ϭprεse per te mbroϑesuare nde punet".

„Ϭume mire!" i ϑa djaloϭi, „nde paç te-ketiλa te-sjeλa giϑeηe, pa fjale dote mbroϑesoηç".

„Kam vεndim te-patundure" ϑa Γεrgi, „te mbεtεm nde uϑet te drεjterise çfare-do qe te ngase".

Ditene tjεtere pεse djaloϭe i qendruane perpara qe t' u pastrontε kepucete, εϑε keϭtu ate dite i soλi nenεse ηe frang' ε gysme. Ajo ge qe ε gezoj ϭume iϭtε sε ata djεma i ϑane, sε pasketajϑi dote na kεϭ myϭtεriη, εϑε sε i kiϭtε derguare ay djali me purtεkene.

Keϭtu Γεrgi per dita vintε nde punet εϑε iϭtε kaq' i-qεϭure ε i-gezuare nde punet, sa dukεj, sε sikur ηerezite kiϭine kupetuare, sε as ndoηe tjεtere s' munttε t' uà pastrontε kepucete kaqe mire sa ay, εϑε sε sikur suleϭine tεk ay. Keϭtu per dita siλtε nde ϭtepit tε nenja po-ϑua ηe pεse-frange, εϑε Martini qe ε kiϭtε perqεϭure mε gezim hantε buken' ε-ϭiϭmε me galpete qe ε blinine mε te-hoλat' ε Γεrgit. Γεrgi ndjεu ηe te-renduare te-forte per te qεϭure, po nuke dεϭi, qe te mos ε hεlmontε.

Иe dite zoti Brεt, ηe plak i-pasure, i εrϑi Γεrgit ε i ϑa: „Πerpara pakeze ϭkava nde ηe vent qe iϭtε plot mε baltera εϑε feλiqa kepucete. O djal' i-vogele, a munt te m' i pastrojϭ?"

„Vini kembene t' uaj mbi kete arkeze, u lutεm, ϑa Γεrgi, εϑε per-ηe-hεrεϭ dot' i pastroη, qe te çkelqεηene". Si jà pastroj, zoti Brεt ϭikoj nde kulεtet te ti per te-hoλa, po nuke gεti nd' ate vεç ηe karte 500 frangaϭ, te-cilene pa fjale nuke munttε tà pristε Γεrgi.

„Ç te beηt taϭi, ϑa zoti Brεjt. I pastrovε kepucete

t' imε σume mire εδε duhεte te te paguaη, po s' kam te-hoλa me vetehε.

— Mos u-trumbuλoni, zot per kete, δa Γεrgi; s' ka gekafσe; kur s' kini te-hoλa ε te-priσura". Zoti Brεt u-kenaq σume mε te-sjελate, qe i foli ε i u-suaλ Γεrgi εδε i pyεti εmerine, εδε i beri σume te-tjεra pyεtjε, nga te-cilate mesoj, sε jà kiσtε ηohure t' ane. Mbe nde funt ε pyεt: „Sa fiton ditene dykε pastruare kepuce? Иe pεse-frange po-δua" i u-pergεq Γεrgi. — Kejo eσte ηe fitim mjaft i-vogele per ηe djale te-vogele sa ti, δa zoti Brεjt. Θuaj nenεse, sε dote viη ε dot' i flas per ty".

Eδε mε te-vertεte mbe te-nεsermεne vatε mbe te-pare tεk ε-em' ε Γεrgit εδε i u-lut t' jà ape djalene qe tà kεte nde σerbimt te-ti; εδε kaq' u-kenaq mε te-sjε-λat' ε djalit, sa pas pak kohe ε dergoj nde skolit, εδε si mbaroj mesimεte, ε mori nde punet te-ti, εδε ca nga ca i-vogeli kepucepastroηes u-be ηe trεgetar i-maδ. Sa hεre gεntε kohe te-voliσimε, u pefεntε provimn' ε-ti djεmεt ε djaloσevεt, qe t' u εptε kuxim, qe te punonine mε ndεr, εδε giδeηe mbe nde funt u δoσtε: „Ndjεη, vεthene t' imε te-lumure, dykε kujtuare, sε ε pata mê mire te pastroη kepucet' ε botese sε te σoh nenεne t' imε te-daσure te lipeηe buken' ε-saj".

Sokrati εδε Λambrokliu.

Sokrati, dykε pare ηe hεre bip' ε ti Λambrokline sε nuk' i bindεj s' emese, i δa:

„Θuaj-me, biri im, a di, persε ca ηεres i quajme mos-mireηohes?"

— Πo, i u-pergεq djaloσi.

— E po. persε?

— I quajme mos mireηohes ata ηεres qe kane

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

pare ϭume te-mira prεj ndoηej, εđε, ndonesε muntηene t' jà çpaguajne te-mirene a t' ε ndεrojne per ate, nuk' ε bejne.

— Kur qenka keϭtu, a nuke mεndoneϭ, sε te-ketiλete duhete te numeronεne ϭume te-liq?

— Πa fjale, i u-pergεq djali.

— Sa pra mê tεpere te-mire ka pare ndoηe prεj ndoηej εđε nuk' jà ηεh, a nuk' eϭte mê tεpere i-lik?

— Πa fjale, i pergigεte i biri.

— Cilete pra te-tjεre εđε prεj cilevε dote gεjme sε ϭoheme te-mire mê tεpere sε femija prεj perinder-vεt te-tyrε? A nuk' i suaλe nde botet perinderite εđε nuk' i bene te ϭohene ε te traϭegojne kaqe te-mira, te cilate uà εp Πεrendia ηεresvεt, εđε te-cilate na dukεne kaqe te-vejεjtura, sa na vjεn kεq ε hiđeronεmi fort t' i leme. . . . . Πa mεndohu pakeze, sa ε sa ka hεqure nenja per ty. Ajo te mbajti nde barkt te saj ε te soλi nde dritet pas ϭume te-đemburavε, te uϭqεjti me qumeϭ-tit' ε saj, te apesεu εđε te mesoj kaqe gεrra te-dobi-ϭimε. . . . Eđε ç' nuke hεqηene ε ç' nuke priϭηene perinderite dykε kujdεsure per te piture, per te apesyεre ε per te mesuare femijene?

— Πo, đa Λambrokliu, i falεm ndεrse per giđe keto, po cili munt te duroηe t' εgertit' ε asaj εđε te-sjελat' ε-veçanta t' asaj?

— Eđε te-dukεte, sε eϭte mê lεhete te durojme t' εgertit' ε εgersiravεt sε te-εgertit' ε nenεse?

— Une bεsoη, đote Λambrokliu, sε mê koλaj munt te duroη ηe εgersire sε ηe te ketiλe nenε.

— Eđε te ka kafϭuare ndoηe here nenja, a te ka rene mε ϭkεlmε, si ϭume ηεres ε kane pesuare prεj εgersiravεt?

— Πo, mε te-vertεte, me đote kaqe te-liga, sa nuke

dote donte ηεriu t' i degoηe nde tere jεtet te-ti, ða djali.

— Πo ti nuke mεndonεϭ, i ða Sokrati, sa here ε kε loðure ε sa here ε kε hεlmuar qe nde foϭηerit t' endε mε zerεt' ε mε te-sjελate t' endε, εðε sa hεlmε ka pire per ty εðε nde smundjεt t' endε εðε nde tere jεtet t' endε gεr sot? εðε ti nde ventt qe t' jà çpaguaϭ mε mireηohesi te-paanete kerkon tà hεlmoϭ. . . . . .

— Πo une s' dua tà hεlmoη, i u-pergεq i biri.

— Εðε ge ε-vogele eϭte kejo pabindjε qe pefεn ti? Nuke di, sε nenja te do te-mirene εðε perandaj te qerton, apo mεndonεϭ, sε mos te kerkon te-ligene?

— Kupe nuke me ϭkon nder mentt, sε nenja me do te-ligene, ða Λambrokliu.

— Иe nenε pra qe te do εðε te ϭikon kaqe εðε nde smundjεt t' endε εðε qe perpiqεte kupe te mos viϭ nde varferi, ηe nenε qe ka duruare ε ka vuajture kaqe per ty, ηe nenε qe dit' ε nate lutεte qe te kεϭ giðe te-mirat' ε botese, ηe nenε te-ketiλe nde mos munt te duroϭ, sεpsε te qerton per te-mirene t' endε, atehεrε jε ηe ηεri pa ment, εðε nuke ηεh, sε cila eϭte entεrεsa jotε.

Πerandaj ϭikon, sε nde nomεt, qe ka vene nde qytεtt i-ϭenuari nomvenes Soλon, per çfare-do tjεtere mosmireηohesi as fjale ben, as nde gyq i hεq; po ay qe nuke ϭikon ε nuke u ϭerbεn perindervεt gykonεte ε mundonεte fort aϭpεre, as nuk' i ndjεnεte te benεte qεvεritar a te mape ndoηe tjεtere pune nde qytεtt, sεpsε si munt i-ketiλi t' i beηe mire qytεtit, kur siλεte mε pamireηohesi tε perinderit' ε-ti? . . . . Εðε nde mos u-kujdεste ndoηe te stolisηe varεt' ε perindervεt te-ti, si te vdεsene, εðε per kete pyεt εðε ε mεr ndene sy qytεti, kur eϭte puna per te sgεðure ndoηe te-pare a qεvεritar. . .

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ti pra, o, djale nde kε mentte nde koket, prεj Пεrendise kerko ndjεse, nde mos jε kujdεsur' ε nde mos kε ndεruare nenεne t' endε, sε mos te ϭohe εδε ky, sε nuk' ε ηεh te-mirene, εδε largon prεj tεjε faqen ε bεkimεt' ε-ti. Kujdεsu ϭume, sε mos εδε ηεrezite mesojne, sε perindervεt nuk' uȧ ηεh te-mirene ε te ndεronεne, εδε keϭtu mbεtεϭ pa miϭ; sεpsε nde te kupetofϭine, sε nuk' ε ηεh te-mirene, as ndoηe nuke dote bεsoηe, sε, nde te befte te-mire, dot' jȧ ηohç ε dot' jȧ çpaguaϭ.

(Пerkδyer liruare nga te-permendurat' ε Ksεnofonit).

Korbi i-ngorδure.

Иe i-varfere po εδε ϭum' i-mire ε bεsetar εndar pontε ηe herε nde Гεrmanit nde ηe qytεt qe quhεj UppεrδaΛ. Ky ηεri kiϭtε zakon piδeηe te δεϭtε, εδε atehεrε kur çdo ϭprεse eϭt' ε-humbure, „Zoti na qofte ndihmes".

Иe ε-ketiΛe ngarjε goditi, kur fabrika, nde te-cilet punontε, nga te-mos-pasurite porosira u-ϭtrengua te puϭoηe punerate, εδε ay papandεhuraj mbεti pa pune εδε keϭtu pa menyre te-pojturi.

Nde qytεtε, ku ka fabrikera, punetorete as ndoηe tjεtere menyre te-pojturi s' kane vεç rogat' ε tyrε, εδε kur jane perinder, ηe dite te-mos-punuare i le ata εδε pa ate buken' ε-perdiçimε.

Kejo ε-kεqε i ngau εδε keti εndari te-varfere; dy dit pas te-puϭuarit te punese εδε vεtε εδε femija mbεtne pa buke, pa δengij εδε pa mê te-vogelene ϭprεse. Εδε gruaja, posa u-ngrit, zuri te fϭiηe ϭtepin' ε-tyrε te-vogele dykε qare kundre fatit te-tyrε kaqe te-aϭpere, tεk bupi per nguϭuΛim i δεϭtε: „Zoti dote na jεte ndihmes".

Eδε tεk po beheσine keto nde kalivεt t' ati te-varferi, ηe mange nga finεstra i pa εδε u hoδi ηe korp te-ngorδure, dykε δene: „Ja, o σeηt Onufre, gελe per σeηterine t' endε".

Endari mori korbin' ε ngorδure εδε dykε ferkuar' ate δa: „Cpεs i-mjεre! dote kεte vdεkure nga uria!" Πo kur jà vuri dorene nga qafa, qe tc σihtε, nde mε te-vertεte iσtε ε-sbrazete, diç ge te-aσpere ndjεu nd' ate, εδε dykε daσure te mesoηe, ç' iσtε ajo qe ε kiσtε bere te vdεse, zuri te veҫgoηe mê mε kujdεs. Πo ç' fare te-habiture ndjεu nde vεtehεt te-ti, kur jà hapi qafene mε ηe δike εδε ηe qaforε te-floriηte gεti nd' ate! Tεk gruaja ε σikontε mε te-habiture, ay δepiti: „Zoti eσte ndihmesi yne!" εδε mori qaforεne ε ε σpuri tε ηe nga ata qe punojne arine εδε jà la pεnk per dy te-barδa, qe mε to t' u pergigεj nεvojavεt qe kiσtε mbi kryεt ate dite.

Arpunoηesi si ε pastroj qaforεne pas pakeze i δa εndarit, sε ε ηihtε zoηene qe ε kiσtε humbure. „Πra, δa εndari, te lutεm. te me δuaσ εmerin' ε asaj, qe t' jà σpiε". Eδε si mesoj εmerin' ε asaj, u-sul nde σtepit te fabrikantit, sεpsε ε gruas' s' ati kiσtε qene qaforja, εδε mε emblesiren' ε-perherσimε jà δa nde dore. Nd' ate te-fiλmε εrδi εδε i σoqi εδε si mesoj punene si kiσtε ngare, u-kδyε nga i-varferi punetuar i-ti εδε mε ze te-maλeηyεrσim i δote: „Mε te-vertεte Πεrendia ndih, o Γεrq i-varfere, une turpεronεm, sε laσe pa pune ηe punetuar kaqe te-mir' ε bεsetar, εδε taσi jo vεtem dote març ηe çpagim te mire qe na gεtε ε na prurε qaforεne, po εδε kupe pasketajδi s' te kam per te lene pa pune, nde qofte εδε per ηe punetuar te-vεteme te kεm nεvoje".

Keσtu ay qe uσqεu profitne λλi mε korba te-gaλe

eσt' i zoti t' u ape te-nεvojσimεte per te pojture σerbε-torevεt εδε mε ane korbavε te-ŋgorδure.

Vejεjtja ε punes' se-mire.

Иe i-çquare ɡykates amεrikan dontε te pefεntε kete anεkδote, qe te trεgontε vejεjtjεn' ε punesε qe punonεte me bεse ε mε kujdεs, εδε mê tεpere kur kejo nuke benεte nga nεvoja, po prεj vεtiu, εδε σume mê tεpere perpara pεngimεvε mbe kete ngarjε.

Ky ɡykates pintε nde ŋe qytεt te-maϑ te ŋej Пuσ-tεti t' Amεrikese, εδε prapa σtepis' se-ti, po σume lark prεj asaj, iσtε ŋe garϑ prεj δogaσ, te-cilin ε kiσine bere, qe te ndalontε kafσete te mos hynine nde kopeσtt. Пo mε-qene-qe ca δoga iσiŋe ϑyεre, ɡykatesi u-σtrengua te der-goŋ' ε te sjελe ŋe drupunoŋes, qe te mbyλtε σtεgune qe iσtε bere nga te-renit ε δogavεt te ϑyεra, εδε drupuno-ŋesi qe i suaλe iσtε ŋe djaloσ i-σendoσe.

„Ky garϑ do ndrεqure, i ϑa ati ɡykatesi, na ca δoga te-pastrugatura te-cilate dua t' i perdorσ. Garδi nuke dukεte nga σtepia, εδε pervεç kesaj dote mbulo-nεte mε pjεrguλa, perandaj eσte ε-tεpere te humpç σume kohe ε mundim per te bere pune te-mire; sεpsε nuke dote te paguaŋ mê tεpere sε ŋe doλar' ε ɡysme".

Keσtu i ϑa εδε σkoj, qe te hantε drεkene, po pas drεkese εrδi prape tε djaloσi εδε ε ɡεti ate qe po strugastε δogate mε kujdεs; εδε dykε pandεhure sε ay dontε te σkontε kohene, qe te mirtε mê tεpere pagεse, ε urδeroj te mos i strugastε mê, εδε t' i mberϑεntε δo-gate sikundre iσine. Si ϑa keto iku per te brεδure; po si broδi mjaft, u-kϑyε prape nde kopσtet, εδε ε ɡεti mjεσtrine dykε matur' ε dykε numεruare δogate, para sε t' i vintε nde vεntt qe duhεj, u-zεmerua fort

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εδε mε aσperim i δote: „Une te δaσe, sε garδi dote mbulonεte mε ɲjεrguλa, εδε keσtu nuke dua te di, nde mos u-befte ɲuna ε-mire.

— Πo dua te di une, i u-ɲergεq djaloσi dykε mature εδε ɲrape δogate".

Mbe nde funt u-mbarua ɲuna, εδε ɲjεs ε-ndrεqure iσtε σume m' ε mir' ε mê ε-mbaruare nga garδi tjεtere.

„E, sa do? ε ɲyεti gykatesi.

— Иe doλar' ε gysme, u-ɲergεq djaloσi. Γykatesi u-habit σume.

„Si? Πersε ɲra humbε kaqe kohe ε kaqe mundim nde ɲunet, kur s' ε berε ɲer te mape ɲage mê tεɲeŕe?

— E bera ɲer ɲunene vεte εδε ɲer vεtehεne t' imε u-ɲergεq i-riu.

— Mire, ɲo as ndoɳe s' ε kiσtε ɲer te ɲare ɲunene t' endε nde eσt' ε mire a ε-lige.

— Πo dotȧ diɳa une, zoteni; εɲme-ni ɳe doλar ε gysme εδε ler-me-ni te σkoɳ"..

Бjεte vjεt ɲas kesaj ngarjε gykatesi kerkontε ɳe ɲunemaɲes qe te godistε ca godiɳa te qεvεsise σume te-meδa ε σume te-vejεjtura. Oume ɲune-maɲes εrδne qe te mεrnine keto ɲune, εδε nde mεst te ketyrεvε ɲa εδε ɳe vεte, te-ciline i u-duk sikur ε kiσtε te-ɳohure „ky eσte ay qe me ndrεqi garδine, δa. Di fort mire sε ky ε ben ɲunene fort te-mir' ε te mbaruare". Keσtu liδne fjale, εδε ɲrεj atyrε ɲunevε druɲunoɳesi u-be σum' i-ɲasure.

Makar te mesoneσine djεmte kudo qe nde vogelit, sε lumuria eσte ε-ɲandare nga ata qe ɲunojne mire ε mε nderɡεɡjε te-mire, çfare-do mjεσteri qe te kεne.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ие kohe, jo perpara ϭume vilvε, pontε nde Vjεne ηe uϭtetar i-moçim, ndihma ε te-cilit prεj mbrεterise iϭtε kaq' ε-vogele, sa nuk' i apintε per te pojture. Te benεj lypes uϭtetar' i-vjεtere s' jà durontε zemera, po dykε daϭure te nxjεre buken' ε ti mori violin'-ε t' εt, i-cili kiϭtε qene myzikant, εðε per dita diltε nde Πratεr, ku dykε pϭεture si mundεj permbi kembet te ti te-druηte lostε kenke kombiarε, trimeriε εtj, tεk qen' i-ti dykε qendruare vεtem mbi kembet te-prapesmε mbantε nde gojet kapελen' ε te zott, ku ata qe ϭkonine nga-ndoηe-hεre hiϑnine nga ndoηe ovuλe.

Ие dite uϭtetari εðε qeni iϭine si pas zakonit te-tyrε nde ventt te-tyrε, ndene ηe dru te-maϑ, po ndo-nesε kiϭine dale qe perpara drεkese, nde kapελet as ηe pεses nuke kiϭtε rene. Иεrezit ϭkonin' ε vinine mε gezim, mε te-qεϭura, mε kuvendε, po as ndoηe s' iϭtε kϑyεre te ϭikontε uϭtetarin ε-moçim εðε qen' ε ati. Πo tà ϭikonine, pa fjale dotà perdeλεnine, sεpsε iϭtε i-trε-ture ε i-nxire nga pojtja ε-lige εðε i-vεϭure mε roba fort te-varfera. Nde kraheruart te robes' se-ti mbantε ηe kryq, qe iϭtε ηe ϭeηe çqimi, te-cilene ε kiϭtε fituare mbe ηe lufte mε kurban te trε giϭtervεt te dores' se-djaϑte εðε te ηe kembε (kerciri) gεr permbi gut. Γiϑe keto i kiϭtε pesuare per atðεne, po mε giϑe keto as ndoηe nuke kϑεnεj tà ϭikontε ε tà perdeλεntε pak-se-paku per hir t' asaj ϭeηes' se çqimit.

Lostε sa mundεj mê mire, kenke uϭteriε, kenke vaλε, kenke per te-hεlmuarete, po as ndoηe nuke qen-drontε, as ndoηe ovuλe s' bintε nde kapελet. Qeni dote mbliϑtε kocka ε cope ndeper uðet, po ay i-ηjεri dote flintε i-urete. I εrϑne lot pa daϭure; ngriti dorene qe t' i fϭintε, kur syt' ε-ti te-trumbuλuare pane ηe te-huaj, i-cili i aferonεte ε i εp ηe monεðe te-arte. Ky zoteni ε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

kiɞtɛ vene rɛ mjaft kohe mɛ zemere te-ꝺimsure, ɲo kur i ɲa lotte, nuke mundi te mbahɛj; i duhɛj sikur i binine bermbi zemeret ɲika ɲlumbi te-trɛture.

„A mà ɛɲ violine ɲer ɳe te-katerte te orese?“ i ꝺote uɞtetarit te moçim. Ay jà ꝺa, ɲo nga te-habiturite s' mundi te ꝺoɞtɛ ndoɳe fjale. Zotenia si ɛ ɲrovoj ꝺa: „Mjaft ɛ-mire eɞte kejo violi, vɛtem te-ɞtrenguare korꝺezate do“, ɛꝺɛ dykɛ ꝺene keɞtu ɞtrengoj korꝺezate, ɡɛr sa zune te ɛɲnine zerɛ t' embele ɛ te-kuλuare.

Uɞtetari i-moçim nuke dintɛ ç' te ꝺoɞtɛ.

„Kejo vaλe eɞte violia imɛ“ ꝺɛɞtɛ mɛ vɛtehɛn' ɛ-ti. Ɲo taɞi i-huaji zuri t' i bjɛre ɛꝺɛ mɛ te-ɲarete zerɛ ɡiꝺe ɳɛrezite u-kꝺyɛne nd' ate vent. Habiteɞine si ɳe zoteni i-vɛɞure mire te losɳe jaɞte ndeɲer uꝺet; ɲo ɲervɛç kesaj te-ketiλe violi nuke kiɞine deɡuare kupe ndo ɳe te-ketiλe nɡarjɛ.

Ɲandɛhnine, si ɞi margaritareɞ ɲo bintɛ nga korꝺezat' ɛ violise; kaqe te-embel' ɛ te-hoλe iɞine zerɛt' ɛ asaj. Kenka kur iɞtɛ nde ze te-larte dukɛj, sikur diltɛ ɲrɛj ɡojeɞ enɡejɞ, kur iɞtɛ nde ze te-ɲoɞtere ɡantɛ mɛ te qare ɛꝺɛ beritɛ syt' ɛ ɳɛrezvɛt t' ɛɲesoneɞine. Çdo minute aferoneɞine te-riɳ deɡoɳes, ɡɛr sa u-be ɳe ɲɛꝺ i-maꝺ ɛ i-dendure ɲotuλe mysikandit ɛ uɞtetarit te-moçim. . . . . . ɡiꝺe deɡonine si te-habiture ɛꝺɛ ɲosa ɲuɞontɛ violia, hiꝺnine jo vɛtem ovuλa, ɲo ɛꝺɛ t' erɡentta ɛ te arta monɛꝺa nde kaɲɛλet te uɞtetarit ɲlak.

Mbe nde funt kaɲɛλa u-mbuɞ sa nuke nxintɛ dot mê.

„Sbraz-ɛ, o ɲlak, dote tà mbuɞ ɲraɲe“.

Uɞtetari ɲlak ɛ sbrazi nde ɡit te-ti.

Atehɛrɛ i-huaji zuri ɳe tjɛtere kenke. Syte i çkelqɛnine, ɛꝺɛ deɡoɳesite nga te-kenaqurit' ɛ-forte ꝺepisnine: „Te lumte! te lumte!“ tɛk ɲarate si brɛɞere ɲrɛj qɛrɛvɛt ɲo binine nde kaɲɛλet, ɛ-cila me ɲak kohe

пrапe u-mbuϭ. Kur пuϭuane пakeze te-trokeΛiturat' ε duarvεt, i-huaji mε rendesi te maðε zuri te losηe himnen ε kombit, εðε sa-kaqe-hεraϭ giðe u-sbuluane εðε mbεtne keϭtu gεr sa u-mbarua ajo himne hijε-maðε. По tεk ηε-rezite ðepisnine εðε tuntnine kaпεΛate nga te kenaqu-rite ε-tεпere, i-huaji nga dale jà ve violine nde dore plakut, εðε пạ mundure ky t' i ðote ndoηe fjale пer te falure ndεrse, ay nde mεst te gindjεse ϭkoj ε me s' u-duk mê.

„Cili eϭte? cili eϭte ky ηεri?“ ðepisnine giðe dykε пyεture ηeri tjatrine.

„Un' ε ηoh“, ða ηe zoteni. „Ky i-çquare violist Rusεr, i-cili di te ϭeηteroηe mjεϭterin' ε ti mε te-ketiΛa пunera te-mira. I-пavdεkure dote jεte kujtim' i-ti!“

„I-пavdεkure kujtim' i-ti!“ пersesiti gindja.

Eðε plaku uϭtetar dykε ngriture duarte εðε syte пlot mε lot nde qiεjt ðeпiti: „çпagua-ja, o Zot i-mað, mε пasjε ε mε пlotesi te-maðε te-mirene qe me beri sot“.

Па· dyϭim ate nate qεne dy te-lumura zemεra nde Vjεne. Иera iϭtε ajo ε uϭtetarit пlak, i-cili ϭikontε пlεqerin' ε-ti te-siguruare nga varferia εðε tjεtera iϭtε ε artistit mireberes, i-cili ate dite ndjεu nde zemεret ηe te-kenaqure mê te-embele sa ato qe i kiϭine sjεΛe tjεtere levdatat' ε ndεrεt ε botese“.

M' i-miri çпagim.

„Jakeni, djεm, kur qenka i-ketiΛe frikacar, lεr-ε-ni εðε lεte vεme“.

— Jake εðε ti, Гεrq, s' ngεt ge. Bϭte vεtem пer te qεϭure. Ç' trembεϭ?

Nuke trembem, o Пjεter, пo as ndoηe hεre s' dua tå beη kete. Eϭte pun' ε-lige; persε t' i bejme kεq tjaterit? Nuke munt te kuпetoη, si doni tå beni kete пune.

— E, εðε ti do te pefεϭ, sε jε m' i-mire sε nε; ðuaj, sε trembεϭ nga mesoηesi, εðε mos duaj te na bεnεϭ ϭeηt! Ejani εðε ler-ε-ni te-mapine mε te-zεzat' ε-tia.

— Dote пendonεϭ ndoηe dite, Alεksander.

— Çe! пrεj tεjε dote kεm frike?

— Mire, bej ç' te duaϭ, пo mos vere ðε te-tjε-rete, sεпsε eϭte faj.

— Dote vini ju, a пo dote pini te degoni ate frikanac. Une ϭkoη!"

Eðε mε keto fjale u hoð nga kðisi, εðε пas ati εðε ϭoket' ε-tjεre.

Vεtem Гεrgi mbεti nde koпϭt te skolise. Ecentε i-пaпrejture dykε mεnduare пer fjalet' ε-hiðura qe kiϭtε deguare пrεj baϭkenxenesvεt; εðε gaku пo i zjεntε, kur mεndonεj sε Alεksandri ε kiϭtε quajture frikanac ε te dobete.

„Une frikanac! S' ka ge, dot' i trεgoη ndoηe dite nde jam frikanac. Пo ligesine kupe s' ε kam пer te bere; lεte me ðone ç' te duane".

Dykε mεnduare keϭtu degoj çaпat' ε ϭokevεt qe пo kðεnεϭine, εðε qendroj nde ventt qe kiϭtε qene, qe tå ϭihnine ε qe te bεsonine sε s' i kiϭtε traðetuare tε mesoηesi. Пer ηe te fiλmε te katre baϭkenxenesit' ε-ti u-dukne mbi murt. Пjεtri εðε dy te-tjεre sbritne пer-ηe-hεrεϭ εðε u-nxituane te hyjne nde ϭteпit nga finεstra. Пo Aleksandri, i-cili mbεti nde funt i ðepiti sa mundi mε ze Гεrgit.

„Mεr çпortene, gεr sa te sbrεs". Ky пa mεn-duare ε mori, пo Alεksandri si sbriti, nde ventt qe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

t' jå mirtε, mε nxitim u-sul nde σtepit, εδε te-mjεrine Γεrq ε la atjε mε çportene nde dore! Ποsa kupetoj, sε kejo dinakeri qe i beri Aleksandri dotå siλtε nde rεzik, ε la çportene εδε zuri te sulεj εδε ay pεr nde σtepit, po papandεhuraj ε zuri ηe dore prεj krahu, εδε dykε kδyεre pa mesoηesine.

— Ti, Γεrq! kupe nuke dotå bεsoηa. Si nuke turperonεσ te bejσ ηe te-tiλe pune! Te vjεδç nga ajo gruaj' ε-varfere te-pakate pεme, te cilate i σεt pεr te mbajture σpirtine!

— U vertεtoη, mesoηes, sε nuk' i voδa une.

— Si nuk' i voδε? Ja sε ku te zura dykε ikure sε degovε çapεt' ε-mi. Te paσe εδε kur sbritηε nga druri, po jεσε σume lark, εδε ti jεσε larguare; s' te harita dot atjε.

— Kε te-lajδiture. Ϭikoη, sε pυnerate jane kundre mεjε, po nuke munt t' u δεm tjεtere veç asaj qe u δaσε.

— Cili pra ε beri?

— Kete s' munt t' uå δεm.

— Dote må δuaσ; ndryσε, dote mundonεσ ti.

— Lε te mundonεm une, pra po nuke munt t' u δεm sε cili ε beri.

Atehεrε mesoηesi iku prεj ati, hyri nde σtepit, i ra zilεse εδε mbloδi djεmte nde saλet.

„Cili nga ju voδi keto pjεσke nga drur' i zoηese Elεne? Ϭprεη, sε dote pefeni te-drεjtene".

As ndoηe prεj nxenesvεt s' u-pergεq.

„Εδε prape pyεs, cili i voδi?".

Εδε prape as ndoηe s' u-pergεq.

„Nde doηe prεj juσ di, cili i voδi lεte ngrihεtε! Γεrgi u-ngrit. Aleksandri u-be si i-vdεkure.

„Taσi dote mε traδetoηε", δa mε vεtehε.

„Ti, Γεrq pra ε ηεh vjεδesinε. Kerkoη pra prεj tεjε tε me δuaσ εmerin' ε ati.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

— Nuke munt t' uȧ ϑεm, zoteni", u-ɲergεq mε qendrim, ɲo εδε mε ndεr Γεrgi.

Alεksandri mori σɲirt — iσtε i-siguruare!

— Ɲo si mesoɲesi yt qe jam ε kerkoɲ kete ge mε fuqi.

— Nuke munt t' uȧ ϑεm.

— Mundimi ɲra dote jεte yti. Иe muaj te-tere nuke dote kεσ lεje te σoqeroσ mε xnenesit' ε-rjεre; εδε keta jane te-ndaluare te te aferohεn' a te flasene mε ty, ɲervεç ɲer gerra; ɲer te cilate s' munt te benεte ndryσε. Пermbi keto dote σkruajσ çdo dite ɲe-qint raδe ɲrεj Omirit. Mbasε nde funt te muajit dote jεσ i gatiσim te me bindεσ. Ϭkoni taσi si-cili ne ventt te-ti".

Ditet' ε mundimit te Γεrgit iσine dit te-tmεruara jo vεtem ɲer ate, ɲo εδε ɲer giδe ɲo-δua σoket' ε-ti, εδε ɲer ata mesoɲesite. Çdo dite ε σihnine Γεrgine qe bintε ne te-maϑ kujdεs ɲas mesimεvεt, i mesontε ɲa ɲuσim, ɲo mε ɲe fytyre te-vεniture. Koherat' ε ɲuσimit nde ventt qe te diltε nga skolia nde koɲσtett, ɲintε nde vent te-ti. Εδε σkruantε stikat ε-ndare ɲrεj Omirit, εδε ɲas drεkε, kur nxenesit hiqeσine nde koɲσtet dykε qεσur' ε dykε lojture, ay hiqεj nde liqεrt te-vogele, qe stolistε koɲeσtin' ε skolise εδε σkontε oret' ε-ti te-liruare i-vεtem ɲerane buzevεt t' ati.

Εδε mesoɲesite dykε σikuare, sε sa hoλe ε sa mε kujdεs mbuσtε dεtyrate, si δε te-hijεσimit' ε te-sjελavεt t' ati, ndjεnine nder vεtehε ɲe δembjε ε ɲe hiδerim ɲer Γεrgine, εδε nuke muntnine ɲo-δua tȧ σihnine te mundonεte mε ɲe te-ketiλe menyre. Zoti Пrokoɲ nuke muntε te besontε, sε Γεrgi i kiσtε vjεδure ɲemete, ɲo ε numerontε ɲer dεtyre te-ti te kerkontε mε fuqi ɲe te-bindure te-plotte, εδε te-mohuarit' ε nxenesit te mos trεgoɲe fajtorine, ε beri ate t' i aɲe ati ɲe te-ketiλe ge

mundim. Πo mε ǥiδe keto iσtε nde nguσtim, sε Γεrǥi iσtε ηe nga mê te-mirete nxenes, tεk i-cili kiσtε ǥiδeηe mê te-maδεne bεse εδε i-cili nde ǥiδe te-sjελat' ε-ti iσtε i-fisçim ε i-ndεrçim ε i-urte. Ndjεntε εδε ηe daσuri ay per até, sεpsε passi i vdiqne perinderite, veσtroηe-sit' ε Γεrgit ε kiσine sjελe nde skolit, kur iσtε εδε po foσηe εδε tere apesimi i ti iσtε bere ndene kujdεst te Πrokopit, te-cilit mê te-meδate deσira per-dita po-mbu-σeσine tεk ay. Jo vεtem nde mesimεt iσtε i-çquare Γεrǥi, po εδε nde ǥiδe stervitjεt iσtε i-çquare, iσtε i pare nde mεst te te-parevεt, sεpsε te-mεtet' ε fuqis' se trupit mbuσεσε prεj svεltesires' ε lεhtesires' se-ti se-maδε. Iσtε εδε trim mε te-tεpere εδε s' ε kursεntε as-farε vεtehεne, kur ε dontε nεvoja. Πer ǥiδe keto fort tεpere ε donine ǥiδe σokete pervεç dy a trεvε nakare-meδεη, prεj te-cilevεt i-pari iσtε Alεksandri, per te-ci-line taσi po vuantε kaqe rεnde.

Иe dite Alεksandri mε Πjεtrine εδε mε ca te-tjεre po vinine nde liqεrt per te rene mbe not dykε qεσure ε te-gezuare.

„A, mε te-vertεte, δa Alεksandri, sa bukure ε σkojme kohene mε kete liqεr. Ç' dote benime, sikur te mos ε kiσime. Ejani te σoheme, kuσ dot vεje mbe not qe nga ηera ane ε ǥεr nde tjεtert". Πapandεhuraj pa Γεrǥine qe pintε ndene ηe pap mε fytyre te-hεlmuare ε mε syle kâyεre nga malεte, te-cilete si fortεsa ε pε-δonine fuσen' ε-bukure. Kaqe jaσte vεtehεse iσtε Γεrǥi sa nuk' i deǥoj σokεt, ǥεr sa i u-aferuane, kur, mε te-pare Alεksandrine, hapi vivλene qe ε kiσtε mbi ǥuηet εδε zuri te kendoηe. Alεksandri u-trumbuλua, σume, ndonesε kete as vεtεhεs' se-ti nuke dontε t' jâ trεgontε. Nuke munttε mê te ǥεntε te-kenaqure nde liqεrt, qe jσtε perpara ati; figur' ε Γεrǥit qe vuantε pa ndoηe

te-drεjte εδε per ate, iϭtε ϭum' ε-forte, εδε nuk' ε lintε ate te jεte nde prehjε. U-perpoq mε te-qεϭura te vintε nde prehjε te-pahurat' ε ndergεgjεse, po defrimi nuk' i iϭtε i-kuλuare; pjεsetar nde mosprehjεt εδε nde pεndimt i iϭtε εδε Πjεtri, i-cili, dykε qene frikanac ε dykε trembure te pefεηe te-vertεtene, kiϭtε hεϭture per punene, tεk mε te-vertεte ε dontε Γεrgine εδε hεlmohεϭε fort dykε pare até nde mundim.

Kiϭtε ϭkuare mbasε ηe ore, kur papandεhuraj Γεrgi degoj ηe te-kliδur' ε ηe ulerime nga ajo an' ε kenεtese, nga ε-cila kiϭine ϭkuare baϭkenxenesit te-ti. Sa-kaqe-hεraϭ u-ngrit εδε qendroj qe te degontε, εδε, mε-qene-qe te kliδurate po ϭtoheϭine, u-sul nde ventt, prεj te-cilit vinine; εδε kur apiti atjε gεti Πjεtrine εδε dy te-tjεre qe suleϭin' andεj ε ketεj si te mape, ε qe δepisnine per ndihme.

„Ç' eϭte?" δipi Γεrgi, dykε zene prεj krahu te-vεniturine Πjεter εδε dykε ϭkundure até.

— Ah! ah! Alεksandri mbytεte! ϭpeto-ε! ϭpeto-ε, u-pergεq ky si i-mape.

— Ku eϭte? u-mbyt?

— Πo, po, atjε perane lundrese; ah! ϭpeto-ε!"

Γεrgi pa priture te-dyte te-ftuare nxori kepucet' ε roben' ε sipermε εδε u hoδ nde liqεrt; εδε pas pak te-perpjεkuravε te forta apiti nde lundret, ku u-leϭua tate-pjεte εδε mε-qene-qe liqεri nuk' iϭtε i-δελe, ε gεti çpεjt Alεksandrine si te-vdεkure nde funtt t' ati. Πassi ε rembεu até me ηerene dore nga roba, u-nis per perpjεte; εδε mε-qene-qe nuke munttε te prehεj dykε zene nga lundra, sε kejo iϭtε ε-hoλe, εδε ηy dy here m' i-rende, u-ϭtrengua te vεje sa-kaqe-hεraϭ dykε bere not nde buzet te liqεrit. Πo te iϭtε i-vεtem, kejo pune dote iϭtε fort ε-koλajϭimε per ate; po trupi i Alεksandit ε-nda-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

lontε, εδε mεzi ε mε σume te maδ veσterim munttε te vintε perpara.

Te δipurat' ε σokevεt te-tij kiσine hεqure mesoηesit' ε nxenesit' ε tjεre nd' ate ane te liqεrit, εδε te-giδe po i εpnine zemere ε kurajo Γεrgit; po mbe nde funt kupetuane, sε Γεrgi nuke dote munttε te durontε; atehεrε, ηeri nga mê te-riηte mesoηes, i-cili dintε not fort mire, u-hoδ nde liqεrt qe t' i ndihtε. Εδε mε te-vertεte çpεjt ε apiti Γεrgine, sεpsε iσtε kaqe σume i-loδur' ε i-keputure, sa εδε pak minuta εδε dote fundosεj εδε vεte mε bapen' ε-ti. Si u-lεhtesua nga bapa mundi te apiηe nde buzet, nde brεkt, εδε te dale, po sa kaqehεraσ ra perδε i-vεrδure εδε gak i-kuq i diltε nga goja εδε dεrδεj mbi reret. Te-giδe sa-kaqe-hεraσ ε pεδuane te tmεruare ε dykε pσεretiture, εδε mesoηesi i ra mbe guηe perpara, εδε dykε mare koken' ε ati te-daσure nde girit te ti po perpiqεj t' i puσontε gakne.

„O bir i-daσur, δa mε te-maλengyεre, jεt' ε ati te ligu nuk' eσt' ε-vejεjture te çkembεnεte mε t' endεne. O Zot fal-na jεten' ε djalit ε ε nxenesit t'ene te-daσure!"

Γεrgi kδeu mbi ate syt' ε-ti plot mε daσuri, po nuke munttε te kuvendontε. Mbe kete ε siper εrδi nxenesi, qe iσtε derguare per te sjελe σeroηesine baσke mε kete, εδε ky passi ε pa mire i δa te pije kripe tetrεture nde uje, dykε hεδure nde giδ' ate kohe syte tε mesoηesi ε-cila ge dontε t' i δεσtε: „nuke ka mê σprεse" urδroj tà vene mbi ηe σtrεse ε tà σpjεne nde σtepit. Dy pra nga mesoηesite ε ngritne mε kujdεs ε ε vune mbi ηe σtrεse, po mε giδe kujdεsn' ε-tyrε ε luajtne ate kaqe, sa prape zuri te riδtε gak; εδε Γεrgi u-lut atyrεvε, te mos ε luaηene mê.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Пapandɛhuraj Пjɛtri, dykɛ.dale nga mɛzi i baɞke-nxenesvɛt te-hɛlmuare ra mbi guɳe perane ɞtrɛsese ɛδɛ mɛ ɳc ze plot mɛ ngaɞerima δa: „Гɛrq, Гɛrq, te lutɛm te me ndjɛɞ: Ah! sa faj te kam bere! Zoti Пrokop, degoni: Гɛrgi eɞt' i-pafajm, nuk' i voδi ky pjɛɞkete, Alɛksandri i voδi, ɛδɛ une vajta baɞke mɛ té gɛr nde ɞtrunget. Dɛɞi te ɞtrengontɛ ɛδɛ Гɛrgine qe te vintɛ, po nuke mundi, ɛδɛ kur u degoj prapa nɛɞ, já la çportene Гɛrgit nde doret, qe ju te bɛsonite sɛ ky i voδi. Eδɛ une iɞɳam frikanac, a, sa frikanac! ɛδɛ ɛ laɞe Гɛrgine te hɛqɳe mundimne dykɛ mos pefyɛre te-vertɛtene, sɛpsɛ kiɞɳa frike nga Alɛksandri. Eδɛ ç' te beɳ! Гɛrgi dote vdɛse, ɛδɛ ç' dote benɛm?" ɛδɛ dykɛ mbuluare mɛ duarte fytyrene po qantɛ mɛ hɛlm te-maδ.

Гɛrgi hoδi syte mbi ate mɛ daɞuri, ɛδɛ ay ngriti kokene ɛδɛ mɛ buzete piɞteλiti: „Me ndjɛn? Munt te me ndjɛɞ?" Пer pɛrgigjɛ Гɛrgi i sgati dorene, te-cilene já ɞtrengoj dykɛ puδure ɛ̇ dykɛ dɛrδure lot.

Atehɛrɛ mesoɳesi ra mbi guɳe perane Гɛrgit ɛδɛ dykɛ mare ati dorene tjatere δa: Ndjɛme ɛδɛ mua, o bir! Eδɛ une te bera faj. O Zot, o Zot, ruaj-ɛ jɛten' ɛ ketij djali te daɞure".

Гɛrgi hoδi syte mbi ate, ɛ-cila trɛgontɛ gezimne qe ndjɛntɛ, sɛ mbe nde funt doλi i-pafajm perpara ati ɛδɛ perpara baɞkenxenesvɛt te-ti. U-perpoq ɛδɛ te δote ca fjale, po u-mundua ɞume ɛδɛ ra mbi ɞtrɛset i-keputure. Пapandɛhuraj hapi syte, ɛδɛ passi qɛɞi embele mbe ɞoket te-ti, ɞikoj lart nde qiɛλt, ɛδɛ δa ɞpirtine.

Zaλahija ɛδɛ ulerimat' ɛ baɞkenxenesvɛt te-ti ɛ copetonine zemren' ɛ ɳɛriut; nde mɛst te miqvɛt qe qanine; mbi ɞtrɛset! mɛ ate te-qɛɞure prɛj engeλi mbi buzet te-ti, gendɛj trupi i-vdɛkure i-cili mê iɞtɛ i lumure!

Mbe nde funt mesoɳesi, passi mɛ veɞtɛrim te- maδ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

mbajti ngaσerimate, ϑa: „Lεte falεmi"; εδε mbi brεkt t' ati liqεri te-qεtuare, nde dritet t' embele te ηεrendimit, i-pεδuare prεj nxenesvεt te-hεlmuare, beri ηe teluture mbe Πεrendine, qe vdεkjεn' ε ati djali te-mir' ε te-urte tå σeηteroηe nde zemerat te ɡiδ' atyrενε, εδε qe kur kejo jεte te σkoηe ηer si-cilin-do nga ata, te ɡendεne ɡiδe baσke nde ate vent le-lumur' ε te-bεkuare, ku Γεrɡi kiσtε vature mê ηare sε ata.

O Ωqiηetare, mε ηe te-ketiλe uδe Γεrɡi mori çηagimne ηrεj Alεksandrit; ηo juvε kerkoni vrasjε nde vent te vrasjεse, ɡak nde vent te ɡakut. A nuke dini sε m' ε maδja trimeri eσte ajo, qe ε ndjεn armikne ε i ben mire ati? Unɡiλi δote keto fjale σume te-vejεjtura ε te-nεvojσimε ηer ɡiδe nε: „Doni armiqte t' uaj, bεkoni ata qe u maλekoηene juvε; be-u-ni mire atyrενε qe u kane meri, εδε faluni ηer ata qe u bejne kεq ε u ndjεkene juvε, qe te behi bij t' Atit t' uaj qe eσte nde qiεjt, sεηsε ay ben djελin' ε-ti te lintηe mbi te-liq ε mbi te-mire, εδε leσon σi mbi te-drεjt' ε mbi te-σtrembere. Sεηsε nde daçi ata qe u duane juvε, ç' fare ηaɡε kini? nuke beηene kete εδε kumεrqarete? εδε nde ηerσendεçi veteme veλezerite t' uaj, ç' me tεηere beni? a nuke bejne keσtu εδε kumεrqarete? Behuni ηra ju te-sosure, sikundre Ati juaj qe eσte nde qiεjt eσt' i-sosure". (Matϑ. 5; 44—48).

Πas ketyrε fjalevε ηra ay qe ε ndjεn armikne i ngan Πεrendise, ηo ay qe kerkon ɡak nde vent ɡaku eσte σok ε bir i Satanajt, εδε ɡiδeηe εδε ηas vdεkjε δote jεte baσke mε té.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Te-falurite permbi te-lojturit mε karta.

Ие zoteni u-ძepit ηe herε nde ϭtepit te ηej te-ηojturi, ku ε-zoη'.ε ϭtepise i u-lut te losηe εძε ay mε karta, ky s' i beri as ηe kundreϭti, po ndeηti nde trapεzet. Karterat u-ndane, εძε lodra dote nisεj, kur zotenia u-ngrit ε ძa: „Lεte kerkojme, u lutεm bεkimn' ε Пεrendise mbi lodret, para sε te nisime te-lojturite".

„Bεkimn' ε Пεrendise!" ძepitne te-giძe; ku eϭte deguare kupe per bεkim te Пεrendise mbi karterat?" „Пra u pergεq zotenia, „eϭt' ε uძese te mareme pjεse mbe ηe ge, permbi te-cilene nuke muntme te kerkojme bεkimne ε Пεrendise?" Ky ϭekim i fisçim i beri giძ' ata qe iϭine ate nate atjε te mos losηene mê kupe mε kartera.

Nde tere Ϙqiperit ϭume luajne mε kartera, εძε mê tεpere nde kohet te Ramazanit, nde muajt t' agerimit. Пer sa ϭtepira nuke benεte ky agerim i-ϭkrεte ngaje priϭjεjε se-pandrεqure! Nde Elbasan gελeberesi Xafεr nde kohet te Ramazanit humbi 60 lira qe kiϭtε nde kulεtet εძε pastaj ϭiti εძε ϭtepine per te lojture mε kartera.

Eძε nde Ϙkodre paϭe ε degova ϭume te-ketiλa gerra. Mos mê kεq, o Zot!

Пag' ε fajit.

Кam kenduare nde ηe flεte te Konstandinupojese kete ngarjε, ε-cila po-ძua eϭte ηe çudi ε-vertεte.

Ие ηeri pontε nde Гεni-bace, qe quhεj Osman εfεndi, i-cili kiϭtε nεvoje te-ηaძε te ndrεqtε ϭtepine, ε-cila i kiϭtε pesuare ϭume dem nga deborat' ε dime-

rit εᵭε iϭtε gati per te rene. Eᵭε mε-qene-qe nuke kiϭlε te hoʎa, qe te bentε kete pune kaqe te-nεvojϭimε kerkoj blεres per dy fotuʎa te imarεtit (fotuʎe quhεte ε-drεjta ε te-marit tere jεtene per dita dy buke nga ɳe ϭtepi meϭirε a perdeʎimi qe Tyrqite ε quajne imarεt) εᵭε vertεt qeʎoj t' i ϭεse ato per 15,000 groϭ kajmε. Si mori kete sume, u-gezua fort, εᵭε pa mεnduare jà pefεu fatne εᵭε ɳe miku nde fqiɳet, te-ciline nuk ε dintε sε iϭtε ɳe kursar i-vertεte. Пas ca dit pra ky hyri natene nde ϭtepit te Osmanit, εᵭε mε driten' ε ɳe kandilε pa, sε arka, nde te-cilet iϭine te-hoʎate, iϭtε nde mεst te ϭtratεvεt te bupit εᵭε te gruas' se-ti. Si t' i màre te-hoʎate pa sguare ata? Sa-kaqe-hεraϭ gεti kete menyre. Пerane perindervεt iϭtε ɳe djεp, εᵭε nde djεpt ɳe foϭɳe 6 a 7 muajϭ. Vjεᵭesi ε mεr foϭɳεne εᵭε ε ϭpiε mbe ɳe tjεtere te-ndare, εᵭε mεndontε, sε te qarat' ε foϭɳεse dot' i sgojne perinderite, εᵭε sε keta dote sulεne qe tà kerkojne, εᵭε sε atehεrε dote gεɳe kohe te pelqyεre te mbuϭɳe qeʎimn' ε ti. Eᵭε mε tevertεte punerate keϭtu ngane. Пerinderite kur deguane te-kliᵭurat' ε-tmεruara te djalit, u-ngritne, εᵭε duaʎe nga ᵭoma ε gumit qe tà gεnine! εᵭε vjεᵭesi nde kete ε siper mbεti vεteme εᵭε zuri te mbarontε punene per te-ciline kiϭtε vature. Пo εᵭε Пεrendia rintε sguare: koha iϭtε ε-lige, ɳe εr' ε forte, εr' ε-forte si ato te-parate, ε rezoj ϭtepin' ε-kalbure, εᵭε tεk perinderite mε foϭɳεne ϭpetuane, vjεᵭesi u-mbulua ndene germaᵭat mε te-hoʎate nde dore. Ra i-vdεkure, sε ɳe tra i ra mbi koket εᵭε ɳe gozd' ε-maᵭε i çpoj trute. Osmani εᵭε ε ϭoqja nuke muntnine te kupetonine, kuϭ uà kiϭ hεqure foϭɳεne; po ε kupetuane punene, si kiϭtε ngare kur hoqne balterate, qe te nxirnine plaçkate εᵭε te 15,000 groϭte, εᵭε gεtne vjεᵭesin te-vdεkure mε kajmεte

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

nde dore! Γiθe keto u-vertεtuane prεj ηe vēzgimi te qεvεrise.

Πa fjale mundimi i fajit ε ka per te gεture ηεrine; Πεrendia menon, po kupe nuke hapon.

Ç' i suaλe Margaritese Kriσt-lindjεte.

„Πasnεsere krεmterojme te-lindurit' ε Kriσtit, nena imε ε daσure. Sa ε-zεze dote me dukεte ajo dite!" θa mε te-pσεretitura Margarita ε Martinit, ηe çup' ε-vogele ðjεte vjεç; keσtu i θa nenεse, tεk po punonine baσke perane ηe dritarεjε.

„Eðε persε, çup' ε-daσure?" ε pyεti nena, dykε bere si ε-gezuar' ε ε-qεσure, tεk syte i u-mbuσne mε lot, kaqe sa u-uη qe t' i fσintε.

„Eðε si munt te pyεç? Πandεh ti sε une ε harova ate kohe para sε te humptε babaj, kur kiσime ηe σtepi te-bukure εðε σerbetorε, εðε ti, nenε ε-daσure, kiσηε roba te-ra, εðε losηε piano εðε s' kiσηε nεvoje te qεpç kemiσe te-traσa! Mê tεpεre mbaη ment Kriσt-lindjεte; si sgoneσε qe mε nate εðε sulεσa nde θomet t' uaj qe t' u θoσηa: „Πer σume vjεt ε gezuare", εðε si me εpnite θuretirat' ε-bukura, pastaj si viηa baσke mε juvε nde kiσet εðε degoηa kenket' ε-larta ε te-lindurit te Kriσtit, εðε kur dilnime, si me εpnite te hoλa qe t' uâ ndaηa te-vobεqvεt qe pinine jaσte dεres' se kiσese! Πo, po, εðε t' emblate εðε giθe ato gεrrat' ε-mira, εðε mbremanεt ate mblεðjεne prεj miqεσavεt t' imε te-vogela! A sa ε-bukure ε ε-lumure iσtε ajo kohe! εðε dykε folure keσtu, εðε dykε hεðure punene u-hoð mbi guηet te s' emese εðε zuri te qantε mε pikeλim.

„Margarite, Margarite", i θa nena dykε perkεðεlure lεσrat ε asaj te vεrða, tεk nuke muntε as vεte te mbantε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te forcuare zerin' ε-asaj. „Mos qaj, mos qaj keϭtu, kεmi ϭume gerra, per te-cilate duhεte tε jεmi mireɳohes tε Пεrendia, ndonesε he-per-he nuke munt ti tá kupetoϭ kete. Kεmi ϭendεtne; pa mεndohu sa ɳe ε-kεqε dote iϭtε, sikur te iϭɳa ε-semure nde ϭtratt, εδε ti te ϭtrengohεϭε te perpiqεϭε vεte per te-nεvojϭimεt' ε te-pojlurit. Пastaj kεmi pune giδeɳe; mε te-qεpurite, te-cilete ti s' ε ze per ge, muntme te pojme mjaft mire. Kεmi kete te ndare qe eϭt' ε-ϭendoϭe ε mε εre te-qeruare; kεmi roba te-ngroheta; o, sa te-mira! Ah! Margarita imε, nde ventt qe te qahεmi ε te qajme per te-mirare, qe na mori Пεrendia, lεte jεmi mireɳohes per ato qe kεmi, lεt' u ndihme εδε te-varfervεt qe kεmi fqiɳe mε sa na εpεte. Ja, si te mbarojϭ kete vije; muntme te daleme pakεze jaϭte ndeper magazεt εδε te blεme ç' do qe te duhεte per drεken' ε Kriϭt-lindjεvεt, εδε ca te-paka plaçka per miqte t' ane te-mire, si per zoɳene Lεnke, per Andonin' ε per te-vεrberene Annεte. Hajdε fϭi lotte t' ent εδε mbaro punene". . . . .

Mengεzi i Kriϭt-lindjεvεt εrδi εδε koha iϭtε fort ε-mire; djελi u duk permbi qarkt nde tere lavdit te-ti, dykε ϭembeλyεre ate Djελin' ε Drεjterise, lindj' ε te-cilit krεmteronεj ate dite, Mbrεtn' ε-çudiçim, te-lindurit' ε te-cilit engejt' ε kane trεguare dykε kenduare: „Lavdi lart mbe Пεrendine, εδε mbi δεt paqtim, mbe ɳεrezit pelqim".

Margarita, si hapi syte ate mengεs, pa mbi trapεzet ɳe tok te-mbuluare mε nape; εδε dykε pandεhure, sε ay tok diç kiϭtε per té, u-ngrit nga-daleze, hoqi napene εδε gεti ɳe zaqεte prεj cohε, fort te-stolisure, ɳe kapελe te-hijεϭimε εδε ɳe pale doreza. „Ah!" δipi mε gezim ε dykε kercyεre. „A te pelqεjne?" ε pyεti nena dykε qεϭure ndene buzet. Me vjεn kεq sε te sgova, nenja imε ε-daϭure; nuke kiϭɳa qeλim te te ngrihɳa

prehjene, po plaçkale jane kaqe te-bukura, sa nuke di sɛç te ðɛm; si munt te te falɛm ndɛrse? Sa me vjɛn kɛq, sɛ kuke kam ɡe qe te te fal ɛðɛ une, nenocka imɛ!" ða dykɛ puɞtuare kɛq ate.

„Jam ɞum' ɛ gezuare te ɞoh gezimne t' ent, bija imɛ ɛ-daɞure, te pelqɛn pra ʐaqɛta?"

„Ɐɞte fort ɛ-bukure; s' kam pare kupe kaqe te-bukure, ka ɛðɛ xɛpɛ ɞoh! Kur ɛ berɛ, nenɛ? — Çdo nate, si fliɳɛ ti, qɛpɳa nga pakeze" i u-perɡɛq nena; „kejo nɡyr' ɛ-kaltere ɛ ɛ-ðɛλe dote vɛje fort bukure. A ɛ ɳɛh kapɛλene? Ɐɞte kapɛλa jotɛ ɛ-vjɛtere, te-cilene ɛ perserita mɛ pak kadifɛ ɛðɛ mɛ ɳe pende, te-cilene qeλoj tà ɡɛɳ nde mɛst te plaçkavɛt t'ona te-vjɛtera. Πo taɞi viɞu, sɛ dote merðiɞ, sikundre jɛ, ɛðɛ kɛmi tere ditene per te kuvenduare".

Margarita u-bint, ɛðɛ tɛk po viɞɛɞɛ, nuke muntɛ te mbantɛ te-kenduarete; kaq' ɛ gezuare i iɞtɛ zemera!

Si hengre pakeze menɡɛs, zoɳ' ɛ Martinit, kur ɗegoj kambanene qe po bintɛ, u-nxitua te benɛte gati ɛðɛ si i vɛɞi ɛðɛ Margaritese ʐaqɛten' ɛ-rɛ, permbi te-cilene rane lɛɞrat' ɛ vɛrða te çupese, doλi baɞke mɛ ate nd' uðet, ɛ-cila iɞtɛ plot mɛ ɳɛres qe vinine nde-per kiɞet. Margarita, dykɛ mbajture nga dor' ɛ s' emese, po-ðua nuke munttɛ te ɛcentɛ nga dale; kaqe dontɛ te kercɛɳ' ɛ te kendoɳe! „A, nenɛ, ða, a sa ɛ-bukure jɛ! Ndonesɛ roba jotɛ eɞte robe ziɛ, ɛðɛ kapɛλa jotɛ nuk' eɞte far' ɛ-rɛ, po te vɛne ɞume bukure, ɛðɛ jɛ si ɳe nga ato mbretereɛɞat' ɛ-bukura, qe ɡɛjme ndeper vivλat. Vɛtem fytyra te eɞte pakeze si ɛ zɛɞke, po te-tjɛrate jane kaqe te-bukura! jɛ m' ɛ-bukura grua nde botet!"

Nga dale, nga dale, Margarite. Dote te deɡojne tere bota, sikundre flɛt. Gezonɛm ɞume, sɛ nde syt t' ent jam ɛ bukure, po taɞi duhete te vɛɞ vɛɞne nd'

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

5. Иεriu i-urte priσεtε nga keσiλa ε-ti mbe ndoηe te mape, nga martεsa mε ndoηe grua te-lige εδε nga σoqeria mε armiqt' ε ti.

6. Dendure te sjελç nde mendjεt t' endε keto: ε çfarete eσtε koha nde te-cilet gεndεσ; te-çfarete jane miqte; i-çfarete eσte vendi; sa jane te-arâurat' ε-tua εδε sa te-priσurate, cili jε ti εδε cila eσte vejεjtja jotε.

7. I-dobiσimi, ndonesε munt te jεte i-huaj, δuhεte farefisas, po i-demçimi, εδε farefisas nde qofte, eσte ε numeronεte i-huaj.

8. Ay qe uσqεn numeronεte áte; mik ay qe eσte besetar; memeδε ay vent, nde te-cilet ηεriu pon mire.

9. Ajo eσte grua ε-mire, qe eσte ε-zoηa nde punerat te σtεpis' se saj, εδε eσt' ε-but' ε ε-qεσure, qe do bupene, qe do miresine, qe δote te-vertεtene εδε fjale te-mira ε te-vejεjtura.

10. Ay qe ka grua te-pasterte, te zoηene, te-bindure, te-peruηure, qe di te beηe gελera te mira ε te ruaηe σtepine, ky eσt' i-lumure.

11. Ay qe ka grua te-εgere nde syt, te-ndyre, grindavεcke, goje-ndyre, εδε te-aσpere, ky eσt' i-mjεre.

12. Si vdεkja jane keto: gruaja ε-lige, miku i-σtrembere, σerbetor' i-vrazete nde pergigjεt, εδε te-ndeηurite ku garperi ka folε.

13. Ruaj pasjεne qe te σpetojσ nga ndoηe ε-kεqε, pô ler-ε qe te ruajσ gruane t' endε; lere εδε pasjεn' εδε gruane qe te ruajσ vεtehεne t' endε.

14. Sikundre, kur ηεriu εcen, mε ηerene kembe qendron, εδε mε tjεtrene levis, keσtu i-urti nuke le σtepin' ε-pare, nde te-cilet pi, pa vezguar' ε gεture ηe te-dyte.

15. Ergent-daσesine ε heq ε ε bint ηεriu nde vεtehεt te-ti mε te-hoλa; maδeσtorine mε peruηtjε; turuλakne

mε urtesi ε mε te-mos-vene rε te mεtat' ε ati; εδε te-urtine mε fjale te-drεjta ε te-vertεta.

16. Иεrezit' ε ɲoɕtere kenaqεne mε gελera ε mε te-ɲira; ɲo te-urtete mε fjale te-drεjta ε te-vertεta.

17. Nuke duhεte ηεriu te kεte bεse:

a) mbe mbrεter,

b) mbe gra,

c) mbe buɲa t' armatosure,

ç) mbe kafɕe mε brire ε mε δoη, εδε

d) mbe lumeη.

18. Ay qe ka ment nuk' jȧ δote botese:

Demne, qe hoqi nde ɲunerat,

Пunerat' ε-liga te ɕteɲise,

Te-merziturat' ε ɕteɲise,

Ndεr' ε-lik qe munt te kεte nde mεst te ηεresvεt,

Çndεrimne,

Grindjεne,

Гελet' ε ɲaka,

Miresin' ε-ti.

19. Nde çfaredo komɲ ε nde çfaredo fare nde u-lintte ηεriu, ndεronεte, nde ɲaste miresi.

20. Иεriu duhεte tȧ lere gruane, qe do tjεtere; jεtene qe eɕte ɲlot rεzikε; zotenine, qe eɕt' i-ɕtrengu-are; mikne qe eɕte geηεɕtar ε i-ɲabεse.

21. Farefisasi, εδε nde mos ɲaste ndoηe miresi, eɕte m' i-mire sε i-huaji; sεɲsε i-huaji eɕt' i-huaj; fjala vjεn, druri nde ɕteɲit, nde mos ɲaste lulε, ka hijε ɲer haλat.

22. Mbe ç' ɕteɲi nuke ka turɲjε?

Mbe ç' ɕteɲi nuke ka hiδerim?

Mbe ç' ɕteɲi s' ka ɲasure te-vuara?

Mbe ç' ɕteɲi ka gezim te-ɲaɲrεrε ε giδεηe?

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

23. Ata qe kane lindure prεj giθ ati barku ε mbe giθ ate dite ε mbe giθ ate ore nuke kane εδε giθ ate nature.

24. Γiθ ato fjale εδε giθ ato pokjε dalene nga gojerat' ε giθe ηεresvεt; po hiri i te-folurit nuk' eσte mbe giθe, po mbe ca vεteme.

25. Ç' ge eσte bape ε-rende per te-fortite? ç' ge eσte ε-pamundure per ata qe duane per punene? cili δê eσt' i-huaj per fiλoλogete? cili eσte armiku i gojemirevεt?

26. Qe prεj lindjεse ηεriu i vεtε pas se-σkruarese (fatit); ε-çfaret eσte ε-σkruara; ε-ketiλe benεte εδε mendja ε ηεriut; te-ketiλe εδε baσkepunoηesit' ε-ti, ç' munt pra te beηe i-urti, kur gecitεte prεj se-σkruarese.

27. Nuke ka tjεter mik si te-mesuarete.
Nuke ka tjεtere armik si smundja.
Nuke ka tjεtere miresi si ε-vertεta.

28. Nuke ka mê te-daσure ge se σendεti,
Nuke ka mê te-lavduruarσimε ge sε miresia.
Nuke ka mê te-deσeruarσime ge sε femija.
Neke ka mê te-tmεruare gê sε uria.

29. Miresit' ε ηεresvεt te-mire, perhapεne mbe çdo vent, εδε σume lark nde qofσine.

30. Nuke duhεte te pije ηεriu nd' ate vent ku s' ka qεvεri, a urδeroηene σume, a urδeroηene gra, a urδeroηene te-vεgele.

I-vogeli Πiεr (Πjεter).

Nde ηe kalivε te-varfere, nde ηe nga mê te-varferate uδe te Λondrese, pontε, mε nenεn' ε-ti te semure mε mê tε-maδεnε varfεri i-vogeli Πiεr, i-cili prεj kombi

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

iσtε Frenk. Nde σtеπit nuke kiσtε as ηe kafσorε buke; πo mε giδe keto pintε dukε ferσeλyεre nde ηe çiπ t' asaj. Πo hεre πas hεrε mεndonεj πer urin' ε πer mjε-resin' ε-ti, εδε mεzi munttε te mbantε lotte. Vεçan mεndonεσε, sa dot' i bentε mire ηe πortokaλ' ε-embele nenεs' se-mjεre, qe πervelonεj πrεj te-nxεhetit.

Kenken' ε-vogele, qe kendontε mε te-ferσeλyεre ε kiσtε bere vεte, εδε fjalete εδε zerine, sε iσtε ηe djale fort i-sguare. Παπandεhuraj nde uδet σεh ηe ηεri truπmaδ, qe ngittε ndeπer murεt ca kartera te-kuqε mε σkroηa te-meδa, mε ane te te-cilavεt i επεj zê botese, sε até darke dote kendontε ε-çquare kendoηesε zoηa Malibran πerπara gindjεse.

Ah! vεtem sikur te muntηam te viηa atjε! mεn-donεj i-vogeli Πiεr. Πo πas πak te-fiλmε, u-ngrit, vatε ε u-la, lagu ε krεu lεσrate, πastaj mori ηe coπe karte te-vjεteruare, εδε dykε πerσendoσure mε gezim nenεne doλi nga kalivja εδε vatε drεjt nde σteπit te zoηese Malibran. „U kerkon ηe djal' i-vogele zoηe, i δa σer-betorja. — Eδε ç' do? — Nuke di, πo vεtem δote, sε nuke dote πεndohi, nde ε degofσi πer dy minuta. — Lεte viηe πra".

I-vogeli Πiεr πas πakeze u-duk dykε mbajture kas-qεtene ndene sjεtuλat, εδε si beri ηe te-uηture πer te πerσendoσure Zoηene, σkoj drεjt asaj εδε πa πriture, qe zoηa tá πyεstε, zuri te δote: „Arçe tεk ju, Zoηe, sε nenja me eσte kεq smure, εδε jεmi kaqe te-varfere, sa s' kεmi te blεme as buke as barera. Eδε σkova nde mentt, sε sikur zoteria jotε te dontε tá kendontε ken-kene t' imε te-vogele nde ndoηe nga konsεrtat t'uaj te-meδa, mbasε ndoηe vivλe-nxjεres dotá blintε πer ca te-hoλa, εδε keσtu dote muntηa te blε mε ato bukε εδε barera.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Zoꞑa Malibran u-çudit ε u-habit, kur ꞑa kete te-vogele kaqe te çεlur' ε te-ძjεϭte, εძε u-ngrit ε mori kartene nga dora ε djalit εძε mε ꞑe ze te-uꞑture ε kendoj te-tere.

„Me te-vertεte ti ε kε bere kete kenke?

— Πo, Zoꞑe.

— A do te vijϭ sontε mε mua nde konsεrtet?

— Eძε me ꞑyεt; u-ꞑergεq djali mε ꞑe gezim te-ꞑa-pefyεrϭim. Πo cili dote rije mε nenεne t' imε te-varfere?

— Une dote dergoꞑ ꞑe ꞑεri, qe t' i pije ꞑerane gεr sa te kძεnεϭ ti. Taϭi mεr keto te-hoλa εძε εce te blεϭ buke ε barera. Mεr εძε kete bilεte εძε mbe 8 mbremanεt te jεϭ nde ძεatret".

Jaϭte menç Πiεri u-sul nde trεkt, blεu buke ε ꞑortokaλε εძε vatε tε nenja, se-cilese mε lot gezimi já pefεu tere ꞑunene.

Mbremanεt i-vogeli Πiεr vatε nde ძεatret εძε ꞑortiεri ε ϭꞑuri nd' ate vent ku rintε zoꞑa Malibran ꞑermbi ꞑe fron te-arte, fort bukur vεϭure, ε-cila i beri ϭεꞑe te pintε. Πas ιakeze dritate u-ndεsne εძε muzika zuri te losꞑe ꞑe kenke simble ꞑo fort te-maλengyεrϭimε. Πiεri nga gezimi ϭtrengoj duarte, iϭtε kenka ε-ti. Nde zet te kenkes' se-rε deꞑoꞑesite u-ngaϭeruane; ꞑo kur u-ngrit zoꞑa tá kendoꞑe mε zen' ε-saj t' embele ε te-forte, fjalete iϭine kaqe te-maλengyεrϭimε, εძε mε ꞑe te-ketiλe ze ε menyre u-kenduane, sa gიძ' ajo gindjε ε-maძ' ε ε-sgεძure zune te dεrძnine lot.

I-vogeli Πiεr nuke kujdεsεj mê ꞑer te-hoλa, apintε sε kenkene já kendoj m' ε ϭenuara kendoꞑesε ε Evroꞑese. Πo ndjεꞑat' ε ϭꞑresate nuk' i duaλe te-kota; q' até nate ꞑe nga mê te-meძεꞑte vivλe-nxjεres te qytεtit ძa 300 lira ꞑer kenkene, εძε zoꞑa Malibran ꞑat lume-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

rine mbe te-nεsermεne vεte t' jȧ ɞŋjεre ato nenεs' sė Πiεrit te-semure εδε ε uroj ate ŋe te-pritmε te lumur' ε te-ndεrçimε.

Si ŋe çuŋe u-çqua.

Πoɞt' ε lart tεte-δjεte vjεt mê ŋare pontε nde ŋe ɞteŋize te-varfere, nde Παris, zoti Bonεr mε te ɞoqεne ε mε katre femije.

Zoti Bonεr iɞtε zograf i-mire, εδε ε ɞoqja qεŋtε; qe te dy ŋunonine qe nde mengεs ε gεr mbremanεt, εδε mεzi muntnine te uɞqεnine vεtehεn' ε-tyrε εδε femijene.

Nena nga mundimεt' ε-ɞume vdiq, εδε Rozene ε la tεte vjεç. Πas vdεkjεs' se nenεs' se-tyrε femija u-vune ndene kujdεst te ŋe ŋlakε, ε-cila ŋer dita i dergontε nde skolit.

Πo Rozese nuk' i ŋelqεntε skolia, εδε mê te-ɞu-mene kohe ε ɞkontε nde ŋe ŋyλ ŋerane skolise. Πerandaj i áti ε hoqi nga skolia εδε ε vuri ndene moδistre qe te mesontε te-qεŋure. Πo as ketu s' i ŋelqεu Rozese εδε ŋas ŋak kohε u-smur.

I áti dykε ŋare, sε Roza s' iɞtε ŋer asge, ε mori mε vεtehε εδε ε lintε te defrεntε vεteme nde δomet, ku ŋunontε vεte.

Dykε mbεture Roza atjε ε ɞkontε kohene ngriture çdo qe ɞihlε ε bentε i áti. Atehεrε ŋer te-ŋarene hεre i áti kuŋetoj, sε ε bija rendontε ɞume nde zografiqit, εδε ŋerandaj sa-kaqe-hεraɞ zuri tȧ mesontε, si te zografistε. Q' atehεrε Roza mε giδe ɞŋirt u-δa ŋas zografiqise.

Иe dite qeλoj te zografisŋe ŋe δi, εδε kaqe ɞume

i ɲelqeu ɲun' ɛ-saj, sa vɛndosi te zografisɳe vɛtem kafɕe.

Πo mɛ-qene-qe nuke kiɕtɛ te-hoλa qe te blintɛ ɕembeλa, bentɛ te-brɛδura te-ɡata ndeɲer arat ɛδɛ atjɛ jaɕte ɲunontɛ tere ditene. I dontɛ ɕume kafɕete, ɛδɛ i vintɛ ɕume kɛq kur i ɕihtɛ sɛ i δɛrnine. Πo mɛ ɡiδe keto kiɕtɛ maλ ɛ deɕerontɛ te zografistɛ te hɛqurat ɛ atyrɛ. Andaj dendure vintɛ nde vendɛt te Παrisit ku δɛrnine bageti, ɛδɛ dykɛ ndeɳure ɲermbi ɳe vandak bari zografistɛ kafɕete qe δɛpɛɕine, tɛk bariɳt' ɛ miɕ-ɕitesite i vinine potuλ' ɛ habiteɕine.

Nde ɕteɲit te-rɛ, ku ndeɳti baɕke mɛ te veλan' ɛ mɛ te motrate, beri ɳe lulorɛ (vent ɲer lulɛ) ɲermbi kulmt te ɕteɲise, ku mbantɛ ɳe qɛnq te-ciline ɛ ɲerdortɛ ɲer ɕembeλe. Dendure i veλaj jȧ mɛrtɛ nde dore ɛδɛ ɛ sbristɛ nd' uδet ɲer te kuλoture, ɲastaj ɛ ɲɡittɛ nde vent te lulɛvɛt qe iɕtɛ ɲermbi kulmt te ɲatit te-ɕtatete!

Roza, kur iɕtɛ 19 vjɛç, dergoj dy kora te-ɲunuara mɛ vaj nde trɛgimt (exposition, ἔκθεσις), ɛδɛ ɡykatesite i levduane fort. Kejo i δa ɕume zemere ɛ kuraje Rozese.

Nde 27-ne vit te moɕes' se saj ɛ-çquara zografi' ɛ-saj, „Kau i Kantalise“ mori bravuren' ɛ-arte ɛδɛ u-blɛ ɲrɛj Qɛvɛris' s' Englɛtɛrese; ɛδɛ Qɛvɛri' ɛ Francese i dergoj δureti ɳe ɛne te ɛrgentte, ɛδɛ t' ane jȧ vune drɛjtoɳes (directeur, διευθυντὴς) nde Skolit te Mjɛɕterivɛt, qe mbantɛ Qɛvɛria ɲer te mesuare çuɲate. Πo ɲer fat te-kɛq i áti nuke ɲoj qe te traɕegontɛ ɲemet' ɛ ɲunes' se-ti se rɛ, sɛ vdiq q' ate mot.

Q' atehɛrɛ Roza ɲat ɲorosira te-meδa, kaqe sa nuke muntɛ ɛ nuke apintɛ t' i beɳe. Katre vjɛt mê ɲastaj beri ɳe kore, qe trɛgontɛ ɳe ɲanair kuajɕ, ɲer

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te-cilene u-habitne ɞume nd' Engliterret ɛ nd' Ameriket, ɛðɛ u-ɞit nde ɋe Englɛs ɲer 1750 lira!

Иe dite, ɲassi u-be ɛ-çquare nde botet, ɲɛrandorɛɞa Evgɛni hyri nde ðomet te saj ɲa ðene ze ɲer kete ɛðɛ ɛ gɛti dykɛ ɲunuare. Пosa ɲa ɲɛrandorɛɞene, Roza u-ngrit, qe tå ɲristɛ, ɲo ɲɛrandorɛɞa ɛ ɲerqafoj ɛðɛ ɛ ɲuði. Пɛrandorɛɞa, ɲassi ɲa tere ɲunerate, iku, ɛðɛ atehɛrɛ Roza ɲa ɲermbi kraheruart te-saj ɞeɋen' ɛ çqimit „Kryqn' ɛ lɛgɛɞnes' se ndɛrit", ɛ cila ɞeɋe eɞte m' ɛ-larta, qe munttɛ te ɛɲtɛ ɲɛrandorɛɞa. Kete ɲɛrandorɛɞa jå ngiti ɲermbi kraheruart ɲa kuɲetuare Roza, kur ɛ ɲerqafoj ɛðɛ ɛ ɲuði.

E-ketiλe eɞte istoria ɛ Rozese Bonɛr. Eðɛ nde do ndoɋe te benɛte i-çquare si Roza nde kete jɛte, duhɛte te ɲunoɋe si ɲunoj ajo sɛɲsɛ ndɛri ɛðɛ kamja fitonɛne vɛtem mɛ ɞume ɛ te-ɲanumeruare mundimɛ. Kur u-ɲyɛt ɋe hɛre, si mundi te benɛte ɋe kaq' i-mire zograf, u-ɲergɛq: „Mjɛɞteria do zemere, mendjɛ, ɞɲirt, truɲ. Asge mê ɲak sɛ keto munt t' i fitoɋe daɞurine. Une ɛ mora buɲe. Ajo eɞte buɲi im, bota imɛ, endeɲa ɛ jɛtese s' imɛ, ɛra, mɛ te-cilene ɲoɋ. Asge tjɛtere ɋoh, asge tjɛtere ndjɛɋ, ɲer asge tjɛtere mɛndonɛm. Asge tjɛtere me hɛq. Eðɛ deɞeroɋ te benɛm ɛ-ɋohure vɛtem mɛ ane te ɲuneravɛt te-mia.

Te-ketiλe mendjɛ duhɛt te kɛte, keɞtu te ndjɛɋe ɛðɛ te ɲoɋe ay qe do mbaresi nde kete bote ɛðɛ lumeri nde tjɛteret.

Daɞuria uðeheqes.

Пeɋara ɞume jɛtevɛ, nde vitt 1095, u-be ɋe ɲerzjɛrjɛ ɛ-maðɛ nde tere Evroɲet. Te-giðe, te meðɛɋ ɛ te vɛgele, te ɲasur' ɛ te varfere, mbrɛter ɛ bujqer u-ngritne,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

u-bene ηe uσteri εδε vatne nde Παlεstine, qe te ρerzi-nine s' andεjmi Saraqinasite, do-mε-δene Mohamεdanete qe kiσine ndene ρuσtεt vapin' ε Θeηteruare. Kejo le-vizjε nde istorit quhεte „Kryqmbajtja ε-ρare". Πο ρer fat te-kεq nga ata qe u-nisne fort ρak u-kδyεne nde me-meδεt te-tyrε; σume vdiqne uδese nga te-vuarate ε nga skamja, te tjεre u-vrane ndeρer luftrat, εδε te-tjεre u-zune skλεver ρrεj Mohamεdanevεt εδε mbεtne σume vjεt nde skλaveri si mos mê kεq. Nde mεst t' atyrε qe kiσine rene nde dore te Saraqinasvεt-iσtε εδε ηe djaloσ Englεs, i-cili iσtε σtrenguare ndene mundim te-maδ, te ρunontε koρeσtin' ε ηe Saraqinasi te ρasure ε te aσρere. Иe ε-ketiλe ρune ρer ηe luftetar iσtε ηe çndεrim i-maδ; kejo si εδε deσρerimi ρer te fituare ndoηe hεre lirine ε bene djaloσne fort te-mεnduare.

Πο goca ε zotenis' se ti, σume hεre diltε ρer te brεδure nde koρeσtt εδε ε σikontε mbe ç' gendjε te kεqε gendεj i mjεri. Ndjεu nde zemeret ηe δembjε te maδε ρer até εδε ndoηe hεre ε nguσελontε mε fjale t' embela. Ay i ρefεntε σume gerra ρer memeδεn' ε-ti te-large. Mbe nde funt goca zuri te mεndonεj, si te bentε, qe tá leσontε djaloσine. Εδε mε qene qe vendi, ku pinine, iσtε buze dεti, mundi t' i gεηe ηe vent nde ηe anijε, qe dote ikentε nga limani.

Natene ρra i haρi dεren' ε koρeσtit, i δa ca te te hoλa, εδε i δote: „Na tani kδεu nde Englitεrret t' endε".

Ay nde kryεt nuke dontε te ikentε εδε te lintε até te vuantε ε te hiqtε tere zemerimn' ε t' εt. Πο goca qendrontε, sa i-riu i u-fal ndεrse ε mε lot i δa: „Atehεrε εδε ti duhεte te ikeηç fσεhuraj εδε te viσ nde Λondre εδε te kerkojσ Bεkkεtne, εδε une dote te mar grua.

Djaloσi apiti mε siguri nd' Englεtεrret. Çuρa mbεti

nd' Afrike per ca kohe, po nuke muntte te duronte ndarjen' ε ati; andaj ηe dite iku fεεhuraj εδε ajo nga σtepija ε t' εt qe te kerkonte te-daσurin' ε-saj.

Vεtem dy fjale angliσt dintε, „Λondre εδε Bεkkεt, te cilate i kiσtε mesuare prεj djaloσit vεte.

Dykε hipure nde ηe anije prεj Engliterrε δa: „Λondre", εδε kapεdani ε priti εδε mε siguri ε σpuri nd' Englεterret. Kur apiti atjε εδε gεti, sε kryεqytεti iσtε εδε σume lark, u-nis mbe kembe dykε δene cilit-do qe gentε perpara: „Λondre". Mbe nde funt apiti nde Λondre, ε cila pa fjale atehεrε nuke kiσtε mê tεper sε 400,000 ηεres, si taσi; po sido-kudo iσtε ηe qytεt mjaft i-maδ „Bεkkεt, Bεkkεt", zuri atehεrε te δεσtε goc' ε huaj, εδε ηerezite ε σikonine si te-habiture, dykε mos kupetuare, sε ç' dontε ajo. Πo mbe nde funt ηe i-ηohure i Bεkkεtit kupetoj, sε ciline kerkontε ajo, εδε ε σpuri tεk ay. Bεkkεti ε perqafoj mε maλ σume ε mε lot nder sy, dykε mεnduare, sa te-keqia kiσtε hεqure ajo çup' ε-mjεre, po bεsetarε; εδε per-se-çpεjti ε mori per grua. —

Keta jane perinderit' ε te-çquarit kryεprift te Kantabrigise, ε Θoma Bεkkεtit.

Kejo istori eσte far' ε-vertεte, ndonesε eσte kaq' ε-vjεtere, εδε na vertεton até fjalen' ε-urte: „Bej te-mirene εδε hiδ-ε nde dεtt".

Te-mire nde ventt te se-ligese.

Иe Amεrikan i-εgere vatε ηe dite nde σtepit te ηe zotenie, po fort kεq zemeruare. Kur u-pyεt, persε iσtε kaqe kεq zemeruare, u-pergεq: „Zoti Smiδ vuri qent' ε ti te me hanine, εδε mezi ε mε σume mun-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

dim σpetova. Bera bε, sε nde te-paret kohe te-pelqyerε dotå vras".

— Eδε ç' dote fitojσ, ε pyεti miku i-ti, nde ε vrafσ?

— Asge, vεtem dua t' i mar çpagim per te-kεqεne qe dεσtε te me bentε.

— Πo nuk' eσt' ε-drεjte t' i març jεtene ε ηεriut.

— Πo mos iσtε ε-drεjte per ate te vintε qente te me çanine?

— Πa fjale, nuke, po kejo s' te εp te-drεjte tå kεσ até per σembeλe ε te bejσ si ay. Πervεç kesaj dote veσ vεtehεne t' endε ndene ηe mundim te-tmεru-are per jεte.

— Ç' te beη pra? pyεti i-εgeri.

— Te ruajσ ndoηe kohe qε t' i beσ mire, εδε atehεrε dote kupetoσ, sε kejo eσte σume m' ε-embele sε çpagim-marja, εδε dykε bere keσtu nuke dote kεσ per te pare ndoηe te-kεqε, po mbasε σume bεkimε dote gεηç.

— Dote beη pas keσiλes' se zoterise s' atε, δa i εgeri, sεpsε prεj provimi di, sε zotenia jotε kupe nuke δote geηεσtra". Keσtu u-ndane te dy miqte.

Πas ca javevε i-εgeri Amεrikan εrδi prape nde σtepit te mikut te-ti, dykε pasure ηe lekure bonafsi[1]) fort te-bukure.

„E! i δa miku, posa ε pa. Ku ε goditε kete le-kure kaqe te-bukure? Dote te jεte σum' ε-vejεjture per nde dimere! Bεsoη, sε nuk' ε kε vjεδure!

— Nuke, miku im. Ti di qe prεj σume kohε i-kam lene zakonεt' ε-liq te kombit t' im, ndonesε gεη-perpara σume veσterimε. Kam arδure, qe te te δεm, s ε kam fituare kete lekure.

---

[1]) Ne fare kau.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

— Ис dite iϭɳa ɳer gah nde ɳyjεt, εðε ciline ɳandεn, sε gεta ɳerɳara ɳaɳandεhuraj? gεta zotine Smið, i-cili vuri qente te me hanine. I-ɳari im mεndim iϭtε — ϭiko si εrðe ɳunerate εðε armiku me ra nde duart. Dotå vras; ɳo atehεrε me εrðe nder ment fjalete t' uaj, εðε vεndosa t' i beɳ mire.

Andaj ε mora nde tεndet t' imε εðε ε ɳrita mε giðe zemere. Nde mengεst ε ϭɳura vεte gεr nde uðet te-maðε, sεɳsε nuk' ε dintε uðene, εðε atehεrε i ðaϭe dorene ε i ðaϭe:

„Uð' ε-mbare, taϭi ε di uðene te kðεnεϭ nde ϭteɳit t' endε. Kur te gεta vεteme nde ɳyʎt, Satanaj me ða te te vras, sεɳsε sikundre di, ɳerɳara kohε vurε qente te me çanine εðε qεϭɳε, kur une sulεϭa qe te ϭɳetoɳε nga ata, ɳo une ε munda ngasjεne, εðε nde ventt qe te te vrisɳa, te bera ϭerbim. Ece, εðε mos jå bej keϭtu ndoɳej tjεteri".

Иεriu u-habit, kur degoj keto fjale, sεɳsε ε kiϭtε hapuare até qe me kiϭtε bere. Eðε mε ϭume ndεr me ftoj nde ϭteɳit te-ti εðε me gostiti, me ða εðε kete lekure te mbulonεm dimerine mε até, εðε u ða ϭerbetorevεt, sa hεre te ϭkoɳ nga bujqerij' ε-ti, te me ɳrεsene ε te me ϭerbεɳene, εðε keϭtu fjalet' ε-tua me duaʎe te-vertεta. Un' ε diɳa, sε zotenia jotε nuke ðua geɳεϭtera! E ndjεɳ vεtehεne t' imε ϭume te-lumure.

Si ɳe Englεs te-fisçim ε ϭɳetoj ɳe macε.

Nde kohet qe tere Englεtεrra iϭtε nde lufte tetmεruare nde mεst te ɳeri tjaterit, ε-cila lufte eϭt' ε-ɳojture ndεne εmerine: Lufta ε Trendafilevεt te-Barðe ε te Kuq, pontε ɳe zoteni, qe quhεj Hεnri Uniat, i-cili iϭtε nga peði i Trendafilevεt te-kuq.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ky ηεri i-fisçim u-hoð nde burkt пrεj armiqvεt te ti, εðε пa fjale atjε dote kiϭtε vdεkure nga uria, пo te mos i kiϭtε derguare Пεrendia uϭqim mε ane te ηe macε, sindekur i kiϭtε derguare nde koherat te-moçimε Ιλiut mε ane te korbavεt.

Zoti Uniat ηe dite pintε пermbi ϭtrεset te-ti пrεj kaϭtε ε te-ftohete εðε пo driðεϭε nga te-ftohetit' ε nga notia, εðε ment vdistε nga uria, sε s' kiϭtε uϭqim te-mjafte ε te-vejεjture, kur ηe macε u-duk nde finεstret te burgut εðε u-hoð mbi guηet t' ati. Zoti Uniat ε-пer-keðεli εðε keϭtu zune baϭke ηe miqεsi.

Ditene tjεtere macja u-duk пraпe nde finεstret, пo kete hεre, sikur sε ε kiϭtε kuпetuare gendjεn' ε kεqε ε mikut te-saj te-ri, mbantε nde gojet ηe пeλumп.

Zoti Uniat ε ndoλi εðε macja i εrð пerane εðε пeλumbine já la nde doret. Zoti Uniat atehεrε u-mεn-dua te пerdorηe kete menyre, qe tá bentε burk-ruajte-sine t' i пiqtε ε t' i gatuantε пeλumbine. E ðeпiti ε i пefεu, sε sa vuantε nga uria, ε i u-lut, nde mundεj, t' i εпtε gesεndi.

„Kam te-çkoqure ε te-aϭпere urðere пrεj te-пare-vεt te-mi, ða burk-ruajtesi, te mos u aп vεç buke εðε uje εðε keto te-пaka, εðε nuke munt t' i ϭkεl пorosit' ε te-пarevεt te-mi, sε kam frike mos me beηene ate qe s' tá пrεt mendja.

— Mire, ða z. Uniat, пo nuke te kerkoη te me sjελç uϭqim, пo te aпç te me gatuaηe ndoηe uϭqimne, qe dote t'a aп vεte.

— Ϭume mire, ða mε te-qεϭure burk-ruajtesi. „Kuϭ nuke ka te haje enderit karvεlε!" Mire, te zotonεm, пo ç' dobi nga keta te-zotuare, kur as ηεriu s' i εпεte lεje te te sjελe gesεndi". Пo пosa mbaroj kete fjale, z. Uniat i пefεu пeλumbine, пer habitjε te burk-ruajtesit,

i-cili nga turpja ε mori prεj duarvεt te te-burgosurit, εðε pas η'a dy ore jà soλi te-gatuare ε te-valuare εðε jà vuri z. Uniat perpara kembevεt.

Q' ate dite ε gεr sa doλi nga burgu mica i siλtε per dita nga ηe peλump, te-ciline jà gatuantε burk-ruajtesi, εðε keϭtu u-ruajt jεta ε ati ηεriu fisnik.

Si doλi nga burgu, kur u-vu paqtimi, εðε mori prape ofiqεt' ε pasjεt' ε-ti, nuke hapoj εðε ϭpetimtarεn ε-ti mice, po dergoj ε jà suaλe nde ϭtepit, ku mbaroj ditet' ε-saj plot mε ndεrε ε mε te-mira.

Qendrimi.

Mê ϭume sε dyzεt vjεt mê pare ηe djale kembe-sbaðure ε mε roba te-çjεra hyri nde ϭkroηetorεt te drεj-tarit te ηe fabrikε nde Gλaskov te Skocese, εðε prεj ati kerkoj punen' ε te-ϭpenit gεrra andεj ε ketεj.

„Kejo pune do ϭume te-rεndure“, ða drεjtari mε ηe ze te-forte. „Πastaj ε-para gε qe duhεte per kete eϭte te kεϭ kepuce“.

Djali u-hεlmua fort εðε ϭkoj. Pontε mε te-ndryϭmε punera qe bentε ditene nde trεkt εðε natene flintε nde ηe graȥt. Πa ϭkuare dy muaj djali fitoj kaqe te-hoλa sa i duheϭine per te blεre ηe pale kepuce. Atehεrε εrði prape ηe mengεs tε drεjtari mε kepucete ne kembe.

„Na, Zoteni, taϭi kam kepuce, i ða djali mε ηe ze te-uηture“.

— „O“, ða drεjtari, εðε mεzi gεti ηe tjεtere ϭkak qe te mos ε mbantε. „A do ketu pune? po nuke mundεte, djali im, te gεϭ pune ketu mε keto roba te-feλiqura; dote na feλiqç te-giðe“.

Djali per.ηe te-fiλmε u-gεnt nde dyϭim εðε pas-taj doλi pa bere tjεtere fjale. Πa ϭkuare gaϭte muaj

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

qe atehεrε, ηe dite mε roba te-rεja prεj ηe cohε se-tra6e po te-6i6mε, εrδi prape tε drεjtari. Kete hεre drεj-tari mori ηe fare εnterεsε per djaline εδε per te-parene hεre ε vuri rε djaline mε kujdεs. Faq' ε djalit ε-dobete εδε pa gak i pefεntε, sε per 6ume muaj ki6tε prεre prεj bukese, qe te munttε te fitontε te-hoλa per ato roba. Atehεrε drεjtari ε pyεti mê ndry6ε εδε mε hiδε-rim te-maθ gεti, sε nuke dintε as te 6kruantε as te kendontε.

„Qe te te mareme nde fabriket t'ene e6te nεvoje te mesoj6 te-kenduar' ε te-6kruare" δa: „Nuke kεmi pra ndoηe vent per ty".

Faqεja ε djalit u-be ε-vεrδe si dyλe, po pa θene ndoηe fjale, pa trεguare ndoηe te-qare, iku εδε prape. Kete hεre vatε pεsε-mbe-δjεte mila lark nga qytεti εδε gεti pune nde ηe patos, i-cili i6tε perane ηe skoliε sε natese. Nde funtt te motit vatε εδε prape nde giθ ate 6kroηetorε.

„Munt tani te 6kruaη ε te kendoη", δa i-mjεri djale mε fjale te-6kurtera.

„I δa6e pune", δo6tε drεjtari pastaj pas 6ume vjεtvε, „sε m' i6tε mbu6ure mendja, sε mε kohe dote munttε te mεrtε εδε vendine t' im, po te vεndostε pεr te fituar' até. Иεrezite pak nga pak mbroθesojne, po ay djale e6te sot i-pari pas mεjε nde fabriket".

Иe ngarjε ε Galilεose.

Galilεua si u-vεrbua pontε nde ηe bujqeri te-ti, qe ε ki6tε ja6te qytεtit Arqεtri, ku i6tε perzene pastaj pas 6ume te-ndjεkuravε. Иe mengεs ηe mot te-tere pas te denuarit te-ti nde Rome, mεndonεj per te 6kuarat' ε-ti te-hεlmuara εδε per te-tjεra te-keqia, qe ki6tε hequrε

ε πο· hiqtε. Ky mεndim ε hiδεroj fort εδε dεσi te pintε nde δomet te-ti te-vogele. Πο qe te largontε farε πrεj vεtehεs' se-ti ata mεndimε te-πikete, zuri te εcentε nde-πer δomet te-ti. Πο nuk' u-kenaq mbe kete, εδε dεσi te levisŋ' ε te mare εre mê liruare, εδε dykε hapuare, sε iσtε i-vεrbere, doλi nga δoma jaσte. Πer-se-çπεjti mendj' ε-ti ε-ngriture zuri te sbutεte εδε dykε εcure ndjεntε ŋe te-πrejture nde vεtehεt te-ti εδε nde zemeret ŋe daσuri πer vεtehεn' ε ti, πer ŋεrezine εδε πer ata armiqt' ε-ti. Mbe nde funt kaqe u-πrejt, sa ato te σkua-arate vale ε te-hεqura te jεtes' se-ti i suaλe ŋe te-qε-σure, εδε dykε qertuare vεtehεn' ε-ti πer dobesirene qe ε kiσtε πuσtuare dεσi πraπe te jεte nde mεst te miqεt te-ti, πo sa-kaqe-hεraσ kuπetoj, sε fort tεπere iσtε lar-guare πrεj σteπis' se-ti. Eσte ε-vertεte, sε dintε σume mire uδet' ε kodres' se-ti se daσure, πermbi te-cilene, εcentε, πo πas te-vεrbuarit te-ti as kuπe s' kiσtε dale nga σteπia. Ku vaλe iσtε? Ku dontε te vintε? Γiδesia potuλe tij iσtε nde πrehjε. Πer ŋe te-imete u-tremπ εδε qendroj. Mε ŋe te-luajture te forte te duarvεt te-tia i σπuri ato nde syt te-ti, εδε dykε ferkuare ata, mε te πσεretiture δa: „Keta sy, qe me kane pefyεre qiεj te-riŋ, taσi as ŋe πjεse te-vogele te δεut nuke duane te me pefεŋene, πo durim". Eδε mbεti atjε mε duar liδure sikur sε πristε πer ndihme ndoŋe ŋεri.

Πas ca te-imetavε πandεhu, sε dεgoj zen' ε ŋe σkoπi πermbi guret. Dykε maπe atehεrε zemere δeπiti „Veλa! — Cili eσte aty?" iσtε πergigja: „Ç' do? Mos do te me aπç gesεndi? — O, dua ti te me beσ ŋe te-mire", δa Galilεua. Eδε i-huaji u-πergεq: „Πer fat te kεq nuke dote munt te beŋ ate qe doni,' o i mjεre, sε πak mê πare qava nde zemeret t' imε fort kεq fatkεqerine nde te-cilet gendεm. Πo jo, jo; qendro, mbe nde funt

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

jεmi veλεzer mε te-vertεte, ɲo, mê tεɲere εðε nga atá te-ɲasurite, mε giðe varferine t' ene. Na ketu kam ɳe karvεlε buke ɕume te-mire. Mà ðane nde Goελot (bujqeria ε Galilεose), εðε dote beɕ mire te vεç εðε ti atjε, sε atjε pi ɳe ɳεri i-ɲasure, ɲo fort i-mire. Na, mεr-ε. Πo ku jε?"

— „Te falεm ndεrse, ɲo nuke kam nεvoje ɲer bukene t' endε, o miku im i-mire. Jam i-varfere, εðε ε vεtema ε mire qe dua te me beɕ eɕte te me ɕɲjεɕ nde ɕteɲit t' imε".

— Çe? te te ɕɲjε nde ɕteɲit t' endε! Πo une jam i-vεrbere! εðε te te ðεm te-vertεtene, qe kur sε jam lindure, as kupe s' kam ɲare driten' ε djeλit!"

Galilεua ɲɕεretiti fort aɕɲere ε fort hεlmuare; ɲo tjεteri i ða: „Ndjε-me, nde te ɲandεha ɲer te-vεrbere. Иεriu ɲa sy ben ɕume te-lajðitura. Πo lεte vεmi. E di mire vendine.

— Do atehεrε te me ɕɲjεɕ nde Goελot? A ε di uðene? — Eðε atjε do te vεç? — Πo. — Atehεrε lεte vεmi. Ku ε kε dorene. — Na-ε". Eðε ɲer ɳe te-imete si kerkuane doren' ε ɳeri tjaterit, me nde funt i gεtne. Eðε keɕtu ɕkuane.

„Ketεj, ða i vεrberi i-huaj; me dukεte, sε εðε ti jε ɲlak; sa vjεç jε, o veλa? — Mê tεɲere sε ɕtate-ðjεte, ða Galilεua. — O, jam mê i ɲasure sε ty nde vitεt, jam tεte-ðjεt' ε dy vjεç. Πo çe mε kete? Robate t' endε nuke me dukεne te jεne roba ɳeriu te-varfere. O, te lutεm zoteni, te me ndjεɕ. Robat' ε mia te-varfera dote te . . .

— Te lutεm, ɲersε nuke me ðua tani, veλa? — Πo ti jε. . . . . O, une, une jam ɳe i-vεrbere i-mjεre, i-cili dote mbεtεɕa ɲa ndihme nde uðet mε giðe keto robat' ε-mira, ɲo te mos me ndihtε ɳe veλa si ti",

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Гεr mbe ca te-fiλmε qe te dy dykε hεσture ɲo εcnine, gεr sa kamban' ε fσatit u ða ze ε kuɲetuane sε iσine ɲerane bujqerise.

„A do mε te-vertεte te vεç nde bujqerit te Goε-λose? A ε ŋεh εðε te-zon' ε asaj, zone Galilε? — Пo, ε ŋoh; ɲo ti ε ŋεh? — Пo, mjaft mire, εðε mε kete dua te ðεm, sε, ndonesε s' ε kam ɲare kupe, kupe s' kam ikure nga ɲort' ε ti ɲa buke; εðε cili nuk' ε ŋεh? Bota ðote, sε ay eσte ŋe ŋεri i-mað ε i-çquare, ɲo σoket' ε mi εðε une ε quajme ŋεri te-mire, sεɲsε as ndoŋe nuk' ε kuɲeton te-berete mire si ay, εðε ɲerandaj giðe ε duane, ndonesε mε syte t'ane nuk' ε ŋoheme". Keσtu eσte εðε mε Iisu-Kriσtine εðε mε ata qe i bεsojne. E duane, ndonesε s' ε kane ɲare kupe.

Mbe keto ε siɲere nde σteɲit te Galilεut ŋe nxe-nes i mesoŋesit te-mað hyri nde ðomet, nde te-cilet ε kiσtε lene ɲlakne te-merziture, ɲo ε gεti ate te-zbrazete εðε dεrene te-haɲure.

Mε frike ðepiti miqt' ε σerbetorete εðε i dergoj qe te vezgonin' ε tá gεnine te-vεrberin' ε-daσure. Kur ε gεtne, ðepisnine nga gezimi; εðε nxenesi sa-kaqe-hεraσ u-sul tεk ay ɲlot mε mireŋohesi, sε ε gεti ɲa ɲesuare ge. „Zoti Galilε, nuke di, sa u-tremɲme!" Eðε dykε ðεne keto i ɲuðtε mesoŋesit duarte, ɲastaj ɲa εðε σokn' ε ati te-vεrbere, i-cili atehεrε kuɲetoj, sε ciline kiσtε sjελe.

Пo ɲara sε te σkontε te-habiturit' ε te-varferit, Galilεu ε ɲerqafoj εðε i ða: „Na, miku im; na ŋe veλa i Galilεut. Te-berete mire na beri veλεzer. Mε σɲetovε, miku im; ɲo nuke di, sε εðε Galilεu taσi eσt' i-vεrbere? Eðε çdo ge qe munt taσi t' i ɲakesoŋe fat-kεqerine eσte t' u ndihŋe te-tjεrevεt, qe vuajne. Jake, σteɲia imε dote jεte εðε jotja, εðε buka imε dote jεte

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εδε jotja. Eδε dote ϭohç, sε εδε te-ηasurite munt te beηεne veλεzer, si εδε te-vobεqte".

Nde zemeret te te-vεrberit te-varfere atehεrε u-dεrδ ηe daϭuri ε mireηohesi ε ηaanete, εδε dykε ηuδure doren' ε mesoηesit te-maδ nuke muntε te flistε as ηe fjale nga maλeηimi i-maδ.

Fundεt' ε ϭoqeris' se-mire εδε fundεt ε ϭoqeris' se-kεqε.

„Kuϭ εcen mε te-urtete dote bεnεte i-urte; ηo ϭoku i te-ηapεvεt dote humbεte".
Fjale te-Urta 13, 20.

Иεrezite vεηerojne a kane fuqi mbi ηeri-tjatrine mê tεηere sε sa ηandεhηene. Dykε pojture, sindekur pojne, mbe ϭoqeri mε ηeri tjatrine ηas kaqe menyravεt, mesojme ηeri ηrεj tjεterit giδeηe ε ηa ηuϭim. Kur ϭoqerojme mε te-tjεre, ϭikojme, ç' bejne deηojme, ç' δone, εδε kembεjme mεndimε ε fjale ε ndjεηa mε atá. Πa fjale nga giδe keto ka ηe funt a ηer te-mire a ηer te lige. Bϭte ηra ηe ηe fort ε-maδε, mε ç' fare ηεres ϭoqerojme.

Ɑume hεre ϭokete t' ane nuke munt t' i sηεδime. Иεriu mbe te-ηaλe munt te sηεδηe fqiηet' ε-ti; ηo ka dεtyre te poηe ku ε hεδene koherate ε ngarjεte. As munt ηεriu te sηεδηe ϭokete nde ηunet. Keta jane ηas ηelqimit te-Zotit te ηunese, nde te-cilet ηunon. Mbasε fqiηet' ε ϭoket' ε ηunese ϭtrenηonεmi t' i kεmi, sindekur i ηεjme, ηo miqte t' ane, te nguϭte, te-cilete nεvε i kerkojme, mundεte te jεne te te-sηεδurit t' ene. Bϭte ηe ηe fort ε-maδε te bejme te-sηεδure te-mire.

Stiku yne, si εδε ϭume te-tjεre nde vivλet te Fjalevεt te-Urta kane dy ane ηerene kundre tjatrese,

faqɛn' ɛ-mire te-ɡese ɳer te-cilene flɛt ɛδɛ te-ligene. Nɛvɛ kɛmi ɳer te veʐguare qe tc dyja ɳas raδese nde te-cilet i ɡɛjme.

A. Faqj' ɛ-mire eϭte kejo: „Kuϭ ɛcen mɛ te-urtete benɛte i-urte". „Te-urte" ketu do te δote jo ata ɳɛres qe jane te-diture a kane dituri te botese, ɳo ata qe jane mɛ te-vertɛte te-mire, do-mɛ-δene te-drɛjtete, te-mirete, ata ɳɛres qe kane diturin' ɛ-siɳermɛ ɛ kane frike Πɛrendiɛ ɛ pojne ɳas ɳorosivɛt t' ati.

„Te-ɛcure mɛ ata", do te δote te ϭoqeroɳe ɳɛriu mɛ ata, t' i beɳe miq te-ti, ɛ keϭtu te kɛte ɳer ɳasqyr' ɛ ɳer ϭembeλe uδet' ɛ atyrɛ ɛ te poɳe ɳas zakoɳɛvɛt ɛ ɳas jɛtes s' atyrɛ. Sɛɳsɛ vertɛt keϭtu ka ɳer te nɡare, nde qofte, sɛ dot' i bejme miq. Stiku δote keϭtu: „Kuϭ ɛsen mɛ te-urtete dote benɛte i-urte".

Eδɛ dote benɛte i-urte, jo sɛ te-urtete ɛ keϭiλojne, ɛ mesojne a ɛ qertojne ate qe pon me ta. Nuke ɳertojne t' i bejne keto, kur eϭt' ɛ uδese ɛ ɳuna i do t' i bejne, ɳo vɛɳerojne ɛ kane fuqi mbi ɳeri-tjatrine, jo kaqe mɛ ane te ketyrɛ ɡerravɛ sa mɛ fuqin' ɛ ϭembeλes' se-tyrɛ. I mesojne ɳɛrezite mê tɛɳere mɛ ane te ɳuneravɛt sɛ mɛ ane te-fjalevɛt. Mendja vɛɳeron mbi mendjɛt, ɛδɛ karaktiri mbi karaktirt.

Ɑoheme, mɛ ç' menyre ɳɛriu i-mire siλɛte mbe çdo kohe, ɛδɛ mesojme ϭume nga sa ϭoheme. Ɑoheme, qyϭ siλɛte nde te miret, ɛδɛ si i duron te-keqijat' ɛ mjɛresine. Ɑoheme, ç' ɳaɡim ben kur i bejnc ndoɳe te-liɡe. Dykɛ ϭoqeruare dendure mɛ ate jo vɛtem ϭikojme, ç' ben, ɳo ɛδɛ ϭume hɛre mesojme, ɳersɛ ben keϭtu. Nɡajat' ɛδɛ ɳunerat' ɛ ati jane te-ɳohura tɛ miqt' ɛ-ti. Γiδe keto nuke muntɳene vɛç te kɛne ɳe fuqi ɛ ɳe vɛɳerim mbi ɳɛ. Kur ɡendɛmi nde kohera qe nɡasene mɛ t' atijate, mɛndonɛmi, ç' dote bentɛ ay. Kur ɳesojme

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ndoɳe te-kεqε nga ndoɳe a ϭahεmi, kujtonεmi, qyϭ ay kiϭtε zakon te flistε ε te bentε nde te-ketiλa ngarjε. Keϭtu ϭembeλ' ε ati ka ɳe fuqi ε rendesi mbi nε. Muntme te sjελeme nde mendjεt t' ene mbasε ϭume fjale t' ati qe iϭine plot mε gyq te-ϭendoϭe; πo mê ϭume te-sjε-λat' ε ati pojne nde kujtimt t' ene. Πo-ᴅua πa kuπetuare miqt' ε ati ϭohene ϭume dobi nga i-ketiλi ɳεri.

Mε keto fjale nuke dua te ᴅεm, sε ndoɳe tjεtere fuqi vεç fuqis se Frymes' se-Θeɳteruare munt te ndry-ϭoɳe zemerene, a sε munt tå beɳe ɳεrin' ε-lik te-mire. Kejo πune eϭt' ε Πεrendise, εᴅε vεtem ε Πεrendise. Πo ϭoqeri' ε te-urtit eϭte vεgele, εᴅε vεgele fort ε-ϭenuare. Eᴅε ndonesε mε ϭoqerin' ε ati ndryϭim i-maᴅ nuke be-nεte, πo ɳe funt i-mire munt te viɳe, εᴅε mbasε benεte gati uᴅa πer kete ndryϭim.

Mê te-ϭumete πrεj nεϭ a nuke dime ϭume ɳεres, ϭoqeria ε te-cilevεt ndjεjme, sε na ben ϭume dobi? Nde mεst te miqvεt t' ane a nuke kεmi ndoɳe, mε ane te ϭoqeris' se te-cilit ndjεjme, sε lartesonεne mεndimεte t' ane? Kur gendεmi πerπara ati, nuke flaseme si te-mape. Иe ge se-πerbrendeϭmi na ᴅote, te kεmi πer ϭembeλe te-folurit' ε te-sjελat' ε ati, εᴅε keϭtu fitojme frymen' ε karaktirit t' ati. Kuπe nuke ikejme nga πerπara ati πa ndjεre, sε πatme dobi nga ϭoqeria ε ati. Kaqe eϭte ge ε-vertεte, sε „kuϭ εcen mε te-urtete dote be-nεte i-urte".

B. Πo mjεre! εᴅε faq' ε-lige ε kesaj gejε eϭte giᴅ aϭtu ε-vertεte. „Θoku i te-mapevεt dote humbεte".

Eᴅε ketu „te-mape" nuke dote ᴅote ɳεres, qe s' kane πerπarimε a mendjε. Ata qe kuπetonεne ketu munt te jεne mendjε-hoλe, te-fisçim, εᴅε te diture. Πo jane te-mape πas mendjεs' se Fjales' se Πεrendise. Mε giᴅe πerπarimεt' ε mendjεs se tyrε εᴅε mε giᴅe fuqit'

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ε-tyrε te-ɲelqyεra nuke kane bεse te-vertεte, jane te ɲabεse, εδε as ndoɲe, vertεt, eɞte kaq' i-mape, sa i-ɲabεsi.

Eδε „ɞoku" i te-ketiλevεt nuk' eɞt' ay ɲεri qe u-hoδ nde ɞoqerit t' atyrεvε nga ngarjεte ε sε keɞtu ε dεɞ koha, ɲermbi te-cilate ay s' munt te kεte fuqi, do-mε-δene nuk' eɞte ay ɲεri, qe i ka fqiɲe a ɞoke te ɲunese, a ane te femijes' se-ti, ɲo eɞte ay qe sgεδ ata ɲer ɞoke te-ti εδε i ben miq te-tij, ndonesε koλaj munttε te bentε ndryɞε.

Пer te-ketiλene δuhεte, sε ɞoku i te-mapevεt dote humbεte. Fjala „dote humbεte" mundεt te mεpεte ɲas dy menyravε.

1) Ay ɲεri ca nga ca dote priɞεtε; karaktir' i ati dote benεte m' i lik; zakonεt' ε te-sjελat' ε ati dote be-nεne si te ɞokevεt te-ti te-liq; dote humɲɲe ndjεɲen' ε se-drεjtese ε te ɞtremberise, εδε giδe mesimεt' ε mire, qe kiɞtε ndoɲe hεre dote humbεne a dote ɞuhεne.

Te kesaj gejε lεte sjελeme ɲe ɲasqyre. Иe djaloɞ ikεn nga ɞteɲia ε ɲerindervεt te-ti, ku kiɞtε mape a-ɲesim te-mire, εδε dεl ε vεtε nde vent te-huaj. Mε-qene qe ɞtrengimi ε beri ate te lere ata qe ε mesuane ε i hoqne uδene gεr atehεrε, hiδεte tani nde mεs te ɞo-kevε te-riɲ. По nuke ben te-sgεδure te-mire; vεtε mε ata, fjalet' ε ɲunet' ε te-cilevεt duhεj tȁ bintnine sa-kaqe-hεraɞ, sε nuke jane miq te-mire ɲer até; ɲo nuk' ε le ɞoqerin' ε atyrε, εδε atehεrε akoma, kur ɞεh, sε sa ligesi ndene te-sjελat t' atyrε te-ɲelqyεra fɞihεte; ɲo εδε qendron te jεte ɞoku i te-mapevεt, εδε sa-kaqe-hε-raɞ fjalet' ε stikut t' ene dalene te-vertεta, do-mε-δene i-ketiλi ɲεri humbεte. Uδet' ε ati te-mira priɞεne, nder-gεgja dobεtonεt' ε çlironεte, εδε mesimεt' ε-mire te djaleris' se-ti haponεne. Пer-se-ɞɲεjti meson te siλεte ε te ɲoɲe si ata qe ka ɲεδ ε potuλe, εδε ato fjale qe s' i ɲelqεnine, kur i degoj hεren' ε-ɲare, tani i δote vεte.

Пo kejo ane ε stikut t' ene s' ka te beηe mε teriηte vεtem. Sa hεre ngaη ηεres te-σkuare qe apiηene nde σoqerira ε beηene miqesira, qe nuk' u sjελene tjεtere ge vεç demit. Miqεsia ε botese eσte si ujete qe ca nga ca ðελon ε ha gurete. E-ketiλa σoqeri ca nga ca ha jεtene ε 'ti bεsetarε ε te-ndεrçimε εðε dobeton fuqin' ε karaktirit t' ati. Mesimεtε qe ka prεj bεsese beηεne te-dobete; humbεte daσuria per gerra σpirteriσtε ε te-larta, εðε sa mê tεpere ηεriu denderon nde te-ketiλa σoqerira, kaqe mê pak gezim ndjεn nde σoqerit te te-mirevεt εðε deσire per gerrat' ε Пεrendise

2) Fjala „dote humbεte" do te ðote mê tεpere sε keto, do te ðote, sε ay vεte mbe nde funt dote apiηe nde priσjε. Ky eσte fundi i te-mapevεt a i te-pabεsevεt, εðε ky, nde mos qendrofte, dote jεte pa fjale fundi i atyrεvε qe kerkoηene σoqerin' ε te-mapevεt εðε mesoηene uðet' ε atyrεvε.

Uð' ε fajtorevεt eσte uð' ε-tatepjεte — nuke munt ηεriu te qendroηe nde kete uðe; σpijε nga ε kεqia nde mê te-kεqεt. Mεr mε ment ηe ηεri qe apiti nde σoqerira te-liga nga daσuria ε vεrese. Kur te-parene hεre zuri te vintε nde kete σoqeri, pintε pak perpara te-tjεrevε; po dykε qene mε ata ben si beηene ata. Nde pifσin mê σume, εðε ay. Пi dita mε dite mê σume, εðε vjεn nde σtepit mê menuare, mê vone. Kiσtε zakon mê te-paλe te mundεj nga vεra, ndonesε giðeηe pintε mê tεpere sε sa duhεj per dobi; taσti dendure nuk' eσte zot i vetehεs' se-ti; ε-tatepjεta ε hεq per-seσpεjli. Vit pas vili mbe çdo pune benεte m' i-lik; giðe karaktir' i ati εðε te-sjελat' ε-ti çndεronεne. Cili dote jεte fundi? Eσte vertεt, sε hiri munt te beηe εðε mbe te-ketiλe kohe ηe ndryσim; εðε σume, εðε pa ndryσim te zemerese akoma ε lene te-pirete, kur dukeσine mbe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ϱendjɛ fort te-kɛqɛ. Πo kejo ϱe a nϱan dendure? Πer fat te kɛq, nuke. Mê dendure ɛ mê te-ϭumete hɛre fjalet' ɛ stikɛt t' ene dalene te-drɛjta ɛðɛ mbuϭɛne mbe te-ketiλe ϱendjɛ, do-mɛ-ðene ϭoku i te-mapevɛt humbɛte. Dykɛ hɛqure ƞɛriu prɛj ϭokevɛ te-liq forconɛte nde zakonɛt te liq, ɛðɛ apin nde funt te-kɛq — benɛte pianik.

Πo keta ϭoke ɛ quanine vɛtehɛn' ɛ-tyrɛ miq! Eðɛ ϱɛr sa qɛlqja vintɛ potuλe, ɛðɛ te-qɛϭurate beneϭine tɛpeɾ' ɛ mê tɛpere te-forta, te-ketiλete dukeϭine miq te-daϭure. Πo ndepo faqɛne. Иɛriu lɛte siλɛte nde ϭtratt te semundjɛse dykɛ qene nga trupi ɛ nga mendja i-dobete, i-keputure, i-deϭperuare ɛ lɛte kɛte nɛvoje per nguϭuλim. Ku jane ata miqt' ɛ-ti? Bϭte ndoƞe nga ϱiθ' ata, i-cili te viƞ' ɛ te pije perane ϭtratit t' ati, t' i ndihƞe nde nɛvojat te-ti, ɛðɛ nde vɛϭt t' i flase fjale nguϭuλimi? Mjɛre! as ƞe! Taϭi kupeton, sɛ sa vejɛn ϭoqeri' ɛ te-mapevɛt. I ϭerbɛnine, kur iϭtɛ i ϭendoϭe, po ɛ lene, kur eϭt' i-semure.

Tani mbasɛ vijne tȧ ϭohene ƞɛres, ϭoqerin' ɛ te-cilevɛt nuk' ɛ dontɛ mê pare ɛðɛ ɛ merzita, ɛðɛ kundre te-cilevɛt mbasɛ kiϭtɛ zakon te qɛϭtɛ mɛ miqt' ɛ te-spɛðurit te-ti. Keta ϱiðe keto i hapojne ɛðɛ vɛteme dine, sɛ ƞe fajtuar i-mjɛre dɛrϱɛte nde ϭtratt i-semure ɛðɛ sɛ ka nɛvoje ndihmɛ ɛ nguϭuλimi, ɛðɛ vɛne t' i ndihƞene mɛ sa u ɛpɛte. Lum ay, nde mɛ ane te-perdeλimit te-maθ te Πɛrendise fjal' ɛ jɛtese ɛ ɛ ϭpetimit qe u-fol nga ata nguϭuλimtaret' ɛ-vertɛte maλeƞɛfte zemeren' ɛ ti ɛðɛ t' i hɛqƞe uðene tɛk ay qe munt te ϭpetoƞe.

Иe mik, qe do Zotine, vejɛn me ϭume sɛ ϱiðe ϭoket' ɛ marezise ɛ te fajit. Kɛ mik te-ketiλe? Di dobarɛ ndoƞe te-kriϭtɛre te-vertɛte, i-cili mɛ zemere dote

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te benεj mik, πo t' i aπε lεje? Çemo miqesin' ε keti ηεriu mê tεπere nga çdo tjεtere gε; kerko ϭoqerin' ε ati; baϭkohu mε ate nde πunerat t' endε; sεπsε „kuϭ εcen mε te-urtete dote benεte i-urte". Γiϑ' ay ηεri munt te jεte vεgel' ε-vεçante nga Πεrendia πer te-miren' ε jε-tes' ε te ϭπirtit t' ent.

Πo jε ϭume i-πerzjεre mε ηεres te-mape ε te-πa-bεse ε πertacer. Mos ϭoqero mê mε ata, vεç kur ε sa eϭte nεvoje. Ji i-sjελe mε miqesi mbe giδe ηεrezite; πo mos i bej te-ketiλete miq, ϭoke te sgεδure. Veϭtro kujtohu, sa jane humbure nga ϭoqeria ε te-mapevεt. Mos επ ϭume bεse nde mesimεt t' ent te-mire, as nde vεndimεt t' ent te-mire. Ay qe πandεh, sε qendron, lεte ϭohe, sε mos bjεre. „Rini sguare ε faluni, sε mos hyni nde ngasjε".

Mbe nde funt lεtà gykojme πunene ndene tjεtere faqε πer ηe te-fiλmε. Nde fuqia ε ϭokevεt eϭte kaq' ε maδε πer te-mir' a πer te-lige, lεte πerπiqεmi, qe fuqia jone te jεte πer te miren' ε giϑ' atyrενε qe kεmi πεϑ ε potuλe. Nενε kεmi vεπerim ε fuqi mbi te-tjεrere, osε ε kuπetojme osε jo. Nuke muntme te rime nde giϑ ate ϭteπi a nde giϑ' ate uδe a nde giϑ' ate vent mε ηεres te-tjεre, ε te mos u bejme te-mir' a te-lige mε ϭembeλene t' ene. Lεte kerkojme πra ndihme πrεj Zotit, qe te pojme keϭtu, qe giδe sa jane potuλe nεϭ te ϭohene dobi ε te-mire πrεj nεϭ. Qeλimi yne i-giδeηeϭm lεte jεte lavdia ε Πεrendise εδε miresia ε ϭπetimi i ηεresvεt. Vεte Zoti ka δene: „Keϭtu lεte ndritηe drita juaj πerπara ηεres-vεt, qe te ϭohenε πunerate t' uaj te-mira ε te lavduro-ηene Atine t' uaj qe eϭte nde qiελt".

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Dεtyrat' ε bupit' ε te gruase.

„Çdo qe te beni mε fjale a mε pune, te-gjiθa t' i beni mbe εmerit te Zotit Iisu, dykε falure ndεrse Περendise εδε Atit t'ene mε ane t' ati".

„Ju grate, deponi bupate t'uaj, si ndekur ɣan mbe Zotine. Ju bupate, doni grate t'uaj".

Κολοσ. 3, 17—18.

Dy gerra jane te-nεvojσimε per te vene ηe pεguλe te-mire jεtese s' one. Se-πari duhεte ηe ge ε-pergiθeσmε εδε ε-forte, ε-cila te jεte si peη' ε si θεmεli ε dεtyravεt te vεçanta, εδε ε-cila te na ngutηe mε te-tεπere t' i mbuσme keto dεtyra; πastaj mε mesimε te-vεçante duhεte te çkoqim hoλe hoλe, cilate jane dεtyrate qe kεmi mbe ηeri tjatrine ε qe eσte nεvoje t' i mbuσme. Sikur te mbεtεj leçitesi vεtem nde peηet te-pergiθeσmε, πa fjale πun' ε ati dote iσtε ε mεte, εδε ata te-cilevεt u flεt dote ngateroneσine nde te-mbuσurit te dεtyravεt te-vεçanta. Sikur, perkundrazi, te flistε vεtem per dεtyrat' ε-vεçanta, jεta nuke dote kiσtε dεj, dote iσtε si πa ndoηe peηe nde zemeret te ηεriut, nuke dote kiσtε ndoηe θεmεli te-forte permbi te-cilene te πσtεtεj ε te forconεj. Keσtu ηe koπσtar, qe kerkon te beηe ηe dru te-εgere te sjελe πεme te-mira, se-πari i εp keti druri mε ane te te-σartuarit ηe lenk mê te-forte, mê te-mire ε mê te-fisçim; πastaj mot nga mot mε kujdεs i qeron dεgat' ε-demçimε. Lengu i-ri eσte θεmεlia ε-pergiθeσmε; πunerate, te-cilate i ben hεre πas hεrε εδε mε ane te te-cilavεt i qeron dεgate, jane mesimεt' ε-vεçante.

Keto te dy gerra te-πandara per te bere ηe pεguλe te-mire te-pojturit t' ene jane giθeηe te-baσkuara nde sistεmet te Ungiλit. Kejo sistεme ka ηe θεmεli te pergiθeσmε; kejo θεmεli eσte daσuri' ε Περendise, mireηohesia jone per δuratene qε na beri mε ane te birit

te-ti; ka εδε mesimε te-vεçante, qe kane te bejne mε giδe dεtyrate, qe rjεδene nga te-berat' ε-ndryσmε te jε-tese s'one. Γiδeηe mb' εmerit te mireηohesise per ate Πεrendi qe na dεσi mê pare εδε daσurine ε tregoj mε gerra te-paçemuare ngutεmi te mbuσme dεtyrat' ε jεtes' se kriσterimit; εδε apostojte, kur duane te na trεgojne mê hoλe keto dεtyra, nuke puσojne te na kujtojne se pari δεmεlin' ε-pergiδeσmε, mesimn' ε-pergiδeσm, qe duhεte te na beηe t'i ruajme ε t'i mbuσme. Иe uδe te ketiλe mban Παvli nde te-dy-mbe-δjεtet kryε te kartes' se-ti mbe Romanet, nde te-pεsetet kryε te kartese mbe Efεsianet, si εδε nde kartet mbe Κoλosianet, prεj se silese kεmi mape stikne qe eσte nde kryεt te ketij σkrimi. Παra sε te hyηe nde te-çkoqurit te ketyrε dεty-ravε mbe ηeri tjatrine qe rjεδene nga te-berat' ε-ndryσmε te jεtese permbi δεt, Αpostoλi nis dεtyren' ε-pergiδeσmε, δεmεline, ε-cila na ben ε na εp fuqi te mbuσme keto dεtyra mε keto fjale: „Çdo qe te beni mε fjale a mε pune, te-giδa t'i beni mb' εmerit te Zotit Iisu, dukε fa-lure ndεrse Πεrendise mε ane t' ati".

Κeσtu ge ε-pare, qe duhεte te jεte nde giδe dε-tyrat' ε jεtese s'one, εδε ε-cila vεtem munt te na beηe mε fuqin' ε-saj t' i mbuσme keto dεtyrera, dεtyrate mbe ηeri tjatrine, eσte mireηohesia per Atine qiελuar, i-cili na dεσi ε na σpeton mε ane te Iisu-Kriσtit. Ƀσte ε-vε-tema δεmεli ε-forte, permbi te-cilene munt te qendroηe ndertimi i jεtese, nεvojen' ε te-cilit çdo ηεri ε ndjεn; ndertim, i-cili nuk' eσte vεteme ηe te-mohuare te-perjaσ-tem te ca zakonevε te-liq, a te ca cεnεvε, po ηe ndry-σim i-plotte i zemeres' ε i jεtese. Mbe kot dote bejne vεndimn' ε fisçim te muntηene deσerimεt ε-tyrε te liq ε te benεne te-mire sindekur ε kerkon ndergεgja, atá qe έδε s' jane mesuare tá ηohene Πεrendine si ηe Πε-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

rendi Ϭϥetimtar; ata qe nuke kane qare εδε ϥer fajεt' ε-tyrε nde kembet te kryqit ϥermbi Golgoδa; ata qe nuke kane ɡεture εδε nde ɡakt qe u-dεrδ ϥermi ate kryq ndjεsene, ϥaqtimn' ε ϭϥirtit εδε jεten ε ϥerjεteϭmε. Γεr sa nde zemeret te ηεriut nuk' eϭte kuϥetuare daϭuri' ε Πεrendise mbe Iisu-Kriϭtine qe vdiq ϥermbi kryqt, nuke munt te mbuϭηe dεtyrate qe kerkon jεt' ε kriϭterimit; ϥa kuϥetuare kete ɡe nuke dote mutηe te jεte as áte i-mire, as nenε ε-mire, as zoteni i-mire, as djale i-deguarϭim, as grua ε-urte, as ϭerbetuar bεsnik. Kejo ɡe eϭte ηe ε-vertεte qe jo vεtem Unɡiλi na ε trεɡon, ϥo εδε jεta jone ϥer-dita na ε vertεton. Sa hεre nuke kεmi vεndosure t' i mbuϭme si duhεte ɡiδe dεtyrate t' ona, εδε sa hεre ϥunerate nuke na kane trεɡuare, sε mbe kot i kεmi bere vεndimεte! Eδε nde ϭikofϭim keto dεtyra qe na εϥ Παvli nde disa vendε te lεtravεt te ti, cili áte (baba) eϭte nde mεst te ϥεδit t'ene, i-cili nuke ϭtrengonεte te δote, sε dendure nuke mbuϭ dεtyrate, qe ka mbe bijt' ε ti, a cili eϭte djali, qe ka mbuϭure dεtyrate mbe ϥerinderit' ε ti? Cili eϭte bupi, qe ka bere dεtyrat' ε ti mbe gruan' ε-ti, εδε gruaja tε bupi i-saj si duhεte? Γiδe keto te-ϭkεlura te dεtyravεt t' ona kane ηe ngaje te-vεteme, ε-cila eϭte kejo: sε nuk' i bejme ɡiδe ϥunete mb' εmerit te Iisu Kriϭtit dukε falure ndεrse Πεrendise mε ane t' ati; eϭte, sε vεndimεte t' ane ϥer te mbuϭure dεtyrate nuke jane δεmεlosure mbi te-vεtemene δεmεli te forte, ε-cila eϭte daϭuria ϥer Πεrendine ϭϥetimtar, mireηohesia ϥer ate qe na dεϭi mê ϥare; eϭte, sε ɡiδe ϥunerate nuk' i bejme mε mεndimn' ε Kriϭtit, mε kujtimn' ε daϭurise qe ϥefεu ϥer nε ϥermbi kryqt. „Beni çdo ɡe dykε falure ndεrse Πεrendise". Kejo fjale sa eϭt' ε-bukure, εδε ç' mεnďim t' embεle na εϥ ϥer jεten' ε kriϭterimit. Jεt' ε te-kriϭtε-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

rit te-vertεte eσte jεte te-faluri ndεrse ηa ηuσim, a 'c ηakene ε-ketiΛe duhεte te jεte; ε-ketiΛa jεte ηa fjale eσte ε-embele ε fat-barðe, sεηsε ç' ge eσte m' ε-embele nga mireηohesia? Πerandaj mε qeΛim ε trεgon Παvli jεten' ε te-kriσtεrit ndene kete faqε t' embele ε te-ηaq-tuare, kur ze te trεgoηe dεtyrate, qe dukεne te-renda ηer te mbuσure, dεtyrate qe kane ηεrezite mbe ηeri-tjatrine. As ge nuk' eσt' ε-rende, kur benεte nga daσuria. Eðε ata kurbanete benεne gezimε, kur daσuria na σtyn t' i bejme, sado te-veσtira te jεne dεtyrat' ε jε-tese, nuke kane ndoηe ge ηer te trembure, nde kεmi nde zemeret t' ene ðεmεline fuqimaðε te daσurise mbe Πεrendine.

Duhεte te veme rε̂, sε AηostoΛi, kur do te na trεgoηe dεtyrate nde mεst dy anevε, nis giðeηe dykε ðene ηorosira anese mê se-dobete; gravεt ηerηara bu-pavεt, djεmvεt ηerηara ηerindervεt, σerbetorevεt ηerηara zoteriηvεt. Πa fjale ben keσtu, sεηsε, ηo te zintε nga ana m' ε forte, mundεj ndoηe te bεsontε, sε dε-tyra ε te-deguarit varεte, ηer anen' ε-dobete, nga te-sjε-Λat' ε anese tjεtere, ε se-fortese; ε-cila ge eσte mεndim i-geηεσtrete εðε kundre uðes' se Πεrendise. Иεriu i-kri-σtεre duhεte giðeηe te mbuσηe dεtyrat' ε-ti mbe te tjεrete, εðε atehεrε kur ata, mε te-cilete kane te bejne keto dεtyra ηertoηene te bejne te-tyrεte ηerηara ati.

Dεtyrate qe kane ηεrezite mbe ηeri-tjatrine jane te-σuma, ηo ketu dote flaseme vεteme ηer dεtyrate nde mεst te bupit ε te gruase, dykε zene si εðε Παvli nga dεtyrat' ε gravεt.

„Ju grate, degoni bupate t' uaj, sindekur gan mbe Zone".

E-ketiΛe eσte guha ε-ηandryσuare qe mban Un-giΛi ηer gruan' ε-kriσtεre; kudo lεçit, gruaja te degoηe

ΠΑΝΕΠΙ... ΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

bupene. Keϭtu ben εδε nde kartet te-ηare mbe Timo-δεne, ku na εη εδε ngajene, ηer te-cilene gruaja du-hεte te degoηe ε t' i ηeruηεte bupit, do-mε-δene ngajen' ε vendit mê te-ηoϭtere, qe eϭte ndare ηer gruane: „Gruaja lεte mesonεte nde ηuϭim mbe çdo fare te-bin-duri; εδε nuke le gruane te mesoηe, as te kεte ndoηe urδere mbi bupine, ηo te ηuϭoηe. Sεηsε ηerηara u-ga-tua Aδami, ηastaj Eva. Eδε Aδami nuk' u-geηyε, ηo gruaja u-geηyε ε doλi jaϭte uδese". Kur kendon ηεriu te-ketiλa ηorosira, s' mundεte te mos ηuϭtonεte ηrεj ηe mεndimi qe ηrεj vεtiu vjεn nde mendjεt.

Πune ε-çudiçimε! Ungiλi qe leçit kudo, grate kane dεtyre t' u bindεne bupavεt, eϭte ε-vεtema sistεme bεsε, qe ηat fuqi te liroηe gruane, ε-vεtema qe mundi tà ϭηetoηe ate nga gendja ε-ηoϭtere ε nga skλaveria, ε tà lartesoηe ε tà beηe si ηe-ηe mε bupine. Mbe giδe kombεt gεndare te-moçim, εδε sot kudo qe s' ka va-ture Ungiλi, gruaja nuk' eϭte ϭoku i bupit, ηo skλavi i ati; ε numerojne sikur eϭte bere vεtem ηer te ϭerbyεre nde nεvojat ε nde defrimεt te bupit, ηer ηjεse ka a ηunerate mê te-renda ε mê te ηoϭtera, a ηe ηertim, qe eϭte éδε m' i kεq. Bεs' ε kriϭterimit ka goditure faqεza keta zakone ηer grat' ε gεndarevεt, i beri kudo te ϭuhεne, ηosa ηerezite ϭohene driten' ε-qeruare t' asaj. Nde kriϭterimt ka ηe fuqi te-fϭεhete ε te ηa-dukure, qe ka vεηerim ηermbi gerrat te kesaj botε, ε-cila nuk' eϭte m' ε-dobete nga ajo fuqi ε-çfaqur, ε ε-dukure, qe do te kεte ηermbi ϭηirterat; εη mê ϭume sε sa zotonεte, εδε ndonesε dukεte, sε ηunon vεtem ηer fatmiresin' ε ηerese ane, ηunon εδε ηer fatmiresin' ε tjaterese ane. Me kete menyre mbe çdo vent ϭojti skλaverine, ηa leçiture kupę ϭerbetorevεt tjεtere ge vεç t' u bindεne ε t' u degojne zoteriηvεt. Mε kete menyre qεvεrite dita

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

nga dite i ben mê te-liruara ndonesɛ nuke leçit tjɛtre ge vɛç te bindɛmi nde qɛvɛrirat ɛ te ndɛrojme puɞtɛtɛte qe-jane. Kejo fuqi ɛ lirise, qe eɞte ɛ-pandare nga kriɞterimi ka ƌɛmɛline nde ŋe mesim qe vɛtem kriɞterimi ɛ leçiti mê pare. Ky mesim eɞte, sɛ ɞpirti i ŋɛriut ka vejɛjtjɛ te pa-anete, ɛƌɛ giƌe ɞpirtɛte perpara Пɛrendise jane si ŋe-ŋe. Nga ky mesim mesojme, sɛ mbrɛti s' ka te-drɛjte t' i perdorŋe ŋɛrezite si te doje, as bupi gruane, as perindi femijene, as zoteriŋte ɞerbetorete; ɛƌɛ keɞtu ky i vɛtem mesim si ŋe burim i-paɞtɛruare dɛrƌ mɛ vale te-meƌa lirine nde giƌe te-berat te-jɛtes' se ŋɛrezise. По kejo liri, lɛte veme rɛ̂, nuk' eɞt' ɛ papɛnguare; ka gerra, jo gerra bɛsɛ ɛ te-perjɛteɞmɛ, po te kesaj botɛ ɛ te ŋɛzezise, te cilate Ungiλi lark t' i ɞuaŋe nde zemerat t' ona, perkundrazi dô t' i beŋe mê te-ɞeŋteruare nde syt t' ane. Te ketiλa jane ato, per te-cilate ketu bejme fjale. „Ju grate, degoni bupate t' uaj, sindekur gan mbe Zone". E-ketiλe eɞte puna ɛ ndare nga Пɛrendia per grate; pune te binduri ɛ te-deguari. As ge nuk' eɞte m' ɛ-kundrɛjte nde frymet te Ungiλit sɛ ata mɛndimɛt' ɛ lirise, qe duane te nxjɛrine gruane nga ky vent i-peruŋure, qe i ndau Пɛrendia, ɛ tà nxjɛrene nde ŋe pɛƌ, qe kupe s' ka qene per té, ɛ tà bejne te kɛte pjɛse nde punerat te qɛvɛrise ɛ nde punerat te bupavɛt. Lavdia ɛ gruase eɞte brenda nde ɞtepit; kuro:' ɛ asaj eɞte prɛj miresivɛ qe jane perbrenda ɞtepise; gruaj' ɛ-mire, pas Ungiλit, eɞte ajo qe ri nde ɞtepit, qe i degon bupit, ɛ benɛte tym ɛ kurban per femijene. Nuk' eɞte vɛtem Ungiλi qe ɛ do gruane te-ketiλe, po ɛƌɛ mendja ɛ ŋɛriut, a qe te ƌɛm mê mire, ŋe ndjɛŋ' ɛ-fɞchete qe dor' ɛ Пɛrendise ɛ kà vene nde zemerat t' ona, ɛƌɛ kejo eɞt' ajo qe ri giƌeŋe kundre mɛndimɛvɛt te fiλosofevɛt. ɞikoni ato gra qe jane te-çquara nde diturirat,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

nde mjeϭterirat ε nde politiket; na fjale habitεmi, no ɲe ge se-brendeϭmi na ðote, sε duaλe nga pεði i tyrε; habitεmi ner to, no kupe nuke duame t' i kεmi ner ϭoqε, kupe nuke duame te-ketiλe lavdi ner motrate a ner gocate t' ona; εðε nde mεst t' atyrε gravε, qe dote kendojne keto, as ɲe, bεsoɲ, dote doje te jεte nde ventt te ketyrε gravε te-deguara, te-cilate ndryϭε kane hεqure mbi vεtehεt te-tyrε syt' ε lavdin' ε ɲεresvεt.

Nuke munt ɲεriu te mohoɲe, sε kejo gendj' ε tebindurit nuke ka hiðerimεt' ε-saj, εðε sε grate nuke jane mê nak fatbarða dykε ϭikuare nunerat' ε-nerjaϭtesmε te ɲεrezise. Πo kejo gendjε nde ka hiðerimεt' ε saj, ka εðε bεkimεt' ε-saj. Grate jane ϭtrenguare nrεj ϭume gerravε qe i do ɲεrezia, ε hεqɲene mije te-ϭtεrura, te-cilate bupate as i dine. Kane ner njεse dεtyrate mê te-renda; ato qe kerkojne mê ϭume te mohuare te vεtehεse, sεnsε jane nga ato qe jane fort te-nεvojϭimε; no fort te-fϭεheta nga bota; gruaja eϭte bere tâ hanoɲe vεtehεne, te beɲe kurban ε tym vεtehεn' ε-saj ner te-tjεrete; εðε nde tere jεtet te te-mohuarit te vεtehεs' se tyrε asfarε nuke forconεne grate, si pupate, nga lavdia ε nga ndεri i botese. Nga ana tjatere bota, qe nuke ve rε ϭume miresirat' ε atyrε, ka giðeɲe syte te-hanure nde cεnεt t' atyrε; mê te-vogelate dobesira t' atyrε kane ner ato te-nastajmε fort te-keqia, εðε ndonesε nuke do te beɲe fjale ner te-mirat' ε atyrε, te ligat' ε atyrε i ka si kenke. Te-giða trεgojne, sε njεs' ε gruase eϭte m' ε-renda, m' ε-neruɲtura, m' ε-veϭtira, ajo qe ka mê ϭume mundimε. Πo mε giðe keto mos u-qani, o nenate t' ona, o motrate t' ona, o ϭoqεte t' ona, o bijate t' ona, ner njεsene qe u eϭte ndare nga Πεrendia, nga Krijεtari. Kejo njεse, ε-cila ner juvε mbe ca gerra eϭte kaq' ε rende ε ε-veϭtire, eϭte ner juvε burimi i bεkimεvεt mê te-çemuare.

Mε anc t' asaj i pergani Cpetimtarit, i-cili nuke erδi, qe te σerbεnεte, po qe te σerbεղe, εδε i-cili tere jεten' ε-ti ε σkoj dykε hapuare vεtehεn' ε-ti, dykε peruղure ε dykε mohuare vεtehεn' ε-ti. Nuke doni ղe jεte ε-cila u ben t' i gani Zotit Kriσt? Nuke doni mε giδe zemere ղe jεte te-peruղture mbi δεt, nde qofte, sε te-mohuarit' ε vεtehεse u ben mê mire gati per nde qiελt? Bσte ղe ge ε-pakundreσtuare, sε grate mê lεhete sε bupate ε prεsene bεsen' ε kriσterimit. Mbe giδe kiσet numeri i gravεt eσte m' i maδ nga i bupavεt nde mεst te dego-ղesvεt te Ungiλit; εδε te pabεsete, te-cilete, per fat te kεq, σume ղεres i quaղene mendjε-larte, jane pa mase mê te paλe nde mεst te-gravεt sε te bupavεt. Cila eσte ngaja ε kesaj gejε se-pakundreσtuare? persε grate ε prε-sene mbe çdo vent bεsen' ε kriσterimit mê tεpere sε bupate? Te-pabεsete munt te δone, sε kejo vjεn nga dobesira ε mendjεse ε nga te-mεtat' ε dituris' se gravεt, po ge asfarε s' eσt' ε-vertεte. Fort mire dini, sε bεs' ε kriσterimit eσte m' ε larta ε fiλosofivεt, te-perdorurite mê te mire qe munt te beղe ղεriu te mendjεs' se-ti; εδε nuke eσte dobesire mendjεjε te kεte per σoke Πas-kaline, Nεftonine, Bakonine ε te-tjεre, te-cilete εδε prεj te-pabεsevεt numeronεne si mê te-meδεղt' ε ղεresvεt. Duhεte tȧ kerkojme gεtke ngajen' ε kesaj gejε; εδε bεsoղ, sε dotȧ gεjme nde kete vent te-peruղture ε te varure prεj te-tjεreσ, qe eσte pjεsa ε gravεt ketu mbi δεt. Nga ky vent i atyrεvε qe eσte plot mε hiδerimε σpihεne mê lεhete sε bupate te ndjεղene, sε fatmire-sia nuk' eσte nde kete bote, εδε t' i kerkojne mê lart sε nga δεu te mirat' ε vertεra ε te perjεteσmε. Ndryσε peruղtja, ε-cila per grate pas ղe menyre eσte m' ε-maδja dεtyre, eσte ղe nga ato gerra, pa te-cilate ղεriu kupe s' munt te jεte i-kriσtεre; eσte ajo ge, te-cilene bupatę

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

mê te-ϭumate hεre nuk' ε kane. Mbe nde funt nde kujdεsεt te-rende te ϭteɳise, te-cilete jane ndare ɳer grate, eϭte ɳe ɡe, ε-cila ɳrεj naturε i gerϭεt grate te ɳermblεδene vεtehεne ε te ngrihεne mê lart nga keto ɡerrat' ε-lentta, te-δata, te-veϭtira, te-cilate nuke apijne te kenaqɳene ɳe ϭɳirt qe eϭte krijuare ɳer jεten' ε-ɳerjεteϭmε. Πunerat' ε buɳavεt, mê te-ɳerjaϭtesmε, mê mε εntεrεse, mê te-zaλahiϭimε, u maɳene kohene mê ϭume ε i bejne mê lεhete te ɳaɳojne ate jεten' ε-ɳerjεteϭmε εδε te mεndonεne ɳer jεten' ε-ketuϭmε. Γykoni, o gra te-kriϭtεra, sε sa ɳun' ε-maδε eϭte te ɳerɡiɡi nde karaktirt, te-cilene kerkon Zoti ɳrεj juϭ εδε i-cili eϭte: „gruaja te ruaɳe ϭteɳine". Sε sa eϭte armikε ε ϭɳirtit te-saj ajo grua qe kerkon trumbuλimn' ε defrimεvεt te botese, εδε sa ε-vertεte eϭte kejo fjale ε Frymes' se-Θeɳteruare: „Ajo qe pon nde defrimεt eϭt' ε-vdεkure, ndonesε ε-ɡaλe". Dua t' u sjελ ɳe nga ɳasqyrate ε ϭembeλate qe kane lene aɳostojte ɳer gruan' ε-mire: „Ju grate, binduni nde buɳat t' uaj, qe, εδε nde u-binçine ca vεta nde fjalet, te fitonεne ɳa fjale mε ane te te-sjελavεt te gravεt, si te ϭohene jεtene t' uaj te-ɳastrete qe ε ϭkoni mε frike. Te-cilavεt lεte mos jεte stolia ε-ɳerjaϭtesmε, gerϭεti i-lεϭravεt ε te-venurit' ε arit, a te-vεϭurit' ε-robavεt, ɳo i-fϭεhuri ɳeriu i zemerese stolisure mε ɳaɳriϭjεne ε frymes' se-bute, εδε te-urte, ε-cila ɡe ɳerɳara Πεrendise eϭte ϭume ε-vejεjture. Sεɳsε keϭtu ɳe hεre εδε grat' ε-ϭeɳteruara, qe ϭɳrεnine mbe Πεrendine stolisnine vεtehεn' ε-tyrε dykε bindure buɳavεt te-tyrε. Sikundre Sarra i u-bint Avrahamit dykε quajture ate Zot; bijat' ε asaj jεni ju, kur te beni mire ε te mos frikesohi as nga ndoɳe frike". O Zot ɳer mbaresin' ε botese ϭumo ato gra qe ɳojne ɳas kesaj ϭembeλε.

O motra, ε kuɳetoni, ky vent i ɳeruɳtjεse ε i tevarurit te gruase nga buɳi nuk' i ɳεngon grate te kene

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ηe fuqi nde σtepit ε mε ane t' asaj nde giδe ηεrezit. Ndoncsε s' eσte ndare nga Zoti gruaja te kεte ndoηe pίuσtεt pεrmbi bupine, gruaja ε-kriσtεre nuk' eσte mê pak ε-gerσiture te kεte ηe fuqi te-paprεre pεrmbi bupine; po kejo fuqi eσte ε ηe naturε mε emblesire ε mε fjale; eσte nde fjalet t' embele ε plot mε daσuri te σerbetorεs' se Zotit, εδε mê tεpere nde te-sjελat t' asaj. Mε ane te kesaj uδε, sindekur δote Apostoλi, qe dote δote, i-derguari i Zotit, σume gra jane gezuare, sε fituane bupat' ε-tyrε mbe ηe bεse qe s' ε kiσine mê pare. Mbi kete fuqi qe munt te kεte gruaja mbi bupine nde u-vente εδε ajo qe prεj naturε ka pεrmbi femijene, cili munt te δote, ç' pune te-maδε ε te-mire eσte gerσiture gruaja te kεte nde femijet εδε mε ane t' atyrε mbi giδe ηεrezite! Nuke eσte pra ηe vent i-poσtere ε pa vejεjtjε ay vent qe eσte ndare per grate prεj Zotit; ndonesε pun' ε gruase nuke ka ndoηe ndriçim te-perjaσtesm, mε te-vertεte eσte fort ε-vejεjture; nga gruaja ε nga nenja, σume dendure, varεne fatmiresia nde kete bote εδε lumeria nde tjεteret ε σume vetave.

Πassi pεrmendi mε pak fjale detyrat' ε gravet, Apostoλi u kδenεte dupavεt: „Ju bupate, te doni grate t' uaj ε te mos jini te-hiδure tεk ato". Eσte ηe ge per te vene rê, sε nuk' i leçit gruase, te doje bupine, po bupit i δote, sε ka detyre te doje gruane. Nga sε ben keσtu? Πa fjale sε ε gykoj per te-tεpere te porositηe gruane, sε ka detyre te doje bupine. U mεjtua, sε daσuria ε gruase per bupin' ε-saj eσte tεk ay si ηe ge prεj naturε, a qe te δεm mê mire, sε s' ka grua qe te mos doje bupin' ε-saj. Vertεt, eσte σume ge ε-paλe, qe ηe grua qe ndjen, sε ε do bupi, te mos jâ çpaguaηe, tεk raδazi munt te geηe ηεriu bupa, qe s' i duane grat' ε-tyrε, εδε atehεrε kur keto munt te benεne kurbaní ε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

tym per ata. Apostoλi i leçit çdo ane dεtyrene qe mê dendure munt te hapoηe. Dεtyra pra, qe munt te hapoηe gruaja, nuk' eσte daσuria, po te-bindurite; εδε dεtyra qe mê lεhete hapon bupi eσte daσuria ε butesira per gruane. Keσtu sa mê tεpere i remon ηεriu porosirat' ε Frymes' se-Θeηteruâre, kaqe i gεn mê te-çudiçimε per drεjterin' ε per ϑελesiren' ε-tyrε; jane te-ϑεmεlosure permbi ηe te-diture te-plotte te zemeres' ε te jεtes' se ηεriut; εδε si te mos ηohe ηεriu, sε keto porosira qe kaqe bukure godiηene nεvojat' ε-fσεheta ε te-renduarat' ε fσεheta te naturese jane pune te giϑ asaj fuqiε qe beri zemeren' ε bupit ε zemeren' ε gruase.

Daσuria ε bupit per gruan' ε-ti eσte ηe dεtyre kaq' ε-dukure, kaq' ε-gerviσture nde zemeret t'ene prεj naturese, vεç qe na ε trεgon εδε Θkroηa, sa dote iσtε far' ε-tεpere te bejme fjale per kete gε. Me dukεte mjaft t' u perment, mε ç' fjale Apostoλi ε trεgon ε ε perhap kete dεtyre nde kartet mbe Efεsianet: „Ju bupate, te doni grate t' uaj, sikundre εδε Kriσti deσi kiσene, εδε δa vεtehεn' ε-ti per ate, qe tá σeηteroηe. . . .' Keσtu duhεte bupate te duane grat' ε-tyrε, posi trupat' ε-tyrε. Ay qe do gruan' ε-ti do vεtehεn' ε-ti; sεpsε asndoηe ndoηe hεre ε ka pasure meri miσin' ε-ti, po ε uσqεn εδ' ε veσtεn, sindekur εδε Zoti kiσene. Sεpsε jεmi ane te trupit t' ati, prεj miσit t' ati, εδε prεj εσteravεt t' ati. Πerandaj ηεriu dote lere t' ane ε t' emene, εδε dote ngitεte pas gruas' se-ti, εδε te dy dote jεne ηe miσ". (Efεs. 5; 25—33). Nga keto fjale gykoni, o bupa, sa ε-ϑελε ε sa ε-nguσte duhεte te jεte daσuria, qe u-baσkon mε grate t' uaj. A muntte Fjal' ε Θeηteruare te na εptε mê te-larte iδε per kete daσuri vεç dykε pergajtûre até mε daσurin' ε Kriσtit per kiσen' ε ti? mε atę daσuri te-paanete qe beri mbrεtn' ε mbrεter-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

vεt te benεte kurban per krijεsen' ε-ti! E-ketiλe eϭte ϭembeλ' ε pasqyr' ε-larte ε daϭurise, qe kane dεtyre bupate tà kεne per grat' ε-tyrε. Ϭume fjale ben bota per fuqin' ε per çudit' ε daϭurise. Πer daϭurine mê tεpere sε per çdo tjεtere ge ηεrezite ε perdorηene pendene, εδε vjerϭetorete nuke kane mjaft kenke qe tà lavduroηene. Πo kejo daϭuri ε botese, per te-cilene habitεn' ε çuditεne ηεrezite, kejo daϭuri s' eϭte asge perpara daϭurise qe kerkon Ungiλi. Daϭuri' ε kriϭterimit eϭte m' ε larte nga daϭuria ε botese nuke vεtem nga te-qeruarite, po εδε nga te-gεrite ε nga δελesira, kaqe sa eϭte qiελi lart nga δεu!

Πa kete daϭuri kaϭkimi i bupit ε i gruase nuke dote kiϭtε te-parene ge qe munt tà beηe te lumure. Ky baϭkim eϭte ηe ϭoqeri nde mεst dy anevε, prεj te cilavεt ηera eϭte m' ε-forte εδε tjatera m' ε dobete. Qe te jεte kejo ϭoqeri nde mεst te te-fortit εδε te te-dobetit ε-mbaruare, ε-sosure, duhεte te jεte prεj vεtiu peruηtjε nga an' ε te-dobetit, εδε daϭuri nga an' ε te fortit. Nga baϭkimi i ketyrε gerravε dεl ηe fare durimi i-cili eϭte kaq' i pandare nga fatmiresi' ε bupit ε te gruase. Cili nuke di prεj provimi, sa kejo pϭtεtjε eϭt' ε-nεvojϭimε εδε nde ata baϭkimεte mê te-godilure. Sa mê ϭume ϭumonεne gerrate qe na aferojne, kaqe mê te-lεheta ε mê te-dendura jane ngajat' ε te ftohurit; sa m' i-nguϭte ε m' i-forte eϭte baϭkimi, kaqe mê tεpere eϭte nεvoje durimi εδε nga ηera εδε nga tjatera ane, qe te mos trumbuλonεte emblεsir' ε keti baϭkimi nga te-mεtate qe jane te-pandara nga natura ε ηεriut. Lumeria ε bupit ε ε gruase nuk' eϭte te dy pa te-mεta; te-ketiλe ge me kot ε kerkojne ηεrezite mbi δεt; lumeria ε atyrevε eϭte δemεlosure permbi daϭurine, εδε per kete mundime te gεjme, pa valure lark per te kerkuare, baϭ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

kimε te-lumure nde giθe deftεset te fjalese, ε te-cilete jane ηer buηin ε ηer gruane burimi i gezimεvεt mê te-gezuare ε mê te ðελe.

Kejo dεtyre ε durimit ε te daσurise eσte giθ aσtu ε-ηandare nga te dy anete; ηo mê tεηere buηi duhεte tá sjελe a tá kεte nder mentt, sεηsε ky, si ðam' εðε mê siηere, rendon mê tεηere tá haηoηe. Σume hεre kejo daσuri ε buηit munt te tεηeronεte, ε-cila ge nuke eσte mê ηak ε-kundrεjte nde frymet te Ungiλit si te-ηeruηurit' ε-tεηeruare te gruase. Sindekur kriσterimi dykε leçiture gruase ηeruηtjεne ε nxjεr nga skλaveria ε-saj, εðε nuke do qe ajo te aηiηe, gεr sa te beηe kurban ndergεgjεn' ε-saj nde ηuσtεtt te buηit, keσtu dykε leçiture buηit daσurine, nuke do qe ky te mohoηe ηerηara kembevεt te gruase lirin' ε mendjεs' se-ti εðε fuqin' ε ti moraλε. Ka nde fuqit te gruase, kur kaηerxεn sinoret' ε saj te-drεjte, ηe ge, qe ε dobeton buηine, qe ε ben te mos jεt' i-zoti te mεndoηe mεndimε te-mbeðεη ε te jεt' i-zot' i ηunese. Eσte ηe σeη' ε lige te gendjεse moraλε te ηe λauzi, kur grate maηene fuqine nder duar ε bejne ç' te duane, εðε ηerdorηene ηas endes' se-tyrε ε ηas zemererimit te-tyrε fuqine qe uá lene nder duar buηa te dobete. Γe ε tmεruare, ε-cila σume hεre ka ngare nde istorirat te mbrεterivεt, εðε ε-cila giθeηe ka qene σeη' ε te-renit ε ε te-humburit t' atyrε. Γiθurãroηe ε Romese, nde kohet te ηεrandorevεt, na εη ηe ηasqyre te-çquare te kesaj gejε. Te-ketiλa gεrra kane ngare σume hεre εðε nde Franset, εðε giθeηe kane qene keto kohera te-σenuara ηer ηriσjεn' ε vεtijavεt. Sicili ηra εðε nde mbrεterirat εðε nde σteηirat lεte qendroηe nde vent qe i kane ndare giθ aσtu natura εðε fεja; gruaja te jεt' ε-uηture ηa qene skλavε, εðε buηi te ruaηe ηuσtεtn' ε ti, ηo ηuσtεt giθeηe te-baσkuare mε daσuri.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Jane kohera, nde te-cilat kejo dεtyre ε daσurise, qe eσte dεtyre ε-maðε ƞer bupine, eσt' ε bεnεte σume m' ε nεvojσimε; kejo ngan, kur duhεte te ndεroηe ndergεgjεn' ε gruas' se-ti. Dendure ngan ηe grua te kεte mεndimε ƞer bεsene, te-ciletc bupi nuk' i ka; εðε σume dendure, nde te-ketiλa ngarjε, bupi kerkon te muntηe mê σtrengim keta mεndimε, dykε ƞerdorure fuqin' ε-ti, qe tà σtrengoηe te σoqεne te beηe gerra, te-cilate ndergεgja nuk' jà ndjεn. O veλεzεr, duhεte tà ndεroni si ηe ge te-σeηteruare ndergεgjεn' ε gravεt t' uaj. Kejo ndergεgjε, ƞas mendjεse s' uaj, εðε kur te jεte likσt ndrituare, muntni tà ndeponi mε fjale te-mira, ƞo kupe mε ƞuσtεtne t' uaj; mε te-ketiλe uðe kupe s' i kini ƞer te bindure. Ndergεgja eσte σeηterorε, te-cilene Πεrendia ε ka ruajture ƞer vεtehεn' ε ti, εðε ku ƞuσtεti s' munt te beηe asge; ato qe munt te beni mε te-ketiλe uðe dote jεne ƞunera te-ƞerjaσtesmε ε te-lεtta, ku bεsa s' ka as farε ƞjεse, εðε te-cilate ƞer kete ge dote jεne ƞa vejεtjε nde syt t' uaj. Ndryσε veσtrεni, sε mos dykε σtrenguare ndergεgjεn' ε gravεt t' uaj gendεni nde lufte kundre Πεrendise. Nuke kini ketu lufte kundre ndoηe ƞuσtεti ηεriu; mεndimεt' ε gravεt t' uaj, keta mεndimε qe nuk' i numeroni ƞer ge, jane lindure nde zemeret t' atyrε ƞrεj vεtiu, jane bere nde mεst t' atyrε ε te Πεrendise, nde te-faluret ε siƞere ε nde te-kenduaret te Σkroηese. Πer ju, o bupa, eσte ηe dεtyr' ε σeηteruare te ndεroni mεndimεt' ε gravεt t'uaj qe kane ƞer bεsene.

Kejo ge ƞrεj vεtiu me σƞiε t' u flas ƞer qeλimn' ε-ƞare, qe duhεte te kεne σortε te kriσtere, kur baσkonεne. Bσte te ƞunojne baσke ε mε ηe mendjε ƞer mbroðesin' ε-tyrε σƞirteriσtε ε ƞer te-σeηteruaret' ε-tyrε. Qeλimi i krijεtarit, kur ve nde mεst te ηe bupi ε te ηe gruajε kete baσkim te-nguσte ε te-σeηteruare, nuk'

eσte vεteme t' i beηe te-lumure nde kete jεte, po mê tεpere eσte t' u aηe ngaje te punojne ηeri εδε tjateri per mbroδesin' ε-tyrε σpirteriσtε. Te-nguσtet' ε jεtes' se σortevεt eσte σume ge ε-mire per kete fuqi nde mεst te tyrε per σeηteri, te-cilene giδe bijt' ε Πεrendise kane dεtyre tà perdorηene ηeri mbe tjatrine. Γiδe porosite qe kane te bejne mε dεtyrat' ε daσurise jane δene mê tεpere per σortεte sε per ηεrezit' ε-tjεre. Σortενεt mê tεpere sε te-kriσtεrevεt te-tjεre u eσte δenure: „Veσtroni te ngutni ηeri tjatrine nde daσuri ε nde punera te-mira". „Nguσuλoni ηeri tjatrine, εδε ndrεqni ηeri tjatrine". „Pefεni fajεte ηeri tjaterit, εδε lutuni ηeri per tjatrine, qe te σerohi". Eδε paqtimi i Πεrendise, mbe te-ciline jini δipure qe te jini ηe trup, lεte mbrεteroηe nde zemerat t' uaj; kur kini daσuri, beni çdo ge pa te-murmurisure ε pa kundreσti, dykε qene te-mbuσure mε perdeλim, dykε daσure ηeri tjεterine si veλεzer. Mos haponi pra, o σortε te-kriσtεre, te perpiqi qe te kδεni per mbroδesine t' uaj σpirteriσtε kete baσkim te jεtese, te ndjεηavεt ε te mεndimεvεt qe Zoti dεσi te vere nde mεst t' uaj. Jini ηeri per tjatrine ηe uδeheqes εδε ndihmes nde kete uδe per jεten' ε-perjεteσmε. Jεt' ε-perjεteσmε, Fjal' ε Πεrendise, σeηteria juaj, parevajtja ε mbrεteris' se Πεrendise nde ju ε nder zemerat t'uaj ε pεδ juσ, giδe keto gerra qofσine dendure qeλimi i fjalevεt ε i kuvendεvet t' uaj, εδε mê tεpere t' atyrενε qe jane mê te-nguσte. Gezimεt' ε daσurise s' uaj qofσine giδeηe te-σeηteruare mε ane te porosis' se Πεrendise. Mos pertoni te fali per-se-baσketi, te kendoni per-se-baσketi fjalen' ε Πεrendise ε te beni mεndimε mbi ate, ε te kini per kete ge ore te ndare; sεpsε provimi ka trεguare εδε trεgon, sε pa kete uδe ηεriu apin per-se-σpejti te pertoηe per kete dεtyre te-σeηteruare, ç' δεm?

ɲer kete miresi kaqe te-vejɛjture. Mɛndohuni ɲer-se-baɕketi te beni ɲunera te-mira, ɛδɛ tá forconi baɕkimne t' uaj mɛ ane te ketyrɛ mɛndimɛvɛ te-ɕeɳteruare. Beni ɲer-se-baɕketi te-mira. Qendroni ɲer-se-baɕketi ɲerɲara jɛtes' se-ɲerjɛteɕmɛ; kujtohuni, sɛ nde kete jɛte nuke jɛni te-huajture ɳeri tɛ tjateri ɲer ɲak kohe, ɛδɛ sɛ nde ɳe bote mê te-mire baɕkimi dote sjɛλe ɲɛmet' ɛ-tia mê te mira; kujtohuni, sɛ baɕkimi nde ɕortɛ nuke eɕte te ɕoqeruare ɲer nde kete jɛte, qe ka qeλim te na afeɾoɳe vɛtem nde kete bote, ɛδɛ sɛ dote ɡɛjne ɛ dote duane ɳeri tjɛtrine, ɛδɛ si te ɕkojne qiɛλi ɛδɛ δɛu.

I-ketiλe eɕte mesimi qe na ɛɲ Ungiλi ɲer qeλimn' ɛ ɲer dɛtyrat' ɛ ɕortɛvɛt. Makar sicili-do ɲrɛj nɛɕ nde vendit, qe ɛ ka vene Πɛrendia, ɛδɛ veçan ata qe kane hyre ndene kete baɕkim te-ɕeɳteruare, ɲer te-ciline bejme fjale ketu, te kujdɛsɛne mɛ ɳe ɛntɛrɛse ɛ mɛ ɳe nxɛhtesire mê te-maδɛ te mbuɕɳene ɡiδe keto dɛtyrat' ɛ-tyrɛ. Eδɛ mɛ-qene-qe keto dɛtyra jane ɲɛme te-daɕuris' se Πɛrendise, ɛδɛ kejo daɕuri eɕte ɲeme ɛ bɛsese mbe Kriɕtine, lɛte vɛmi tá forcojme zɛλene ɛδɛ nxɛtesirene t' ene nde kembêt te kryqit. Lɛte vɛmi ɲerseri te qendrojme ndene te-cɲerkaturit te keti ɡaku te δjates' se-rɛ, qe eɕte hir ɲer fajtorete ɛδɛ maλekim ɲer fajne. O Zoti Iisu Kriɕt, ɕɲetimtari yne, jake vɛte te ɡerviɕtç mê fort nde zemerat ɛ nde mendjɛt t' ene keto çudira te-ɲaveẓɡuarɕimɛ te daɕurise s' atɛ! Jake te na mesoɕ te te duame kaqe sa na dɛɕɛ, te te aɲeme jɛtenē t' ene, sikundre ti ɛ δɛ jɛtene t' endɛ ɲer nɛ, ɛ te benɛmi ɲer ty kurban i-ɡaλe ɛ i-ɕeɳteruare, sindekur ti vɛtehɛne t' endɛ ɛ berɛ kurban nde drɛjterit te Πɛrendise. Fuqia jone, daɕuria, mendja, vola qofɕine ɲasketajδi t' endɛte, o Zot. Eδɛ mɛ-qene-qe na çɲerblɛvɛ me kaqe çemim te-maδ, ɲasketajδi be-na te mos

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

duame te pojme mê ɲer vɛtehɛne t' ene, ɲo ɲer Tyne, o Zot, qe do jo vɛtem te na ndjɛɞ, ɲo ɛδɛ te na ɞeŋterоŋç ɛ te na lavdurоŋç.

E-ɲɛseta ɲorosi.

„Mos vraç" (Te dal. 20; 13).

M' i-maδi faj qe munt te beŋe ŋɛriu kundre te-afermit te-ti, kundre tjɛterit, eɞte vrasja.

Пerandaj nde Бɛkaλogt gendɛte nde kryɛt te ɲorosivɛt te Пɛrendise ɲer te-afermine. Гiδe kombɛte, ɲoδua nde tere botet, te-qytɛteruare ɛ barbare, ɛ denoŋene vrasjɛne, ɛδ' ɛ mundoŋene vrasesine mɛ vdɛkjɛ. Kur Пavli ɲesoj nde dɛtt ɛδɛ ɞɲetoj nde Maλtet, vendesite barbare te kesaj ujδɛsɛ, si ɲane, sɛ ŋe nɛɲerke doλi nga te-nxɛhetit ɛ i u-ngit ɲas dorese, i δoɞine ŋeri tjaterit: „Mɛ te vertɛte ky ŋɛri qenka gakeluar, sɛ, ndonesɛ ɞɲetoj prɛj dɛtit, gyqi i Пɛrendise nuk' ɛ la te roŋe" (Пun. 28; 3—4).

M' ɛ-vejɛjtura ɛ m' ɛ-daɞura ge qe ka ŋɛriu nde botet eɞte jɛt' ɛ-ti. Пerandaj te mape ŋɛriu jɛten ɛ tjaterit eɞte m' ɛ-maδja ɞtremberi, m' ɛ-maδja ɛ-lige, qe munt ŋɛriu t' i beŋe tjaterit. Eδɛ asndoŋe ŋɛri kupe s' ka te-drɛjte te mape ɛ te humɲŋe jɛten' ɛ-ti ɲa ɲorosi te-çkoqure te Пɛrendise vɛte, te δenesit te jɛtese, i-cili vɛtem ka te-drɛjte tå mape jɛtene, kur te doje ɛ si te doje. Vrasja eɞte ŋe nga fajɛte, te-cilete ɞɲirtin' ɛ vrasesit ɛ mbyλŋene jaɞte qiɛλit. Θote Пavli: „Te-çɲerfaqura jane ɲunerat' ɛ miɞit, te-cilate jane ndyresi, kurveri, ɲegeresi, iδuλatri, magi, armiqesira, qarta, zilira, zemerata, te-zena, te-ndara, ɛrɛsia, çmirɛ, vrasjɛ, te-dɛjtura, lodretira ɛδɛ 'kesoɞ si keto; ɲer keto u δɛm juvɛ mê

perpara, sindekur u kam ϑene εδε mê perpara, sε ata qe punojne te-ketiλa pune s'kane per te traσeguare mbrεteri Πεrendiε". Ay qe ka per te gykuare te-gaλ' ε tevdεkure i ϑa Joannit, sindekur eσte σkruare nde Sbulεset: „Eδε frikacaret ε te-pabεsete ε te-ndyrete ε vrasesite ε kurvarete ε magistarete ε iδuλatrete ε giδe geηeσtarete dote kεne pjεsen' ε-tyrε nde liqεrt qe digεte mε zjap ε mε çqufure; kejo eσte vdεkj' ε-dyte".

Nde kete bote dukεte sε zemerim' i Πεrendise ε ndjεk vrasesine, εδε puna ε-ti ε-lige nga ndoηe hεre sbulonεte mε menyra po-ϑua te çudiçimε. Πo εδε kur nuke sbulonεte, jεt' ε ati eσte ηe jεt' ε-kεqε ε ε-mjεre ε plot mε trumbuλimε; driδεte, si Kaini, εδε nde zemeret te-ti ϑote: „Dote jεm dykε driδure ε dykε renkuare permbi δεt εδε kuσdo qe te me gεηe me ka per te vrare". Tε vrasesi eσte, si ϑote Πavli per ca, „ηe te-priture gyqi te frikσim, εδε te-ndεzure zjapi qe ka per te ngrene ata qe jane kundre".

„Mos vraç". Cilete jane ata qe σkεlηene kete porosi?

Eδε se-pari nuke numeronεte si σkεles ε nompriσés i kesaj porosiε gykatesi, i-cili pas nomεvet te mbrεterise ε pas nomit te Πεrendise denon nde vdεkjε vrasesine, sεpsε vete Πεrendia ka porositure dykε ϑene: „Ay qe dεrϑ gak ηεriu, prεj ηεriut dote dεrδεte gaku i ati".

As boja (kokeprεsesi), i-cili vene ε ndare prεj nomit, qe te mbaroηe vεndimn' ε-drεjte te gykatesit, nuke numeronεte si σkεles i kesaj porosiε.

As urδertari, i-cili nde lufte te-drεjte ka ndene puσtεtt te-ti vεgelat' ε vdεkjεse ε uσterine, mε ane te te-cilavεt vritεne mijera ηεres, nuke numeronεte si σkεles i kesaj porosiε.

As uσtetari qe degon urδerin' ε te-parit te-ti, nde dεrδte gakun' ε σume armiqvε, nuke numeronεte si σkεles i kesaj porosiε: „Mos vraç".

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Duhεte te ᵭεmi, sε ϭume hεre lufta eϭt' ε-ɲauᵭe ε benεte ɲa ndoɳe te-drεjte, εᵭε keϭtu nuke munt te numeronεte vεç si vrasjε; εᵭε ata qe urᵭeroɳene te benεte jane ndene baɲe ε numeronεne si ϭkεles te kesaj ɲorosiε.

Numeronεne si ϭkεles te kesaj ɲorosiε:

1) Sa dykε ϭtyture ɲrεj armiqesiε a ɲer te maɲe çɲagim ɲer zemerim te-ɲaɲandεhure, a ɲer te mbaruare ndoɳe deϭerim te-lik, a dykε hεqure · ɲrεj deϭerimit te fitimit, ε maɲene ϭεϭit a fϭεhurazi, drεjt ɲer drεjt a mε ane te-tjεrevε ɲer kete ɡe te-ɲaguare a tevene, jεten' ε ndoɳe ɳεriu.

2) Monomahete, te-cilete gerϭεsene armiqt' ε-tyrε te luftojne nde lufte ɳe ɲer ɳe mε arme qe sjελene vdεkjε, ε mε qeλim te maɲene jεten' ε atyrεvε. Kejo ɡe eϭte vrasjε, ndonesε ϭume ɳεres ε numerojne si ɡe te-drεjte ε ndεr; eϭte kundre nomit te Περendise; εᵭε ay qe dεrᵭ nde ɳe te-ketiλe lufte ɡakun' ε kundreϭtarit te-ti duhεte ɲas nomit te Περendise te vritεte. Monomahu, i-cili stervitεte mê ɲare qe te muntɳe te-maɲe mê lεhete mε arme qe sjελene vdεkjε jεten' ε ndoɳe tjateri, eϭte vrases, sa eϭte vrases ay qe ɲer fitim, a ɲer armiqesi, a dykε daϭure, vrεt armikn' ε-ti a ndoɳe tjεtere ɳεri.

I-vεtemi ndryϭim nde mεst te ketyrεvε eϭte, sε ɳeri mεr jεten' ε tjεterit ɲer fitim a ɲrεj armiqesiε, εᵭε tjεteri sikur ɲer ndεr. Qe te dy jane ɡiᵭ aϭtu vrases. Ϭume hεre monomahete munt te numeronεne mê te liq sε vrasesite, sε dykε daϭure uà maɲene jεtene te tjεrevεt, tεk vrasesite mbasε nga ndoɳe zemerim i-ɲaɲandεhure, a sε ndoᵭεne ndene vεɲerimt te te-ɲiravε te-forta, te-cilate u maɲene mendjεne, a dykε ϭtrenguare ɲrεj varferiε ε uriε, leϭonεne kundre te-tjεrevεt ε i vrasene.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Eδε ata qe u ndihηene monomahevεt nde punet te vrasjεse jane pjεsetare te fajit t' atyrενε, εδε mε te vertεte jane vrases perpara nomit te Πεrendise, ndonesε s' jane te-ketiλe perpara nomενεt te ηεresvεt.

3) Mbrεterit qe luftoηene kundre te-tjεrevε per fitim, a per te mape ndoηe vent, a per te mape te-δena, jane ndene bape vrasjεjε, sa εδε kursari, i-cili nde malt a mb' uδet a nde dεt rjεp ata qe uδetoηene ε u mεr jεtene, per te mape te-hoλate. Nuke numeronεte vrasjε prεj σume vεtavε, po eσte vrasjε qe benεte prεj ηe kombi te-tere, εδε te σkεlure te porosis' se Πεrendise „Mos vraç".

4) Ata bupa a ato gra, qe te mbuloηene turpjεne qe vjεn nga te-σkεlurit' ε porosis' se-σtatete te Πεrendise: „Mos kurverojσ", mapene jεtene ε ndoηe foσηεjε, para sε te lindεte, jane priσes te porosis' se Πεrendise; εδε kur per kete ge vdεs εδε nena, faji benεte i-dymezuare; εδε sa ndihηene nde kete pune osε mε keσiλe, osε mε te-sjελe barera qe sjελene vdεkjε, a mε ndoηe tjεtere menyre, jane ndene bape vrasjεjε perpara Πεrendise, i-cili ka δene porosine, per te-cilene ketu eσte fjala.

5) Sa bupa, te-cilete per pabεserin' ε-tyrε tε grat' ε-tyrε, ε sa gra, te-cilate per pabεserine tε bupat' ε-tyrε, sjελene nde zemeret te-σokevεt te-tyrε kaqe hiδerim, sa t' u sjελe vdεkjε, jane ndene bape vrasjεjε. Nuk' i vrasene ata mε δike a mε σtare, po mε te-sjελa te ndyra ε te-liga ε hεlmoηene zemeren' ε σokut, εδε keσtu ε vrasene.

6) Sa żoteriη a perinder, osε dykε munduare aσpere σerbetorete a femijene, osε dykε σtεrure atyrενε uσqimn' ε-nεvojσim a prehjεn' ε-nεvojσimε, u sjελene vdεkjε atyrενε qe jane nompriσes te porosise „Mos vraç".

7) Sa hεqηene te-tjεrete ε i bintηene te pine tepira te-forta ε te benεne pianike, duhεte keta te nume-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ronεne si mê te liqte vrases, sε te-ketiλete priσηene εδε trupine εδε σpirtine! A nuke jane ηεri-vrases εδε ata, te-cilete per fitim a per ndoηe tjεtere ngaje bintηene te-tjεrete te pine te-pira qe dεhηene, te-cilate mbe nde funt sjελene vdεkjε? Eδε ata qe σεsene te-pira ndeper kerçmat, a nuke duhεte te numeronεne εδε ata gεr mbe ηe σkaλe ηεri-vrases, ndonesε nuke quhεne keσtu pas nomεvεt te mbrεterivεt? Sikur te σistε ndoηe ηεri feqiηevεt te-ti arsεnik ndene fytyre te ndoηe te-piri; a sikur te σistε εδε, kolεre, apostime ε vdεkjε ndene tjεtere fytyre, a nuke dote numeronεj i-ketiλi si ηεri-vrases, εδε si i-ketiλe a nuke dote denohεj prεj ηεrezise, nde mεst te se-cilese dote trεgontε te-ketiλate?

8) Sa dykε geηyεre i hεqηene ηεrezite, si Satanaj hoqi Evene, nde faj, i-cili sjελ vdεkjε εδε nde trupt εδε nde σpirtt, jane ηεri-vrases εδε σkεles te porosis' se-gaσtete; te-ketiλe jane εδε ata qe mbajne σtepira prεj graσ te-ndyra, nde te-cilat sa hyηene humbεne εδε per kete bote εδε per tjεtrene; εδε sa i σpiεne te-tjεrete ndeper te-ketiλĕ vendε jane giδ aσtu vrases; εδε ata qe mburoηene te-ketiλate gerra mburoηene vrasjεne; εδε duhεte te numeronεne si σkεles te-keqiη te kesaj porosiε.

9) Sa kane nde zemeret armiqesi ε çmir kundre ndoηe ηεriu, εδε mε gezim dot' i mεrnine jεtene, po te mos trembeσine nga mundimi i nomit, jane σkεles te porosise: „Mos vraç", ndonesε mε pune s' jâ muape jεtene. Θεηt Joanni δote: „Kuσdo qe ε ka meri te veλane eσte ηεri-vrases, εδε ε dini, sε çdo ηεri vrases s' ka jεte te-pasosure qe mbεtεte nde vεtehεt te-ti". (Joan. A. 3; 15).

Eδε Θpetimtari yne ka δene: „Deguate, sε u eσte δene te-moçimevεt, „Mos vraç", εδε ay qe te vrase

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

dote jεte fajtuar nde gyqt. Πo une po u ϑεm juvε, sε kuσdo qe zemeronεte kot kundre te veλajt dote jεte fajtuar nde gyqt".

Eδε sa te-ketiλe nga zemera perpara Πεrendise qe ηεh zemerate jane vrases, te-cilete asndoηe s' munt t' i perflase a t' i ndjεke, εδε asndoηe gyqetorε s' munt t' i denoηe, εδε asdnoηe qytεtruajtes s' munt t' i mbyληe nde burkt! εδε mbasε numeronεne prεj te-tjεrevεt si fort te-ndεrçim! Πo ay qe vezgon zemerate dot' i denoηe ata nde ditet te gyqit si σkεles ε priσes te nomit.

10) Sa nga pertimi a nga te-mos-kujdεsurite per ca dεtyra benεne ngaje te vritεte ndoηe ηεri, jane gεr mbe ηe σkaλe priσes ε σkεles te kesaj porosie. Sεpsε eσte σkruare nde Nomt: „Kur te ndertojσ σtepi te-rε, te bejσ kδisε perqark asaj, qe te mos ε benç σtepine t'endε fajtorε per gak, nde rente ndoηe ηεri prεj asaj". Eδε prape: „Eδε ndoηe kâ nde i rente mε brire ndoηe bupi a gruajε, εδε te vdεse, atehεrε kau dote vritεte mε gure, εδε miσi i ati te mos hajεte; po i-zoti i kaut te jεte pa faj. Πo kau nde bij mε brire qe perpara, ε i u-be deσmi te-zott, εδε nuk' ε ruajti ate, nde vrafte ndoηe bup' a grua, kau dote vritεtete mε gure, po dote vritεte εδε i-zoti".

Nga keto mεpεte vεσ, sε pertimi ε te-mos-kujdεsurite nga ndoηe hεre ε ben ηεrine fajtuar vdεkjεjε.

11) Ay qe di, sε ca ηεres prεsene nde prite a uσε ndoηe ηεri, qe tâ vrasene, εδε s' i εp ze ati per kete ge, nde qofte, sε vritεte ay qe pritεj nde uσεt, eσte pas ηe menyrε fajtuar per gakn' ε ati εδε σkεles i porosise „Mos vraç".

12) Ay, qe mε ane te te-ngrenit σume a te-pirit a te-kenaqurit mε te-tεpere te deσεrimεvεt te-ti te-liq priσ jεten' ε-ti, eσte ndene bape vrasjεjε, eσte i-vertεte

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

vrases. Eðε ay qe s' ka uσqimn' ε-nεvojσim per te pojture εðε keσtu priσ σendεn' ε-ti εðε jεten' ε-ti, po te kεte mε sε, eσte, qe te ðεm keσtu, vεtevrases εðε σkεles i porosise „Mos vraç".

Nuke kεmi te-drεjte te priσme jεtene t' ene mê tεpere sε sa kεmi te-drεjte te priσme jεten' ε te-tjεrevεt. Nuke kεmi te-drεjte te priσme jεtene t' ene mε ane hamjεjε, te-piri a agerimi te-tεpere sε sa kεmi te-drεjte tá priσme ate mε ane ðikε a σtarε.

M' ε-drεjta ge eσte te pojme, si na porosit Πεrendia. Kuσdo qe benεte vεte-vrases mε çfaré-do menyre qe te jεte, εðε ka mendjεne nde ventt ε te-mbaruare, eσte vrases εðε pa dyσim vεtε nde humbjεt. „Çdo vrases nuke ka jεte te-perjεteσmε qe mbεtεte tεk ay".

13) Mbe nde funt ay, qe mεr jεten' ε ndoηe ηεriu per te mburuare vεtehεne, nga ndoηe hεre numeronεte i-pafajm, εðε tjεtere hεre fajtuar gaku. Θote Nomi: „Nde u-gentte vjεðesi dykε ðyεre (si dεre), εðε te goditεte ε te vdεse, nuke dote dεrðεte gak per ate (ay qe ε vrau nuke numeronεte fajtuar). Πo nde lintte djελi permbi ate dote dεrðεte gak per ate".

Eðε tani, o veλεzer, lεte pyεseme vεtehεne t'ene, nde ε kεmi σkεlure ndoηe hεre porosine „Mos vraç", nde mos mε pune, te-pakene nde zemeret t'ene, nde mεjtimt t' ene? Eðε nde jεmi fajtore gaku, lεte pεndonεmi, gεr sa kεmi kohe. Eðε lεte perpiqεmi t' i largojme, sa mundεte, giðe ngajet' ε vrasjεse, si zemerim, qarta, te-zena, lakemim, miqesira te-ndyra ε jaσte nomit, kurveri, te-pire ε te-ketiλate, te-cilate ε bejne σpirtine te humbεte εðε nεvε na bejne te-merziture tε ηεrezite ε te-ndyre tε Πεrendia. Eðε lεte uσqεjme per giðe, miq ε armiq, ndjεηate qe kerkon Πεrendia, si fryme ndjεsε, fryme daσuriε, εðε lεte bejme, sindekur

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

bentɛ Zoti yne, i-cili, kur ɲerqɛɞɛj, nuke ɲerqɛɞtɛ, kur ɲesontɛ, nuke frikesontɛ, ɲo ɛɲtɛ vɛtehɛn' ɛ ti nde doret t' ati qe gykon mɛ drɛjteri".

Lɛte benɛmi te-ɲeruɲure, sindekur iɞtɛ ay. „Kur kɛmi te-ngrena ɛ te mbuluara, lɛte na mbaɞtoɲene keto". Eδɛ lɛte durojme uri, ɛtjɛ, çndɛrim, ɲɛrqɛɞjɛ ɛδɛ te giδa, mê mire sɛ te ɞkɛlime ɲorosin' ɛ Пɛrendise: „Mos vraç".

Mɛndohuni uδete t' uaj. (Anʒ. 1; 5).

Tani ɲra keɞtu δote Zoti: „Mɛndohuni uδete t' uaj" (Ang. 1; 5). Ky iɞtɛ ɲe ze ɲrɛj Пɛrendise mbe λausne, qe iɞtɛ nde Jɛrusalim, ɲo eɞte ze i ati ɛδɛ mbe nɛ, si iɞtɛ ɛδɛ mbi ata. Do giδe ɲerezite te mɛndonɛne uδet' ɛ-tyrɛ.

Rendojme ɞume te pojme ɲa mɛnduare. Biɛme nde zakonɛ ɲo-δua ɲa kuɲɛtuare. Иeri ben ate ge qe ɞɛh sɛ ben tjateri, ɛδɛ ɞume vɛne ɲas zakonɛvet vɛrberiɞt, ɛδɛ ɞume te-tjɛre nuke kane tjɛtere pɛguλe vɛç te-kenaqurit' ɛ vɛtehɛs' se-tyrɛ.

По Пɛrendia nuke do te pojme. Do te mɛndonɛmi ɛδɛ te mɛndonɛmi ɞume; na δote: „Mɛndohuni uδete t'uaj". Vini rê uδete t' uaj, ɞikoni ato, veʐgoni ato mire. Eδɛ kejo eɞte ɲe ge, qe kɛmi dɛtyre jo vɛtem tá degojme, a tá kendojme, ɲo ɛδɛ tá bejme. Çdo ɲɛri ka dɛtyre tá beɲe kete ɲrɛj vɛtiu, — te mɛndonɛte ɲer uδet' ɛ-tia; ɛδɛ eɞte ɲe ge fort ɛ-maδɛ ɛ ɞum' ɛ ɞenuare. Sɛɲsɛ çdo uδe ka ɲe funt; nuke ka uδe qe te mos ɞɲjɛre gekundi.

Eδɛ qe te kɛmi ndihmɛ nde mɛndimt te uδevɛt t'ona, lɛte veʐgojme ca ɲyɛtjɛ, te-cilate munt t' já bejme vɛtehɛse s'onɛ ɲer keto.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1. A ka ndergεgja jone te ðote gesεndi kundre uðese, nde te-cilet εcejme? A dime nενε a ŋak-se-ŋaku a ϭkojme nder mentt, sε uða jone eϭt' ε-drεjte uðe? Si ka ϭkuare koha jone? Ç' beme nde ditt te javese? Si ϭkojme diten' ε-djεle? Te-çfarete jane ŋunerate t'ona, defrimεte t'ane, ϭokete t'ane? A ka ndergεgja jone te ðote gesεndi kundre nεϭ εðε a na ðote ndoŋe hεre?

2. A jane uðete t'ona si ŋas Θkroŋese? Eϭte ge ε-vejεjture tȧ kεmi ndergεgjεne te-qeruare; ŋo kejo ndergεgja duhεte te mesonεte mε fjalen' ε Πεrendise. Nuke eϭte mjaft te bejme ate ge qe nενε ε ŋandεjme te-drεjte; duhεte te bejme ate ge qe ðote Πεrendia, sε eϭt' ε-mire. Jane ŋra uðete t'ona si ŋas Θkroŋese? Ndonesε kεmi ϭume te-mεta, mε giðe keto muntme te mapeme nde dore ate Vivλen' ε-Θeŋteruare, εðε te ðεmi: „Πas kesaj deϭeroŋ te-vεtε, kejo eϭte pεguλa imε, uðehεqesi im, ϭembeλa imε, ŋas kesaj dua te vεtε ε ŋerŋiqεm te poŋ.

3. Иe tjεtere ŋyεtjε qe duhεte t' jȧ bejme vεtehεse s'one eϭte kejo: „Si dot' i numerojme uðete t'ona ŋasketajði? Çdo qe te mεndonεmi ŋer ato tani, a jane te-ketiλa qe ŋasketajði te muntme te kðεjme syte t'ane mbi ato mε nguϭuλim? Semundja ε vdεkja aŋene iðεra ϭume te-ndryϭmε sε jεta ε ϭendεti. Si dote na dukεne uðete t'ona te-sormε, kur te na aferonεte jεt' ε-ŋerjεteϭmε? Cilete dote jεne mεndimεte t'ane, ε si dot' i numerojme uðete t'ona, kur dot' i vezgojme ato si uðe te-ϭkuara?

4. Иe tjεtere ŋyεtjε ϭume te-ϭenuare muntme te nxjεpeme ŋrεj Θkroŋese vεte. Kendojme nd' ate ŋer dy uðe — ŋer uðen' ε gεre ε ŋer uðen' ε-nguϭte — ŋer uðen' ε vdεkjεse εðε ŋer uðen' ε jεtese. Uða jone eϭte ŋera a tjatera nga keto; cila eϭte? Kejo eϭte ŋe ge ε-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

maðε, εðε kaqe mê tεpere ε-σenuare, sε σumc jan' ata qe gendêne nde uðet te-gεre, εðε pak ata qe gendεne nd' uðet te-nguσte. Иεrezite nuke duane te mεndonεne per kete. По eσt' ε-vertεte, sa fjalet' ε se-vertεtese vεte munt tà beηene. „Hyni ndeper dεret te-nguσte sεpsε ε-gεre eσte dεra εðε ε-hapete eσte uða qe σpiε nde humbjεt, εðε σume jane ata qe hyηene ndeper ate. Sεpsε ε-nguσte eσte dεra εðε ε-σtrenguare eσte uða qe σpiε nde jεtet, εðε te-pake jane ata qe ε gεjnc ate". Nde mεst te-cilevεt gendεmi nεvε mε te-σumete a mε te-pakete? Cili eσte fundi yne, humbjε a jεte?

5. Kriσti ða: „Une jam uða". A eσte ay uða jone? Nuke apin te jεmi zemere-kðjελete ε te zotte; duhεte εðε te εçejme ndeper ate uðe, qe na pefεn Пεrendia, ndryσε dote σoheme mε vertεtim, sε uða jone nuk' eσte uða qe σpiε nde jεtet. Iisuj eσte uða, ε-vεtema uðe; asndoηe vεtε tε Ati vεç mε ane t' ati, as ka tjεtere εmere, mε ane te te-cilit te σpetojme? Kur mεndonεmi uðete t'ona, nuke duhεte tà leme mbe η' ane kete ge. Duhεte te vertεtonεmi, sε σprεsate t'ona jane pσtεture permbi ðεmεlin' ε-vertεte, sε σprεjme mbe Kriσtine vεtεme, sε kembete t'ona qendrojne mbi gur, mbi σkemp. Nde mos qofte Kriσti uða, ε-vertεta εðε jεta jone, atehεrε çfare-do qe te jεne uðete t'ona ndene tetjεra faqε, pa fjale jane te-σtrembera, kεq te-σtrembera.

6. Kendojme per Enohne, sε „εcentε mε Пεrendine", giðajo ge ðuhεte εðε per Nohεne, εðε kejo nde kohe pabεseriε. Ketu ka ηe tjεtere ge per uðete t'ona. A εcejme nεvε mε Пεrendine? A kεmi zakon te mbajme σoqeri mε ate nde te-fσεhete? Εðε giðeηe, εðε veçan εðε mε te-tjεre a perpiqεmi te mbajme nde vεtehεt t'ene te-ndjεre, sε gendεmi perpara ati, sε pojme peran' ati, ε sε vεmi pas daσurimit t' ati te-σeηteruare?

Apostoλ Пavli u σkruantε Korinϑianevεt: „Nuke dini, sε jini tεmbuλi i Пεrendise, εδε se Frym' ε Пεrendise pi nder ju? A pitεmi nε nde hirt te Zotit? A vεmi perpara? Eδε sa vεne perpara vitεte t'ane, a vεne perpara εδε σpirtεte t'ane?

Ketu jane gaσte gerra te-ndryσmε qe kane te bejne mε uδete t'ona. — A jane keto kundre ndergεgjεse s'one? A jane si pas Ckroηese? Si dote mεndonεmi per ato, kur te jεne te-σkuara? Jεmi nde uδet te-gεre, a nde te-nguσtet? Bσte Kriσti uδa jone? A εcejme mε Пεrendine? Пεrendia na urδeron te mεndonεmi per uδete t'ona: „Tani pra keσtu δote Zoti i fuqivεt: Mεndohuni uδete t'uaj". Ky ze eσte prεj Ati ηe ze i-çkoqure ε drεjt per drεjt per nε, sikur profiti te δεσtε: Tani pra nuk' u flas une juvε, po vεte Zoti; ay qe di giδe punerate t'uaj; ay, syri i te-cilit eσte giδeηe mbi ju; ay i-cili di çdo ngaje te-fσεhete; ay qe vεperon mbi ju, ay u urδeron te qendroni ε te mεndohi uδete t'uaj. Ay vεte vjεn nder ju, qe te kδεηe mεndimεte t' uaj nga gεrrat' ε-poσtera ε te δεut nde vεtehεt t' uaj εδε nde uδet t'uaj. Kejo eσte daσurimi i Пεrendise, urδeri i Пεrendise.

Пersε Пεrendia na porosit keσtu? Qe, nde qofσine uδete t'ona te-liga, te muntme t' i ndrεqime; qe te pεndonεmi ε te ndrεqεmi; qe te kerkojme ε te gεjme perdeλim; qe te jεmi te-siguruare ε te-lumure. „Пεrendia eσte daσuria", daσuria vεte. Nde porosirat ε nde mesimεt eσte daσuri. Иεrezit' ε Jεrusalimese u-mεnduane per uδet' ε-tyrε. Kendojme, sε u-bintne nde zet te Zotit, te Пεrendis' se-tyrε, εδε nde fjalet te profitit Angε; sεpsε Zoti Пεrendia ε dergoj ate, λauzi u-tremp perpara Пεrendise. Atehεrε foli Angεu, zêσpenesi i Zotit, zen' ε Zotit mbe λausne, dykε δene: „Une jam- mε juvε, δote

Zoti". Keσtu Zoti prεt, ndjεn, σpeton ε bεkon giϑ' ata qe mεndonεne per uϑet' ε-tyrε ε qe kϑεnεne ε qe kerkojne ate mε ane te Kriσtit. „Une jam mε juvε", u ϑa 'atyrεvε qe pεndonεσine nde Jεrusalim. „Une jam mε juvε" u ϑote giϑ' atyrεvε qe degojne, qe bεsojne ε qe bindεne. Kur Πεrendia eσte mε nε, atehεrε uϑete t' ona jane mε te-vertεte te-lumura, te-lumura sa kupe s' kane qene mê pare ε sa s' munt te benεte mê. Atehεrε kεmi Cpetimtar, atehεrε kεmi Ate nde qiεjt, atehεrε kεmi mik mbe çdo σtrengim, ndihmes mbe çdo veσterim. Atehεrε kεmi ndjεse ε paqtim, ndergεgjε te-kuλuare, mendjε te-prεjture, εϑε σprεse te-mire per jεten' ε-pasosure.

Kejo jεte munt te-jεte jona, ϑureti farε jona, nde ε kerkofσimε mbe Kriσtine ε mε ane te-Kriσtit, εϑε i-pari çap per kete eσte te mεndonεmi uϑete t' ona si perpara Πεrendise , εϑε te kerkojme ndihmen' ε Frymes' se-Ceɥteruare. U befte !

Lumerite.

„Lum te vobεgite nde σpirit, sεpsε ε atyrε eσte mbrεteria ε qiεjεt. Lum ata qe beɥene vaje, sεpsε ata dote nguσuλonεne. Lum ata qe jane te-bute, sεpsε ata dote traσεgoɥene ϑεne. Lum ata qe kane uri, ε εt per drεjterine, sεpsε ata dote ngiɥεne. Lum ata qe jane te-perdeλyerσim, sεpsε ata dote perdeλεnεne. Lum ata qe kane zemere te-qeruare, sεpsε ata dote σohεne Πεrendine. Lum ata qe beɥene paqtim, sεpsε ata dote quhεne bij Πεrendijε. Lum ata qe ndiqεne per pune drεjterijε, sεpsε ε atyrεvε eσte mbrεteri' ε qiεjvεt.

Matϑ. 5; 3—10.

Mε keto fjale Zoti Kriσt ε nisi fjalen' ε-ti permbi malt, ε-cila sgatεte qe nga kryεja ε-pεsete ε gεr nde funt te kryεs' se σtatete te Ungiλit pas Matϑeut. Kete

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

fjale duhεte tȁ kendoŋe çdo ŋεri, sε nd' ate gendεne mesimεte mê te-larte, qe munt te degoŋe nde kete bote, mesimεte, qe sjελene mê te-maðεn dobi ε ε bejne ŋε-rine te-lumure, po t' i prεse mε giðe zemere.

Иe mij' ε pεse-qint vjεt kiϭine ϭkuare qe nga dita, nde te-cilet nga mali Sina Moisiu kiϭtε ðene Nomn' ε Πεrendise fuqimað ε zemerak. Koherate, per te-cilate vεte Moisiu kiϭtε ðene, sε dote vinine, kiϭine arðure.

Erði ay nomvenesi i-ri, per te-cilene Moisiu kiϭtε ðene: „Zoti Πεrendia juaj dote ngrεre nga mεzi i veλε-zervεt t'uaj ŋe profit si mua, ndigo-ε-ni!" Eðε ky Moisiu i Ungiλit ε trεgon te-hyrete nde punet te-ti mε ŋe nom; εðε ky hippen permbi ŋe mal qe t' i trεgoŋe gindjεs' se-mblεðure pεð ti daϭurimεt' ε Πεrendise, ato gerra qe kerkon Πεrendia prεj ŋεresvεt. Ϭikoni ŋe Sina te-ri ε ŋe nom te-ri. Πo ndonesε ka ϭume te-gara nde mεst te te-ðenurit te nomit te Moisiut ε te te-ðenurit te no-mit te Kriϭtit, ŋεriu faqεza ϭεh, sε ka εðε ϭume gerra fort te kundrεjta ε farε te-ndryϭmε. Atjε, nde ϭkrεteti-rat t' Arabise iϭtε ŋe mal i-ðate, maj' ε te-cilit çantε rεte ε siλtε ðeλimε; ketu eϭte ŋe kodre peλorε ε ε-gεlbere, nde mê te-bukuret fuϭe te Πalεstinese. Atjε vεtetintε ε gemontε, mali driðεj si purtεke gεr nde ðεmεlit te-ti, εðε εpesira qe ε mbulontε nuke pritεj ε nuke çponεj pervεç nga dritat' ε-tmεruara te pufεvεt; ketu ŋe qiελ i-kðjελete ε ka hapure flamurin' ε-ti te-kaltere mbi kryεt te Ϭpetimtarit te botese, drita ε ŋe djελi pa rε̂ ε ku-rorezon posi mε ŋe kurore te-arte, εðε truaλi eϭt' i-si-guruare ndene kembet t' ati. Atjε ε pεðontε male ŋe kufi, ŋe sinuar, te-ciline as ŋe gε ε-gaλe s' muntε tȁ kaperxεntε nga frika, sε mos vdistε; ketu sicili liruare munt t' i qasεte Nomðenesit. Atjε iϭtε Moisiu qe giðeŋe nde gojet kiϭtε mundimεt' ε drεjteris' se Πεrendise, εðε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

fytyr' ε te-cilit ndrittε prεj ηe dritε, te-cilene syt' ε ηε-riut nuke muntnine tά duronine; ketu eσte Kriσti, enɡeλ' i daσuris' se Πεrendise, fytyre ε trupi i te-cilit trεgojne emblesire te-maδε, εδε pεδ ati σtrenɡonεne pa ndoηe frike te-vεgel' ε te-mjεre. Nuke ka kundreσtrira vεtem nde ɡerrat te-perjaσtesmε nde mεst te te-δenurit te nomit te Moisiut εδε te te-δenurit te nomit te Kriσtit, po εδε nde te-perbrendeσmεt. Moisiu leçiltε nomne; Kriσti leçit hirine. Moisiu ndalontε fajne; Kriσti porosit σeηterine. Moisiu kuvendontε mb' εmerit te frikes' ε te mundimit; Kriσti kuvendon mbi εmerit te-daσuris' ε te fatmiresise. Moisiu δote: „Te bejσ giδe keto ɡerra qe te porosit, sε Zoti eσte ηe Πεrendi, qe mundon kεq te-dalete jaσte nomit"; Kriσti δote: „Lum ay qe dote beηe giδe keto ɡerra!" Nuke porosit, po ç' puσtεt ε ç' maδeri Πεrendia dukεte nde fjalet t' ati! si ndjεn ηεriu, sε Kriσti eσte ηe mesoηes i arδure nga Πεrendia! si fort mire kupeton, sε Kriσti kuvendon per ɡerra qe ka pare ε kupetuare, εδε sε eσte i Zoti t' u ape nxenes-vεt te-ti fatmiresine, per te-cilene u kuvendon! Lεt' i deɡojme, o veλεzer te-daσure, keto fjale t' embla ε te σeηteruara; lεta perdorime lirine qe na εpεte per te-aferuare liruare Sinajt te kriσterimit. Jεmi mê te lu-mure sε Israilitete; asndoηe kufi na pεnɡon t' i qasεmi malit te-σeηteruare; sicili liruare munt te vεje afere ati qe na flεt prεj anes' se Πεrendise; εδε mbe nε kane te-ɡare keto fjale te-bukura te kartese mbe Ebrεηt: „Nuke jεni aferuare nde ηe mal qe zihεte mε dore, ε qe diɡεte mε zjap, εδε mbe vreresire ε me εpesire, ε mbe δeλim, ε mbe zê trumbεtε, ε mbe zê fjaleσ, te ciline ata qe ε deɡuane u-lutne te mos u flitεj mê fjala atyrενε. . . . . . po kini arδure nde malt te Sionese, nde qytεtt te Πεrendis' se-ɡaλe, nde qieλorεt Jεrusalime.

Eδε nde σume mijera engejσ, nde panagir ε nde kiσe te-parelinduriσ, qe jane σkruare nde qiεjt, εδε tε Πε-rendia qe eσte gykatesi i te-giδavε, εδε tε σpirterat' ε te-drεjtevεt qe jane bere te-sosure; εδε tε Iisuj mεstari i ηe δjatε se-rε, εδε nde gak te perçkaturi qe flεt me mire sε ay i Avεlit". (12; 18—24).

„Lum te-vobεgite nde σpirt (a lum te-varferite nde frymet), sεpsε ε atyrε eσte mbrεteri' ε qiεjvεt". Do-mε-δene lum ata qe ηohene varferin' ε σpirtit te-tyrε! Lum ata qe ndjεηene, sε per punerat' ε Περendise ε te σpe-timit jane si te varfere qe s' kane asge, qe nuke vejε-ηene asge prεj vεtiu, εδε keσtu prεsene te-giδe si hir, si δureti, si kanisq prεj dores' se Περendise, Cpetimta-rit te-tyrε!

E-ketiλe pra eσte ε para ge, qe kerkon Kriσti prεj nxenesvεt te-ti; do-mε-δene te ndjεηene, sε jane tεj-per-tεj te-dobete prεj vεtiu per σεηterine ε per σpe-timne. Duhεte te ndjεηene ε te kupetojne vεtehεn' ε tyrε te-varfere ε te-pavejεjture per te mape pjεse nde pasjεt te Kriσtit. Duhεte te ndjεηene ε te kupetoηene, sε jane te humbure ε te-pavejεjture per te pasure pjεse nde σpetimt te Kriσtit. Duhεte te ndjεηene ε te kupe-toηene, sε jane fajtore per te pasure pjεse nde σεηte-rit te Kriσtit. Nde vuri Zoti Kriσt kete ge nde kryεt te giδe te-tjεravεt, kejo eσte qe te na trεgoηe, sε kejo ge eσte ε vεtema vεgele, mε ane te se-cilese dote muntme te apijme nde te-tjεrat; εδε sε mbe kot dote perpiqεmi te fitojme ato miresit' ε-tjεra, permblεδja ε te-cilavεt ben jεten' ε kriσterimit, po te mos kεmi σkuare ndeper varferit te σpirtit; kejo eσt' ajo dεr' ε-nguσte, per te-ci-lene gεtke δote, sε ata qe σkojne ndeper ate jane te-pake.

Ky σenim ketu ka ηe vejεjtjε te-maδε. Ay ηεri qe kendon fjalεn' ε Kriσtit nde malt pa mεjtuare mire ε

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ

ħrεj ciпε, munt te пandεhηe, sε Kriϭti mε kete fjale leçit ηe ϭпetim mε ane пuneraϭ; ϭume ηεrεs, kur u ðone, sε ϭпetimi eϭte mε ane te bεsεse, sjελene пerпara kundre leçitjεn' ε Kriϭtit пermi malt si deftεse, sε ϭпetimi eϭte mε ane пuneraϭ. Иe kundreϭti ε-ketiλe vεtem trεgon, sε ηεriu i-ketiλe s' ε ka kuпetuare mire te пarene fjale te leçitjεse пermbi malt. Apin te vere rε̂ kete fjale qe te bindεte, sε Kriϭti, si Joan Пagezimtori, si giðe Aпostojte, si Vivλa ε-tere, nis leçitjεn' ε-ti dykε deftyεre dobesiren' ε пavejεjtjεn' ε ηεriut пer ϭпetim. Ndryϭε, vεtem te-arδurit' ε Iisu-Kriϭtit nde kete bote пer te ϭпetuare ηεrezite trεgon mε te-tεпere kete dobesire. „Nuke kane nεvoje пer ϭeroηes te-ϭendoϭete, пo te-semurete". „Kriϭti nuke εrδi te ðepεse nde пεndim te-drεjtete, пo fajtorete". „I biri i ηεriut nuke εrδi qe te ϭerbεnεte, пo qe te ϭerbεηe ε qe te aпe jεten' ε-ti çпerblim пer ϭume". Nga keto fjale mεpεte veϭ, sε nuke ka ϭпetim пer ata qe nuke ndjεηene, sε jane te-humbure.

E ϭikoni, o te-daϭure, sε пas fjales' se Kriϭtit si εδε пas te Пavlose, ε-vεtema vεgele пer te hyre ηεriu nde mbrεterit te qiεjvεt, пer te apiture nde drεjterit ε nde ϭпetimt, eϭte te ϭkoηe ndeпer dεret te-nguϭte te varferis' ε te dobesires' se ϭпirtit, eϭte te ηohe, sε пrεj vεtiu nuk' eϭte asge пervεç ηe liпes i-varfere, qe nuke ka asge, qe nuke munt te bεηe asge пer fajne, qe nük' eϭte i-vejεjture пervεç пer denim, ε qe ka nεvoje te пrεse ϭпetimne пosi kanisk ε δureti пrεj miresis' se Zotit. Jaϭte kesaj geje se-пare giðe te-пerпjεkurate t' uaj jane mbe kot пer ϭпetim. Muntni mε te-kujdεsura te-gata te dini mir' ε ðελe Okroηen' ε-Oeηteruare. Muntni tå ϭkoni jεtene t' uaj dykε falure ε dykε munduare vεtehεne; muntni tå ϭkoni jεtene t' uaj te-пaperfolure ε te-пakatigorisure; muntni tå ndani gene t' uaj ndeпer

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te mira; muntni mɛ çdo rɛzik tå trɛgoni bɛsene t' uaj — po nde mos qofɞi te-peruηure perpara Πɛren-dise, dykɛ ndjɛre, sɛ jini fajtore ɛ vejɛni te jini te-de-nuare, giđe keto nuke dot' u vejɛηene asge, ɛđɛ ate diten' ɛ gyqit dote degoni prɛj gojes' se Ϭpetimtarit: „Ikeni prɛj mɛjɛ; nuk' u kam ηohure kupe".

„Lum ata qe beηene vaje", đote mê poɞte Kriɞti, „sɛpsɛ ata dote nguɞeλonɛne". Ɛđɛ ketu fjala eɞte per vajen' ɛ ɞpirtit, per hiđerimne qe vjɛn nga te-ndjɛret' ɛ fajit. Ϭpetimtari nuke do te đote, sɛ ata qe kane hi-đerimɛ nde kete bote muntηene te jɛne te-siguruare per ɞpetimn' ɛ-tyrɛ nde tjɛteret, ɛđɛ sɛ hiđerimi prɛj vɛtiu ɛp pas ndoηe menyrɛ te-drɛjte per te hyre nde mbrɛterit te qiɛjvɛt. Иe i-ketiλe mɛndim as gekundi nde Ϭkroηet te-Ϭeηteruare s' gendɛte. Ϭkroηa na trɛgon vɛ-tem ηe uđe ɞpetimi, ɛđɛ nde kete uđe te ɞpetimit as puna ɛ ηɛriut as te-hɛqurat' ɛ ati kane pjɛse; ɞpetimi eɞte vɛtem tɛ Kriɞti ɛ nde te-hɛqurat te Kriɞtit. Kriɞti pra ketu do te đote per hiđerimne qe ka bɛsetari i pɛnduare nga te-ndjɛrit' ɛ fajɛvɛt te-ti. Nde mɛst te keti stiku ɛ mé te-parit eɞte ηe fare ɞkaλɛ, ɛ-cila fort lɛhete kupetonɛte. Nuk' eɞte mjaft ηɛriu te ndjɛηe fa-jɛt' ɛ-ti ɛđɛ te peruηɛte: duhɛte per tá te renkoηe per-para Πɛrendise, duhɛte per tá te ndjɛηe ηe hiđerim te-đɛλe ɛ te-đjɛɞte. Πɛndim' i kriɞterimit nuk' eɞte vɛtem te-diturit' ɛ fajɛvɛt ɛđɛ te-tremburite nga mundimi; po eɞte hiđerim ɛ đembjɛ, sɛ ɞau Πɛrendine. I-kriɞteri mɛ te-tɛpere hɛlmonɛte per fajne, ɛđɛ atehɛrɛ kur faj' i-ti nuke sjɛλ ndoηe funt te-kɛq; hɛlmonɛte per kete vɛ-tem, sɛ faji eɞte ηe ɞarjɛ kundre Atit te-ti nde qiɛλt. Hɛlmonɛte per fajɛte mê tɛpere, kur i ɞɛh pɛrmbi Iisu-Kriɞtine, i-cili i soλi mɛ vɛtehɛ pɛrmbi kryqt; kur kujtonɛte, sɛ vɛte eɞte ay, qe, mɛ fajɛt' ɛ-ti, ɛ mberđɛu

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Cpetimtarin' ε-ti mbi ate kryq. Pσte ay hiðerim per fajne qe ndan ε çquan pεndimn' ε birit nga pεndimi i σerbetorit, pεndimn' ε bεsetarevεt nga pεndimi i te-maλekuarvεt ε te dεmonevεt. Dεmonete ε te-maλekuarete fort mire ε ndjεηene fajn' ε-tyrε, driðεne nga dor' ε Πεrendise; po nuke ndjεηene hiðerim, sε σane Πεrendine, εðε nuke hεlmonεne per fundεt' ε-keqiη te fajit. Keσtu pεndimi i σerbetorit σpiε nde deσperim ε nde humbjε, si na trεgon σembeλ' ε Juðese, tεk pεndimi i birit na σpiε nde nguσuλim, nde σperεse ε nde σpetim, si na trεgon σembeλ' ε Cεηt Πjεtrit. „Ka, na ðote Παvli, ηe hiðerim pas Πεrendise qe sjελ pεndim per σpetim, ka εðε ηe hiðerim pas botese qe sjελ vdεkjε".

Ata qe beηene vaje per fajεt' ε-tyrε dote nguσeλonεne, ðote Cpetimtari. Иe ε-zotuare sa ε-larte aqe εðε ε-ðjεσte, εðε trεgon, sε atyrενε, qe beηene vaje per fajεt' ε-tyrε, jo vεtεm ngaj' ε hiðerimit dot' u lihεte me η' ane, do-mε-ðene nuke dote mundonεne, po εðε sε dote jεne plot mε paqtim ε mε gezim.

„Lum ata qe jane te-bute, sε ata dote traσegoηene ðεne". Kejo ge naturiσt rjεð prεj atyrενε, per te-cilate beme fjale mê sipere. Te peruηurit' ε vεtehεse sjελ butesirene per te-tjεrete. Sa mê ðελe ndjεjme fajεte t' ane, kaqe mê tεpere dote jεmi te-gatiσim t' u ndjεjme te-tjεrevεt fajεte qe na kane bere. Cpetimtari pra larteson ketu emblesirene, durimne, εðε zemerene qe ndjεn εðε s' kam nεvoje t' u trεgoη kundreσtine a ndryσimne qe eσte nde mεst te porosivεt te Kriσtit εðε t' atyrε te botese. Nde botet perqεσηene butesirene, ata ηεrezit' ε bute, t' embele, ε te lεhete, qe lene, qe te ðεm keσtu, te-tjεrete te εcejne permbi kurist te-tyrε, i perqεσηene, i qεsendisηene ε s' i zene per ge; po perkundrazi i kane per te fisçim ε per te-ndεrçim ata qe s' durojne

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

as mê te-vogelene fjale, ata qe s' ε lene fjalen' ε-lige ηa mape çηagim, ata qe bejne te-kεqε ηer te-kεqε. Iisu Kriσti εδε Ungiλi εδε ε-tere Θkroηa ηer keto te dy fare ηεreziσ kane gyq ε mendjε farε te-kundrεjte. Keta te-butete, te-çndεruarete ε qe s' zihεne ηer asge ηrεj botese, jane ata, qe Kart' ε-Θeηteruare i ve nde raδet te-ηare, εδε δote, sε vejεηene te mapene kuroren' ε kuximit te-vertεte. „Ay qe menuare zemeronεte", na δote, „vejεn mê tεηere sε ηe bup' i-forte, εδε ay qe urδeron vεtehεn' ε-ti, m' i-maδ sε ay qe ηuσton qytεte". (Fjal. te-Urta 16; 32). Θote εδε, sε te-falurit' ε fajεvεt qe na bejne te-tjεrete eσte ηe ge, ηa te cilene s' munt te hyηe ηεriu nde mbrεterit te qiεjvεt. „Nde mos uå falçi ηεresvεt fajεt' ε atyrε, as Ati juaj nuke dot' uå falηe juvε fajεte t' uaj", δote Zoti Kriσt. Te-lumure ηra δεmi baσke mε ate, jane te-kriσtεret' ε-bute! Lum ay qe, ηassi kuηeton ε bεson, sε Πεrendia i. ndjεu fajεte munt εδε ay dykε kuηetuare kete ge t' uå ndjεηe fajεte veλεzervεt te-ti. Lum ay qe lark lavdis' se botese pon ηrεj zemerε i-bute ε i-duruarσim. Bota nde ε ηerqεσ ε ε çndεron, Kriσti dot' ε ndεroηe ε dot' ε lavduroηe. Bota nde ε nxjεr si te ηavejεjture ηrεj ρεδit te-saj, εδε nde mos eσte ηjεsa ε ati nde mεst te bijvεt te botese, Kriσti i eσte zotuare ηe traσegim tjεtere, εδε ky eσte δεu i-zotuare, do-mε-δene qiελi, σembeλ' ε te cilit iσtε δεu i Hanahanit.

„Lum ata qe kane εt ε uri ηer drεjterine, sε ata dote ngiηεne". Drεjteria, ηer te-cilene benεte fjale ketu, eσte σeηteria. I-kriσtεri nuk' eσte δipure te benεte vεtem i-mire si ηas menyres' se botese, eσte δipure te benεte σeηt dykε ηasure ηer ηasqyre Πεrendine. Duhεte, qe σembeλ' ε Πεrendise, qe u-ηriσ ηrεj fajit, te ηerseritεte tεk ay σδε te benεte si iσtε te-ηarene herε. „Behuni

σeηtore, sε Πεrendia eσte σeηt", δote Πjεtri. „Behuni te-sosure, sikundre Ati juaj qiελori eσt' i-sosure", δote Zoti Kriσt mê poσte, nde kete fjalet mbi malt, te secilese jεmi dykε perhapure te-parate fjale. Nde na δepεt Πεrendia nde drεjteri, nde kete ge nuke muntme te apijme mε fuqine t' ene! ay eσte i-forte te na beηe te benεmi σeηtore. Ϭpetimtari na δote, sε ata qe kane εt ε uri per drεjterine dote ngiηεne, do-mε-δene dot' u ape mε te-plotte ate qe deσeroηene, eσte i-forte t' i σeηteroηe mε te-plotte. Ϭkroηa nuke na çkoq, nde i-kriσtεri munt te apiηe nde kete σeηteri te-mbaruare qe nde kete bote, a sε kejo σeηteri dote jεte ε-ketiλe nde qiελt. Dykε σikuare provimin' ε bεsetarevεt, dykε σikuare jεten' ε-sormε, ε-cila eσte ηe jεte ε te beri gati εδε si ε ketiλe ε-pambaruare, dukεte, sε σeηteria ε-mbaruare, si εδε fatmiresia ε-mbaruare, nuke dote apihεte vεç nde qiελt. Πo si do qe te jεte kejo pune, i-kriσtεri ka dεtyre te σeηteronεte. Kejo dεtyre eσte te kerkojme pa puσim σeηterine, do-mε-δene te punojme qe nde kete jεte per te apiture nde σeηterit, sikur te iσtε ge ε-mundure t' apiturite nd' ate qe nde kete jεte; eσte te punojme çdo dite, sikur te iσtε ge ε-mundure te-apiturite nd' ate εδε qe kete dite, εδe sot.

„Lum te-perdeλyεrσimite, sε ata dote perdeλεnεne". Πerdeλimi qe leçit ketu Ϭpetimtari eσte ηe ge m' ε-pergiδσimε, m' ε-gεre sε peruηtja, ε-cila eσte te durojme ε te ndjεjme fajεte, qe na bejne te-tjεrete, εδε sε drεjteria, ε-cila eσte te kerkojme ε te perpiqεmi te jεmi σeηtore. Πerdeλimi eσte δembjε per giδe te-hεqurat' ε veλεzervεt t'ane. Eσte ajo ge qe na ben te veme vεtehεne t' ene nde ventt t' atyrεvε, qe hεqηene, qe vuaηene, εδε pas fjales' se ηe apostoλi, „te qajme mε ata qe qajne". Te jεte ηεriu i-perdeλyεrσim, pas mεndimit te

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ungiλit, nuk' eєte vεtem t' u apeme ndihme atyrενε qe vuaηène; — per kete pune nuke lipsεne pervεç sε te hoλa — eєte t' i ndjεjme te-hεqurat' ε veλεzervεt t' ane sikur t' i kiєim vεte mbi kryεt t' ona. Eðε kejo ðembjε nnke duhεte te jεte vεtem per ata, qe na jane farefisas a miq a memeðεtare a prεj bεsese s' one; sgεronεte mbe giðe ηεrezit pa ndoηe çquarjε, permbleð εðε ata armiqt t' ane, nde qofte, sε kεmi te-ketiλe. „Nde armiku yt ka uri, εp-i te haje; nde ka εt, εp-i te pije". „Doni armiqte t' uaj, bεkoni ata qe u maλekoηene, be-u-ni mire atyrενε qe u kane meri, lutuni per ata qe u єaηene ε u ndjεkene". I-ketiλe eєte karaktiri i atyrενε per te-cilete Kriєti ðote, sε dote gεηene perdeλim. Иe ε-zotuare єume ε-vejεjture; sεpsε cili prεj nεє, o veλεzer, nuke ka nεvoje perdeλimi? Пa perdeλim nuke dote iєtε asfarε єprεse єpetimi per nε. Пa perdeλimne, nuke dote muntnime te ponime as ηe dite, as ηe ore perpara Пεrendise. Nuke kεmi nεvoje perdeλimi vεtem ηe hεre per te-єkuarate; kεmi nεvoje perdeλimi çdo dite ε çdo hεre; sε çdo dite, çdo hεre zemerojme Пεrendine mε fajε te-riη. „Lum, ðote mbrεti profit, ay qe i u-ndjε pauðeria, εðε i u-mbulua faji! Lum ay ηεri qe nuke dot' i numeroηe faj Zoti!" Kejo eєte ε vεtema fatmiresi, nde te-cilet muntme te kεmi єprεse. Nuke muntme te kεmi єprεse mbe ηe fatmiresi mε ane te te-lindurite t' ene nde nomt te Пεrendise; te-ketiλene fatmiresi ε kεmi humbure per jεte. Пo muntme te kerkojme ε te gεjme ηe tjεtere fatmiresi; eєte ajo qe eєte ðureti prεj perdeλimit te Пεrendise. Makar giðe nε, o te-daєure veλεzer, te kεmi pjεse mê te-plotte nde kete fatmiresi. Makar giðe nε te pergigεmi nde perdeλimt te Пεrendise, per nε dykε trεguare perdeλim ε ðembjε per veλεzerite t' ane.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

„Lum ata qe kane zemere te-qeruare, sεpsε ata dote σohene Πεrendine“. Kejo ɋe trεgon karaktirin' ε-ðελe, te-vertεte ε te-ɋerbrendeσm te σeɲteris' se kriσte-rimit. Nuke eσte dεtyre vεtem te veme mbe raðe ɋu-nerat' ε-ɋerjaσtesmε; duhεte εðε zemera te jεte ε-qe-ruare. Πεrendia veσtron nde zemeret. Vεtem ata qe kane zemere te-qeruare dote σohene Πεrendine; vεtem ata dote gozoɲene ɋarusin' ε ati εðε ɋaqtimn' ε ati. S' ka asfarε tjεtere uðe ɋer te qenure ɋerɋara Πεrendise ε ɋer te ɋasure ɋjεse nde fatmiresit ε nde lumurit t' ati. Bσte ɡe ε-ɋake te kεte ɲεriu ɲe jεte se-jaσtesmi bεsetarε, te flase ɋer bεse, te beɲe zakonεt' ε lutenit' ε kiσese, te kεte ɋjεse nde kungimt, t' u beɲe te-mira te-varfervεt, te fitoɲe mε ane te ɋuneravεt te-ti te-mira ɲe ndεr bεseriε ε miresiε; giðe keto s' jane asɡe nde mos ɋaçim brenda ɲe jεte se-brendeσmi bεsetarε, te vertεte, te-fσεhure nde ðελesirat te zemerese s' ane, te se-cilese ɋunerat' ε-ɋerjaσtesmε nuke jane vεç ɲe trε-gim' i asaj. Nuke eσte mjaft t' i σerbεjme Πεrendise σεσit ɋerɋera botese; duhεte t' i σerbεjme nde ɋuσimt te ðomese εðε nde te-fσεhetit te zemerese s' ane. Bσte ɡe ε-ɋake te jεte jεta jone bεsetarε, duhεte zemera jone te jεte bεsetarε; eσte ɡe ε ɋakete te jεte jεta jone ε-qeruare, duhεte zemera jone te jεt' ε-qeruare. O veλε-zεr, a ε kεmi kete zemere te-qeruare, ε-cila eσte i-çqu-ari karaktir i te-kriσterit te-vertεte, εðε ε-cila vεteme munt te na beɲe te σoheme Πεrendine. A pojme kete jεte te-vertεte, te-fσεhete, tani te-fσεhure mε Kriσtine tε Πεrendia, ɋo ε-cila dote çfaqεte ε dote trεgonεte σεσit ditene qe dote sbulonεne te-fσεhurat' ε zemerese? Trε-gimεt' ε-ɋerjaσtesm te bεsese s' one, te daσurise, te-ɋeruɲtjεse, te durimit, te ɋastrimit a ɋergigεne nde ɡerra te-vertεta ɋerbrenda nεσ, εðε a jεmi nde mεndimεt te

zemeravεt t' ona εδ̂ε mê bεsetare, εδ̂ε mê te daσure, εδ̂ε mê te peruηture, εδ̂ε mê te duruarσim, εδ̂ε mê te qeruare? Makar ndergεgja ε si-cilit-do prεj nεσ te pergigεte: Eδ̂ε nde jεmi te σtrenguare te ηoheme ε te dime, sε nuke ε kεmi éδ̂ε δ̂εsap' ε-paçemuare ε ηe zemerε se-qeruare, lεtá kerkojme kete δ̂εsar prεj atij, i-cili vεtem munt te na ε ape, prεj te-cilit rjεδ̂ene çdo hir i çquare εδ̂ε çdo δ̂ureti ε-mbaruare.

„Lum ata qe beηene paqtim, sεpsε ata dote quhεne bij Πεrendiε". Nuke apin tá kεmi vεte daσurine; duhεte tá perhapme εδ̂ε pεδ̂ nεσ. Kejo ge eσte nga kamjεt' ε se-vertεtese, εδ̂ε mê tεpere ε se-vertεtes' se bεsese, te kεte nεvoje te perhapεte,; εδ̂ε ay qe ε ka ηohure dote doje tá beηe tá ηohe tere bota. „Nuke mundime, δ̂oσine Apostojte kur i zune, sε leçitnine Ungiλine. Nuke muntme te mos flaseme per sa kεmi pare ε deguare". Keσtu eσte εδ̂ε per daσurine. I-kriσtεri nuke munt te mos kerkoηe te perhapηe pεδ̂ tij ate daσuri qe Πεrendia já vuri nde zemeret. Πas σembeλes' se mesoηesit te-ti prεj Πεrendiε, i-cili εrδ̂i te leçisηe paqtim mbi δ̂εt, si pas fjalevεt te engejvεt nde kenket, mε te-cilene perσendoσne te-lindurit' ε ati, i-kriσtεri eσte ηεri paqtimi; do te σpjεre paqtimne mbe çdo vent qe s' ka vature, εδ̂ε tá sjελe prape atjε ku eσte trumbuλuare. Largon mε kujdεs çdo ge qe munt te sjελe trazire ε grindjε ε çarjε, si fjalet' ε-liga ε te-perfolurate kundre te-afermit, kundre çdo ηεriu. Eδ̂ε ketu eσte ηe ge ε-çquare, qe ndan te-kriσtεrine nga ηεriu i botese. Nde botet ηεriu ndjεn ηe gezim te-fσεhete ε te-lik, kur σikon te-tjεrete nde grindjε; kur σεh ndarjε ε qarta ε trazira; εδ̂ε nde ventt qe te perpiqεte per te larguare ato, mundonεte mε çdo fare menyrε t' i σtoηe. Ketu eσte ηe nga burimεt' ε-vertεte ε te-fσεhure ε atyrε per-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

foljεvεt, ε atyrε punεravε te-liga ε te-keqia, qe jane uϭqimi i-pasosure i fjalevεt nde mεst te ηεresvεt te botese. Иe ε-ketiλe fryme nuke munt te jεte vεç fryme djaλi, si εðε gerrate qe jane te-kundrεjta nde keto jane punera te frymes' se Πεrendise. Keϭtu Ϭpεtimtari na ðote, sε ata qe beηene paqtim dote quhεne bij Πεrendiε, do-mε-ðene dote benεne mε ane te ketij ηεres te Πεrendise, dote vejεηene te quhεne bij Πεrendiε, εðε dote kεne giðe te-drεjtate qe jane ngiture nde kete εmere te-lavduruarϭim. „Nde jεmi bij, ðote Ϭeηt Πavli jεmi εðε traϭegimtare, traϭegimtare te Πεrendise baϭke mε Kriϭtine". (Rom. 8; 17).

„Lum ata qe ndiqεne per pune drεjteriε, sεpsε ε atyrεvε eϭte mbrεteri' ε qiεjvεt". Γiðe keto te-mira kaqe te-vejεjtura, qe u jane zotuare bεsetarevεt, nuke munt te fitonεne pa provimε, pa ϭtrengimε ε pa luftera; bεs' ε kriϭterimit eϭte pune qe s' benεte te mos ngrεre kundreϭtira ε merira te ηe botε qe eϭte lark Πεrendise. Kriϭti uà ða nxenesvεt te-ti te-ndjεkurate si kuróre ε si çpagim te bεses' se-tyrε. „Asndoηe eϭte, u ða, qe la ϭtepi, a veλεzer, a motera, a áte a meme, a grua, a djεm, a are, per pune t' imε εðε t' Ungiλit, qe te mos mape per ηe ηe-qint. . . . . baϭke mε te-ndjεkura". „Bota nde u ka meri juvε, di-εni, sε me pat meri εðε mua perpara juϭ. Nde iϭite prεj botese, bota dote dontε te-sajne; po mε-qene-qe s' jεni nga bota, po une u sgoða juvε nga bota, bota perandaj u ka meri juvε. Nuke ka ϭerbetor mê te-mað sε i zoti. Nde me ndoqne mua, εðε juvε dot' u ndjεkene. . . . Dot' ua bejne giðe keto per εmerine t' im, sεpsε nuke dine até qe me dergoj". (Mark. 10; 29—30 εðε Joan 15; 18—30). Ϭeηt Πavli çkoqure ða: sε „giðe sa duane te pojne mε bεse te-mire tε Iisu-Kriϭti, dote ndiqεne". (2. Tim. 3; 12).

Mε te-vertεte qyϭ munt te mos jεte ηe kundreϭti ε-maδε nde mεst te botese εδε te te-kriϭterevεt? Γiδe daϭurimεt' ε botese jane te-denuare prεj bεses' se kriϭterimit. Maδeϭtia ε botese eϭt' ε-denuare mε ane te peruηtjεs' se te-kriϭterevεt; ϭtrengim' i asaj mε ane te emblesires' se ketyrεvε; punet' ε uδet' ε asaj te-çpεnguara mε ane te ϭeηteris' se ketyrε. Keϭtu fjal' ε Iisu Kriϭtit ka dale ε-vertεte mbe çdo kohe, εδε giδeηe Kriϭterimi i-vertεte ka qene i-ϭenuare mε vulen' ε ndjεkjεse. Nde te-parat kohera te kiϭese, mε ane ndjεkjεvε te-keqia, dykε δene te-kriϭterete nde δiket te bojavεt ε nde δembet t' εgersiravεt u-trεgua armiqesia ε botese kundre Unpiλit. Keϭtu εδε mê pastaj, po s' dua te sgatεm mê tεpere. Sot parevajtja ε qytεterise beri te mos jεte nde zakonεt t' ane ndjεkja mε gakera, εδε keϭtu armiqesia ε botese kundre Unpiλit ndepoj fytyrene, po jo εδε naturene; trεgonεte dykε perqεϭure ε dykε ϭare te-kriϭterete, dykε numeruare ata si fanatiker ε si ipokriter, dykε mos ηohure ε dykε qεsendisure mεndimεt' ε qeλimεt' ε atyrε.

Πo a duane te dine nxenesit' ε Kriϭtit nga te-ndjεkurat' ε nga te-perqεϭurat' ε botese? Kejo kundreϭti nde ventt qe t' u humpηe zemerene ε t' i trempηe, u eϭte ηe deftεse, sε jane te-daϭurit' ε Πεrendise; sεpsε eϭte ϭkruare: „Lum ata qe ndiqεne per pune drεjteriε". Te-lumure jane, sε uδa, nde te-cilet εcejne, eϭte ajo uδe, nde te-cilet ϭkoj i-zot' i atyrεvε perpara atyrεvε. Mos bεsoni, sε dote hiqεne prapa nga mundimεt' ε nga provimεte, qe i bejne t' i gasene Ωpetimtarit te-tyrε. Ep-u-ni kupen' ε-hiδure ε birit te Marise; ndiqni ata mε giδ ate meri, mε te-cilene u-ndoq i bir' i Πεrendise. Nde ventt qe te murmurisηene dote gezonεne ε dote lavduronεne. Te-lumure εδε jane, sεpsε keta mundimε, qe jane te-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

σkuare, jane ɥer ata uδa ε lavdis' se qiελit. „Nde durofσime mε Kriσtine, dote mbrεterojme baσke mε ate", δote Apostoλi. Eδε Cɥetimtari vεte δote ɥer ata qe ndiqεne ɥer drεjterine, sε ε atyrεvε eσte mbrεteria ε qiεjvεt".

Sa ε-maδε eσte kejo ε zotuare, ε cila kurorezon fjalen' ε fundit te Nomit te Ungiλit! Keta ηεres qe bota i ka meri ε i ɥerqεσ ε i ndjεk; keta ηεres, jεt' ε te cilevεt σkon ketu ɥerɥoσ nde ɥeruηtjε ε nde çndεrim; keta te-varferite nde σɥirtt, keta qe mbaηene zi ε beηene vaje, keta te-ɥerdeλyεrσimite, keta qe bejne ɥaqtim, keta te-vεgelit' ε te-ɥoσterit' ε δεut, jane nde syt te gykatesit te-maδ ɥa mase mè lart sε ata qe i ɥerqεσηene ε i çndεroηene. Keta te-hεδurite tεj ɥrεj botese, nde gykofσim ɥas fjales' sè-forte te Iisu Kriσtit, jane kaqe bij mbrεti; traσegimi qe i ɥrεt nuk' eσte asfarε m' i-ɥoσtere sε ηe mbrεteri. Eδε kejo mbrεteri nuke ndrit, si ato te δεut, mε ηe lavdi qe ɥriσete εδε σkon; nuke trembεte as ɥrεj koheravεt, as ɥrεj kryεngritjεvεt; eσte ηe mbrεteri ε-forte εδε ε-ɥatundure si fuqia ε Πεrendise vεte; eσte ηe mbrεteri ε-ɥerjεteσmε; fatmiresia, lavdia, σeηteria, daσuria jane lulεt' ε kurores' s' atyrε. Benεne ɥrεj ɥerdeλimit te Πεrendise veλezer te Iisu Kriσtit, te birit te Πεrendise, εδε keσtu dote traσegoηene baσke mε ate traσegimin' ε Atit te qiελit. „Ate qe dote muntηe, na δote Cɥetimtari, dot' ε beη te ɥije baσke mε mua mbi front t' im, sindekur une munda ε ε ndeηa mε t' im áte nde fron t' ati".

Te-ketiλa jane, o veλezer te-daσure, dεtyrare εδε te-zotuarate ε keti nomi te-ri, te-ciline Zoti Iisu Kriσt na leçit ɥrεj anes' se-Πεrendise. Πo mjεrε! Sa duhεte te trembεmi, sε mos keto fjale te Πεrendise dobetonεne ε humɥηene fuqine ε bukurine dykε σkuare ndeɥer ɥendet te ηe σerbetori! Sa te-ɥerhaɥurate t' ona jane

te-humbura ε te-ftoheta perpara kesaj fjalε kaqe se-pasure sa εðε se ϭkurtere, kaqe se-ðjεϭte sa εðε se-fisçimε, kaqe se-urte sa εðε se-bukure, ε-cila si vεse qiελi bintε prεj gojes' se Cpetimtarit permbi degoηesit' te-gezuare prεj se-vertεtes' ε prεj ϭpetimit! O! sikur te muntnime mε te-vertεte te vinime nde kembet te brεgut te-ϭeηteruare ndene qiελt te-bukure te Galilεse, ε te degonime mε ate gindjεn' ε habiture qe perbmliðtε ato fjale plot mε hir ε te-vertεta! Πo nde mos muntme te bejme ηe te-ketiλe çudi, nde mos muntme te bejme te kuvendoηe vεte Cpetimtari yne perpara nεϭ, te pakene Cpetimtari munt te na kuvendoηe mε frymen' ε-ti nde zemerat t' ona. Munt te na beηe te degojme zen' ε-ti te-embele ε te-ϭeηteruare kaqe çkoqure ε kaqe fort sa sikur te kiϭime pojture nd' ato dit qe iϭtε permbi ðεt. Jake pra, o Iisu, o Zoti yne, jake te ðuaϭ nde zemerat t' ona fjalene qe ðε permbi malt. Ti qe na berε te kendojme keto te-gerϭitura ε te-forta εðε keto te-zotuara kaqe te meða, εp-na hire te pergigεmi nde keto te-gerϭitura qe te kεmi pjεse nde te-zotuarat. Be-na te mos kεmi dyϭim nde mεst te botese ε Tεjε, nde mεst te peruηtjεse, qe kerkon prεj nεϭ, εðε te-fatmiresis' s' asaj se-geηεϭtrete. Be-na ketu perpoϭ te kεmi pjεse nde peruηtjεt t' endε, qe te kεmi ηe dite pjεse nde lavdit t' endε. Kina nde numuret t' atyrε te-varfervεt nde ϭpirtt, te-cilete bota i çndεron nde kete jεte, po te-cilete ti dot' i kεϭ ε dot' i ηohç per te-tyte nd' ate dite te fundit.

Huna εðε durimi jane fϭεhtεsirat' ε mbrodεsise.

Qe nde moϭet te djalerise mesojme istorin' ε ventpuϭtoηesvεt, te-cilete u-lavderuane ε fituane εmere mε

ane te lufteravet; po per ata bupa, te-cilete i kane bere mire ηerezise e i kane θene te-mirat' e jetese e defrimet' e mendjese, asge, per fat te-keq, nuke mesojme. Qe te giθe po-θua dime, se Kserksi dogi Aθinene, se Πompeu eδe Qesari derδne lumeη gakraσ nde fuσet te Farsaλese; po nuke dime asge per jeten' e per punerat' e Efkliδit a t' Arqimiδit, te-çpikurat e te-cilevet perdita perdorene mbe kaqe e mbe kaqe nevoja te-meδa te ηerezise.

Πo me giθe keto qyteterin' e-sorme e kemi detyre nde keta punetore e bupa te-meδeη te giθe vendevet e te giθe koheravet.

Si traσegimtare te pasjes' se mendjes' s' atyre, te cilene ata e bene e e fituane nde tere kohet te siekλavet te-σkuare, i mbleδeme e i kopeme sot pemet' e-punes' e te mundimit t' atyre.

Nde mest te emeravet, te-cilete ηerezia i mban nde te-maδe lavdi, mê te-lavduruarσime nga giθe jane emerat' e te-diturvet te-meδeη. Sa jane te-vejejture per mireηohesine t' ene te diturite, σkrimtarete, fiλosoferite, keta trima te punese, te-cilete na lane per traσegim te meδate punera miresjeλese te diturise! Sa mesime te dobiσim u kemi detyre, sa σembeλa te-paçemuara gejme nde jetet e nde punerat t' atyre!

A duame te mesojme, si benene punerat' e-meδa eδe te-çpikurat' e-meδa? Lete σoheme e lete kerkojme te mesojme, se sa pune, se sa te-perpjekura, se sa durim kane pasure keta ηerezit' e-meδeη. Πo te iσte ge e-mundure te pyetnime Neftonine per punerat' e-ti, dote na θoσte, se te-çpikurat e-ti i beri „dyke menduare giθeηe per ato". Byffoni me zê te-maδ dote na θoσte, se: „Mendj' e-maδe eσte durimi". Eδe me pak fjale te giθe dote na θoσnine giδ aσtu. Πuna e durimi jane peηet' e puneravet e te-çpikuravet te-meδa.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Mɛ kohene ɛ mɛ durimne flɛt' ɛ manit kðɛnɛtè nde mendafɞ. Mihail Angɛλoj punontɛ pa puɞim, hantɛ mɛ nxitim, ɛðɛ ngrihɛj ɛðɛ natene qe te punontɛ.

Dy-zɛt vjɛt te-tere Byffoni punontɛ nde ðomet te-ti, pɛse ore nde mengɛst ɛðɛ pɛse ore mbremanet. Montɛsqiu dykɛ folure mɛ ŋe mik per ŋe nga ɞkrimɛt' ɛ ti ða: „Kete vivλe dotà kendoni vɛtem mbe pak ore; po u vertɛtoŋ, sɛ kam punuare per ate kaqe vjɛt, sa m' u sbarðne qimɛt' ɛ kokese". Franklini ka ðene: „Sa duane te ðone, sɛ mundɛte te fitonɛte ndoŋe ge pa pune ɛ pa durim, jane hɛlmoŋes te ŋɛrezise".

Πo çfare-do qe te jɛte qeλimi qe ndiqɛte, ŋɛriu nuke duhɛte vɛtem tà vere vɛtehɛn' ɛ-ti ndene pune, po ɛðɛ te stervitɛte qe te muntŋe veɞterimɛte qe gɛn perpara; sɛpsɛ pa fjale ɞume pɛngimɛ i kane per te zene uðene. Çdo pune qe te zere ŋɛriu, dote luftoŋe, dote vere vɛtehɛn' ɛ-ti ndene rɛzik per te siguruare te-qeλuarete, qe te fitoŋe nde luftet te jɛtese; sɛpsɛ lufte do te ðote rɛzik.

Nde do ŋɛriu te puɞtoŋe vendɛ te-riŋ, te çaŋe dɛtɛ, te ɞikoŋe vendɛ, te sgɛroŋe kufit' ɛ Бɛɞkroŋese, te ɞohe ɛ te veʐgoŋe kafɞet' ɛ bimerat' ɛ drurete ɛ vendɛvɛ te-large ɛ te-paŋohure, dote gɛŋe perpara rɛzikɛ te-panumeruare. Nde Oqɛant valete dot' i sjɛλine pɛngimɛ nde uðet te-ti; nde toket ŋɛrezit' ɛ egersirate, mundimɛte ɛðɛ uria dote jɛne armiqt' ɛ-ti; dote ɞtrengonɛte te luftoŋe kundre ɛreravɛt ɛ valevɛt.

Sa dykɛ hɛqure prɛj deɞerimit te-fisçim te veʐgoŋene naturene kane gɛture vdɛkjɛne, tɛk kerkonine te-vertɛtene. Πlinioj, ky ŋɛri i-ɞenuare, tɛk po gendɛj nde Mɛsinet t' Italise, pa mbi majet te Vɛzuvit tym qe diltɛ nga voλkanj; sa-kaqe-hɛraɞ urðeroj te bejne gati ŋe anije. ɞkon ɛðɛ vɛtɛ drɛjt kembevɛt te voλkanit, qe te

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

veʓgontɛ per-se-afermi kete dukjɛ te-çudiçimɛ ɛ hijɛmaðɛ. Anijate mbulonɛne prɛj ɕiu hiri te-ndɛzure; gure bjɛne tutj' ɛ tehu nde mɛst te valevɛt. Kapɛdani u-tremp ɛðɛ dɛɕi te largonɛj nga ay vent i-rɛzikɕim. Πo Πlinioj i pergigɛte mɛ kete fjale, ɛ-cila qe atehɛrɛ ka mbɛture ɛ-ɕenuare: „Fati i ka mbe sy te-mire kuximtarete". Πlinioj aferonɛte nde toket, ɛðɛ ɕikon se-largu flaket' ɛ-tmɛruara te voλkanit. Ri te prehɛte nde ɳe ɕtepi, po te-tundurat' ɛ ðɛut ɛðɛ ɕiu i gurevɛt ɛ ɕtrengojne te hiqɛte; posa dogi djɛλi. ɕoket' ɛ-ti si ɛðɛ ay vɛte vune mbi kryɛt te-tyrɛ ndenekrɛsa, qe te ruheɕine. Πo lumi i λavese rjɛð ɕpɛjt ɕpɛjt nga te-giðe anete gɛr nde dɛtt ɛðɛ mbuɕ aɛrine (ἀτμόσφαιρα) mɛ flake ɛ mɛ ɛrera te-paduruarɕimɛ. Γiðe ikejne, dykɛ perpjɛkure, si ɛ si te ɕpetojne; ati i u-zu fryma ɛðɛ dy ɕerbetore ɛ mbanine; mbe nde funt trimi i Diturise ra i-vdɛkure. Mbe te-nɛsermɛne trupi i ati u-gent i-tere ɛ pa ndoɳe plage. Iɕtɛ i-vdɛkure, po gantɛ mê tɛpere mɛ ɳɛri qe flɛ.

Qe nga kejo ngarjɛ, ɛ-cila giðeɳe kujtonɛte per ndɛr te-mað t' ati trimi, ɛ gɛr sot daɕuria ɛ Naturese ɛðɛ te-renit' ɛ te-ðenurit pas Diturise numerojne ɕume te-tjɛre kurbanė te-ketiλe.

Ay qe do te ɕpetoɳe ɳɛrezine, ay qe do te hɛðe poɕte mɛndimɛt' ɛ-geɳeɕtrete ɛ te-pavençim, qe kane mbɛture prɛj kohɛravɛt t' ɛpeta, ay qe do te sgɛroɳe ɕɛɕn' ɛ mendjɛse ɛ tå beɳe peλor, dykɛ mbjɛλe faren' ɛ iðɛravɛ te-ra, dote gɛɳe perpara pɛngimɛ tjɛtre farɛ, jo mê pak te-rɛzikɕim sɛ ata qe permentme mê sipere. Zilia, nakari, çmiri dote leɕohɛne kundr' ati; padija, nga te-mos-kupetuarite, dot' i kanosɛte pa puɕim, mundɛte ɕume hɛre ɛðɛ tå humpɳe. Kete kane pesuare giðe ɳɛrezite mendjɛ-meðɛɳ, sa qe ate dite qe piu Sokrati ɕtarene u-ðane pas punɛravɛ ɛ pas veʓgimɛvɛ nde kohe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

qe te-tjεre flinine, εðε bene, sindekur ðote ηe vjεϭetuar frenk: „fajn' ε-pandjεre te kεne te-drεjte perpara orese".

Astronomi, ay qe veȥgon ϭine, deborene, ε te-ketiλate, ay qe bjε pas qimise ε te-tjεre, dykε pyεture naturene mε provimε, ϭume hεre te-tjεre rεzikε gεjne perpara. Πuna, a qe te ðεm mê mire natur' ε punese i ϭtrengojne te jεne ndene rεzik nga fuqia ε nga vεperimi i stihiavεt (gerravεt) qe veȥgojne, a nga fuqite qe perdorηene.

I-dituri, i-cili nxjεr perpara ηεrezise ηe maqine riϭtazi çpikure, ε-cila dote vejεηe te jεte ηe vεgel, ε-ϭenuare per mbroðesi ε per qytεteri, ka perpara ti ε kundre ti ϭunicen' ε ηεresvεt, qe s' duane te hεqηene dore nga ato qe dine. Skλεver te-vεrbere pine kundre lirise qe u εpεte. Παpinua ϭεh anijen' ε-ti dykε ðyεre prεj lundrarevεt te Rinit, εðε Zakari ndement ε pesoj nga εndaret' (ὑφαντὴς) ε Lionese.

Πo nuke ngrihεne vεtem te-padituurite kundre mendjεs' se-maðε; εðε ηεrezit' ε-çquare, εðε ato mê te-çquarate mendjε hiqεne ϭume hεre prεj ηe frymε kundreϭtiε, nga te-mos-mεnduarite mire, εðε i hεðηene tεj te-çpikurat' ε-ra. Fuλtoni dorezon te-perdorurit' ε torpilavεt nde te-paret te Fransese, εðε ata nuk' ja pritne. Πo mεgiðe-keto, te-çquare bura, si Bohnεj ε ΛapΛazi, iϭine vene prεj Bonapartit, qe te veȥgonine ε te provonine te çpikurat' ε ati. Fuλtoni doλi perpara atyrε, εðε u perhapi mire sistεmen' ε-ti; po, pas pak provimεvε jo te-mjafte, Napolεoni poqi prεj ati per giðεηe mburεsen' ε-ti. Πo εðε ata, qe kane qene te ðenure per te mbuϭure dεtyren' ε-tyrε, per te fituare te-hoλa ε per te permbajture ϭtepit' ε-tyrε, gið aϭtu kane rene kurbane. Mjεkesi, nde kohera semundjεvε qe zene, mεtaλ-nxjεresi nde ðελesirat te ðεut, gendεne nde nεvoje te kεne giðεηe vdεkjε te-papandεhure.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Dykε pare giδe keta deσmimtare te mbroδesise, keta uσtctare, qe perpiqεnc a vdεsene per qeλimε tefisçim, maλeηεnεmi εδε na δimsεte per tá. Πo nukc duhεte te humpme zemerene! Kur memeδεu eσte ndene rεzik, cili nga ηεrezit ε-liruare dote kεte dyσim per tc mape armete, per fjalene, sε trembεte nga vdεkja, sε stergyσerite i jane vrare nde σεσt te luftese! Πerkundrazi trimeria ε átervεt duhεte t' u ape zemere ε kuraje si ηe σembeλe fort ε-larte.

Keσtu εδε nde σεσt te Diturise; dote jεte ηe fajtuar a ηe ηεri i-poσtere ay qe nuke do te hapηe gojene nga frika, sε mos i dale prεj asaj ε-vertεta. Dote jεte frikacar ay qe hiqεte mbe te-prap nga pun' ε-σume a nga bap' ε dεtyrese, sεpsε te-tjεre perpara ati nuke qeλuane. Jεta ε punetorevεt te-meδεη te Diturise duhεte te na σtyηe mbe punera te-meδa, dykε trεguare nενε, sε durimi ε qendrimi jane fσεhtesirat' ε te-qeλuarit εδε nga ndoηe hεre ε mendjεs' se-maδε.

Mbe çdo ngarjε, puna na εp ηe burim te-paσtεruare fuqiε ε nguσeλimi. „Mε te-mesuarete" ka δene ηe ηεri i-huaj, „σkojme ditet' ε mjεresise, pa ndjεre terendit' ε te-kεqt' ε atyrενε; ηεriu ε ben vεte gati tepritmεn' ε-ti, εδε ε perdor jεten' ε-ti per qeλimε te-larte. Ndonesε jam i-vεrbere εδε pa puσim i-semure, pa σprεse, munt te vertεtoη kete, sε nde botet ka ηe ge qe vejεn mê tεpere sε defrimεt' ε lentle, mê tεpere sε pasja, mê tεpere εδε sε σendεti vεte, εδε kejo eσte te-δenurite pas Diturise".

Πo per fat te-mire humpne per giδeηe ata pεngimε, qe kane per ngaje jo stihiate, po paditjεn' εδε mεndimεt' ε dobete ε te-pavençim te ηεriut, εδε keσtu ηεrezit' ε-meδεη punojne liruare ε pa pasure ndoηe pεngim a rεzik prεj ηεresvεt. Kεmi per te pare εδε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Livinktoner te mundεne nga έδete; po s' kεmi ηer te ηare mê Κολomber te liδεne mε vargε hεkuri nga çmiri ε nga ηauδeria. Иe i-ditur' i-çquare ka δene keto fjale te-nguσuλuarσimε: „Stergyσerite t'ane σkuane ndeηer siεkλat te-hεkurta, ηo nεvε uδetojme ndeηer te-artet".

Sot, ηer fat te-mire, te-diturit' ε-meδεη, ata qe ndihηene ηer lavdin' ε memeδεut te tyrε ε qe ηunojne ηer lumerin' ε ηεrezise, pojne dykε qene fort te-ndεruare ηrεj ηεresvεt te vendit te-tyrε εδε ηrεj giδe botese.

Arqimiδi.

Nde mest te σerbimεvεt te-meδεη, te-cilete mendja ε-maδε i ka bere ndoηe here ηe kombi qe lufton ηer te-qenurit' ε ηer te-mos-humburit' ε-ti, vent te-çquare mbajne te-ηerηjεkurat' ε Arqimiδit ηer te σηetuare memeδεn' ε-ti. Sirakuza qendrontε trimeriσt kundre Romanevεt, te-cilen ε kiσin ηεδuare vitine 214 ηerηara Kriσtit; ηo ηassi dy hεre u-leσuane mε forέ uσterit' ε Markελit kundre asaj, ndeηesit' ε asaj ε humηne kurajene εδε mε triσtim te-maδ σikonine, sε mê σηεjt a mê vone dote binine nde doret t' atyrε. Haponine, sε nde qytεtt te-tyrε kiσine ηe buηe te maδ, ηe maδimatik mε mendjε fort te-maδ' ε te-gεre, ηe vendes te flakeruare ηrεj ηe daσuriε se nxεhete ηer memeδεne. Ky quhεj Arqimiδ.

Arqimiδi ηer boten' ε-σume eσte m' i-σenuari nga maδimatiket' ε-moçim, sεηsε ay diturite qe kiσtε nga δεmasja ε nga mjεσterite mikanikε i ηerdortε ηer te bere te-ndryσmε maqina ε vεgela, te-cilete mε dobi te-maδε u-ηerdorne kundre Romanevεt nd' ate te-ηεδuare te Sirakuzese. Πo dotà çemojme fort ηak ε nuke si

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

duhεte, po tå ϭikojme ate vεtem si ƞe mεkanik mendjε-hoλe. Arqimiδi ka qenε ƞe nga mê te-meδεƞte krijoƞes te Diturise maδimatikε nde koherat te-moçimε. Бεmasjεne εδε Fizikene ε beri te-pasure mε te-çpikurat' ε-ti te-meδa, εδε Hiδrostatika u-fiλua me vezgimεt' ε mε provimεt' ε ati. Ata qe muntƞene te kupetojne Arqimiδine, δote ƞe i-diture, habitεne mê pak per te-çpikurat' ε-meδa te koheravεt te-ra.

Ky i-maδ maδimatik lindi nde Sirakuze vitine 287 perpara Kriϭtit, εδε iϭtε prεj fare mbrεti. Iϭtε far' ε fis mε Jεronine, mbrεtn' ε Sirakuzese. Пo nga sa dime mεrεte vεϭ, sε kupe nuke kiϭtε pasure ndoƞe pune mbrεteriε.

As ge nuke dime, as per djalerine, as per apesimn' ε Arqimiδit. Vεtem dime, sε i-ri vatε nde Egyptet, ku ndeƞti ϭume kohe.

Пo Arqimiδi kiϭtε diturira te-δελa te maδimatikavεt, kur vatε nde ventt te Faraonevεt. Atjε u-δa pas punεravε te-meδa qe kiϭine te bejne mε ujerate εδε i beri ϭerbimε te-meδεƞ punepojtesvεt t' ati vendi.

Пassi ndeƞti ƞe kohe te-gate nde Egypte, u-kδyε nde Sirakuzet, εδε ndeƞti nde Пaλatεt te Jεronit, te-ciline, sikundre εδε mê sipere δame, ε kiϭtε fisas. Jεroni uϭqεntε ndεr te-paanete per Arqimiδine, εδε i εptε mε plotesi giδe gerrat' ε-duhεϭimε per te pojture ƞe jεte te-prejture. Пo vεtem Dituria iϭtε i-vεtemi defrim i ati bupi te-urte. Te-çpikurat' ε-çquara, qe lavduruane εmerin' ε ati, jane çpagimi i durimit ε i qendrimit t' ati te-paanete, mε te-cilete u-vu ε u-δa pas vezgimit te-naturese.

Mê te ϭumen' ε kohese ε ϭkontε pas Mikanikese Kiϭtε bere ϭumice vεgelaϭ, mε te-cilate, mε ndihmen' ε ca λozεvε ε makaravε ε ϭtontε fort tepere punen' ε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

fuqise levizese, eđe keσtu me pak pune muntte kundreσtira te-međa. Dyke pasure bese te-plotte nde iđerat te-ti eđe dyke daσure mbi σembeλe te-çfaqure te tregonte giđe punet' e-međa te Mikanikese, i đa ηe dite Neronit, se me fuqi po-đua fare te-vogele muntte te ngrinte bape, sa-do te-renda qe te iσine. „Eπ-me ku te pi eđe te tunt đene“, i đoσte Neronit.

Ky u-habit dyke deguare keto eđe i u-lut mađimatikut tâ pefeηe te-verteten' e fjalevet te-ti me ane ηe provimi. I đa te luaηe ηe rendesire fort te-mađe me ane ηe fuqie fort se-vogele. Arqimiđi ja priti kerkimne.

Mbreti mbante nde limant te Sirakuzese anijera, qe iσine σume tonneσ te-renda. Fiλosofi sgođi nga ato mê te rendene, eđe e hoqi nde toket, po me σume mundim eđe me ndihmen' e σume ηeresve. Πastaj porositi te vene brenda nd' ate plaçke e kaqe ηeres, sa muntte te nxinte. Ateherε ndeηti nde ηe mergim lark asaj eđe me doren' e-ti dyke luajture pakeze majen' e ηe maqine plot me makarara e σpuri anijene nde ventt te-saj. Kejo ge u-be e-ηojture mbe giđe; eđe qe ate dite gindja e Sirakuzese nuke kiσte mê dyσim per diturin' e-paanete te mikut e te farefisasit te Jeronit.

Arqimiđi nde Hiđrostatiket beri te-çπikura σume te-vejejtura. Çπiku nomen' e te-qendruarit te truπavet brenda nde gerrat te-ujσime. Atij jâ kemi detyre te-çπikurit' e se-vertetese se: „çdo truπ, qe futet nde gerra te ujσime humπ kaqe te-rende, sa eσte te-rendit' e ges' se ujσime, qe i ze vendine“, do-me-đene nde ujete, tecilit i ze vendine heq 1000 oke, truπi humπ 1000 oke nga te-rendit' e-ti.

Θone, se Arqimiđi e çπiku kete te-vertete keσtu: Jeroni i kiσte đene ηe ergendari ηe sume ari te-kuλuare, qe t' i bente ηe kurore. Ergendari jâ kembeu ηe pjese

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

te arit mε ergent si ηe-ηe nga te-rendite; keσtu kurora qe jà beri mbretit nuk' iσtε prεj ari te-kuλuare, po prεj ηe perzimi ari ε εrgendi. Jεronit i σkoj nder mentt, sε ε geηεu argendari. Πo dykε mos daσure tà priσηe kurorene, ε-cila iσtε fort bukure godíture, u δa giδe te-diturvεt ε maδimatikevεt: „Πa prisure kurora, te gendεte, nde eσte bere prεj ari te-kuλuare a prεj perzimi ari ε εrgendi. Eδε nde eσte i-perzjεre, te ndahεte sa ar ε sa εrgent ka". Kejo ge qe kerkontε mbrεti iσtε lodre per Arqimiδine. Te-perdorurit' ε se-vertεtesε qe permentme mê sipere i trεgoj si iσtε puna. E pεσoj hεre pas hεrε kurorene drenda ε jaσte ujit, εδε kupetoj, sε humptε nga te-rendit' ε-saj jo sa humptε ari i-kuλuare, po humptε si pas pjεsese qe kiσine ari ε εrgendi nde perzimt. Θone, sε kete te-vertεte ε çpiku dykε lare nde lajtarεt, εδε mε qene q' iσtε jaσte menç nga gezimi per te-gendurit' ε asaj doλi lakuriq ε δepistε ndeper qytεtt „ε gεta, ε gεta".

Nde pεδimt te Sirakuzese prεj Romanevεt, Arqimiδi trεgon tere fuqin' ε mendjεs' se-ti se-maδε. Arqimiδi, δote Πλutarku, vuri nde pune giδe maqinat' ε ti, εδε sa-kaqe-hεraσ uσteria ε Romanevεt u-godit prεj σigεtaσ qe binine si brεσer εδε prεj gureσ qe binine si σi qe hiδεσine mε fuqi te-tmεruare. Asndoηe s' muntte te qendrontε nde forét t' atyrε; rezonine poσte giδe sa goditnine εδε siλnine te-maδε trazire ε trumbuλim nde mεst te uσtetarevεt. Kundre anijavεt, tjεtere hεre dilnine papandεhuraj trare permbi murεt εδε binine permbi anijat mε fuqi te-maδε εδε i mbytnine; tjεtere hεre dukeσine duar te-hεkurta a qipε qεraneσ, te-cilate i-ngrinine anijate, i-mbanine mε biσtine perpjεte εδε mε magεne tatepjεte εδε i hiδnine nde mεst te valevεt, ku pa fjale mbyteσine mε menyre te-tmεruare; tjεtere

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

here i benine anijate te vinine potuλe mε pembim nde ventt te-tyrε εδε keσtu δyhεσine dykε perpjεkure mbi σkembeηt ndene muret te qytetit. Mê te-σumet' ε atyrενε qe iσine brenda nde anijat vriteσine dykε bere cop' ε δerimε baσke mε anijate.

Te-tjεre δone, sε Arqimiδi mundi te-djεge anijat' ε Romanevεt dykε permblεδure mbi ato mε ane pasqyravε te-nxεhetit' ε σkendijavεt te djελit.

Tere gindja ε Sirakuzese iσtε trupi i keti qendrimi, εδε Arqimiδi kryεte, εδε mε urδere t' ati vihεσine nde pune giδe maqinate. Kaq' ε-maδε iσtε frik' ε Romanevεt; δote Πλutarku, sa po te-σihnine mê te-vogelene cope te ndoηe litari a te ndoηe trari te dukεj permbi murεt, hiqσine dykε sulure mε nxitim εδε δepisnine: „Maqine te-rε Arqimiδi vuri kundre nεσ".

Muntme t' i bεsojme giδe gerat' ε-çudiçimε qe Istoria na trεgon per kete mburoηes te-maδ te memeδεut te-ti, kur te mareme ndene sy te-çpikurat' ε-pakundreσtuara, te-cilate jane dεtyre tεk ay εδε pefεjne vejεjtjεn' ε-paanete t' ati.

Arqimiδi mε punerat' ε-ti qendron permbi te-meδεηte maδimatiker. Λangrazi, ηe i-çquare maδimatik i Fransese ka δene per Arqimiδine, sε ay ε krijoj mjεσterine mikanikε ε te-moçimevεt.

Arqimiδit i eσte dεtyre te çpikurit' ε te berit nde mεst te lemσit ε te qilindrit, ε-cila ge eσte nga mê te-σenuarete mesimε te Бεmasjεse. Γiδ aσtu keti i eσte dεtyre katrezimi paraboλese, te-çpikurit' ε ηe maqinε per te ngriture a per te nxjεre uje, qe sjελ εmerin' ε-ti, εδε mεndimi a δεoria ε λozit ε ε trupavεt qe rine permi ujet.

Jεroni ε kiσtε porositure te beηe ηe anije te-maδε, ε-cila, si ε' trεgon Aδinεoj, dote iσtε, sindekur dukεte, ηe pun' ε çudiçimε.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Mendja ε-mεðε ε Arqimiðit nuke mundi tä σpetoηe gεr nde funt memeðεn' ε-ti. Romanete ε puσtuane papanΙεhuraj Sirakuzene, εðε, kundre urðerit te Marqελit, u-vra prεj ηe uσtetari roman. Si ðote Tito Livioj, i-urti rintε nde ηe σεσ te qytεtit dykε vene rε̂ fytyrate, qe kiσtε bere permbi reret, kur i u-hoð persipere ηe uσtetar. Θuhεte, sε Arqimiði kaqe ε kiσtε ngiture mendjεne pas fytyravεt te-ti, sa ðipi: „Mos me nga pεðεte". Uσtetari ngriti σpatene ε ε vrau.

G a l i l ε u.

Qiελσkroηa eσte m' ε-moçimja ε giðe diturivεt; ka lindure nde gið ate kohe qe εðε qytεteria. Πo mεndimεte, qe bene te-parene hεre ηεrezite per sistεmen' ε botese, gaηene mε ata mεndimε qe ben çdo ηεri i-paditure dykε σikuare vuten' (Θόλον) ε qiελit.

Περpara siεkλes' se-gaσte-mbeðjεte asge nuke dinine per hapesirene; asndoηe iðε te-çkoqure s' kiσtε per giðesine, ε-çfarete eσte. Bεsonine, sε ðεu iσtε i-patundure nde kerðizet te botese; sε djελi, hena εðε yjte vinine potuλe lemσit t' ene si dritera te-ngiture nde pεðε te-lentte; ðoσine, sε vut' ε qiελit iσtε i-pεðuare a i-mbuluare si prεj ndoηe muri mε gerra te-lentta.

Qe te ðελojme nde ſσεhesirat te giðesise, duhεj te trεgonεj. Kejo ge ε-σenuare ε ε-maðε, qe eσte fare ε-kundrεjte mε sa na pefεn kobimi i syrit, do-mε-ðene te-pεðuarit' ε ðεut permbi boσt te-ti mbe ηe dite (24 ore), εðε te-arðurit' ε ðεut potuλe djελit nde ηe mot. Kejo çpikjε ε-maðε ben lavdin' ε Kopεrnikut.

Istoria na trεgon, sε ηεrezite nuk' i prεsene lεhete te-vertεtat' ε-ra, εðε sε, perkundrazi, εðε i-hiðnine

mɛ kaqe mê te-maδɛ merzitjɛ, sa mê tɛpere keto dukɛne te-kundrɛjta nde mesimɛt qe na apene ndjɛηate (si syri, degimi ɛtj). Mɛpɛte vɛϭ, sɛ ɛδɛ kejo çpikjɛ ɛ-maδɛ nuk' u-be ɛ-bɛsuare vɛç pas ϭume mundimɛvɛ, ɛδɛ nuk' ɛ hoδi poϭte pa kundreϭti ηe mɛndim kaqe te-vjɛtere sa ɛδɛ bota vɛte. Kundre δɛorise, sɛ δɛu luan, ɛ-cila eϭtɛ ɛ-para δɛmɛli ɛ Qiɛλϭkroηes' se-rɛ, sot asηe nuke ka qe te rije kundre. Te-kδyɛrit' ɛ δɛut pɛrmbi boϭtt te-ti ηe ɛ vertɛte, ɛ-cila nuke fitoj vendine qe ka sot vɛç mɛ ane ϭume mundimɛvɛ ɛ ϭume te pɛrpjɛkuravɛ.

Πo mɛ giδe keto Kopɛrniku ϭpetoj nga te-ndjɛkurate; iϭtɛ ηɛri i-pɛruηure, pontɛ i-fϭɛhure ɛδɛ dontɛ jɛten' ɛ vɛçante; jɛten' ɛ ϭkoj nde prehjɛ dykɛ ϭikuare qiɛλe ɛ dykɛ veϭtruare δureti te-semurete, sɛ iϭtɛ ɛδɛ ϭeroηes. Iϭtɛ frikacar ɛδɛ trembɛj ϭume te leçistɛ ϭɛϭit çpikjɛn' ɛ-ti; po nuk' ɛ fϭintɛ ɛδɛ farɛ te-vertɛtene; ɛ trɛgontɛ fϭɛhuraj, po ϭɛϭit nuke kuxontɛ tâ beηe kete. Πandɛntɛ, sɛ te-vertɛtate munt te pɛrhapɛne ɛδɛ pa kurbane deϭmimtareϭ. Trumbuλimɛt' ɛδɛ grindjɛt' ɛ kiϭese ɛ trempnine pa mase, trembɛj nga δeλimi, ɛδɛ rintɛ lark ati. Urtesia ɛ ϭpetoj nga ndjɛkjɛte.

Galilɛu pat kuxim te luftoηe; luftoj ɛδɛ vojti. Ky Italian i-maδ eϭte, pas Kopɛrnikut, ηe nga te-parete qe tuntne mɛndimn' ɛ-geηɛϭtrete qe iϭtɛ kaq' i vjɛtere sa ɛδɛ bota.

Nde vezgoηesit' ɛ δɛut bene te-ηohure formen' ɛ δɛut faqɛn' ɛ tokavɛt, te-gɛrit' ɛ dɛtvɛt, i maδi qiɛλϭkroηes çori napene, qe fϭihtɛ vendin' ɛ-vertɛte te δɛut nde hapesirɛt te-paanete; sbuloj nde syt te ηɛrezise ndriçimn' ɛ botevɛt qiɛλorɛ. Galilɛu eϭte Kristofor-Koλombi i qiɛλit te paanete.

Te-çpikurat' ɛ-ti ηera pas tjɛtrese dotâ ϭpinine nde pavdɛkjɛt, po ɛδɛ nde mjɛresit. Galilɛu eϭte nga deϭ-

mimtaret' ε-meδεη te se-vertεtese. Lindi nde Πizet te Toskanese mbe 15 te Ckurtit 1564, εδε δa, qe prεj moσes' se-djalerise, te-çudiçimε σεηa te mendjεs' se-ti se maδε perpara kohese. Nde verset, qe djεmte losηene mε ledra te kotla, ay çpiktε maqinera, te-cilate i bentε vεte. Habittε mesoηesit' ε-ti mε lirin' ε gyqit, mε te-çεluril' ε mendjεs' se-ti εδε mε kujdεsne qe vintε per te mesuare vεte vεtehεne, pa ndihme mεsoηesi. Te-renduarit' ε-ti mbe çdo gε qe rit ε larteson mendjεne s' trεgonεte mε fjale; dontε myziqine εδε dεsiηene, εδε punontε fiλoλogin' ε vjεrσerine. Fara ε mendjεs' se-maδε pitεj tεk ay mε te tεpere dita nga dite.

I ati kiσtε femije te-maδε εδε te mεsmε pasjε; andaj kiσtε maλ, qe Galilεu te εpεj ndoηe pune qe sjελ fitim. Zuri te mesontε σεroηesine ε fiλosofine. Πo keta mesimε nuk' iσine te-mjafte per mendjεn' ε-ti te-forte ε te-pangiηure. Galilεu nuke kiσtε frike te ngrintε kun-dreσtira, kundre mesimεvεt qe i mesonine, εδε iσtε i çquare per mendjεn' ε-ti te-çvarur' ε te-liruare εδε per kundrefoljεt' ε-ti.

Mendja ε-ti ε-larte kiσtε nεvoje prεj ηe ngarjεjε, qe te trεgonεj, εδε ngarja i doλi perpara. Galilεu nuk' iσt' εδε 19 vjεç, kur ηe dite, nde kiσet te-maδε te Πi-zese, vuri rε̂ ηe poliεrε, qe po tundεj. Πa, sε poliεrja bentε te vaturat' ε te arδurat' ε-saj nde kohe si ηe-ηe, çfare-do qe te iσtε te gatet' ε vεtuλese qe bentε dykε lekundure. Cikoηesi i-ri u-vu mε te-tεpere pas veʒgimit te kesaj dukjεjε, te-cilenε kaqe te-tjεre perpara ati ε ki-σine pare pa te-kujdεsure, εδε u-çudit, kur gεti, sε koha ε te-lekunduravεt iσtε si ηe-ηe, εδε sa-kaqe-hεraσ kupe-toj, sε ç' dobira te-meδa dot' i bentε kejo çpikjε; keσtu uσpu nde te-çpikuril te nomεvεt te pεnduλese (varjεse), te-cilete i apene Diturise kaqe uδe te-paçemuara, per te mature hoλe hoλe kohene.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Galilεu qe atehεrε u-δa πas diturivεt te-σendoσa εδε πa ngiƞure kendoj giδe σkrimεt' ε maδimatikevεt te-moçim; kendimi i libres' s' Arqimiδit πer truπate qe-nuke fundosεne nde gerra te-ujσimε i δa ngaje te beƞe ƞe te-rε πεσe te hiδrostatikese. Keto πunera te-πara, te-cilate iσine kaqe te-vejεjtura, nuke menuane te πritεne πrεj botese mε ndεr te-maδ.

Mbe 1589, duku i-maδ Fεrdinand, ε vuri mesoƞes te matimatikavεt nde Πizet. Galilεu taσi zuri te-riƞ πro-vimε πer te-renit ε truπavεt, nga maja ε πirgut te vai-sure te Πizese. Nga keta πrovimε kuπetoj, sε nomεt' ε te-renit te truπavεt, sindekur mesoneσine nde Univεr-sitεt te Πizese, iσine te-lajδiture. Mendja keσtu i aπihεj mε ane te te-vez̧guarit te-liruare; dykε kujdεsure te-me-soƞe, si biεne truπat mbi δεt, aπiti te kuπetoƞe te-εcu-rat' ε yjvεt. Nde kete vez̧gim u-vu mε durim, qe asge s' muntε tå muntε. Ky eσte i-πari çaπ i-ti πer nde lav-dit te-ti, πo εδε i-πari çaπ πer nde te-hεqurat.

Galilεu mε kujdεs te-maδ i gykoj te dy sistεmat' ε-kundrεjta te Astronomise, do-mε-δene sistεmen' ε Πto-lεmεut mε πεδεt' ε saj te-πerzjεre εδε sistεmen' ε Koπεr-nikut, ε-cila mε δjεσtesiren' ε mε maδerin' ε-saj hiqtε πas vεtiu ƞεres nga mê te-meδεƞte σikoƞes ε vez̧goƞes.

Galilεu u-numerua nde Univεrsitεt te Πizese si fryme trazovaçε εδε si ƞεri qe nuk' i bεson mεndimεt' ε kiσese, εδε keσtu u-gεnt nde vent te-σtrenguare; πer-andaj ε πriti mε giδe zemere fjalen' ε Qεvεris' se Vε-nεtikut, ε-cila i δa πer gaσte vjεt fronin' ε mesoƞesit te maδimatikavεt nde Univεrsitεt te Πaduese. Atjε se-riσ u-δa πas πunese mε durim ε mε qendrim fort te-πaλe.

Πassi çπiku ngrohtemasjεne, mbe 1604, vuri rê nde qiελt ƞe yλ te-ri; mbe 1609 i fali ƞεrezise tεjqy-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

rene, ate vεgelen' ε-çudiçimε, te-cilene ηe i-diture fort goditure ε quajti mikroskop te giðesise. Tεjqyrene ε çpiku keϭtu: Si degoj, sε ηe Hōλandas mε te-baϭkuare qεlqera munttε te çquantε gerra qe gendεϭine ϭume lark, vεndosi sa-kaqe-hεraϭ tȧ çkoqηe kete pune. Πer ate te-kerkuarete iϭtε te-gεture. Πaś pak kohε ε vuri tεjqyren' ε-pare permbi kambane-qendrεset te Ceηt Markut, ndene te-lavduarat te gindjεse. Πo nuk' iϭtε mjaft per lavdi-daϭjεn' ε ati te ϭikontε qe lark anijate, te-cilate vinine nde Vεnεtik; qiελi iϭtε i-vεtemi ϭεϭ i-vejεjture per veʒgimεt' ε ati.

Galilεu u-nxitua tȧ kðεηe vεgelen' ε-ti te-paçemuare drεjt trupavεt te qiελit εðε botavεt te-panumeruara. Qiελϭroηesi ε kðεu tεjqyrene nde henet εðε sa-kaqe-hεraϭ kupetoj, sε sa te-geηεϭtrete iϭine mεndimεte qe kiϭine per trupat' ε qiελit ηεrezite gεr atehεrε, sε sikur faq' ε atyrε iϭtε faqε lemϭi te-mbaruare, εðε sε sikur driten' ε kiϭine prεj vεtiu, te-tyrεne. Πa, sε faqja ε pasesit te ðεut nuk' iϭtε ε-rεguλte, εðε çqoj fuϭa te-ðελa te-pεðuara prεj malεϭ. I hoði syte nd' ato ane te qiελit qe dukεne si mε rê natene εðε nde kaϭtet te kumterit, εðε kupetoj, sε ato iϭine prεj te panumeruare djεjϭ, sε iϭine, si kundre ðote Miλtoni, pluhur djεjϭ. Veʒgoj potuλohesine Jupitεr, εðε gεti katre yj, te-cilete jane ane te sistεmes' s' ati. Γyqi i-ti i-ðελe ε mesoj, sε ata yj iϭine per Jupitεrine ç' eϭte hena per ðεne, do-mε-ðene iϭine pases t' ati. Vuri rê djελine εðε gεti mbi ate ca pika; keto iϭine ε jane gerra sε trupat' ε qiελit nuke jane te-perjεteϭm, sikundre bεsonine gεr atehεrε. Mε sicilene-do nga keto te-çpikura Galilεu aferonεj nde sistεmet te Kopεrnikut; sicila-do nga ato tuntε godiηen' ε kobimit, qe kiϭtε bota per sistεmen' ε botese; po mbe gið ate kohe çdo çpikjε ngrintε pεð ati çmir ε nakar.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Veʒgoηesi i qiελit, dykε habiture nga te-çpikurat' ε-ti, ε dykε ƌeƌiture prεj punerave te-ti, nuke degontε as kundreσtirat' ε atyrεvε qe kiσine mεndimε te-kundrεjte, as kundre fjalet' ε kundre-deσmimεt' ε atyrεvε, qe vinine kundre te-çpikuravεt t' ati; vendε (χωρία) te Aristotεlit, te Ckroηes' se Ceηteruara ε te Atervεt te Kiσese. Si i-kriσtere i-vertεte, i-maƌi astronom σprεntε ηe te-ndrεqure a te-aferuare nde mεst te fεse ε te çpikjεvεt te-ti. Mbe kot ε keσiλuane te mos flase, mbe kot i pefεnine armiqt' ε-panumeruare, te-cilete mbliƌεσine per qark ati. Fiλosofi nuke dontε te degontε as ge.

Galilεu pontε mbe ηe kohe, kur έƌε m' ε-vogela ge, per punera fεjε, munttε tá humbistε ηe ηεri; vεtem ηe fjale apintε tá dergoηẽ ηεrine nde burkt a nde vdεkjεt. Fjalene „εrεtik" çmir-meƌεηte já ƌoσine perpara syvεt.

Γersa Galilεu iσtε nde Vεnεtikt, çmiri i kundreσtarevεt te-ti nuke munttε t' i bentε asge. Πo mbe 1610 ε la Πaduene εƌε u-kƌyε nde Toskane; mbe 1611 vatε per te-parene here nde Romet, mε qeλimne t' i hiƌtε poσte dyσimεt' ε kiσese, sεpsε Γyqetorja ε Ceηteruare kiσtε nisure tani tá perflistε ε te bentε σume te qara kundre ati. Иe prift iσtε si i-terbuare kundre atyrεvε qe-pritnine mεndimεt' ε Kopεrnikut εƌε vεçan kundre Galilεut.

Mbe 5 te marsit te vitit 1616 Kiσa ndaloj vivλat ε Kopεrnikut ε te Faskarinit, mε ane te te-cilavεt mburonεj mεndimi, sε ƌεu luan εƌε djελi s' luan. Galilεu nuke permendεj nde kete te-ndaluare, po kiσtε mare vεçan ηe qertim fort te-aσpere; perandaj u-σtrεngua te hεσtηe per σume kohe.

Mbe 1618 te-dukurit" ε trε yjvε mε biσt ε beri te bjεre prape pas veʒgimit te trupavεt te qiελit, te viηe

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

nde sistεmet te Kopεrnikut εδε nde te-luajturit te δεut. Mbe 1630 σkruajti te-deguarine Διαλογ, nde te-cilet perdor kete mjεσteri, qe te flase per punen' ε-ndaluare. Sjελ trε ηεres dykε ngrene ηeri mε tjatrine, Salbiatin εδε Sagrεδone, mburoηes te mεndimit te Kopεrnikut, εδε Simpliqione, qe mburontε mεndimεt' ε-vjεtere, ata te Πtolεmεut. Simpliqioj iσtε mburoηes i kohes' se-σkuare εδε armik i mbroδesise.

Galilεu perpiqεte tå nxjεre te-kotte εδε te-paditure.

— „Lεte vez̧gojme mε kujdεs naturene, δote Salbiati.

— Πersε, pergigεte Simpliqioj, te mundonεt' ε te mεndonεte ηεriu kaqe σume? eσte ge pa dobi. Ç' ε dua naturene! Une prεs ato qe kane δene ε priture aterite; t' ane; kujdεsεm pas δogmavεt; flas si-pas atyrεvε, εδε flε mε prehjε te-maδε.

Διαλogu i Galilεut eσt' i-çquare per hoλesiren' ε mεndimεvεt εδε per qεsendirate qe dukεne te-fσεhura ndene fjalet, si εδε per diturin' ε-δελe. Kejo vivλ' ε-bukure, ε-cila eσte hapuare, nuk' eσte vεtem ηe Qiελ-σkoηe ε-çudiçimε, po εδε ηe mburεs' ε-nxεhete per vez̧gimne ε-liruare te gerravεt. Πapa Urvanoj pandεhu, sε vεt' ay kupetonεj ndene Simpliqione, εδε bεsontε, sε kete δiaλog ε beri Galilεu, qe te trεgontε kundreσtaret' ε-ti te-kote ε te mape. Πapa u-zemerua fort kundre te-urtit εδε ε hoqi nde Γyqetorεt te-Θeηteruare.

Galilεu, ndonesε plak εδε i-semure, u-σtrengua te veje nde Romet, ku u-be gyqi i-ti i-çquare. Θe-pari ε vune ndene ruajtjε, mε urδere te Γyqetorεse, nde σte-pit te lajmesit te Toskanese. „Kryεprifti Λansio, δote Galilεu, mbe ηe lεttre te-ti, εrδi mbremanεt εδε me mori nde qεrεt te-ti. Uδese, me beri disa pyεtjε, εδε me pefεu, sε kiσtε te-maδε deσire te ndrεq te-lajδiturite:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εδε skanδaλine, qe kiϭa sjελe nde tere Italine dykε mburuare te-luajturit ε δεut. Nde giδe fjalet ε-forta ε nde giδe deftεsat maδimatikε ε te-ɲakundreϭluare, me ɲerseritlε ɳe fjale te Ckroɳes' se-Ceɳternare, qe te mburontε te-mos-luajturit ε δεut. Dykε kuvenduare keϭtu apitme nde ϭleɲit te Γyqetorεs' se-Ceɳteruare. Atjε me urδeruane mε menyra te-fisçimε te mburoɳ vεtehεne εδε me δane, sε te me gεnine fajtuare, dote me εɲnine lεje te kerkoɳ ndjεse".

Πas ɲyεtjεvε te-gata, Galilεone ε vune 24 ore nde burkt. Mbe 20 te Qεrϭorit 1632, diten' ε-Hene, u-δepit εδε praɲe ɲrεj Γyqetorεs' se-Ceɳteruare, εδε mbe te-nεsermε, te-Martene, ε ϭɲune nde kiϭet ɲerɲara kardinalevεt ε prifterise, qe te kendonine denimn' ε ati. Denimi ndalontε vivλen' ε-ti, εδε ε denontε nde te burgosure nde burkt te Γyqetorεs' se-Ceɳteruare ɲer sa kohe te dontε Παɲa. Πervεç kesaj ε ϭtrenguane te bjεre nde guɳe ε te δote εδε kete te-mohuare: „Une Galilεu, ϭtate-δjεte vjεç ɳεri, nde guɳe ɲerɲara Zoterivεt t' uaj, dykε pasure ɲerɲara syvεt Unɡiλin' ε Ceɳteruare, ɲermbi te-ciline ve dorene, mε-qene-qe u-muarçe ɲer ε rεtik, sεɲsε mburova εδε bεsova, sε Diελi eϭte kerδize ε giδesise εδε s' luan, εδε sε Бεu nuk' eϭte kerδiza εδε luan, keta kobimε te-maλekuare εδε te-merziture".

Θuhεte, sε Galilεu i ra δεut mε kembe εδε sε δipi: „Eδε mε giδe keto luan". Kejo fjale, qe vejεn ɲer te mbajture ment, εδε nde mos i εrδi mbi buzet te-ti, ɲa fjale iϭtε ε-gerviϭture nde zemeret te-ti. Cume nga jεteϭkroɳesit ε ati, vertεtojne, sε ε vune nde ϭume mundimε te truɲit nde kohet qe ε ɲyεstε Γyqetorja ε-Ceɳteruare.

Galilεu humbi ɲer jεte lirine; Παɲa i δa lεje te vεje nde Cεne, ɲerane kryεɲriftit Πikoλomin, εδε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ɲastaj nde bujqerit te-ti ɲerane Fλorεntise, ku έδε iϭtε ndene ruajtjε gεr sa vdiq.

Пlaku i-lavduruarϭim hoqi ɲrovimεte mê te-aϭɲere. Пriλin' ε vitit 1634 humbi ŋe nga te-bijate εδε ɲas dy vjεt humbi εδe dritene. Mbe nde funt vintε andεj ε ketεj ndeɲer koɲeϭtt te-ti, nde mεst te drurevεt te-cilete tjεtere hεre i kiϭtε mbeltuare vεte, dykε ɲϭεture ɲεrmbi te-vεtemene goce qe i kiϭtε mbεture, ε-cila iϭtε bere vergenεϭe (kaλogrε). Пastaj hyntε nde ϭteɲit, ku degontε kundrefjale te-ra ɲrεj ndjεkesvεt te-ti. I siλnine te-ɲanumeruara kundreϭtira ɲer te-ϭtyɲurit' ε vivλavεt te-ti, i ndalonine far' ε fisne t' i vinine mbe te-ɲare, εδε gykatesi kiϭtε urδere kohe mbe kohe te vintε te ϭikontε, nde Galilεu iϭtε ɲeruŋure ε dobetuare. I mjεri εδε i-hεlmuari ɲlak humbi çdo ϭɲrεse, εδε mbe 8 te Koλoʑεgut te vitit 1642 nde moϭe 78 vjεç δa ϭɲirtine.

Gutεmbεrgu.

Ϭtyɲeϭkroŋesia, δote Lamartini, ve nde ϭoqeri te-ɲaɲrεre ε drεjt-ɲer-drεjt mendjεn' ε ŋεriut mε mεndimεt' ε ŋεresvεt te kohes' se-ϭkuare, te se-taniϭmεse εδε te se-ɲritmεse. Вϭte δene, sε sikundre uδ' ε-hεkurte εδε avuλi i bene ɲer asge ɲo-δua mergimεte, keϭtu εδε ϭtyɲeϭkoŋesia ε beri ɲer asge kohene. „Mε ane t' asaj, te giδe baϭke-kohes. Kuvendon mε Omirin' ε mε Qiqεronine; Omiret' ε Qiqεronet' ε kohes' se-ɲritmε dote kuvendojne mε nεvε; keϭtu muntme te δεmi, sε Gutεmbεrgu krijoj nde giδ' ate kohe ŋe fuqi vεtiarε εδε ŋe maqine te-lentte; sεɲsε tεk ɲrεj kesaj dεl karte, mελan, numurε, ϭkroŋa, te-cilate bjεne ndene ndjεŋat t' ona, nde giδ ate dεl εδε mendim, ndjεŋe, bεse, do-mε-δene ŋe ɲjεs' ε ϭɲirtit te ŋεriut.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Gutεmbεrgu lindi nde Magεnti mbe 1401 ɲas Kriϭtit. Nde te-ɦyret mε maδeri ε mε ɲombe te-maδε te ɲεrandorit Fridεrik nde kete qytεt, ɳe grindjε, kuϭ te pije mê ɲare nde fεstat te qεverise, i ndεzi kundre-zilit' ε ϭkaλevεt te-ndryϭmε te -ɳεrezise, εδε Gutεmbεrgu, i-cili iϭtε nga te-fisçimite, u-trεt (ἐξωϱίσθη) nde moϭe 19 vjεç. Vintε ɲer qytεti nde qytεt, qe te ϭihtε ç' ɡe vejεntε ɲer te ɲare εδε te-ɳihtε ɳεres te-çquare. Vatε nde brεkt te Rinit, nde Hoλandet, nde Elvεtit ε nde Γεrmanit. Kur iϭtε nde qytεtt te Hoλandese, Harlεm, i ϭkoj nde mεntt ɲer te-ɲarene hεre iδεa ε ϭtyɲeϭkroɳesise. Si u kδyε ɲas ɲrovimεvε te-dendure ε ɲas ɳe te-ɲunuari te ɡate ε te-ɲaɲrεre, mundi te beɳe ϭkroɳa te-druɳta, t' i baϭkoɳe, εδε keϭtu te hεδe δεmεlit' ε mjεϭteris' se-rε.

Gutεmbεrgu, dykε ϭikuare, sε sa ε-vejεjture dote iϭtε kejo ɲune, ɲo te munttε tå mbarontε si duhεj; ndjεu, sε kiϭtε nεvoje ɲrεj ndihmesvε qe t' i ndihnine mε te-hoλa nde te-ɲriϭurat' ε-nεvojϭimε ɲer te bere ɲrovimε mê te-ɡεre; ɲo ɲandεhu, sε duhεj tå fϭihtε qeλimn' ε ɲuneravεt te-ti, nga frika, sε mos te-tjεre jå mεrnine lavdin' ε te-çɲikurit ε ε benine te-tyrεne.

Nde mεst te te-fisçimevεt te Strasburgut as ndoɳe nuke deϭi t' i ndihtε, sεɲsε kiϭine mεndimn' ε-lajδiture, sε ɲun' ε mjεϭterit iϭtε ɲun' ε-çndεruar' ε ε-ɲoϭtere. Çɲikes' i-maδ atehεrε u-ϭtrengua te ɲeruɳεte vεte, te benεte ɲunetuar, te ɲerzjεnεte mε ɳεrezit' ε ɡindjεse. U-ϭoqerua mε dy trεɡetarε vendes te Strasburgut, mε Andrε Dricεnin' ε mε Jon Rifine, Gutεmbεrgu, dykε daϭure te fϭihtε ɲrεj ϭokevεt te-ti qeλimn' ε-vertεte ε ɲunemarjεse, baϭke mε ata ɲunontε te-ndryϭmε ɲunera te mjεϭterivεt te-bukura, ɲo veçan ε fϭεhuraj εδε ɲas ɲrovimεvε te ϭtyɲeϭkroɳesise. Qe te larɡontε kerϭimn' (περιέργεια) ε ɡindjεse, ε-cila kiϭtε tå numerontε ε tå

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ɲerfliste si magistar; Gutembergu ɲunetoren' (ἐργαστή-ριον) ε-ti ε vuri nde germaδat te ηe te-lenuri manastir te-vjetere. Atjε ɲunontε ɲa ɲuσim, ɲristε σkroηa ɲer σtyɲeσkroηe, εδε mbe nde funt beri te-ɲaren maqine ɲer te σtrenguare, faren' ε-ɲare ε maqinravet te-çudiçimε te koheravet te-ɲastajme, te-cilate sot mbe ηe ore σtyɲηene mijera fletes.

Gutembergu te-ɲarene here ɲrovoj' te σtyɲηe vivλa fεjε, ɲo, mε-qene-qe i u-mbaruane te-hoλate, çɲikesi i-maδ u-σtrengua fσεhtesirene t' uaj ɲefεηe εδε σokevet te-ti, qe te kerkontε ɲrεj atyrεvε te-hoλa. Keta dεσne t' i ndihnine ɲo mε nyjne te kεne ɲjεse εδε ata nde giδe fitimet te-ti, si εδε nde lavdit te te-çɲikurit. Gutembergu ɲer te mbuσure qeλimn' ε-ti uȧ ɲriti giδe kerkimete.

Πo nuk' iσtε mjaft kejo vεteme. Traσegimtaret' ε ηej nga σoket' ε-ti ε hoqne nde gyq, dykε δene, sε ata kiσine te-drεjten' ε-ɲare ε te-çɲikurit εδε sε ata iσine te zoterit' ε ɲunes' s' ati. Πerɲara gyqetorεse u-gent nde σtrengim te-maδ, sε kiσtε frike te trεgontε fσεhtesiren' ε-ti; εδε gykatesite, dykε daσure σume tȧ mesojne çɲikjεn' ε-rε, ε σtrenguane mε σume ɲyεtjε. Gutembergu dεσi me mire te denonete. I-ɲriσure u-kδyε nde atδεt te-ti Magεndi, ketu u-σoqerua mε Faustune, qe iσtε εrgentɲunoηes εδε truvεzar, εδε mε δenderin' ε keti, qe quhej Sεfεr, beri ηe σtyɲeσkroηe te-rε εδε zuri te σtyɲηe ndene εmerit te σokevet te-ti te-riη Ungij mε σkroηa te-bukura.

Faustu εδε Sεfεri u-ɲerɲoqne εδε keta t' jȧ mεrnine lavdine Gutembergut ε tȧ benine te tyrεne. Mbe ηe lεtre qe jȧ derguane ɲεrandorit Maksimilian ηohne εδε ɲefyεne, sε σtyɲeσkroηesia u-çɲik nde Magεnti ɲrεj mendjε-hoλit Joan Gutembergut; ɲo ɲas ca vitvε ε haɲuane kete ɲefim te-ɲare, εδε jȧ vuaδe tere ndεɲe ε te çɲikurit te-ti.

I-mjεri çηikes mbεti εδε ηraηe lakuriq εδε ε la memeδεne. Γiδe fatkεqerite i εrδne ηer-ηe-hεrεσ; humbi gruane ε femijene; iσtε ηlak εδε nde mê te-kεqεt mjεresi, sε s' kiσtε as até te buken' ε-ηerdiçimε, kur sgεδesi i Nassaut, ηrinsi Adolf, ε ιnori ndene kraht te-ti. Gutεmbεrgu zuri ηraηe te σtyηtε vivλa ιnε duart' ε-tia nde Nassaut.

Gutεmbεrgu vdiq 69 vjεç, ηεri ηa lene se motrese as ηe traσegim. „I le s' imε motrε ηër traσegim, δote nde δjatet te-ti, giδe vivλate, qe σtyηa vεte nde manastirt te Θeηt Arbonkastit".

I-mjεri ηεri nuke kiσtε ηer te lene tjεtere gε ηervεç te-vεtemene ηasjε ε çdo çηikesi ηo-δua: ηriσjεn' ε djaleris' se-ti, rεzikεt' ε jεtes' se-ti, te-mos-ndεruarit t' εmerit te-ti, εδε hapimne ηrεj baσkekohesvεt te-ti.

Livingstoni.

Бavid Livinsgtoni ηa fjale eσte ηe nga mê te-meδεηte buηa, qe ndane jεten' ε-tyrε ηer te kerkuar' ε ηer te vezguare vendε te-riη. U-ηuaλ nde Skotit mbe 1817. I çquari δε̂-barites ε σkrojti vεte jεteσkroηen' ε-ti; nd' ate mε te-mbuηure flεt ηer ηerinderit' ε-ti. „Te jεσ i-ndεrσim" iσtε keσiλa qe ηrεj atyrεvε traσegoj. Πo ay iσtε mê tεηere sε i-ndεrçim; iσtε buηe mε σηirt te-maδ εδε mε voje te-forte. Qe δjεte vjεç djale u-σtrengua t' u ndihηe ηerindervεt nde nεvojerat te σteηise mε fitimεt ε ηunes' se djaleris' se-ti. Bentε ηunen' ε ηoσtermε ε ηe ηunetori te-ηoσterm nde ηe fabrike ηeluraσ, εδε mbremanεt εηεj ηas mesimit. Eδε ditene σume hεre munttε te gεηe kohe ηer te mesuare, tεk ηo ηunontε nde maqinet. Trumbuλimi i maqinravεt nuk' ε trumbuλontε as ηak. „Qe atehεrε, δote, fitova zakonine te mos dua te

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

di nga trumbuλimi ε nga zaλahite, ε te munt te σkruaɳ ε te mesoɳ ɲa mê te-vogelene ndalim nde mos djεmσ qe losɳene, a te-εgervε, qe kercεjn' ε ϑepεsene".

Nente-mbe-ȡjεte vjεç djale iσtε εndar. Roga taσi i iσtε ɲak m' ε-maϑε εϑε i εɲtε lεje te vintε nde skolirat te natese ɲer te mesuare σeroɳesine ε ϑεoλogine, Iσtε fort bεsetar εϑε memeϑεtar σume i-nxεhete. Kiσtε ɳe te-vεteme deσire, ɲo fort te-nxεhete, te εɲεte ɲer te çloϑure ε ɲer te-ɲrejture ɳεrezin' ε-mjεre. I-ɲeruɳuri εndar mundi mbe nde funt te mape deftεsene (δίπλωμα) qe trεgontε, sε kiσtε mbaruare mesimεt' ε σeroɳesise.

Livingstoni ε mesoj σeroɳesine mε qeλim qe tȧ ɲerdortε ɲer dobi te Qinεzevεt, dykε vature atjε si misionar ε si mjεkes. Andaj kerkoj ɲune nga Ooqeria ε Misionarevεt nde Λondre, ɲassi kerkoj keσiλat' ε te deguarit misionar Mofa, i-cili iσtε kϑyεre atehεrε ɲrεj Afrikese; nde moσe 23 vjεç mori ɲunene qe i ϑa Ooqeria, εϑε σkoj ɲer nde Afrike mbe 1840.

Πas ɳe uϑε se-gatε ndeɲer dεtt i-riu ϑê-barites apiu nde hundet te Oɲrεses' se-mire. Πassi ndeɳti atjε σume vjεt εϑε u-martua mε te bijen' ε Mofajt, hyri ɲer te-ɲarene hεre nde vent te gindjεs' se-εgere te Bεkuanevεt. Ate vent as ɳe Evroɲian nuk' ε kiσtε ɲare gεr atehεrε. Livingstoni qe nde te-nisurit te jεtes' se-ti kiσε vεndosure t' i lere mbe ɳ' ane ɲrehjεt' ε jεtese εvroɲianε εϑε te ɲoɳe ɳe jεte mε te-σkuare te-aσɲere. Andaj zuri te beɳe uϑe te-gata osε nde kembe, osε mε qεrε qe hiqeσine ɲrεj qεσ. Vendesit ε ɲerqεσnine Livingstone ɲer truɲin' ε-ti te dobete. Πo ay, nde vent te çdo tjεtere ɲergigjεjε, i σtrengoj ɲas ɲak kohe ata q' ε ɲerqεσnine te nxitonine çaɲεt' ε tyrε, qe tȧ apinine até tεk ɲo εcentε mbe kembe. Ca nga ca trimeria εϑε kuximi i σeroɳesit i beri vendesite te ndepojne mendjε εϑε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

nuke menuane tá numerojne si ηe vεte mê te larte nga ηεriu.

Иe dite ηe trimeri ε-ti ε-maδε i beri Bεkuanete te habitεn' ε te çuditεne per ate. Иe tufe lεoneϭ i kiϭtε rene mbe qafe fϭatit, nde te-cilet pintε. Vendesite i ϭikonine te hyjne natene nde ϭrungat ε t' u hane bagetite, pa kuxuare te dalene kundre εgersiravεt te-tmεruara, te-cilate pas mεndimεvεt te-tyrε te-kotte i numeronine te-pamundura nde luftet. Livingstoni vεndosi t' i perzere lεonete dykε vrare ndoηe nga ata, εδε mε te te-vertεte ε beri; po u-gent nde rεzik te-maδ, dykε mundure mε ηe nga εgersirate, ε-cila εδε ε kafϭoj ηe-mbe δjεte hεre nde anet te-sipermε te krahut. Krahu i pesoj ϭume, sa nde tere jεtet te-ti te-gate ε plot mε rεzikε kiϭtε giδeηe veϭtrim te-maδ tá pϭtεttε puϭkene permbi supt. Me vone, kur vdiq, ϭeηat' ε asaj plagε se-maδε vejεjtne per te ηohure trupn' ε ati.

Mbe 1849 Livingstoni vεndosi te vεje drεjt anevεt te vεriut t' Afrikese. Nde uδet te-ti te-pare, qe ε beri mε dy bupa trima, vatε pas zaλit te lumit Zunge, εδε apiti nde kenεtet Ngame; kejo uδe iϭtε 4800 qiλometraϭ.

Mbe 1851 hyri nde vent te Mεkaλoδut, te-ciline gεr atehεrε asηεri s' ε kiϭtε pare a vezguare; ϭkoj ndeper kryεqytεt te-vendit Sεvitiane, ku u-habit perpara bukurise prεj naturε te atyrε vendεvε te-paηohure gεr atehεrε. Vendε te-gεre mε lumeη ε mε pereη te bukure, fuϭera te-pasura ε peλorε, kenεtera te-panumeruara, ηe gindjε ε-qεtuar' ε punetorε duaλe per te-parene hεre perpara syvεt te δε-vezgoηesit te-maδ.

Qe nga ajo kohe Livingstoni vintε prεj sbulεsε nde sbulese. Mbe 1852 pas rεzikevε te-tmεruare, pas mundimεvε te-meδεη ε pas te-perpjεkuravε mε kuxim te-paanete, u-aferua nde buzet te pεrendimit te Afrikese

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εδε apiti ɡεr tε Cεηt Πavli i Λoandese, qe eσte ndene Πortogaλet. Atjε u-σtrengua te qendroηe; i-keputure nga mundimete, ra kεq semure εδε muaj te-tere luftoj mε vdεkjεne.

Πo mε giδe keto ε mundi vdεkjεne εδε ε mori prape σendεne. Πas kaqe te-hεquravε te aσpera, Livingstoni nde vent qe te mεndonεj per te çloδure ε per ηe jεte te-prejture i perseriti prape pλanεt' ε-ti te meδεη. Бε̂-σetitesi dykε pasure lavdidaσjεne tȧ çaηe Afrikene ndeper tere te-ɡεret te-saj, σkon perpara perseri, εδε mbe nde funt apin nde funt te qeλimit te-ti. Nde maj te vitit 1856 hyri nde Kuilimane, qe eσte ηe qytεt mbi buzet te Afrikese nga lindja. Πas kesaj punε se-ndriçimε ε se-çudiçimε Livingstoni u-kδyε nde Λondre. Dykε lavduruare nga te-giδe anet ε prεj tere botes' se-qytεteruare mεr bravurate faqεza nga Coqerite δεσkroηε te Πarisit ε te Λondrese.

Livingstoni εδε prape u-nis per te-uδetuare te-gata ε te-ra. Иe nga mê te-σenuarate eσte ajo ε Zambεzese. Nd' ate vent fort peλor ε σume te-bukure humbi gruan' ε-ti, ε-cila kiσtε kuximne kudo t' i vintε pas. U-kδyε εδε prape nde Engletεrret, po εδε prape σkoj mbe 1864 dykε daσure te sgiδηe fσεhtesiren' ε burimεvεt te lumit Sair. Πo kete hεre ε la memeδεn' ε-ti te-daσure per te mos kδyεre mê.

Бε̂-σetitesi i-maδ vintε prεj sbulεsε nde sbulεse. Nde uδet te-ti te-pastajmε u-poq nde Uxize perane kenεtese Tankanike mε Stanlεine, i-cili iσtε derguare qe tȧ kerkontε. Atjε u-semur εδε kupetoj, sε fuqite mê s' i benine mê. Πo Livingstoni qendron. Πunen' ε-ti s' ε kiσtε mbaruare. Mbe 1872 humbεte; σume kohe σkoj pa δene σeηa jεtε, kur papandεhuraj zer' i vdεkjεs' se-ti tere boten' ε-qytεteruare ε hoδi nde zî te-maδε. Nde funtt te priλit 1873

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ðê-σetitesi σkontε moçalεte qe jane nde mεst te Λuapu-λese ε te Livozese, ku u-σtrengua te qendroŋe. Cpirti i kiσtε εðε tere fuqine, po trupi i iσtε i-keputur' ε pa mase i-dobetuare nga εðεte, nga semundjεt' ε zorevεt ε nga te-hεqurate qe hoqi ·tri-ðjεte ε ca vjεt. Mbe 4 te majt 1873, i-pεðuare prεj ca σerbetorevε bεsetare, vdiq, permbi fuσet te malit Livoze, nde moσe 56 vjεç. Trupne ε keti ε suaλe nde Λondret, ku ε varuane nde ate ventt, ku jane varuare bupate mê te-meðεŋ ε mê te-çquare t' Englitεrrese.

Ky ŋεri σoket' i ka te-paλe nde tere botet. Qe te kupetoni mire uðet' ε-gata ε te-veσtira t' ati duhεte te kini perpara karten' ε Afrikese. Iσtε jo vεtem ðê-σetites εðε σeroŋes, po εðε i-kriσtεr' i-mire; kudo qe vatε le-çiti εðε fεn' ε kriσterimit εðε σume ŋεres prεj t' εgervet i soλi nde te-ŋojturit te kriσtit. Vivλat' ε-ti jane fort te çemuara, sε trεgojne, mbe ç' σeŋe te ðεut gendεte çdo vent, çdo lume, çdo brεk, zakonet' ε punerat' ε kombεvεt qe pa, pεmet' ε kafσete εtj. Mε te-paka fjale, eσte m' i-maði mireberes i botese.

FUNT.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Depase ε lendese.

VJERGA.

Faqε.

Lutja	7
Gtεpia pa nene	8
Kiθε a s' kiθε koke	9
Dimeri εδε vεra	10
Vejεjtja ε urtesise	11
Herezite dote flasene	13
Si vate tatepjete djali im	15
Te-θarete	16
Cili eθte i lumure	17

KENKE.

Te-qεtuarit' ε detit ε te valevet	20
Mire sε ardte	21
Drεjteria mbrεteron	22
Vejεjtja ε kohεse	23
Urata per Suλtane	23
Ditet' ε djalerise	24
Dyεrt ε hapura	25
He goje	25
Zer' i te vdεkurεt	26

БJAΛOGE.

Vaθa perdeλimtarε	31
Qe nde vogelit do mesuare	33
Vejεjtja ε puhes sε vεt	37
Armiqesia nde mest te se-mirese ε te se-ligese	44
Lakmimtarja	52
Cigarja	56
Θεsaret ε urtesise	59
Mê ε mira ßureti	64
Sεpsε me duane	67
Eδε si eθte ε varfere!	69
Çupa qe do te dukεte	72
Te-priθurate per ɣyqne	75
Hesoŋesi Geroŋes	79

Γerra te-vejεjtura ε vεtiarε.

Vejεjtja ε θtrengimεvεt	96
Te sjελa te mira	99
Apesimi	101

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Faqε

Ƃimosϑεni	101
Kleanϑi	101
Bariu i Ettrikut	102
Πεtrarku	103
Παpe Adrianoj	104
Πλatoni	106
Epaminonda	107
Tyrεnni	107
Zoŋa Dacier	109
Bεrnadotti nde Vjεne	110
Cincinati	111
Θεofiλakti	112
Ffale te Bεjardit	113
Mεnεδimi	113
Πrensi kopσtar	113
Varferi mε te-daσure	115
Nublεj	116
Ϭtepia ε Joannesε Ark	117
Devεj	120
Πe plak' ε varfere	120
Πe i çudiçim erŋentdaσes	121
Fiλopimeni	122
Πe σtepi pεruŋtjeje	122
Te-hεqurate ŋga maδjet nde plaçkat te σtepise	112
„ „ „ „ „ orbat te trupit	123
Stolia ε uσtetarit	123
Guret' ε-paçemuare ε ŋe nenεjε	124
Te-ngrene mε mase	125
Jeta pa te tεpera	125
Mospermbajtja	126
Te-dεjturite	127
Te-sjeλat' ε ŋe djali pese vjeç	127
Te zgεδurit ε σόqevét	128
„Koha eσte ar"	131
Boσkefolje	135

ΠΕΡΑΛΑ.

1	139
2	141
3	141
4	142
5	142
6	143
7	144
8	147
9	147
10	148
11	149
12	149
13	150

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Γerra te-σennara.

Faqε

Emeri i Iisu Krisθtit 151
Ka Πerendi 152
He tregim i σkurtere i atyrε qe na tregon Kart' ε Ceηteruare 157
Te falurite 162
Deσmimtaret ε Krisθterimit . . . 165
Nderγεηja ε mire εδε nderγεηja ε lige . . 170
Te perηjεkurite mε kuxim ε mε durim . . 172
Te-mεtate duane çkulure posa kupεtonεne. 173
He uδε per te mbroδesuare nde miresit . 174
He ε-mεte u-ηoh εδε u ndreq . . 176
Πrisθjε εδε pendim. 177
Zilia εδε Nakari . . . 178
Coqeri ε mire 181
Coqeri ε lige 181
Πεmet ε keqia ε Coqerivεt te liga nde vogεlit 182
Trimeria ε ηe çupε 189
I-vogeli kepucepastroηes 194
Sokrati εδε Λambrokliu 197
Korbi i-ngorδure 200
Vejεjtja ε punes' se-mire 202
E vertεta 204
Maδeσtia 204
Zemer' ε-δemçure ε ηe muzikandi . 205
M' i miri çpagim 208
Te falurite permbi te lojurite mε kartεra 213
Πag' ε fajit 217
Ç' i suaλe Margaritese Krisθ-lindjete 219
Θεlbi i urtesis' se Hindesεt . . . 223
I vogeli Πier 226
Si ηe çupe u çqua 229
Dasuria uδeheqes 231
Te mire nde ventt te se ligese . . . 233
Si ηe εnglεs te fisçim ε σpetoj ηe macε . 235
Qendrimi 237
He ηarjε ε Galilεut 238
Πεmet ε σoqerivεt te mira εδε punet ε σoqerivεt te liga 242
Detyrat ε bupit ε te gruase . . . 249
E pεseta porosi „Mos vraç" . . . 265
Mendohuni uδete t'uaj 272
Lumεrite 276
Πuna εδε durimi jane fσehtesirat ε mbroδesise 291
Arqimiδi 297
Galilεu 303
Gutεmbεrγu 310
Livingztoni 313

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛΑ ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ. ....
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ